

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1935

JUULI-AUGUST

SISU:

Tartu üliõpilaskonna majanduslik seisund.

Rahvused Eestis.

Linnade ja alevite rahvastik 1933—34 a.

Väljaränd 1934. a.

Nakkushaigused 1934. a.

Pandimajad 1934. a.

Süütegevus 1934. a.

Rahvusvaheline maksubilanss 1934. a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku
elu nähtused.

Alaüsed tabelid.

Nr. 164(7)-165(8)

TALLINN

Nr. 164(7)-165(8)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.	Page
Tartu üliõpilaskonna majanduslik seisund		
1932/33 õ.a. — V. Jako	341—353	<i>État économique des étudiants de l'Université de Tartu en 1932/33</i>
Rahvused Eestis — H. Reiman	353—361	<i>Nationalité (ethnique) de la population</i>
Linnade ja alevite rahvastik 1933—34 a. — G. Tomberg	361—366	<i>Population des villes et bourgs en 1933—34</i>
Väljaränd 1934. a. — G. Tomberg	367—370	<i>Émigration en 1934</i>
Nakkushaigused 1934. a. — K. Rumma	370—373	<i>Maladies contagieuses en 1934</i>
Pandimajad 1934. a. — R. Kikkerist	374—378	<i>Lombards en 1934</i>
Süütegevus 1934. a.	379—383	<i>Délits et infractions aux lois en 1934</i>
Rahvusvaheline maksubilanss 1934. a.	383—390	<i>Balance de paiements en 1934</i>
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—35. a.	416—419	<i>Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—35</i>

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard-numeratsioon)		(Numérotation permanente)
Tab. 1. Väliskaubandus mais ja juunis	392, 394	Tab. 1. Commerce extérieur en mai et juin
2. Väliskaubandus muude riikidega mais ja juunis	396, 399	2. Commerce extér. avec les autr. pays en mai et juin
3. Tähtsamate ainete väliskaubandus mais ja juunis	396, 399	3. Commerce extér. des princip. artiel. en mai et juin
4. Tollimatte läbikäik mais ja juunis	420	4. Activité des bureaux douaniers en mai et juin
5. Biligrandteed mais ja juunis	391, 402	5. Chemins de fer en mai et juin
6. Tallinna sadama tegevus juunis ja juulis	403, 404	6. Mouvement du port de Tallinn en juin et juillet
7. Eesti Panga äriseis 30. VI ja 31. VII 35	404	7. Bilans de la Banque d'Estonie 30. VI et 31. VII 35
8. Erapankade äriseis 1. VI ja 1. VII 35	405, 406	8. Situat. financ. des banq. privées au 1. VI et 1. VII 35
9. Tähtsamate ühispankade äriseis 1. VI ja 1. VII 35	405, 406	9. Bilans des princip. banques coopér. au 1. VI et 1. VII 35
10. Bilgi sissetulekud mais ja juunis	407	10. Recettes de l'État en mai et juin
11. Valuuta hinnad Tallinna börsil juunis ja juulis	407, 409	11. Cours du change à Tallinn en juin et juillet
12. Vabariigi piiridest ülesõitnud juunis ja juulis	408	12. Nombre de personnes ayant passé les confins de la République en juin et juillet
13. Linnade rahvastik juunis ja juulis	408, 409	13. Mouv. de la populat. dans les villes en juin et juillet
14. Lühivõlv olev raha	416	14. Billets en circulation
15. Pankadevahelise arvakoja tegevus	416	15. Mouvement de la chambre de compensation
16. Protestitud vekslid	416	16. Effets protestés
17. Kapitali emissioonid	416	17. Emissions des capitaux
18. Tööstustootodang	416	18. Production de quelques industries
19. Loomataudid	416	19. Epizooties
20. Tapamataudid	416	20. Fonctionnement des abattoirs
21. Tapamataudid	416	21. Prix de gros
22. Suurimüügihinnad	335*	22. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—35
23. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—35	416	23. Prix de détail en juin et juillet
24. Turuhinnad juunis ja juulis	410, 411	24. Nombres-indices du coût de la vie
25. Elumaksumusindeksid	416	25. Nombres-indices des prix de gros
26. Suurimüügiindeksid	416	26. Marché du travail en juin et juillet
27. Töösturg juunis ja juulis	412, 413	27. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. juin et 1. juillet
28. Tööstusettevõtted ja tööolu 1. juuniks ja 1. juuliks	414, 415	28. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en avril et mai
29. Tööstusettevõtted ja tööolu 1. juuniks ja 1. juuliks	414, 415	29. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main-d'oeuvre dans les entrepr. industr.
30. Tööstusettevõtte arv ja liikumise indeksid	420	30. Maladies contagieuses en mai et juin
31. Tööstusettevõtte arv ja liikumise indeksid	420	
32. Nakkushaigused mais ja juunis	420	

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

TARTU ÜLIÕPILASKONNA MAJANDUSLIK SEISUND 1932/33 õ/a. ÉTAT ÉCONOMIQUE des ÉTUDIANTS de l'UNIVERSITÉ de TARTU en 1932/33.

Sisu: 1. Üliõpilaskonna ühiskondlik koostis, lhk. 341. 2. Ülalpidamise saamine, lhk. 342. 3. Kinnisvara, lhk. 342. 4. Teenistus, lhk. 342. 5. Soovitatav elatistandard, lhk. 343. 6. Väljaveatelt teenistuseks, lhk. 343. 7. Ülalpeetavad, Toetatavad, lhk. 344. 8. Kehakate ja õppevahendid, lhk. 344. 9. Toitus, lhk. 344. 10. Korter, lhk. 345. 11. Kuu keskmine väljaminek, lhk. 346. 12. Võlad, lhk. 347. 13. Stipendiumid ja õpperahast vabastamised, lhk. 348. 14. Organiseerumine, lhk. 349. 15. Teaduskonna valiku ja vahetuse põhjused, lhk. 350. 16. Ülikoolitöö katkestus, lhk. 350. 17. Perekonna seis, lhk. 351. 18. Suvevahene, lhk. 351. 19. Välismaa-reisid, lhk. 352.

Käesolevad andmed on saadud 1932/33 õ/a. üliõpilaskonnas korraldatud majandusliku seisundi ankeedilistest uurimistest.

Kuna ankeedile vastas 96,0% üliõpilasist, siis osutub materjal küllalt täielikuks ülevaateks Tartu üliõpilaskonnast. Käesolevas ülevaates on puudutatud seda osa ankeedist, mis seoses üliõpilaste majandusliku olukorra ja päritoluga. Olgugi, et andmed on 1932/33 õppeaastast, ei tohiks ka praegusel momendil pilt olla muutunud, sest majanduslikud alused ja tingimused sel lühikesel ajavahemikul vaevalt on muutunud.

I. Üliõpilaskonna ühiskondlik koostis.
Composition sociale des étudiants.

Vaatlusaluseid üliõpilasi oli 3 129, neist mehi 2 114 ehk 67,0% ja naisi 1 015 ehk 32,4%.
Lähtudes üliõpilaste vanemate

sotsiaalse kihi aluselt, saame üliõpilaskonnast järgmise pildi:

Suurimal arvul (27,1%) on üliõpilasi pärit ametnike kihist; 23,9% talupidajate (üle 10 ha põllumaaga talundeist); väike-ettevõttepidaajate 12,4% ja tööliste või teenijate kihist 11,0%. Kõige väiksem protsent üliõpilasi on pärit tööstusettevõttepidaajate perekonnist — 2,0%.

Meesüliõpilasist on talupidajate¹⁾ kihist pärit 2,1 punkti võrra rohkem kui ametnike kihist, kuna ametnike kihist pärit naisüliõpilased ületavad talupidajaid 14,3 punkti võrra. Siit järeldub, et maalt, põllumajanduslikest ringest, saadetakse ülikooli rohkem mehi kui naisi.

Võttes aluseks rahvastiku üldise sotsiaalse kihi, näeme kuivõrd üks või teine kiht on suutnud enda keskelt anda üliõpilasi. Neist andmeist selgub ühtlasi, missugune kiht on kõige jõulisem saatma lapsi ülikooli.

Rahvastiku üldarvust on üliõpilasi 0,3%. Kõige jõulisemaks üliõpilaste andmises osutub vabakutseliste kiht. Nende üldarvuga võrreldes on vabakutseliste kihist üliõpilasi 2,6%, ametnike kihist 1,1%, peremeeste alaliselt palgatud töölistega kihist 0,8%,

Üliõpilaste sooline jagunemine ühiskondliku kihi alusel — Répartition des étudiants par sexe d'après les classes sociales.

1. Vanemate sotsiaalne kiht: <i>Situation sociale des parents:</i>	Kokku <i>Total</i>	Mehed <i>Hommes</i>	Naised <i>Femmes</i>
Talupidajad üle 10 ha	748	578	170
Väiketalupidajad alla 10 ha	124	95	29
Isetöötajad kaubandusl. alal	192	114	78
Isetöötajad tööstusl. alal	90	59	31
Väikeettevõtjad	389	255	134
Tööliste või teenijad	362	228	134
Ametnikud	847	532	315
Vabakutselised	152	93	59
Kapitalist elavad	225	160	65
Kokku	3 129	2 114	1 015
		%	
<i>Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation</i>	23,0	27,3	16,7
<i>Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation</i>	4,0	4,6	2,0
<i>Travaillant en branches de commerce</i>	6,1	5,4	7,8
<i>Travaillant en branches d'industrie</i>	2,9	2,8	3,0
<i>Travaillant en petites entreprises</i>	12,4	12,0	13,2
<i>Ouvriers ou service</i>	11,6	10,8	13,2
<i>Employés</i>	27,1	25,2	31,0
<i>Professions libérales</i>	4,8	4,4	5,8
<i>Capitalistes</i>	7,2	7,6	6,4
Total	100,0	100,0	100,0

kapitalist elavate — 0,8%, peremeeste oma perekonnaliikmetega kihist 0,1% ja tööliste või teenijate kihist 0,1%.

Vabakutseliste kiht ületab ametnikke 1,5 punkti võrra ja töölisi või teenijaid 2,5 punktiga. See osutub küllaltki põhjendatud nähtuseks, arvestades vastava kihi majanduslikku olukorda.

Tab. 2 annab ülevaate üliõpilaste sotsiaalsest kihist teaduskonnist. Igas teaduskonnas on tugevas ülekaalus ametnike ja talupidajate kihist pärit üliõpilased. Talupidajate kihist pärit üliõpilasi on eriti silmatorkavalt siiski (53,8%) põllumajandusteaduskonnas. Tingitud muidugi puht kutse huvidest. Ka usuteaduskonnas on talupidajate kihist pärit üliõpilasi suurel arvul (33,0%). Kõige vähem on talupidajate kihist üliõpilasi arstiteaduskonnas (11,3%).

Ametnike kihist on üliõpilasi stabiilsemalt igas teaduskonnas. Kui näiteks talupidajate kihist pärit

¹⁾ Talupidajate kiht — üle 10 ha talundite pidaajad. Väiketalupidajate kiht — kuni 10 ha talundite pidaajad.

Üliõpilaste jaguvenne vanemate sotsiaalse kthi järgi teaduskondades %.
Répartition des étudiants par facultés d'après les classes sociales de leurs parents en %.

	Talupidajad üle 10 ha Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation	Talupidajad alla 10 ha Propriétaires ayant moins de 10 ha d'ex- ploitation	Isetöötajad kauband. alal — Travaillant en branches de commerce	Isetöötajad tööstuse alal Travaillant en branches d'industrie	Väikeettevõtjad Travaillant en petites entreprises	Töölistes või teenijad Ouvriers ou service	Ametnikud Employés	Vabakutselised Professions libérales	Kapitalist elavad Capitalistes	Kokku Total
Usuteaduskond — Faculté de théologie	33,0	5,5	0,9	0,9	16,5	10,1	23,0	5,5	4,6	100,0
Õigusteaduskond — Faculté de droit	26,5	5,6	4,3	3,7	13,0	10,8	22,5	4,2	8,8	100,0
Arstiteaduskond — Faculté de médecine	18,5	2,4	12,2	4,6	12,9	11,5	25,9	4,4	7,6	100,0
Filosoofia teaduskond — Faculté de philosophie	11,3	1,7	9,0	2,8	13,8	14,4	28,4	10,4	7,6	100,0
Matem. loodusteaduskond — Faculté des mathém. et de l'histoire naturelle	16,9	2,4	13,6	2,8	13,1	9,9	26,3	5,0	9,4	100,0
Loomaarsti teaduskond — Faculté vétérinaire	10,1	4,4	4,0	1,3	14,4	15,1	32,8	4,7	4,2	100,0
Põllumajandus- teaduskond — Faculté d'agriculture	24,2	4,2	1,9	2,7	9,8	12,1	32,0	4,2	8,3	100,0
Metsandus- teaduskond — Faculté de foresterie	27,5	5,1	3,6	0,7	18,8	8,7	31,2	3,6	5,8	100,0
Kokku — Total	53,8	3,7	0,8	2,0	2,0	7,3	24,7	1,2	4,5	100,0
	26,6	8,3	—	1,7	11,7	10,0	30,0	1,7	10,0	100,0
	23,9	4,0	6,1	2,9	12,4	11,6	27,1	4,8	7,2	100,0

üliõpilasi põllumajandusteaduskonnas on rohkem arsti-
teaduskonnas olevatest 42,5 punkti, siis ametnike
kihist pärit üliõpilased filosoofia teaduskonnas (32,8%)
ületavad õigusteaduskonnas olevaid (22,5%) 10,3 punkti-
tiga. Teistes kihtides kõikumised teaduskondade vali-
kus ei ole suured, arvatud vast välja, et kaubandusli-
kust kihist pärit üliõpilased on kõige enam (13,6%)
valinud rohuteaduskonna, kuna metsateaduskonnas
puuduvad nad täielikult.

2. Ülalpidamise saamine.

Obtention de l'entretien.

Suures enamuses üliõpilased saavad ülalpidamist teistelt isikutelt. Vaadeldes eraldi mees- ja naisüliõpilasi, näeme et meestüliõpilasist saavad ülalpidamist vanematelt 53,0%, ise teenivad 30,2%, sugulastelt saavad 8,7%, mitmesuguseist asutusist 1,7% ja abikaasalt 1,4%.

Naisüliõpilasist saavad vanematelt ülalpidamist 77,8%, ise teenivad 8,7%, sugulasilt 7,9%, abikaasalt 4,7%, mitmesuguseist asutusilt 0,9%. Silmatorkav on vanemate abi naisüliõpilasile, mis ületab 19,8 punktiga mehi. Mehed jälle ületavad iseteenimises 21,5 punktiga naisi. Naisüliõpilaste iseteenimise vähesuse põhjustajaks on naiste raskem tööleidmine ja väiksema arvuline töösus. Abikaasadelt ülalpidamist saavad naised 3,0 punkti võrra rohkem meestest.

Endastmõistetav, et ülalpidamist suudavad anda suuremal määral just jõukamad kihid, nii meesüliõpilasile ametnikud 30,1%, talundite pidajad 21,4%, kuna seevastu väiketalundite pidajad suudavad anda vaid 2,7%.

Naisüliõpilastele ametnikud annavad 33,7%, talupidajad 15,8%, seevastu väiketalupidajad ainult 1,9%. Teiste kihtide toetusvõime asub nende äärmuste vahepeal. Ülalpidamist ise teenides saavad peamiselt vaesematel kihtidel pärit üliõpilased, kuna vanemad neid suudavad abistada ainult vähesel määral.

3. Kinnisvara.

Immubles.

Õppimisvõimalusile aitab kaasa üliõpilaste eneste varanduslik seis. Üliõpilastest 4,5% omab kinnisvara, sellest mehed 5,5% ja naised 2,5%. Üksikuis sotsiaalses kihis omavad üliõpilased kinnisvara järgmiselt: talupidajate kihist pärit 7,8%, väiketalupidajate kihist pärit 4,0%, kaubanduse alalt pärit üliõpilased 8,3%, tööstuse alalt pärit 3,8%, väikeettevõttelepidajate kihist 4,4%, tööliste või teenijate kihist pärit 2,5%, vabakutseliste kihist 5,3%, kapitalist elavate kihist 3,6% üliõpilasi.

Paistab silma, et kinnisvara omavad kõige enam kaubanduse alalt ja talupid. kihist pärit üliõpilased. Väiksem kinnisvara omajate protsent on tööliste või teenijate kihist pärit üliõpilasil.

Kinnisvarana esineb 65 juhul maja, 58 juhul talu, 19 juhul muud kinnisvara liigid. Naisüliõpilastele kuuluvatest kinnisvaradest on esikohal majad.

4. Teenistus.

Service.

Teenistuses on meestüliõpilasi 31,2%, naisüliõpilasi 7,7%. Teenistusega seega 68,8% mees- ja 92,3% naisüliõpilasi. Teenistuses oliaist 2,0% mehi tegutseb iseseisvate ettevõtjatena. Naistest sel alal tegutseb ainult üks. Iseseisvatest ettevõtjatest kõige suurem protsent üliõpilasi — 8,3% on pärit kaubanduslikust kihist, tööstuse alalt 5,1%, talupidajate kihist 2,2%, kapitalist elavate kihist 1,9%, teistest kihtidest veel vähem ja vabakutseliste kihist ei ole üldse iseseisvat ettevõtjat üliõpilast. Naisüliõpilane kuulub isetöötaja väikeettevõttelepidajate kihti. Iseseisvatest ettevõtjatest üliõpilastest tegutseb kaubanduse alal 36,7%, põllumajanduses 33,3%, tööstuses 23,3% ja muudel aladel 6,7%.

Iseseisvas teenistuses on mehi 29,2%, naisi 7,7%. Mehi 21,5 punkti võrra seega naistest rohkem. Meestest töötab mitmesuguste ametnikkudena (riigi-, omavalitsuse jne.) 74,4%, vabakutselistena 6,4%, põllu-

majanduses 4,0%, tööstuses 3,7%, kaubanduses 3,4% ja muudel aladel 8,1%.

Iseseisvas teenistuses olevatest naisüliõpilastest tegutsseb mitmesuguste ametnikena 38,5%, tööstuses 23,1%, põllumajanduses 5,1%, vabakutselistena 5,1% ja muudel aladel 28,2%.

Iseseisvas teenistuses olijatest suur enamus tegutsseb ametnikena (mehed 74,4%, naised 38,5%). See on seletatav sellega, et teenistushikidest ametnikuna tegutsedes avaneb kõige soodsam võimalus ülikooli-

tööks. Mitmed ametnikud ka puht teenistuslikust vajadusest püüavad ülikooli lõpetada, et hoiduda vallandamisest.

5. Soovitav elatisstandard.

Standard de vie désiré.

Tab. 3 annab ülevaate vanemate sotsiaalse kihi alusel summadest, mida üliõpilased peavad äraclamiseks vajalisteks. Paistavad silma naisüliõpilaste väiksemad nõuded. Kui naisüliõpilastest 22,8% on rahul — 50 kr kuusummaga siis meestest rahuldub sama summaga ainult 11,1%. Vaese-

Soovitav elatisstandard % — Standard de vie désiré en %.

3.	Soovitav tasu kr kuus — Montant estimé suffisant en kr par mois								Kokku Total
	-50	51—100	101—125	126—150	151—175	176—200	201—250	250—	
Vanemate sotsiaalne kiht: <i>Situation sociale des parents:</i>									
Mehed — Hommes.									
Talupidajad üle 10 ha	9,4	58,8	8,1	10,5	1,5	6,3	2,5	2,9	100,0
„ „ „ alla 10 ha	18,3	45,8	13,3	14,5	3,3	0,7	2,2	1,1	100,0
Isetöötajad kaubanduse alal	—	71,1	5,1	9,3	2,1	4,1	2,1	0,2	100,0
„ „ „ tööstuse alal	5,5	66,7	13,0	9,3	—	3,7	1,8	—	100,0
Väikeettevõtjad	11,9	59,2	8,9	8,5	1,7	3,4	3,0	3,4	100,0
Töölised või teenijad	19,7	56,8	6,6	8,0	0,5	5,1	1,9	1,4	100,0
Ametnikud	12,4	64,2	5,6	10,0	1,0	4,4	1,2	1,2	100,0
Vabakutselised	10,7	64,3	1,2	16,7	1,2	—	—	5,9	100,0
Kapitalist elavad	7,8	64,5	7,8	9,9	0,7	3,0	1,4	4,3	100,0
Kokku	11,1	60,9	7,3	10,2	1,3	4,7	1,9	2,6	100,0
Naised — Femmes									
Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation	18,2	72,1	2,6	4,6	—	1,3	—	0,6	100,0
Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation	40,0	56,0	4,0	—	—	—	—	—	100,0
Travaillant en branches de commerce	7,7	73,1	11,5	7,7	—	—	—	—	100,0
Travaillant en branches d'industrie	5,0	80,0	—	10,0	—	—	—	5,0	100,0
Travaillant en petites entreprises	27,5	63,4	3,3	2,5	—	—	—	3,3	100,0
Ouvriers ou service	37,5	57,6	4,2	0,8	—	—	—	—	100,0
Employés	20,5	68,2	1,6	6,2	1,2	1,9	—	0,4	100,0
Professions libérales	23,9	60,8	4,4	4,3	4,4	—	—	2,2	100,0
Capitalistes	12,7	80,0	—	3,7	1,8	—	—	1,8	100,0
Total	22,6	67,3	3,1	4,3	0,7	0,8	0,1	1,1	100,0

maist kihest pärit üliõpilased on suuremal määral rahul väiksema elatistrahaga. Tabelist nähtub see talupidajate, tööliste või teenijate, väike-ettevõttepidaajate kihest pärit üliõpilaste juures. Mehed suures enamuses oleks rahul 51—100 kr kuusummaga, s. t. keskmise ametniku palgaga. See elatishorm ületab kõigis kihes, peale väiketalupidajate kihist pärit üliõpilaste, 50,0%. Kaubanduse alalt pärit isegi 71,1%. Naisüliõpilastest on sarnase summaga rahul 67,3%. Vahe naiste kasuks 6,4 punkti. Summa 101—125 juures aga jällegi meeste ülekaal 4,2 punkti. Kaubanduslikust kihist pärit naisüliõpilastest sooviks 11,5% sarnast tulu. Suuremat kuu tulu tahtjaid on märksa vähem. Peab ütleva, üliõpilased palga suhtes asjata illusioone ei ole teinud, on arvestatud enamvähem olevaid võimalusi.

6. Väljavaateid teenistuseks. Ülikooli lõpetades teenistuseleidmine osutub põhjendatud küsimuseks. Tab. 4 selgitab teenistusvõimalust. Enam-vähem on kohasamine võimalik 41,3% meestüliõpilastest ja 17,2% naisüliõpilastest. Mehed seega on 24,1 punkti võrra paremas olukorras. Kõige paremas olukorras asuvad tööstuslikust kihist pärit üliõpilased. Meestest on nendel 49,2% kohasamine enam-vähem kindel, naistest 38,7%.

Väljavaateid teenistuseks — Perspectives de service.

4.	Vanemate sotsiaalne kiht:				Kokku Total
	Et ole	Ümbrkaud-	Approxi-	Kindlak-	
Vanemate sotsiaalne kiht: <i>Situation sociale des parents:</i>					
Mehed — Hommes					
Talupidajad üle 10 ha	57,3	19,7	23,0	100,0	
Talupidajad alla 10 ha	55,8	18,9	25,3	100,0	
Isetöötajad kaubanduse alal	53,8	10,5	39,7	100,0	
Isetöötajad tööstuse alal	50,8	11,9	37,3	100,0	
Väikeettevõtjad	57,6	18,4	24,0	100,0	
Töölised või teenijad	57,5	15,8	26,7	100,0	
Ametnikud	60,7	19,2	20,1	100,0	
Vabakutselised	60,2	14,0	25,8	100,0	
Kapitalist elavad	64,4	15,0	20,6	100,0	
Kokku	58,7	17,6	23,7	100,0	
Naised — Femmes					
Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation	83,5	5,9	7,6	100,0	
Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation	86,2	3,5	10,3	100,0	
Travaillant en branches de commerce	80,8	6,4	12,8	100,0	
Travaillant en branches d'industrie	61,3	12,9	25,8	100,0	
Travaillant en petites entreprises	83,0	8,9	7,5	100,0	
Ouvriers ou service	88,6	5,2	8,2	100,0	
Employés	83,8	6,7	9,5	100,0	
Professions libérales	67,8	16,9	15,3	100,0	
Capitalistes	83,1	7,7	9,2	100,0	
Total	82,8	7,4	9,9	100,0	

Soodustatud seisukorras asuvad ka vabakutselise päritoluga üliõpilased, eriti naisüliõpilased. Kindlamad kohavõimalused on tingitud arvatavasti sellest, et vabakutselise poeg või tütar jätkab vanemate tegevust. Teised kihid on võimaluste poolest enam-vähem sarnased. Vast võib veel märkida, et meestest kapitalist elavate kihist päritul suurel osal (64,4%) ei ole teenistusväljavaateid. Tuleb arvata, et nad selle küsimuse vastu veel huvi ei ole tundnud.

Naisüliõpilastest teenistuse leidmine osutub kõige raskemaks tööliste või teenijate kihist päritolevail — (86,6%), talupidajate (86,5%) ja väiketalupidajate (86,2%) talunditest pärit üliõpilastel. Nendel ei ole veel selgunud mingit teenistusväljavaadet.

7. Ülalpeetavad. Toetatavad.

Entretenus. Subventionnés.

Meesüliõpilastest 14,5% ja naisüliõpilastest 2,2% peab ülal teisi isikuid. Ülalpidajaist üliõpilasist 80,7% on teenis-

tusesolijad. Üldse meeste poolt peetakse ülal 554 isikut, neist alla 18 a. 217 ja üle — 337. Naised peavad ülal alla 18 a. — 12 ja üle 18 a. — 22 isikut. Üks üliõpilane peab ülal isegi 6 isikut. Kihte järgi suuremal määral ülalpidamist annavad kehemaist kihest pärit üliõpilased, nii meesüliõpilasist väiketalupid. talunditest — 27,4%, väike-ettevõttepidaajate kihist — 18,4%, üle 10 ha talunditest pärit — 13,3%, tööliste või teenijate kihist pärit — 14,0%, kaubanduse alalt pärit — 11,4%, ametnike kihist — 10,5%, vabakutseliste — 9,7%, kapitalist elavate — 8,8% ja tööstuse alal tegutsivate kihist meesüliõpilasist — 6,8%. Naisüliõpilasist peavad ülal kõige enam kapitalist elavate kihist pärit — 6,2%, kõige vähem — talupidajate kihist pärit naisüliõpilased — 0,6%. Vaesemais sotsiaalseis kihes toetuse andmine jõukamaist suuremal määral osutub täiesti loomulikuks vajaduseks ja nähtuseks.

Ülalpidamise kõrval annab terve rida üliõpilasi suuremal või väiksemal määral veel toetust teistele isikutele. Meesüliõpilasist annab ainelist toetust 15,1%, naisüliõpilasist 3,3%. Toetuseandmises on esikohal jällegi väiketalunditest pärit meesüliõpilased — 31,6%, tööliste või teenijate kihist pärit — 21,5%, teisis kihes vähem. Naisüliõpilastest protsendiliselt kõige enam toetavad isetöötajate väike-ettevõtjate kihist pärit naisüliõpilased — 9,0%.

Toetatavaist isikuist on esikohal vanemad: meesüliõpilasil 48,7%, nais- 58,5%. Teisel kohal vennad-õed, meestel 42,5%, naistel 30,2%. Meesüliõpilaste poolt üksikuis kihes kõige suuremal arvul toetavad vanemaid just talupidajate kihist pärit üliõpilased — 69,0%, naisüliõpilased — iseseisvate väike-ettevõttepidaajate kihist pärit üliõpilased — 83,3%. Vendadele-õdedele toetuseandmine läheb nende edasiõppimise võimaldamiseks.

8. Kehakatte ja õppevahendid.

Vêtements et moyens d'enseignement.

Kehakattest ja õppevahendeist on nii paljudel üliõpilastel puudus: meesüliõpilasil 21,3%, naistest — 21,8%. Kehakatte

puudust võib märgata igas kihis. Tab. 5 annab sellest kujuka ülevaate. Üksikuis kihes puuduse protsendiline vahe on erinev. Kehakatte puudus avaldub peamiselt ikka vaesemast sotsiaalsest kihist pärit üliõpilaste juures, nii meesüliõpilasist väiketalundite pidajad

Kehakatte ja õppevahendite puudus % — *Manque de vêtements et de moyens d'enseignement en %.*

5.	Kehakatte puud.		Õppevah. puud.	
	%		%	
	<i>Manque des vêtements en %</i>		<i>Manque des moyens d'enseignement en %</i>	
Vanemate sotsiaalne kiht: <i>Situation sociale des parents:</i>				
	Mehed	Naised	Hombres	Femmes
Talupidajad üle 10 ha*)	27,1	36,5	26,1	14,7
Talupidajad alla 10 ha	43,6	37,9	24,2	10,3
Isetöötajad kaubanduse alal	6,3	3,8	47,4	51,3
„ „ tööstuse alal	6,8	12,9	67,8	51,6
Väikeettevõtjad	19,8	20,1	22,8	14,9
Tööised või teenijad	29,1	37,3	21,7	3,7
Ametnikud	10,7	14,3	26,0	22,2
Vabakutselised	15,2	22,0	39,3	37,3
Kapitalist elavad	13,4	9,2	53,8	33,8
Kokku	21,3	21,8	28,6	22,0

— 43,6%, tööliste või teenijate — 29,1%, ka talupidajate kihist pärit üliõpilastel — 27,1%, kuna seevastu näiteks kaubanduse alalt pärit üliõpilastest tunneb kehakattest puudust ainult 5,8%. Vahe väiketalunditest pärit üliõpilastega osutub seega 38,3 punktiliseks. Samane pilt kordub naisüliõpilastelgi. Põllupidajate väiketalundeist pärit üliõpilastest tunneb kehakattest puudust 37,9%, tööliste või teenijate kihist pärit — 37,3%. Tööstusalalt ainult 3,8%. Vahe seega 37,1 punkti. Sarnased kõlkuvused osutuvad täiesti arusaadavaks. Ei saa väikemaapidaja lapsele anda sarnast igakuist elatist, kui äri- või tööstusomanik.

Õppevahendite puuduses ilmneb ümberpöördud nähtus. Just jõukamaist kihist üliõpilasil teeb õppevahendite muretsemise suuremal määral raskusi kui vaesemais kihist pärit üliõpilasil. Nii tööstuse alalt pärit meesüliõpilasil 67,8%, naisüliõpilasil — 51,6%, kaubanduse alalt pärit meesüliõpilasil — 47,4%, nais- — 51,8%. Ka vabakutseliste ja kapitalist elavate kihist pärit üliõpilasil õppevahendeist on suurem puudus kui näiteks tööliste või teenijate kihist pärit meesüliõpilasil 21,7% ja naisüliõpilasil ainult 3,7%. Vahe eriti silmatorkav. Vahet tuleb seletada mitte niivõrd majandusliku, kui just õppevahendite muretsemise tahtmise puudusega. Raamatukogud on avatud igast kihist pärit üliõpilasele. Õppevahendite muretsemise sünnib mitmesugusel viisil. Raamatukogudest hangib materjali 16,5% meesüliõpilasist ja 20,8% naisüliõpilasist. Naised seega aktiivsemad 4,3 punkti võrra. Õppevahendite ostmise osatähtsus on õige väike. Seda võiks vast nimetada ainult artisti-, loomaarsti- ja filosoofia teaduskonnas suuremal määral, kuna teistes kasutatakse laenamist ja organisatsioonide raamatukogusid.

9. Toitlus.

Alimentation.

Toitlustamise küsimus on üliõpilasel olulise tähtsusega. Suu-

*) Pour la nomenclature franç. s'adresser à la page 341, tabl. 1.

Korteri suurus % — Grandeur du logement en %.

rem osa üliõpilasist võib lubada enesele igapäev sooja toitu (mehed 86,0%, naised 83,0%), kuid meesüliõpilasist 14,0% ja naistest 16,1% puudub see võimalus. Tuleb rahulduda harvemate kordadega.

Sotsiaalset kihitust aluseks võttes näeme, kui suur protsents üliõpilasi võib lubada enesele igapäev sooja toitu %:

	M.	N.
talupidajate kihist pärit	81,4	69,0
väiketalupidajate kihist pärit	72,3	72,4
kaubanduse alalt pärit	95,6	93,6
tööstuse alalt pärit	93,2	93,3
isetöötaja väike-ettevõtte pidajate kihist pärit	83,3	86,7
töölise või teenijate kihist pärit	83,9	69,8
ametnikkude kihist pärit	90,3	89,6
vabakutseliste kihist pärit	85,4	93,1
kapitalist elavate kihist pärit	94,0	92,2

Meesüliõpilasist on toitluse suhtes kõige halvemas seisukorras väiketalundeist pärit üliõpilased, seejärel talundeist pärit. Naisüliõpilasil aga töölise või teenijate ja talupidajate ning väiketalundeist pärit üliõpilased. Ühe korra sooja toiduga nädalas ajab läbi 0,4% meesüliõpilasist ja 0,7% naisüliõpil., kahe korraga 1,2% meestest ja 0,9% naistest, kolme korraga 4,2% meestest ja 5,6% naistest, nelja korraga 4,6% meestest ja 6,1% naistest, viie korraga 2,2% m. ja 2,1% n., kuue korraga 1,4% m. ja 0,7% n. Ühe korra sooja toidu söömisega nädalas ajab läbi töölise või teenijate ja talupid. alla 10 ha talunditest pärit üliõpilasi.

Kõigist kihest pärit üliõpilased, peagu võrdselt, tarvitavad vaheldumisi mitmesuguseid söögikohti (mehed 46,7%, naised 39,0%). Oma perekonnas sööb meesüliõpilasi 15,7%, naisi 4,8%. Omas perekonnas söömisel esikohal on väiketalundeist pärit üliõpilased (mehi 31,6%, naisi 3,6%). Seletatav on see sellega, et nimetatud kihis suhteliselt kõige enam on abielusolijaid. Oma perekonnas söömisel teisel kohal asuvad talunditest pärit (mehi 19,7%, naisi 6,5%) üliõpilased. Üliõpilassöögisaa li kasutab järjekindlalt 18,4% mees- ja 27,0% naisüliõpilasi.

Vanemate ja sugulaste juures sööb 24,2% meesüliõpilasi, naisüliõpilasi aga 28,3%.

10. Korter.
Logement.

Üldiselt korteriolud Tartus on lahedad ja see väljendub ka üliõpilaskorterite suhtes. Olgugi, et puudusi on, siiski nende protsents ei ole suur.

Tab. 6-dast nähtub, kihi alusel, korteri suurus. 3 ja enam toaga kortereid peavad 6,3% mees- ja 3,1% naisüliõpilasist. Silmatorkav, et talupidajate ja väiketalundeist pärit üliõpilased peavad protsendiliselt (8,4% ja 8,2%) 3- ja enam toalisi kortereid kõige enam. Ei tule siin aga unustada, et suhteliselt neis kihis on kõige enam abielusolijaid ja suurem korter sellega vajalik. Ka kapitalist elavate päritoluga üliõpilastel on (5,4%) 3- ja enam toaga kortereid. Tingitud majanduslikust jõukusest. Teisis kihes sarnaseid

6. Tubade arv — Nombre des pièces

Vanemate sotsiaalne kiht: Situation sociale des parents:	3 ja en. tuba 3 pièces et plus	2 t. 2 pièces	1 t. 1 pièce	1/2 t. 1/2 pièce	1/4 ja vähem 1/4 et moindes	Kokku Total
	Talupidajad üle 10 ha*)	8,4	8,7	53,7	26,4	2,6
„ „ „ „ alla 10 ha	8,2	12,3	47,5	24,6	7,4	100,0
Isetöötajad kaubanduse alal	4,4	10,4	67,2	16,4	1,6	100,0
„ „ „ „ tööstuse alal	3,4	6,8	80,7	9,1	—	100,0
Väikeettevõtjad	4,2	9,0	58,2	22,7	5,0	100,0
Töölised või teenljad	3,7	10,3	46,9	29,9	9,2	100,0
Ametnikud	4,0	5,0	64,5	22,7	3,2	100,0
Vabakutselised	2,7	4,7	65,3	24,7	2,6	100,0
Kapitalist elavad	5,4	7,3	73,2	10,9	3,2	100,0
Kokku	5,3	8,1	59,7	23,0	3,9	100,0
Sellest — Dont:						
Mehed — Hommes	6,8	9,9	57,9	22,5	3,4	100,0
Naised — Femmes	3,1	4,3	63,7	23,9	5,0	100,0

suuri kortereid on vähem. Kahetoalisi kortereid leidub meesüliõpilasist 9,9% ja naisüliõpilasist 4,8%. Esikohal väiketalundeist pärit üliõpilased — 12,3%. Seletatav abielusolijate arvuga. Samuti kaubanduse ja töölise või teenijate päritoluga kihist üliõpilastel (10,4% ja 10,3%) seletatav ka abieluliste arvuga.

Suurem arv üliõpilasi elab ühetoalises möbleeritud korteris. Meestest asub 57,9% ja naistest 63,7% sarnases korteris. Naisüliõpilased ületavad mehi 5,8 punktiga. Esikohal majanduslikult jõukamad kihid, nii tööstuse, kapitalist elavate, kaubanduse alal tegutsevate kihist pärit üliõpilased. Ühe toa pidajaid kõige väiksema protsendi — 46,9% annab töölise või teenijate kiht. Seevastu töölise või teenijate kihist pärit üliõpilaste protsents on kõige suurem (29,9) 1/2-toalise korteri pidajatest.

1/2 ja väiksema ruumi kasutajaid üliõpilasi on protsendiliselt keskmiselt mehi 25,0%, naisi 28,9%. Kuna 1-toalise korteri juures naisüliõpilased ületasid mehi 5,8 punktiga, siis 1/2-toaliste juures mehed ületavad naisi 7,0 punktiga.

Ei loo ka mitmepeale võetud korter häid akadeemilise töö sooritamise võimalusi. Seepärast igatks püüabki saada omaette tuba.

Korteri asukoha järgi elab omas majas 1,3% üliõpilasist (mehi 1,9%, naisi 0,2%). Vanemate ja sugulaste juures 22,6% (mehi 20,0%, naisi 27,0%), majaperemehelt üüritud korteris 21,0% (24,3% mehi, 14,1% naisi), allüürnikuna 24,4% (mehi 25,4%, naisi 22,4%), omaette möbleeritud toas, mis renditud korteriomanikult, 30,7% (mehi 28,4%, naisi 35,4%). Vanemate ja sugulaste juures elab kaubanduse alalt — 32,8%, kapitalist elavate — 32,4%, tööstuse alalt — 31,0% ja vabakutseliste kihist — 30,2% pärit üliõpilasi suuremal hulgal kui teistes kihtides, nagu väiketalupidajate talunditest — 5,7% ja talunditest pärit üliõpilastest — 6,0%. Majaperemehelt üüritud korterivõtjatest on jälle esikohal väiketalupidajate — 30,9% ja talupidajate talunditest — (28,7%) pärit üliõpilased. Vaba-

*) Pour la nomenclature franc. s'adresser à la page 343, tabl. 4.

kutseliste kihist on pärit ainult 10,1% selle liigi korterivõtjaid.

Alltüüriks on korteri võtnud peamiselt kehvemast kihist pärit üliõpilased. Väiketalunditest pärit — 38,2%, talunditest — 31,7%, tööliste ja teenijate kihist pärit üliõpilased — 27,2%. Teisist kihist väiksemal määral. Maalt pärit üliõpilaste üheks alltüüriks on korterivõtmise põhjuseks on toidusaamise võimalus. Asutakse elama vanema inimese juure, kes siis maalt järelesaadetud toitainetest valmistab söögi. Sarnane elamine tuleb odavam.

Mööleeritud tubades, mis tüüritud korteripidajalt, elab igast kihist üliõpilasi ja enam-vähem võrdses ulatuses. Ühestki kihist pärituid ei saa eriti kriiputada alla.

Tab. 7 käsitab korteri puudusi. Nagu näha 69,6% korteritest on ilma puudusteta. Eriliseks puuduseks ei saa pidada ka korteri väiksust, kui korter midugi igati vastuvõetav. Jääb järele täiesti puudustega kortereid 20,6%. Suuremaks puuduseks osutub kärarikkus (8,6%) ja külmus (5,7%). Niisikeid ja pimedaid kortereid on vähe (3,2% ja 2,4%). Suuremate puudustega

Üüritud ruumi puudused % — Défauts des pièces louées en %.

7.	Et ole Sans défauts	Välke Petite	Pime Obscure	Niiske Humide	Külm Froide	Kärarikas Bruyante	Muud Autres	Kokku Total
Vanemate sotsiaalne kiht: Situation sociale des parents:								
Talupidajad üle 10 ha*)	67,3	9,3	2,4	3,4	7,7	9,1	0,8	100,0
„ alla 10 ha	58,5	10,2	4,2	5,9	6,8	14,4	—	100,0
Isetöötajad kaubanduse alal	81,6	3,2	0,5	2,2	3,8	8,7	—	100,0
„ tööstuse alal	85,7	5,9	2,4	1,2	3,6	1,2	—	100,0
Välkeettevõtjad	62,3	13,1	3,2	3,7	8,1	8,0	0,8	100,0
Töölised või teenijad	58,4	14,9	3,2	5,2	5,7	11,7	0,9	100,0
Ametnikud	73,0	9,8	1,7	2,5	4,8	7,5	0,7	100,0
Vabakutselised	75,7	10,1	2,7	1,4	2,7	7,4	—	100,0
Kapitalistid elavad	80,6	5,8	3,4	2,0	2,4	5,8	—	100,0
Kokku	69,6	9,9	3,4	3,2	5,7	8,6	0,6	100,0
Sellest — <i>Dont</i> :								
Mehed — <i>Hommes</i>	67,8	10,9	2,5	3,8	6,1	8,4	0,5	100,0
Naised — <i>Femmes</i>	73,1	8,0	2,8	1,8	5,0	9,0	0,8	100,0

kortereid — 31,4% on väiketalunditest pärit üliõpilastel. Tööliste või teenijate kihist pärit üliõpilastel on puudustega kortereid 26,7%. Talupidajate kihist pärit — 23,4%. Tööstuse alalt pärit seevastu puudustega kortereid ainult 8,4% üliõpilastel. Vahe selgesti nähtav ja seletatav majandusliku kandejõuga — kallimatel korteritel arusaadavalt vähem puudusi.

11. Kuu keskmine väljaminek.

Dépense moyenne par mois.

Keskmise väljamineku all kuus võtame vaatlusele väljamineku, mis kulub korterile, toidule, riietusele ja muudeks väikeseks kuludeks. Ühtlasi tuleb teha vahet üksinda elavate, omaste juures ja oma perekonnades olevate üliõpilaste vahel. Käesolevas küsimuses on lähtunud jällegi üliõpilaste vanemate sotsiaalse kihi seisukohalt. Tab. 8 annab ülevaate korterile kulutatud väljaminekust vanemate sotsiaalse kihi alusel. Tabelist nähtub, et omaste juures elavatel on kõige väiksem väljaminek kuus, keskmiselt 11,52 kr. Kõige suurem aga oma perekonnas elavatel, mis osutub endast küllalt põhjendatud nähtuseks. Vahe omaste juures ja oma perekonnas elavate vahel seega 11,02 kr kuus. Vanemate sotsiaalsest kihist väljudes, kulutavad kõige väiksema summa korterile tööliste või teenijate kihist pärit üliõpilased. Kõige suurem keskmine väljaminek korterile osutub 16,19 kr, tööstuslikust kihist pärit üliõpilaste juures, ületades üldkeskmise 2,95 kr. Kaubanduslikust kihist pärit üliõpilaste keskmine väljaminek korterile on eelmisele lähedane, 15,76 kr. Selgub, et jõukamast kihist pärit üliõpilased suudavad võtta hulga parema korteri ja kulutada selleks otstarbeks ka keskmiselt

4,28 kr rohkem kuus, kui tööliste või kehvemast kihist pärit üliõpilased. Mees- ja naisüliõpilaste vahekorras paistab silma, et mehed keskmiselt korterile kulutavad 2,14 kr rohkem kui naisüliõpilased. Kihtide järgi vaadeldes on samasugune pilt. Igas kihis on naistel selles otstarbeks kulutatud väiksem summa.

Toitmiseks (tab. 8) kulutatakse keskmiselt 21,11 kr. Omaste juures elavate üliõpilaste väljaminek toitlusele on jälle kõige väiksem — 20,08 kr kuus, oma perekonnas elavatel seevastu 27,76 kr. Vahe 7,68 kr. Kõige väiksema summa toitlusele kulutavad väiketalundeist pärit üliõpilased ja suurema jällegi tööstusalal tegutsevate kihist pärit (24,68 kr). Mehed ületavad naisüliõpilaste väljaminekuid toitluses 3,71 kr. Üldiselt kulutatakse toitlustamisele keskmiselt kuus 7,17 kr rohkem raha kui korterile.

Mitmesugusteks muudeks kuludeks (tab. 8), nagu riiete, saabaste jne. parandused, kohviku rahad ja teistele väikestele väljaminekutele kulutatakse keskmiselt 16,74 kr kuus. Meesüliõpilased kulutavad selles otstarbeks keskmiselt 4,20 kr rohkem kui naisüliõpilased. Esi kohal seisavad jällegi kaubanduslikust ja tööstuslikust kihist pärit üliõpilased ja viimasel kohal tööliste või teenijate ja väiketalundeist pärit üliõpilased.

Üldiselt nii korterile, toidule kui muudeks kuludeks kokku kulutab üliõpilane keskmiselt 51,79 kr, kusjuures siia hulka ei ole arvestatud õpperahad. Muidugi kulutavad jõukamast kihist üliõpilased keskmiselt kuus tunduvalt rohkem kui kehvemast kihist üliõpilased ja ületavad kaugelt üldkeskmise.

*) Pour la nomenclature franc. s'adresser à la page 343, tabl. 4.

Keskmine väljaminek kuus kr. — *Dépense moyenne par mois en kr.*

8.	Mehed — <i>Hommes</i>				Naised — <i>Femmes</i>				Kokku — <i>Total</i>				
	Üksikult elavatel	Omaste juures elavatel	Oma perekondades elavatel	Kokku	Demeerant seisus	Chez leurs parents	En famille	Total	Üksikult elavatel	Omaste juures elavatel	Oma perekondades elavatel	Kokku	
korterile — logement													
Talupidajad üle 10 ha . . .	12,54	11,70	23,51	14,94	11,12	—	10,25	21,20	11,88	12,16	11,37	23,42	14,12
„ „ alla 10 ha . . .	12,00	8,76	20,20	14,61	8,28	—	—	17,00	9,62	10,94	8,75	19,82	13,49
Isetöötajad kaubanduse alal . . .	15,47	13,15	33,18	16,82	15,88	11,24	19,25	14,16	15,17	12,41	20,47	15,76	15,76
„ „ tööstuse alal . . .	15,53	16,92	24,17	16,87	14,71	11,62	43,00	14,46	15,25	14,80	26,86	16,19	16,19
Väikeettevõtjad . . .	12,95	11,72	20,15	14,13	12,25	10,10	14,50	12,03	12,71	11,10	19,07	13,44	13,44
Töölised või teenijad . . .	11,49	10,04	22,92	13,12	10,85	7,44	15,00	9,76	11,24	9,68	22,66	11,91	11,91
Ametnikud . . .	13,22	11,41	23,70	14,13	12,94	11,47	20,00	13,01	13,12	11,43	23,00	13,71	13,71
Vabakutselised . . .	14,17	11,53	18,30	14,19	13,43	9,37	20,00	13,44	13,01	10,78	18,37	13,98	13,98
Kapitalist elavad . . .	15,14	12,97	26,00	15,77	15,40	11,62	20,00	14,74	15,22	12,61	25,00	15,48	15,48
Kokku	13,08	12,00	23,95	14,60	12,41	10,53	18,98	12,46	12,85	11,52	22,54	13,94	
toidule — alimentation.													
Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation . . .	20,10	20,97	28,20	21,97	16,11	19,67	23,33	16,63	19,10	20,69	28,05	20,75	20,75
Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation . . .	19,84	14,00	20,76	19,91	15,04	—	17,00	15,33	13,44	14,00	20,35	18,88	18,88
Travailleurs en branches de commerce . . .	24,95	21,36	40,83	25,35	22,04	22,65	17,00	22,57	24,08	21,84	36,07	24,56	24,56
Travailleurs en branches d'industrie . . .	23,55	26,23	28,36	24,91	23,00	21,88	60,00	24,08	23,36	24,57	32,75	24,63	24,63
Travailleurs en petites entreprises . . .	22,13	18,66	20,90	22,83	17,79	19,77	19,80	18,51	20,58	10,00	28,08	21,41	21,41
Ouvriers au service . . .	19,65	21,71	26,97	21,16	16,47	14,00	18,00	16,33	18,41	18,05	20,57	19,89	19,89
Employés . . .	20,73	19,54	30,35	21,57	18,18	18,29	26,00	18,76	19,80	19,11	29,41	20,56	20,56
Professions libérales . . .	22,42	20,85	27,73	23,02	20,07	18,18	21,00	19,71	21,61	10,50	25,36	21,71	21,71
Capitalistes . . .	24,16	22,40	29,20	24,13	21,51	22,33	26,67	22,04	23,38	22,39	28,78	23,59	23,59
Total	21,11	20,55	28,46	22,26	18,05	19,19	23,02	18,55	20,09	20,08	27,76	21,11	
müüesugusteks kuludeks — pour différents frais.													
Talupidajad üle 10 ha . . .	17,62	18,20	22,34	18,66	12,77	11,10	15,00	12,75	14,48	16,80	21,08	17,31	17,31
„ „ alla 10 ha . . .	17,71	19,17	16,44	17,38	0,15	—	15,00	9,98	15,14	10,17	16,20	15,68	15,68
Isetöötajad kaubanduse alal . . .	20,60	25,00	33,18	23,91	19,02	21,11	17,33	10,65	10,95	23,60	33,71	22,25	22,25
„ „ tööstuse alal . . .	20,00	30,33	21,71	23,04	18,67	18,89	20,00	18,80	19,68	26,04	21,50	21,71	21,71
Väikeettevõtjad . . .	17,12	15,43	23,75	18,06	11,37	15,75	18,64	13,44	15,13	15,59	22,80	16,54	16,54
Töölised või teenijad . . .	14,56	15,27	22,07	15,86	11,01	11,74	13,00	11,05	30,20	13,07	21,79	14,09	14,09
Ametnikud . . .	14,96	17,72	21,75	16,34	12,81	14,13	15,81	13,37	14,20	16,47	20,38	15,29	15,29
Vabakutselised . . .	16,26	20,42	15,62	17,17	15,80	11,25	12,00	15,11	16,14	10,87	14,23	16,21	16,21
Kapitalist elavad . . .	10,24	17,75	25,25	10,46	10,97	20,58	26,67	10,61	13,58	18,60	25,47	18,34	18,34
Kokku	16,82	18,45	22,35	18,04	13,21	15,16	16,66	13,84	15,62	17,30	21,59	16,74	

12. Võlad.
Endettement.

Peab tähendama, et võlgade ja muu keskmise väljamineku andmeid ei või võtta absoluutselt usutavaina, kuna rahalistes küsimustes on antud sageli andmeid, mida võib pidada ainult tõenäolisteks. Teatud pildi aga siiski need andmed loovad.

Võlgade küsimuses tuleb teha vahet võlgade vahel, mis on saadud 1) rahaasutisilt, 2) isikult ja 3) mitmesuguste abirahade arvel.

Üldse on üliõpilaste üldarvust võlaga üliõpilasi 38,8%. Võlaga üliõpilasi on meestüliõpilasi 79,0% ja naisüliõpilasi 21,0%. Laenu võlasumma oli 673 690 kr Sellest summast kuulus meestüliõpilasi 598 645 kr ja naisüliõpilasi 75 045 kr. Võlaga koormatud meestüliõpilase keskmine võlasumma oli 624,89 kr, naisüliõpilasel aga 310,10 kr. Jaotades võlasumma üliõpilaste üldarvule tuleks igale meestüliõpilasele 283,18 kr — ja igale naisüliõpilasele 73,98 kr võlga. Seega igale meestüliõpilasele langeks 209,25 kr rohkem võlga kui naisüliõpilasele.

1) Võlad rahaasutisilt. Esikohal asuvad väiketaluanditest pärit üliõpilased (22,6%), teisel talupidajate kihist pärit üliõpilased. Kõige väiksema prot-

sendi on rahaasutisilt laenanud kapitalist elavate kihist pärit üliõpilased.

Keskmise võlasumma poolest on esikohal ka väiketaluanditest pärit üliõpilased. Teisel kohal asuvad vabakutseliste kihist pärit üliõpilased. Kõige väiksema keskmise võlasummaga on jällegi kapitalist elavate kihist pärit üliõpilased. Üldine keskmine võlasumma ületab eraisikult laenanud keskmise 127,66 kr ja abirahade arvelt keskmise 281,62 kr isikult.

Üldse on rahaasutisilt laenanud 464 üliõpilast kogusummas 242 975 kr. Rahaasutisist laenanud summadest osutub kõige suuremaks 8 000 kr, mis kuulub põllumajandusteaduskonna üliõpilasele.

2) Isikutelt laenajate arvult esikohal asuvad väiketaluanditest pärit üliõpilased, ületades talupidajaid 17,0 punktiga. Kõige väiksemal arvul on eraisikult laenanud kaubanduslikust kihist pärit üliõpilased. Vahet väiketaluanditest pärit üliõpilastega 39,2 punkti.

Keskmine võlasumma isikule on aga kaubanduslikust kihist pärit üliõpilasil kõige suurem ületades järgmist — tööstuslikust kihist pärit üliõpilaste keskmist 163,14 kr võrra. Väiksem keskmine on kapitalist elavate kihti kuuluvail üliõpilasil.

9. Vanemate sotsiaalne kiht Situation sociale des parents	Võlaga üliõpilaste % % des personnes grevées de dettes			Keskmise võlasumma kr Somme moyenne d'endettement en kr		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.
	Rahaasutistele — Aux institutions financières.					
Talupidajad üle 10 ha	23,4	5,9	19,4	601,19	206,50	573,97
„ „ „ „ alla 10 ha	28,4	3,4	22,6	792,59	250,00	773,33
Isetöötajad kaubanduse alal	17,5	2,6	11,5	567,25	257,50	539,09
„ „ „ „ tööstuse alal	15,3	9,7	13,3	400,00	280,00	370,00
Välkeetevõtjad	23,9	0,7	15,9	626,15	100,00	617,66
Töölised või teenijad	20,6	4,5	14,6	501,70	122,50	458,77
Ametnikud	18,2	2,2	12,3	416,80	120,71	306,88
Vabakutselised	17,2	3,4	11,8	682,81	200,00	639,17
Kapitalist elavad	10,6	4,6	8,9	354,12	123,33	319,50
Kokku	20,3	3,5	14,8	551,69	180,00	523,65
Isikutele — Aux personnes particulières.						
Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation	40,5	28,8	37,8	455,49	441,33	453,04
Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation	52,6	62,1	54,8	431,90	345,56	409,04
Travaillant en branches de commerce	20,2	0,0	15,6	1 006,52	182,86	860,33
Travaillant en branches d'industrie	20,3	12,9	17,8	744,17	556,25	607,19
Travaillant en petites entreprises	34,1	24,6	30,8	390,17	269,70	357,04
Ouvriers ou service	37,7	32,1	35,6	369,38	198,14	312,64
Employés	34,0	13,7	26,4	370,75	230,23	351,05
Professions libérales	31,2	13,6	24,3	367,24	125,00	314,86
Capitalistes	28,1	10,9	24,9	262,78	278,64	265,89
Total	35,3	21,3	30,8	426,51	290,53	395,99
Abirahade arvel — À compte de subsides.						
Talupidajad üle 10 ha	7,6	4,1	6,8	406,82	72,57	360,98
„ „ „ „ alla 10 ha	9,5	10,3	9,7	170,56	126,67	159,58
Isetöötajad kaubanduse alal	4,4	3,8	4,2	190,00	111,67	160,63
„ „ „ „ tööstuse alal	3,4	3,2	3,3	420,00	140,00	328,67
Välkeetevõtjad	8,2	3,7	0,7	135,48	77,00	124,23
Töölised või teenijad	12,7	8,2	11,0	150,52	157,27	152,38
Ametnikud	0,6	3,8	5,5	271,14	148,33	230,70
Vabakutselised	9,7	5,1	7,9	307,78	80,00	318,33
Kapitalist elavad	1,3	4,6	2,2	930,00	170,00	474,00
Kokku	7,4	4,7	6,5	277,98	125,21	242,03

Eraisikult on laenanud 963 üliõpilast 331 340 kr. Kõige suuremaks eraisikult laenatud summaks osutub 20 000 kr laen, mida on saanud üks rohu- ja üks põllumajandusteaduskonna üliõpilane.

3) Abirahade arvelt laenusajaid on õige vähe — 6,5% üliõpilaste arvust, kuna seevastu eraisikutelt laenusajaid oli 30,8% ja rahaasutisilt 14,8%. Keskmise laenusumma samuti tunduvalt väiksem, võrreldes teiste laenu liikidega.

Esikohal laenusajate arvalt seisavad väikeettevõtpeidajate kihist pärit üliõpilased. Kõige väiksemal määral aga vabakutseliste kihist pärit üliõpilased. Keskmise võlasumma poolest on vabakutselised aga esimesel kohal, ületades tunduvalt teistest kihidest pärit üliõpilasi.

Absoluutarvult on abirahade arvel saanud laenu 204 üliõpilast 49 375 kr. Kõige suurem abiraha oli ühel majandusteaduskonna üliõpilasel — 7 500 kr.

Nagu andmetest selgub, on kihist väiketaluandest pärit üliõpilased koormatud laenudega kõige enam, kuid laenusumma järele asuvad esikohal talupidajate kihist pärit üliõpilased (229 845 kr). Teisel kohal asuvad ametnike kihist pärit üliõpilased (131 975 kr) ja seejärel teised kihid, kusjuures kõige väiksema üldsumma on laenanud tööstusalalt pärit üliõpilased — 16 575 kr.

Laenu liikidest kõige koormavamaiks osutuvad kahtlemata laenu rahaasutisilt ja kõige soodsamaiks laenu eraisikult, mida on ka kõige rohkem.

Kui vaadelda, missuguses summas laene on kõige rohkem, siis näeme, et kuni 50 kr laene on isikult. 5,8%, rahaasutisilt 2,2%, abirahade arvelt 1,9%.

kr	%	laene isikult	%	rahaasut.	%	abirahade arvel	%
51—100	6,5	6,5	2,3	1,7	1,7	1,7	1,7
101—200	6,3	6,3	2,8	1,2	1,2	1,2	1,2
201—300	3,5	3,5	1,8	0,4	0,4	0,4	0,4
301—400	1,9	1,9	1,2	0,4	0,4	0,4	0,4
401—500	1,6	1,6	1,3	0,3	0,3	0,3	0,3
501—1 000	3,4	3,4	1,7	0,4	0,4	0,4	0,4
1 001—2 000	1,3	1,3	0,8	—	—	—	—
2 001—3 000	0,3	0,3	0,4	—	—	—	—
3 001—5 000	0,1	0,1	0,3	—	—	—	—
5 001—7 500	—	—	—	—	—	—	0,2
7 501—8 000	—	—	0,1	—	—	—	—
8 001—20 000	0,1	0,1	—	—	—	—	—

Selgub, et kõige enam on tehtud 51 kuni 100 kr laene. 101—200 kr laene 0,2% vähem. Suuremate laenude tegijaid on vähe. Tingitud ka rahaasutiste laenude kokkutõmbamisest, kuna vast 5—6 aastat tagasi pilt oli hoopis teisugune.

13. Stipendiumid ja õpperahast vabastamised.

Bourses et affranchissements.

Ülikooli õpperaha tasumine osutub paljudel üliõpilastel raskeks. Kahel esimesel semestril tuleb õppemaks tasuda igal juhul, kuna pärast seda, hoolast akadeemilisest tööst ja majanduslikest oludest tingitult võib üliõpilasele ülikooli valitsus anda soodustusi, kas stipendiumi või õpperahast vabastamise näol. Stipendiumid osutuvad kahesuguseiks. Ülikooli määrsamadest antud ja erastipendiumid. Ülikooli

määrsummadest stipendiumi saaja on ühtlasi ka õppemaksust vaba.

Vaadeldes, mil määral ülikool on suutnud üliõpilasi õpperaha ja stipendiumide näol abistada, leiame järgmist:

Õpperahast on vabastatud 29,4% üliõpilasist, sellest mehi 29,8%, naisi 29,6%. Stipendiume ülikoolilt on saanud 7,3% üliõpilasist, mehi 7,6%, naisi 6,8%. Väljaspoolt ülikooli on stipendiume saanud 5,6% üliõpilasist, mehi 6,5% ja naisi 3,3%. Eriti väljaspoolt antavatest stipendiumidest nähtub meeste ülekaal 3,2 punkti võrra. Selgub, et erastipendiumide määramisel eelistatakse meesüliõpilasi rohkem. Peab küll lisama, et erastipendiumidest suur osa on arsti-, loomaja põllumajandusteaduskondade üliõpilastele asutistelt määratud ja nendes teaduskondades on suhteliselt meesüliõpilased suures ülekaalus. Üliõpilaste vanemate ühiskondliku kihi seisukohalt nähtub, et abistatakse suurema protsendiliselt vaesemast kihist pärit üliõpilasi.

Õppemaksust on vabastatud kõige rohkem tööliste või teenijate kihist pärit üliõpilased — mehi 42,5%, naisi 54,5%. Naisüliõpilasi enam vabastatud 12,0 punkti võrra. Väiketalupidajate kihist pärit üliõpilasi on vabastatud õpperahast mehi 37,9%, naisi 44,8%. Jälle naisüliõpilasi 6,9 punkti võrra enam. Isetöötajate väike-ettevõttepidajate kihist pärit üliõpilasist on õpperahast vabastatud mehi 34,9% ja naisi 29,1%. Mehed ületavad käesolevas kihis naisüliõpilasi 5,8 punkti võrra. Üsna suurelt — mehi 33,0%, naisüliõpilasi 29,4% on vabastatud ka talupidajate kihist pärit üliõpilasi. Samuti on õpperahast vabastatud ametnike kihist pärit meesüliõpilasi 28,9%, naisi 30,2%.

Peab märkima, et õpperahast vabastamisi tuleb ette igast kihist pärit üliõpilaste juures. Peale eelpool toodud kihtide on vabastatud veel vabakutseliste kihist pärit meesüliõpilasi 12,9%, naistest 18,6%, kapitalist elavate kihist — meesüliõpilasist 11,8%, naistest 18,5%, tööstuslikust kihist pärit meesüliõpilasi — 22,0%, naisi ainult 9,7%. Kõige väiksem arv ülikooli õpperahast vabastatutest — meesüliõpilasi 8,8% ja naisüliõpilasi 5,1%, kuulub kaubanduslikust kihist pärit üliõpilaste hulka.

Vaadeldes ülaltoodud jaotust, tunduvad õppemaksust vabastamised jaotatud õiglaselt. Vahe tööliste või teenijate ja kaubanduslikust kihist pärit üliõpilaste õpperahast vabastamise vahel on suur. Meesüliõpilasi 33,7 punkti ja naisüliõpilasi 49,4 punkti. Endastmõistetav, et kehvad üliõpilased õpperaha osutub rängaks takistuseks õppetööle ja sellest vabastamine toob kergendust.

Stipendiumide määramisel võime märgata sama olukorda kui õpperahast vabastamisel. Vaesemast kihist üliõpilasi abistatakse suuremal määral kui teisi.

Üksikasjalik jaotus oleks järgmine:

	%	%
talupidajate kihist pärit meesüliõpilasist saavad stipendiume	7,1	naistest 7,1
väiketalunditepidajate kihist meesüliõpilasist saavad stipendiume	13,7	„ 6,9
kaubanduslikust kihist pärit meesüliõpilasist	3,5	„ 1,3
tööstuslikust kihist pärit meesüliõpilased	6,8	„ —
isetöötajate väikeettevõtjate kihist pärit meesüliõpilasist	11,8	„ 4,5
tööliste või teenijate kihist pärit meesüliõpilasist	15,4	„ 14,9
ametnike „ „ „	5,5	„ 6,0
vabakutseliste „ „ „	1,1	„ 6,8
kapitalist elavate „ „ „	1,9	„ 7,7

Kui õpperahast vabastamisel olid naisüliõpilased ülekaalus meesüliõpilasist 0,3 punkti võrra, siis stipendiumide saamisel on olukord ümberpööratud. Mehed on ülekaalus 0,8 punktiga. Andmetest nähtub, et suuremal arvul saavad stipendiume tööliste või teenijate, väiketalunditepidajate, ja isetöötajate väikeettevõtjate kihist pärit üliõpilased. Väike protsent stipendiumisaajaist on jällegi kaubanduslikust kihist pärit üliõpilased, mis endast tundub loomulikuna. Erastipendiumide määramisel leiame peagu analoogilise olukorra eelmisele:

	%	%
talupidajate kihist pärit meesüliõpilasist saavad erastipendiume	5,7	naistest 2,4
väiketalundite pidajate kihist pärit meesüliõpil.	9,5	„ 10,3
kaubanduslikust „ „ „	0,9	„ 1,3
tööstuslikust „ „ „	5,1	„ 3,2
isetöötajate väikeettevõtjate kihist pärit meesüliõpilasist	7,5	„ 3,7
tööliste või teenijate kihist pärit meesüliõpil.	8,8	„ 5,2
ametnike „ „ „	7,7	„ 2,9
vabakutseliste „ „ „	7,5	„ 5,1
kapitalist elavate „ „ „	3,1	„ 1,5

Õpperahast vabastamises ja ülikoolilt stipendiumide saamisest olid esikohal tööliste või teenijate kihist pärit üliõpilased. Erastipendiumide saamisest aga on esikohal väiketalunditest pärit üliõpilased. Tööliste või teenijate kihist pärit — on teisel ja vabakutseliste kihist — kolmandal kohal. Muudatused kihtide järgi on põhjendatavad sellega, et erastipendiumi saamine ei vabasta õpperahast ja seepärast soovivad just kehvemast kihist pärit üliõpilased esijoones stipendiume ülikooli määrsummadest.

14. Organiseerimine. Organisation.

Organiseerimine on seotud teatava majandusliku jõukusega. Kui vaadelda üliõpilasorganisatsioonide tüüpe ja üliõpilaste sotsiaalset päritolu, siis ilmneb side ka nende vahel. Igas kihis on teatud organisatsiooni tüüp, kuhu meelsasti astub valdav enamus sellest kihist pärit üliõpilasist. Tab. 10 annab organiseerumisest kihatute alusel kujuka ülevaate.

44,0% üliõpilastest on organiseerimatud, neist mehi 40,4%, naisi 51,5%. Naisüliõpilasist seega üle poole on organiseerimatud ja ületavad mehi 11,1 punkti võrra.

Meesüliõpilasist kõige enam annab organiseerimatuid tööliste või teenijate, väiketalundite ja talundite ning väikeettevõttepidajate kiht. Naisüliõpilaste juu-

Organiseeritud % — % des étudiants organisés.

10. Vanemate sotsiaalne kiht <i>Situation sociale des parents</i>	Mehed — Hommes					Naised — Femmes					Kokku — Total				
	Organiseeritud	Korporatsioonides	Seltsides	Üliõpilaskogudes	Kokku	Non-organiseeritud	En-corporations	En-sociétés	En-associations & étudiants	Total	Organiseeritud	Korporatsioonides	Seltsides	Üliõpilaskogudes	Kokku
Talupidajad üle 10 ha*	45,3	28,6	23,8	2,3	100,0	54,5	23,3	15,6	6,6	100,0	47,4	27,5	21,9	3,2	100,0
„ alla 10 ha	49,5	23,2	21,0	6,3	100,0	58,6	6,9	20,7	13,8	100,0	51,8	19,3	21,0	8,1	100,0
Isetöötajad kaubanduse alal	32,1	50,0	17,9	—	100,0	42,7	38,7	18,6	—	100,0	36,4	45,4	18,2	—	100,0
„ tööstuse alal	22,4	65,5	12,1	—	100,0	50,0	16,7	33,3	—	100,0	31,8	48,9	19,3	—	100,0
Väikeettevõtjad	41,6	30,4	26,4	1,6	100,0	59,8	18,2	19,7	2,3	100,0	47,0	26,2	24,1	1,8	100,0
Töölised või teenijad	46,5	25,2	20,5	1,8	100,0	62,4	20,3	14,3	3,0	100,0	52,4	23,4	22,0	2,2	100,0
Ametnikud	36,4	43,1	19,5	1,0	100,0	48,1	27,9	23,7	0,3	100,0	40,8	37,4	21,1	0,7	100,0
Vabakutselised	28,8	50,5	20,9	—	100,0	40,7	32,2	27,1	—	100,0	33,3	43,3	23,4	—	100,0
Kapitalist elavad	38,9	47,1	14,0	—	100,0	38,4	43,1	15,4	3,1	100,0	38,7	46,0	14,4	0,9	100,0
Kokku	40,4	36,4	21,7	1,5	100,0	51,5	25,9	20,1	2,5	100,0	44,0	33,0	21,2	1,8	100,0

res kordub samane nähtus. Seega organiseerimatuist on suur enamus väesemast kihist pärit üliõpilased. Nende majanduslik jõud ei luba organiseeruda.

33,0% üliõpilasist on organiseerunud korporatsioonidesse. Siin mehed ületavad naisüliõpilasi 10,5 punkti võrra.

Kihtide järgi pooldavad korporatsioone tööstuslikust, vabakutselistest, kaubanduse, kapitalist elavate ja ametnikkude päritoluga üliõpilased suuremal määral kui teisist kihist pärit üliõpilased. Sarnane olukord on nii mees- kui naisüliõpilaste organiseerumisel. Tuleb järeltada, et need kihid on korporatsioonide kandvamaks aluseks.

Üliõpilaseltsidesse on organiseerunud 21,2% üliõpilasist, meesüliõpilasi 21,7% ja naisi 20,1%. Mehed ületavad 1,6 punkti võrra naisüliõpilasi. Selle organisatsioonitüübi kandvamaiks sotsiaalseiks kiheks osutuvad väike-ettevõtjate, vabakutseliste, tööliste või teenijate ja väiketalu- ja talupidajate kihist pärit üliõpilased. Naisüliõpilasist on tööstuslikust kihist eriti silmatorkavalt seltsidesse organiseerunud, ületades korp. organiseerunud 16,6 punkti võrra.

Üliõpilaskogudesse on organiseerunud ainult 1,3% üliõpilastest. Mehi 1,5% ja naisi 2,5%. Naised ülekaalus 1,0 punkti võrra. Kandvamad kihid põllumajanduse, tööliste või teenijate kihist pärit üliõpilased. See on tingitud ka puht organisatsiooni tüübi, kuna asutati maakondlikud kogud ja vaevalt linnast pärit isik sinna astus.

Käesolevad küsimused puudutasid üliõpilaste n.n. intiimorganisatsioone. Peale nende on mitmesugused akadeemilised ühinged ja seltsid, mis tegutsevad ülikooli juures. Neisse ühinguisse kuuluvusel ei ole olulist tähtsust sotsiaalsel kihitusel, kuna liikmemaks osutub väikeseks ja ei tee raskusi. Sarnastesse ühingutesse on organiseerunud 28,3% üliõpilasist. Väljaspoole ülikooli kuuluvatesse teaduslikesse ühinguisesse 33,2% üliõpilasist. Talupidajate kihist pärit üliõpilasist on sarnastesse ühingutesse organiseerunud 39,3%, teisist kihist vähem. Tingitud on see puht kutsehuvidest.

Teatud organisatsioonina võib võtta ka poliitilist erakonda. Loodeti erakonnalt kasu. Teaduskondade

järgi on erakonnategevusest aktiivsemalt võtnud osa õigus- (14,5%) ja metsa- (11,7%) teaduskonna üliõpilased. Kihtide järgi kõige rohkem talupidajate kihist pärit meesüliõpilased — 16,1% ja väiketalu-dest pärit — 12,6%, tööstuse alalt pärit meesüliõpilasist võttis poliitilist osa ainult 1,7%. Peab ütlemä, et poliitilised elust oli vähe üliõpilasi huvitatud.

Naisüliõpilasist (3,0%) poliitilise tegevusest peamiselt talupidajate kihist pärit üliõpilased. Üldse võttis 1932/33 a. poliitilist osa 10,6% meesüliõpilasist ja 2,1% naisüliõpilasist.

15. Teaduskonna valiku ja vahetuse põhjused.

Causes du choix et de changement de la faculté.

Teaduskonda valides ülikooli astuja lähtub mitmesugustest kaalutlustest. Teaduskonna on valinud huvist — 46,8%, praktilistel kaalutlustel — 32,5% ja mõlematel koos — 20,7% üliõpilasist. Eriti torkab silma, et m.üliõpilasist usuteaduskonnas teaduskonna on valinud huvist 88,5% ja maj. kaalutlusil ainult 3,8%. Majandusteaduskonnas seevastu 60,4% teaduskonnas olijaist on valinud teaduskonna puht majanduslikest kaalutlustest. Sama võib ütelda ka loomaarsti- ja rohu-teaduse ala valinud üliõpilasist. Majanduslik kaalutlus seisab esikohal.

Teaduskonna vahetusel aga olukord muutub. Kui teaduskonda astudes huvi ületas praktilised kaalutlused 14,3 punkti võrra, siis teaduskonna vahetusel praktilised kaalutlused ületavad huvi juba — 14,0 punkti võrra.

Teaduskonda on vahetanud üldse 17,4% meesüliõpilasist ja 11,0% naisüliõpilasist. Meesüliõpilasist teaduskonna vahetusel on majanduslik kaalutus enam kui naistel (vastavalt 51,8% ja 43,7%). Huvi ja praktilistel kaalutlustel on teaduskonda vahetanud 10,2% üliõpilasist.

16. Ülikoolitöö katkestus.

Interruption du travail académique.

Mitmesuguseil põhjusil on 39,6% üliõpilastel tulnud katkestada ülikoolitöö. Kõige suuremal määral, nagu tab. 11 nähtub, on ülikoolitöö katkestanud üliõpilased, kes pärit talupidajate kihist ja väiketalu- ja teenijate talundest. Nendele üsna lähedale jõuavad ka väike-ettevõtte-

*) Pour la nomenclature franç. s'adresser à la page 348, tabl. 9.

Ülikoolitöö katkestus — Interruption du travail académique.

11. Vanemate sotsiaalne kiht Situation sociale des parents	Katkestanudte % % des personnes ayant interrompu			Katkestuse põhjused % — Causes d'interruption en %								
	Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	Majandus- liinid Economique	Terviselised De santé	Kaitseväe- teenistus Service militaire	Amet Métier	Õppelõpet- ang. põh- jus — Autre instruction	Isiklikud Personnelle, familiäre	Muud Autre	Kokku Total	
Talupidajad üle 10 ha*)	46,7	44,1	46,1	52,6	9,9	20,4	5,8	2,3	1,5	1,5	100,0	
„ „ alla 10 ha	51,6	55,2	52,4	56,9	6,1	24,6	9,2	—	1,6	1,6	100,0	
Isetöötajad kaubanduse alal	36,0	28,2	32,8	36,7	15,0	35,0	—	5,0	8,3	8,3	100,0	
„ „ tööstuse alal	40,7	29,0	36,7	39,4	6,1	33,8	15,1	—	6,1	6,1	100,0	
Välkeetevõtjad	44,3	37,3	41,9	51,2	9,9	24,7	7,4	—	3,7	3,7	100,0	
Töölisel või teenijal	40,4	41,3	40,9	59,2	9,5	18,4	5,5	—	2,0	2,7	100,0	
Ametnikud	38,9	27,0	34,6	47,9	12,4	29,3	5,5	—	0,4	3,1	100,0	
Vabakutselised	26,9	22,0	25,0	55,3	18,4	18,4	2,6	—	—	—	100,0	
Kapitalist elavad	43,1	32,3	40,0	43,5	11,8	31,8	5,9	—	—	7,0	100,0	
Kokku	42,1	34,3	39,6	50,7	10,8	26,5	6,0	2,0	0,9	3,1	100,0	

pidajate, tööliste või teenijate ja kapitalist elavate kihest pärit üliõpilased. Tab. 11 selgub ühtlasi, et üle 50,0% ülikoolitööd katkestanud üliõpilasist on majanduslikel põhjusil astunud selle sammu. Eriti silmatorkav on see tööliste või teenijate ja väiketalundeist pärit üliõpilaste juures. Terviselikel põhjusil on ülikoolitööd katkestanud jälle jõukamaist kihest pärit üliõpilased suuremal määral kui teisist kihest. Nii vabakutseliste, tööstusalalt, ametnike ja kapitalist elavate kihest pärit üliõpilased. Kaitseväeteenistus on osutunud küllalt kaaluvaks (26,5%) katkestuse põhjuseks. Amet ja teisi põhjusi on vähesel määral tulnud ette, mis on põhjustanud ülikoolitöö katkestuse.

17. Perekonnaseis. Tab. 12 näitab üliõpilaskonna perekonnaseisu. Igas kihis domineeriv osa kuulub vallalistele. Vallalisi naisüliõpilasi on 10,1 punkti võrra rohkem kui mehi. Abielulisist

mehi 10,7 punkti võrra naistest rohkem. Abielulisist üliõpilasist suur osa kuulub väiketalundite päritollu. Teises järjekorras seisavad talupidajate kihist pärit üliõpilased. Aga ka välkeetevõttepäidajate ja tööliste või teenijate kihest üliõpilased on abieluliste hulgas domineerival kohal. Et abielusid on sõlminud peamiselt vasemaist kihest pärit üliõpilased, siis tuleb seda nähtust seletada sooviga abiellumise läbi parandada majanduslikku olukorda. Jõukamaist kihest pärit üliõpilaste juures on abielulisi vähe. Needki abielud, mis neist kihest pärit üliõpilased on sõlminud, suuremalt osalt on juba lahutatud, nagu tööstusalalt pärit naisüliõpilaste juures. Väiketalundeist pärit üliõpilaste sõlmitud abieludest aga ei ole ühtegi veel lahutatud.

Vaadeldes abielu kestust, siis esikohal on üle 10 a. abielusolijad.

18. Suvevaheaeg.
Vacances d'été.

Ülikoolitöö vabajaast leiame andmed tab. 13 ja tab. 14.

Maal veedab suvevaheaja suur enamuse põllumajanduse alalt pärit üliõpilasist, linnus teisist kihest päritud. Suvituskohas võivad olla tööstuse, vabakutseliste, kaubanduse, kapitalist elavate ja ka ametnike perekondadest pärit üliõpilased. Teisist kihest üliõpilased võivad õige vähesel määral suvituskohas olla, sellega

Perekonnaseis % — État civil en %.

12. Vanemate sotsiaalne kiht Situation sociale des parents	Vallaline Célibataire	Abielus Mariés	Leek Veufs	Lahutatud Divorcés	Kokku Total
Talupidajad üle 10 ha*)	78,0	21,6	—	0,4	100,0
„ „ alla 10 ha	65,3	34,7	—	—	100,0
Isetöötajad kauband. alal	39,5	10,5	—	—	100,0
„ „ tööstuse alal	36,4	13,6	—	—	100,0
Välkeetevõtja	80,0	20,0	—	—	100,0
Tööline või teenija	82,9	15,8	—	1,3	100,0
Ametnik	88,7	11,1	—	0,2	100,0
Vabakutseline	88,2	11,8	—	—	100,0
Kapitalist elavad	84,4	13,1	1,3	1,2	100,0
Kokku	82,7	16,8	0,1	0,4	100,0
Naised — Femmes.					
Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation.	94,1	3,5	1,2	1,2	100,0
Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation	82,8	17,2	—	—	100,0
Travailleurs en branches de commerce	93,6	6,4	—	—	100,0
Travailleurs en branches d'industrie	93,5	—	—	6,5	100,0
Travailleurs en petites entreprises	89,6	10,4	—	—	100,0
Ouvriers ou service	94,8	3,0	0,7	1,5	100,0
Employés	93,7	6,0	0,3	—	100,0
Professions libérales	91,5	8,5	—	—	100,0
Capitalistes	92,3	6,2	—	1,5	100,0
Total	92,8	6,1	0,4	0,7	100,0

Suvevaheaeg — Vacances d'été.

13. Vanemate sotsiaalne kiht Situation sociale des parents	Maal A la campagne	Linnas A la ville	Suvituskohas Au lieu de villégiature	Huvil-, õppereisil Voyage d'agrément et d'instruction	Kaitseväes En service militaire	Kokku Total
Talupidajad üle 10 ha*)	71,2	20,9	2,8	2,7	2,4	100,0
„ „ alla 10 ha	64,2	23,3	5,8	1,7	—	100,0
Isetöötajad kaub. alal	22,1	47,5	21,0	6,6	2,9	100,0
Isetöötajad tööstuse alal	23,0	43,7	23,0	8,0	2,3	100,0
Välkeetevõtja	28,6	56,9	9,8	3,7	1,0	100,0
Tööline või teenija	33,7	55,6	5,0	2,7	3,0	100,0
Ametnik	38,4	41,0	12,4	5,1	3,1	100,0
Vabakutseline	26,5	40,1	21,1	8,8	3,6	100,0
Kapitalist elavad	23,8	54,3	16,7	3,8	1,4	100,0
Kokku	42,4	40,8	10,2	4,2	2,4	100,0
Sellest:						
Mehed	42,4	42,3	7,9	3,8	—	100,0
Naised	42,3	37,7	15,0	5,0	—	100,0

*) Pour la nomenclature franc. s'adresser à la page 351, tabl. 12.

ainult jõukamast kihist pärit üliõpilased võivad veeta suve suvitades. Samasugune seisukord on huvi- ja õppereiside tegemises. Vabakutse, tööstuse, kaubanduse ja ametnike kihist pärit üliõpilased võivad võtta seda ette. Teisist kihist pärit üliõpilased õige väikese-arvuliselt.

Suvevaheaja kasutusest nähtub, et üliõpilased kulutavad vaheaja mitmesugusteks töödeks. Eriti väiketalunditest, väike-ettevõtpeidajate, töölise või teenijate ja talupidajate kihist pärit üliõpilased. Puhkusena kasutavad suve jõukamatel kihist pärit üliõpilased, nagu kaubanduse, tööstuse, kapitalist elavate ja vabakutseliste alalt. Kõige vähem saavad puhkusena veeta suve põllumajanduse alalt pärit üliõpilased.

Suvevaheaja kasutus — *Exploitation des vacances d'été.*

14.	Vanemate sotsiaalne kiht <i>Situation sociale des parents</i>	Puhkuseks	Mitmesugus töökis	Tööduslikuks tööks	Füüsiliseks tööks	Kokku
		<i>Comme repos</i>	<i>Couvrages différents</i>	<i>Couvrages scolaires</i>	<i>Travail physique</i>	<i>Total</i>
Talupidajad üle 10 ha*)		17,8	38,2	17,9	26,1	100,0
alla 10 ha		12,9	47,4	13,8	25,9	100,0
Isetöötajad kaubanduse alal		50,9	20,0	21,7	7,4	100,0
tööstuse alal		48,8	26,2	22,6	2,4	100,0
Välkeetvõtjad		30,9	42,3	19,4	7,4	100,0
Tõllised või teenijad		26,0	41,6	22,0	10,4	100,0
Ametnikud		37,1	29,9	26,3	6,7	100,0
Vabakutselised		40,3	30,5	25,0	4,2	100,0
Kapitalist elavad		45,6	19,0	30,9	3,9	100,0
Kokku		31,4	34,1	22,3	12,2	100,0
Sellest:						
Mehed		25,8	40,9	21,7	11,0	100,0
Naised		42,3	20,8	23,6	13,3	100,0

Välismaareisid % — *Voyages pour l'étranger en %.*

15.	Vanemate sotsiaalne kiht <i>Situation sociale des parents</i>	Üldse reisitud <i>Ayant voyagé en général</i>			Üliõpilasena reisitud <i>Ayant voyagé comme étudiant</i>		
		M.	N.	K.	H.	F.	T.
		Talupidajad üle 10 ha — <i>Propriétaires ayant plus de 10 ha d'exploitation</i>	41,0	42,4	41,3	14,5	22,4
Talupidajad alla 10 ha — <i>Propriétaires ayant moins de 10 ha d'exploitation</i>	35,3	34,5	35,5	9,5	10,3	9,7	
Isetöötajad kauband. alal — <i>Travaillant en branches de commerce</i>	59,6	69,2	63,5	11,4	14,1	12,5	
Isetöötajad tööstuse alal — <i>Travaillant en branches d'industrie</i>	78,0	67,7	74,4	16,9	9,7	14,4	
Välkeetvõtjad — <i>Travaillant en petites entreprises</i>	45,5	56,7	66,4	14,9	14,2	14,7	
Tõllised või teenijad — <i>Ouvriers ou service</i>	44,7	52,2	47,5	6,1	13,4	8,8	
Ametnikud — <i>Employés</i>	58,6	69,2	62,6	10,3	15,2	12,2	
Vabakutselised — <i>Professions libérales</i>	63,4	72,9	67,1	8,6	10,2	9,6	
Kapitalist elavad — <i>Capitalistes</i>	61,3	53,8	59,1	13,1	18,5	14,7	
Kokku	59,7	59,0	53,4	11,9	15,6	13,1	

võtta aga vaatluse alla sotsiaalsete kihtide järgi üliõpilaspõlves reisijate üliõpilaste arvu, siis näeme, et vasemast kihist pärit üliõpilased on võimalusi leidnud reisimiseks. Näiteks väiketalunditest pärit meestüliõpilastest üldse reisis 35,8%, seega meestüliõpilaste keskmise reisijate arvust 14,9 punkti võrra vähem. Kui vaadelda nüüd üliõpilaspõlves samast kihist reisijate arvu ja võrrelda üliõpilaspõlves reisijate keskmise

Teadusliku töö teostamisega suvel kõige enam tegelevad kapitalist elavate, ametnike ja vabakutseliste päritoluga üliõpilased. Töövõimalusi soodustab majanduslik olukord ja töö tahe.

Füüsilist tööd rühivad teha põllumajanduse alalt pärit üliõpilased suuremal arvul, võrreldes teisist kihist pärit üliõpilasiga.

19. Välismaareisid. Olgugi, et välismaareisid on suurte kuludega seotud, siiski üle poole üliõpilasist (53,4%) on reisinud välismaal. Välismaalreisijate arvu ei ole võetud välisriigi kodakondsusse kuuluvaid üliõpilasi. Naisüliõpilased ületavad reiseid suhtes meestüliõpilasi 2,7 punktiga.

Muidugi ei ole paljud, kes reisinud välismaal, seda teinud üliõpilaspõlves, vaid mitmetel ajajärkudel. Nii lapsena, kooliõpilasena. Ülikoolis olles on reisinud välismaal 11,9% meestüliõpilasi ja 15,6% naisüliõpilasi.

Välismaareiside sooritamine on seotud majandusliku kandejõuga ja seepärast üliõpilaste vanemate sotsiaalne kiht osutub olulise tähtsusega teguriks. Mida jõukamast kihist on üliõpilane pärit, seda suuremal arvul on sooritatud välismaareise.

Tab. 15 nähtub, millises seoses on reisid sotsiaalsete kihtidega. Paistab esikohal silma tööstuslikust kihist pärit üliõpilaste suur reisijate protsent. Teisel kohal asuvad vabakutseliste kihist pärit üliõpilased. Eriti naisüliõpilased, kes ületavad sama kihi meestüliõpilasi 9,5 punkti võrra. Kaubanduslikust kihist pärit üliõpilasist jällegi naised, tugevas ülekaalus 9,6 punktiga. Kõige väiksema reisijate üliõpilaste arvu annab väiketalundite kiht. Sellele lähedal asuvad talupidajate ja töölise või teenijate kihist pärit üliõpilased. Kui

arvuga, on vahe muutunud 14,9 punktilt 2,4 punktile. Sama pilti pakuvad veel mitmest teisest kihist pärit üliõpilased, näit. talupidajate kihist pärit üliõpilased. Kaubanduslikust kihist pärit üliõpilastel on olukord ümberpöörduvalt. Üldreisijate arvult ületavad kaubanduslikust kihist pärit üliõpilased keskmise 8,9 punktiga, kuid üliõpilaspõlves reisijate arv jääb alla keskmist 0,5 punkti võrra.

Tuleb järeldada, et kehvematest kihtidest pärit üliõpilased üliõpilaspõlves püüavad reisida, kuna teenistus ehk mõned teised põhjused loovad selleks mõningaid võimalusi, mis enamalt puudusid.

Reise on sooritanud kõige enam Soome, Läti, Venne, Saksa jne. See on arusaadav, sest ligemate naabritega on loodud üliõpilasorganisatsioonidel lähedased suhted. Naabermaadesse reisimine osutub ka majanduslikult kõige vastuvõetavamaks. On aga reisinud ka teistes, kaugemates kohtades, nagu Hiinas, Jaapanis, Ameerikas, Kanadas. Sarnaseid reise on sooritanud aga vähesed üliõpilased.

Üliõpilasist on reisinud Soomes 29,6%, Lätis — 29,4%, Venes — 20,8%. Venes reisinute arvust suur enamus on seal olnud lapsena, kuna Nõukogude Venes reisijaid ei ole peagu sugugi, Saksas — 10,0%, Poolas — 4,4%, Austrias — 3,1%, Prantsuses 2,5%, Leedus 2,4%, Inglises 1,9%. Teistes maades väiksemal arvul. Jaapanis on käinud 8 üliõpilast, Hiinas 10, Ameerikas 7 jne.

Reiside kauguse ja sotsiaalse kihi vahel erilist sidet ei saa rõhutada. Kaugemal on reisinud nii jõukama kui ka kehvema kihi päritoluga üliõpilased.

H. Reiman.

RAHVUSED EESTIS.

NATIONALITÉ (ETHNIQUE) de la POPULATION.

Sisu: 1. Rahvastiku rahvuslik koostis, lhk. 353. 2. Rahvuste sugu, lhk. 356. 3. Rahvuste vanuslik koostis, lhk. 356. 4. Rahvuste tööharud ja ühiskondlikud kihid, lhk. 358.

Püüame valgustada küsimust ses ulatuses, kui lubavad seni töötletud I.III 34 rahvaloenduse andmed. On kavatsus võimaluste avanemisel edaspidi rahvaloenduse materjale töötleda rahvuse seisukohast täiendavalt: siis selgub lisaks siintoodule veelgi mitmeid tähtsaid erinevusi rahvastiku demograafilises koostises. Kuid ka seni saavutatu valgustab nii mitmeidki tähtsaid küsimusi rahvusprobleemis.

1. Rahvastiku rahvuslik koostis.

Nationalité (ethnique) de la population.

Eestis teostatud rahvaloendused on jätnud igale kodanikule rahvusliku kuuluvuse määramise täiesti vabaks. Ja kuna ühtlasi antud teadete saladuse kindlustamine oli ajakirjanduse kaudu tehtud rahvale teatavaks, siis on vähe tõenäolik, et palju keegi oleks rahvuse nimetamisel toiminud oma rahvusliku veene vastu: selleks polenud lihtsalt mingit vajadust ega põhjust. Ka ei ole rahvaloenduse andmete töötlemisel lubatud ega teostatud mingisuguseid selgusetu juhtumite tõlgitsemisi, vaid tulemused on arvestatud muutumatult nii, kui need on antud isiklikel lehil. Seepärast tuleb võtta järgnevat tõsiolude statistilise peegeldusena, milles iga küsimapanev asjaolu on küllaldasel määral põhjendatav.

I.III 34 rahvaloendusel leidus Eestis 51 rahvuse esindajaid, kuid arvuga üle tuhande isiku esineb siiski vaid 8 rahvust: eestlased 992 520 ehk 88,2% kogu rah-

vastikust, venelased 92 656 — 8,2%, sakslased 16 346 — 1,5%, rootslased 7 641 — 0,7%, lätlased 5 435 — 0,5%, juudid 4 434 — 0,4%, poolakad 1 608 — 0,1% ja soomlased 1 088 — 0,1%. Arvult alla tuhande esinevad: ingerlased 841, mustlased 766, leedulased 253, taanlased 228, tatarlased 166, inglased 158, prantslased 102, šveitslased 99, tšehhid 92, ukrainlased 92, hollandlased 32, karaiimid 26, kreeklased 25, armeenlased 24, ungarlased 23, grusiinlased 22, austerlased 21, itaallased 20, ameeriklased (U.S.A. kod.) 18, türklased 16, liivlased 13, norralased 12, valloonselased 10, hiinlased 9, šotlased 8, karjalased 7, serblased 5, mordvalased 3, bulgaarlased 3, jaapanlased 3, hispaanlased 3, vadjalased 3, portugallased 2, moldaavlased 2, iirlased 2, ossetiinid 2, flaamid 2, brasiillased 1, abhaasid 1, rumeenlased 1, komid 1, korealased 1, iraanlased 1.

Viiimati nimetatud rahvuste seas esineb ka neid, kes osutavad rahvusse kuuluvust mitte etniliselt, vaid koduriigi järgi, nagu austerlased, ameeriklased (U.S.A. kod.). Sarnaselt rahvuse määramine on õigustatud juhul, kui antud riigi kodanikud, kuigi erineva etnilise päritoluga, tunnevad end kuuluvat ühte, aegade jooksul kujunenud rahvustervikusse nii kui Inglises iga šotlane esineb rahvuselt inglasena, Prantsuses normandlane — prantslasena, Itaalias liiguurlane — itaallasena; samuti nimetatud riikides elavad juudi päritoluga isikud esinevad tavaliselt riigirahvusse kuuluvaina. See tähendab, et rahvaloenduse deklaratsioon esineb ikkagi vaid rahvusse kuu-

lvus rahvustunde motiivil ja, et need rahvused võivad kujuneda etniliselt erinevaist sugemist, samuti kui kultuuriliselt ja poliitiliselt mõjuvõimsad rahvuriiki omavad rahvused võivad omada ümberrahvustava külgetõmbejõu nendega koos elavatele vähemusrahvustele, ilma et harrastataks sihilikku ümberrahvustamist.

Et ka meil Eestis üksikud rahvused pole stabiilsed ja jätkuvalt teostub üleminekuid ühest rahvusest teistesse, seda osutab tavakeele statistika (v. E. Statistika 162(5)). Samuti on teada, et minevikus palju eestlasi kas saksastus või venestus. Nüüd aga, iseisvas Eesti rahvusriigis võib nentida juba vastupidist voolu — varem denatsionaliseerunud eestlaste või nende järglaste tagasipöördumist oma rahvusse ja vast väikesel määral koguni teiste rahvuste eestlastumistki.

Kuid mitte üksnes osutatud üleminekud ühest rahvusest teise, vaid ka erinev sündivus ja surevus, samuti sisse- ja väljaränd on need tegurid, mis mõjutavad üksikute rahvuste osatähtsuse muutust rahvastikus. Seepärast, kui loeme tab. 1, et 1881 a. maa-alal

Rahvused 1881—1934 a. %.
Nationalité (ethnique) de 1881—1934. %.

1.	Eestlased Estoniens	Venelased Russes	Sakslased Allemands	Rootslased Suédois	Juudid Juifs	Muud Autres	Kokku Total
Üldse — Gr. total.							
Praegusel Eesti maa-alal Territoire d'Estonie actuelle:							
1934	88,2	8,2	1,5	0,7	0,4	1,0	100,0
1922	87,7	8,2	1,7	0,7	0,4	1,3	100,0
1881 a. rahvaloenduse maa-alal — Territoire du recensement de l'année 1881:							
1934	92,9	3,8	1,5	0,7	0,4	0,7	100,0
1922	92,4	3,7	1,8	0,8	0,4	0,9	100,0
1897 ¹⁾	90,6	4,0	3,5	0,6	0,4	0,9	100,0
1881	89,8	3,3	5,3	0,6	0,4	0,6	100,0
Linnades — En villes.							
Praegusel Eesti maa-alal Territoire d'Estonie actuelle:							
1934	85,5	7,0	4,1	0,3	1,3	1,8	100,0
1922	82,3	8,1	5,2	0,4	1,7	2,3	100,0
1881 a. rahvaloenduse maa-alal — Territoire du recensement de l'année 1881:							
1934	87,0	4,7	4,5	0,4	1,4	1,4	100,0
1922	85,2	5,2	5,7	0,5	1,6	1,8	100,0
1897 ¹⁾	87,8	10,9	16,3	0,3	2,3	2,4	100,0
1881	56,1	11,1	29,3	0,3	2,3	0,9	100,0
Tallinnas — A Tallinn.							
1934	85,8	5,7	4,8	0,5	1,6	1,6	100,0
1922	83,9	6,1	5,6	0,7	1,6	2,1	100,0
1897 ¹⁾	62,7	16,0	13,1	0,6	1,6	3,0	100,0
1881	53,8	17,2	25,4	0,6	2,0	1,0	100,0

osatähtsusest rahvastikus on tõusnud: eestlaste arv 89,8%-lt 92,9%-le, s. o. 3,1 punkti võrra, venelaste arv 3,3%-lt 3,8%-le, rootslaste arv 0,6%-lt 0,7%-le ja muude lahtis toodud rahvuste arv 0,6%-lt 0,7%-le, paigal on püsinud juutide arv 0,4% peal ning samal ajal on langenud vaid sakslaste arv 5,3%-lt 1,5%-le, s. o.

3,8 punkti võrra, — siis on ilmne, et eestlaste osatähtsuse kasv on teostunud peamiselt sakslaste arvel. Viimaste arvulist ja suhtelist vähenemist on kahtlemata mõjutanud kõik eelpoolt mainitud tegurid, kuid eriliselt peab siiski mainima viimasel ajal sakslastel liig väikest sündivust (7,5⁰,₀₀) ja selle tagajärjel surevuse ülekaalu tõttu arvulist kahanemist 8,6⁰,₀₀ võrra aastas (1930—33 a. keskmine). Ent pälvib siiski tähelepanu, et sakslaste osatähtsus on suuresti langenud juba mõeldunud sajandi viimasel veerandil, — igatahes suuremal määral kui seda näitab tab. 1, kus 1897 a. kohta rahvuse andmete puudusel on toodud tavakeele andmed, millised on sakte kasuks suuremad rahvuse andmeid ka veel nüüdki. Ja seda kahtlemata suurel määral eestlaste arvel, nii et 1897 a. eestlaste osatähtsus pidi olema suurem kui näitab tabel. Samal põhjusel ka venelaste osatähtsus võis olla 1897 a. pisut suurem kui 4,0%; ent maailmasõjaaegne suur sõjapõgenemine on viinud nende arvu suuresti tagasi. Ka pole praegusel Eesti maa-alal venelaste osatähtsust viimasel aastakümnel suutnud tõsta nende teistest rahvustest suurema sündivusega seotud looduslik juurekasv Petsjerimaal ja Narvatagustes valdades: suur pagulaste väljaränd on hävitanud selle mõju. Seetõttu viimasel aastakümnel venelaste, rootslaste ja juutide osatähtsuse püsides endisel tasemel osutub kasvavaks sakslaste ja muude rahvuste arvel vaid eestlaste osatähtsus.

Eestlaste osatähtsuse muutumismäära hinnangul tuleb pidada silmas ka setusid. 1922 ja 1934 a. rahvaloendusel on need etnilistel motiividel arvatud eestlaste hulka. 1934 a. leidis setusid üle riigi 14 961, s. o. 1,8% rahvastikust ehk 1,6% eestlaste üldarvust. Kuid arvestades seda, et setud elavad peamiselt Petsjerimaal — 1934 a. 82,6% määral, siis 1881 a. rahvaloenduse maa-alal andmete võrdlusele need ei etendanud suurt osa, kuigi neid toleaegeel rahvaloendusel võidi arvata suurel määral venelaste hulka. Andmed setude arvu kohta sellest ajast puuduvad. 1922 a. võrreldes aga on setude arv tunduvalt kahanenud — kas täielikult eestistumise või osalt ka venestumise tagajärjel — otsustades Petsjerimaa andmete järgi 10,8% võrra.

Olgu koos setudega või ilma nendeta, eestlaste osatähtsuse kasvamine köidab tähelepanu. Eriti suur on see linnus, viimasel aastakümnel kõigi teiste, eeskätt aga siiski sakslaste ja venelaste arvel, mis ka mõistetav, sest linnad on kasvanud peamiselt just eestlastest juuretulnute mõjul. 1881 a. esines vaid 56,1%, Tallinnas koguni 53,8%-ga, on eestlased 1934 aastaks tõusnud juba 85,5%, 1881 a. linnade arvust koguni 87,6% peale.

Mis määral üksikuis rahvustes esineb välisriikide kodanikke, jääb esialgu (kuni rahvaloenduse materjalide täiendava töötlemiseni) lahtiseks, kuigi võib väita, et näiteks kodumaiste sakslaste ligikaudse arvu saavutamiseks võime sakslaste üldarvust arvata maha saksa kodanikkude arvu 1 149 in. (lugedes neis esinevate mittesakslaste arvu küllaldaselt kaetuks sakslaste arvu-

¹⁾ Tavakeele andmed — Données concernant la langue habituelle.

ga teiste riikide, eeskätt Danzigi, Šveitsi ja Austria kodanike seas), kodumaiste venelaste arvu saavutamiseks NSVL ja riiklondussetute arvu jne. Praktilisiks otstarbeiks need arvud on küllaltki kõlvulised.

Eritledes rahvuste osatähtsust rahvastikus üksikute linnade, alevite ja maade järgi, leiame eestlased, peale väheste erandite, pea kõikjal arvu domineerivana. Alla 50% esinevad eestlased vaid Petserimaal (32,4%; 1922 a. 31,8%) ja paaris alevis — Kallaste (11,8%; 12,3%) ja Mustvees (35,4%; 29,3%); alla 75% leiame eestlasi veel Petseris (54,8%; 33,7%) ja Narvas (64,8%; 65,1%) ning N.-Jõesuus (72,8%; 71,8%) ja Võõpsus (74,2%; 80,3%). Ent nii kui näitavad võrdlused 1922 a. andmetega (millised on eeltoodud teisel kohal), ka neis kohis, peale Kallaste ja Võõpsu alevi ning Narva linna, on eestlaste osatähtsus kasvanud.

Teiste rahvuste kohati suuremal määral esinemine kujuneb nende rahvusladeks, nii kui on seda näit. venelastel Petserimaa (61,1%) ühes juurekuuluva Petseri linnaga (40,9%) ja alevitest eelmainitud Kallaste (88,0%) ja Mustvee (62,8%); peale selle elab suuremal määral venelasi veel Narvas (29,7%). Narva-Jõesuus (22,8%) ja Võõpsus (25,4%) ning Viru- (11,8%) ja Tartumaal (8,2%). Maades vene enamusrahvusega valdadeks osutuvad: Virumaal Kose (88,2%), Skarjatina (95,0%), Vasknarva (93,5%) ja relatiivselt ka Narva vald (49,8%), Tartumaal — Kasepää (70,8%) ning Petserimaal — Irboska (96,6%), Kulje (98,4%), Laura (78,4%), Petseri (7,4%), Rootova (79,8%) ja Senno (96,4%).

Peale venelaste esinevad kohati enamusrahvusena veel vaid rootslased: Läänemaal Rikholdi v. (95,7%) ja Vormsi v. (95,2%), Harjumaal Pakri v. (100%) ning

Rahvused administratiivüksuste järgi % — Nationalités (ethnique) d'après les unités administratives en %.

2.

	Rahvus — Nationalité (ethnique)												
	Eestlased Estoniens		Venelased Russes	Sakslased Allemands	Rootslased Suédois	Lätlased Létons	Junid Juifs	Poolakad Polonais	Soomlased Finlandais	Ingerlased Anglais	Müüd Autres	Kokku Total	Teadmata Inconnus
	Üldse Total	Neist Dont Setud											
Linnad — Villes	85,5	0,1	6,9	4,1	0,3	0,8	1,3	0,4	0,2	(0,04)	0,5	100,0	0,3
Tallinn	85,8	(0,02)	5,8	4,8	0,5	0,4	1,0	0,4	0,2	(0,03)	0,5	100,0	0,3
Haapsalu	88,3	—	2,7	5,4	2,3	0,2	0,1	0,2	0,1	—	0,2	100,0	0,0
Kuressaare	88,0	—	2,7	7,2	0,5	0,4	0,5	0,2	0,1	—	0,4	100,0	0,1
Narva	64,8	(0,01)	20,7	2,1	0,1	0,3	0,3	0,7	0,6	0,3	0,0	100,0	0,1
Nõmme	84,6	0,0	6,8	5,8	0,0	0,5	0,5	0,5	0,2	(0,04)	0,5	100,0	0,3
Paide	93,5	—	1,2	4,0	0,2	0,2	0,5	(0,03)	0,1	—	0,3	100,0	—
Paldiski	93,9	—	2,3	2,7	0,8	0,1	0,1	—	—	—	0,1	100,0	—
Petseri	54,8	2,8	40,9	0,7	0,2	2,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	100,0	0,2
Pärnu	90,8	0,0	2,3	4,3	0,1	0,7	1,2	0,2	0,1	—	0,3	100,0	—
Põhja-Saaremaa	97,0	—	1,0	1,5	0,1	0,1	0,1	0,2	—	—	—	100,0	0,2
Rakvere	91,2	—	3,6	2,3	0,2	0,2	1,0	0,1	0,1	0,1	0,7	100,0	0,4
Tapa	93,8	—	4,3	0,3	—	0,5	0,2	0,2	0,1	(0,03)	0,0	100,0	0,0
Tartu	88,0	0,1	4,5	4,6	0,1	0,5	1,6	0,2	0,1	(0,01)	0,4	100,0	0,5
Tõrva	97,7	—	1,2	0,7	—	0,3	(0,04)	0,1	—	(0,04)	—	100,0	0,0
Türi	97,0	—	0,7	0,8	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	(0,03)	—	100,0	0,5
Valga	82,4	0,1	3,4	1,3	0,1	9,0	2,4	0,3	(0,01)	—	0,6	100,0	0,2
Viljandi	93,3	0,1	1,7	2,9	0,1	0,4	1,0	0,1	0,1	—	0,3	100,0	0,0
Võru	91,1	0,4	3,2	2,7	0,1	0,7	1,8	0,2	0,1	—	0,1	100,0	0,1
Alevid — Bourgs	82,1	0,1	15,4	0,8	(0,03)	0,8	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	100,0	0,1
Antsla	96,2	0,6	2,9	0,1	—	0,5	0,2	0,1	—	—	—	100,0	0,2
Elva	95,7	0,1	2,1	1,4	—	0,4	—	0,1	0,2	—	0,1	100,0	0,2
Jõgeva	95,2	0,2	3,1	0,4	—	0,3	0,4	0,4	—	—	0,2	100,0	0,1
Jõhvi	91,3	—	0,1	0,7	0,1	0,2	0,4	0,1	0,1	—	0,5	100,0	0,1
Kallaste	11,8	—	88,0	0,2	—	—	—	—	—	—	—	100,0	—
Kella	96,9	—	1,5	0,8	—	0,5	0,1	0,2	—	—	—	100,0	—
Kilingi-Nõmme	93,3	—	0,2	0,4	—	0,3	0,1	0,1	—	—	0,1	100,0	0,1
Kunda	82,7	—	4,1	1,8	0,1	—	—	0,1	—	—	0,7	100,0	—
Kärda	85,7	—	1,8	1,0	0,1	—	0,1	—	0,1	—	0,6	100,0	0,1
Mustla	97,8	—	1,1	0,1	—	0,1	—	—	—	—	0,9	100,0	0,2
Mustvee	35,4	(0,03)	62,9	0,7	—	—	0,2	0,2	—	—	0,1	100,0	0,1
Mõisaküla	89,7	—	1,9	0,4	0,1	7,3	0,1	0,4	—	—	0,1	100,0	0,1
Narva-Jõesuu	72,8	—	22,3	0,8	0,1	0,4	—	0,7	—	2,2	0,6	100,0	0,2
Otapää	93,6	—	1,0	0,3	—	0,1	—	—	—	—	—	100,0	0,2
Sindi	95,9	—	1,1	1,0	—	0,3	—	0,3	0,1	—	0,2	100,0	0,1
Suure-Jaani	97,7	0,1	0,6	1,1	—	0,1	—	—	0,3	—	0,1	100,0	—
Võõpsu	74,2	1,1	25,4	0,2	—	0,2	—	—	—	—	—	100,0	0,2
Vallad — Communes rurales	89,6	1,9	8,5	0,3	0,8	0,4	(0,01)	0,1	0,1	0,1	0,1	100,0	0,1
Virumaa	86,6	0,1	11,8	0,4	(0,03)	0,1	(0,01)	0,1	0,8	0,6	0,1	100,0	0,1
Järvamaa	93,7	0,1	0,7	0,8	(0,02)	0,1	(0,01)	(0,04)	(0,03)	(0,01)	0,2	100,0	0,1
Harjumaal	87,4	(0,05)	0,8	0,5	1,0	0,1	(0,01)	0,1	(0,04)	(0,01)	0,1	100,0	0,1
Läänemaal	81,7	0,0	0,4	0,9	7,5	(0,02)	(0,01)	(0,03)	(0,02)	(0,01)	0,1	100,0	0,0
Saaremaa	89,1	0,0	0,1	0,2	0,0	(0,02)	(0,002)	(0,01)	(0,01)	(0,002)	(0,03)	100,0	0,0
Pärnumaa	93,7	0,1	0,7	0,2	(0,01)	0,3	(0,02)	(0,03)	(0,02)	(0,01)	0,1	100,0	0,1
Viljandimaa	98,5	0,1	0,9	0,3	(0,02)	0,1	(0,003)	0,1	(0,03)	(0,02)	0,1	100,0	0,1
Tartumaa	91,0	0,1	8,2	0,4	(0,02)	0,1	(0,01)	0,1	(0,01)	(0,01)	0,2	100,0	0,1
Valgamaal	96,3	0,4	1,2	0,2	(0,02)	2,1	(0,04)	0,1	0,1	—	(0,02)	100,0	0,1
Võrumaal	96,9	1,2	1,9	0,6	(0,02)	0,5	(0,02)	(0,02)	(0,01)	(0,001)	0,1	100,0	0,1
Petserimaa	32,4	22,1	65,1	0,1	(0,01)	2,2	(0,002)	0,1	(0,01)	—	0,1	100,0	0,1
Eriti arvestatud — Population comptés à part.	88,2	0,8	8,0	1,6	0,6	0,4	0,6	0,1	0,1	0,1	0,3	100,0	1,9
Välisvetes (E. laev.) — Dans les eaux étrangères (navires eston.)	93,9	—	0,3	—	0,2	0,4	—	—	—	0,1	0,1	100,0	19,6
Üldse — Grand total	88,2	1,3	8,2	1,5	0,7	0,5	0,4	0,1	0,1	0,1	0,2	100,0	0,1

Saaremaal Ruhno v. (98,2%). Suuremal arvul esineb rootslasi veel Läänemaal Passlepa (44,8%) ja Sutlepa vallas (34,7%) ning Haapsalu linnas (2,8%).

Teised rahvused esinevad igal pool vähemustena, kuigi kohati nimetamisväärsel määral. Nii sakslased esinevad linnade 4,1% juures rohkemal määral eeskätt väikelinnus — Kuressaares (7,2%), Nõmmel (5,8%), Haapsalus (5,4%), ent mitte vähesel määral ka suuremais — Tallinnas (4,8%), Tartus (4,6%) ja Pärnus (4,3%); alevitest seisavad sakslaste osatähtsusest esikohal tööstuskeskused Kunda (1,8%), Sindi (1,6%) ja Kärdla (1,6%) ning suvitiskoht Elva (1,4%); valdadeast aga, peale mõne Tartu- ja Virumaa valla, nagu Kaarepere (4,8%), Kuremaa (2,2%), Rannu (2,0%), Erra (1,9%), Kiiti (1,4%) ja Vao v. (1,2%), paistab sakslaste rohkuse pooldest silma eriti Võrumaal Sõmerpalu v. (15,9%) oma sakslastest kolonistidega. Lätlasi leidub rohkemal määral piiriäärseis valdades, eeskätt Petserimaal Laura v. (14,0%) ja Rootova v. (13,3%) ning Valgamaal Kaagjärve v. (21,1%), samuti Valga (9,6%) ja Petseri linnas (2,2%). Peale selle leiame valdade andmeil veel ingerlasi Virumaa Narva v. (9,8%) ja N.-Jõesuus (0,6%) ning mustlasi Tartumaal Laiuse vallas (2,2%). Soomlasi leiame suuremal määral N.-Jõesuus (2,2%) ja Narva linnas (0,6%), poolakaid — samuti N.-Jõesuus (0,7%) ja Narvas (0,7%); lõpuks juute eeskätt Valgas (2,4%), Võrus (1,8%), Tartus (1,6%) ja Tallinnas (1,6%).

Nii on vähemusrhuvuste tihedaimad asumiskohad tingitud kas nende ajaloolistest asumisaladest (venelased, rootslased, lätlased) või nende töökohast (sakslased, juudid, poolakad). Mis määral üksikud rahvused asuvad linnus, aleviis või maal, nähtub järgnevast:

	Eestlased	Venelased	Sakslased	Rootslased	Lätlased	Juudid	Soomlased	Ingerlased	Muud	Rahvastik üldise
Linnad	28,0	24,3	82,0	14,5	44,9	97,0	43,2	17,2	63,1	23,9
Alevid	2,2	4,5	1,3	0,1	4,1	0,0	5,0	1,7	3,3	2,4
Maad	69,3	71,2	10,7	85,4	51,0	1,3	46,8	81,1	23,0	63,7
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kui võtame võrdluse aluseks eestlaste kui enamusrahvuse asumismäära, siis näeme, et neile sarnaselt vähemusrhuvustest suure maaelanike %-ga esinevad vaid venelased, rootslased ja ingerlased; lätlased ja soomlased esinevad juba kõrgel, pea poolel määral linnastunuina; ent kõrgeimal määral seda on sakslased ja eriti juudid. On selge, et selline asjaolu ei jäta avaldamata mõju ka viimati nimetatud rahvuste koostisele ja elujõule.

2. Rahvuste sugu.

*Nationalité (ethnique)
d'après le sexe.*

lingilistest, — on rahvuste sooline koostis Eestis vägagi erinev. Üleriikliku sugude vahekorra — mehi 47,0% ja naisi 53% — määrab eeskätt eestlaste kui enamusrahvuse sooline koostis: mehi 46,9%, naisi 53,1%. Sellise suure naiste ülekaalu, kui eestlastel, on põhjustanud mitte üksnes erakorraliselt suure naiste üle-

kaaluga rangaiga, vaid ka täistööaliste sooline koostis; ainult alla 20 a. seas, kust pole nõudnud veel ohvreid sõjad ja väljaränd, püsib meeste ülekaal. Venelastel, arvult eestlastele järgneval rahvusel, leiame naiste ülekaalu juba — 19 a. vanusrühmas, kuigi tüna väikesed; 20—59 a. aga on naiste ülekaal meestest hästi madalam kui eestlastel, kuna 60 a. ja vanematel see vaid pisut erineb eestlastest. Erilist tähelepanu pälviib aga sakslaste sooline koostis: neil naiste ülekaal esineb juba — 19 a. rühmas, kuid täistööalistel ja eriti raukade juures on see väga kõrge. Samuti väga kõrge on naiste ülekaal lätlastel — 19 ja 20—59 a. vanusrühmas, mis tõttu see üldiselt, samuti kui sakslastel, on palju suurem kui teistel rahvustel Eestis. Rootslased seevastu omavad kõige parema soolise koostise: — 19 a. rühmas tubli poiste ülekaalu ja täistööeas tagasihoidliku ning raukade juures pisut üle kesk-

Rahvuste sooline koostis—Répartition d'après la nationalité (ethnique) et le sexe.

3.	Sugude % % des sexes		1 000 mehe kohta naisi — Pour 1 000 hommes des femmes			
	M. H.	N. F.	Üldse Total	—10	20—59	60—
Eestlased — Estoniens . . .	46,9	53,1	1 131	977	1 142	1 491
Venelased — Russes . . .	48,1	51,9	1 070	1 001	1 077	1 501
Sakslased — Allemands . . .	40,0	60,0	1 502	1 012	1 429	2 851
Rootslased — Suédois . . .	48,0	52,0	1 085	953	1 071	1 563
Lätlased — Lettons . . .	41,5	58,5	1 411	1 117	1 483	1 491
Juudid — Juifs . . .	49,9	50,1	1 003	952	1 028	937
Soomlased — Finlandais . . .	48,0	52,0	1 084	850	1 123	1 000
Ingerlased — Ingréens . . .	53,7	46,3	831	1 007	699	1 500
Muud — Autres . . .	49,3	50,7	1 030	903	1 103	985
Teadmata — Inconnue . . .	62,1	37,9	611	765	454	1 191
Kokku — Total	47,0	53,0	1 130	979	1 139	1 508

mise naiste ülekaalu. Soomlastel leiame — 19 a. rühmas suure poiste ülekaalu juures täistööaliste juures suure naiste ülekaalu. Juutidel aga noorte ja täistööaliste juures soodsa sugude vahekorra kõrval leiame raukadel ebanormaalselt madala arvu naisi. Samuti ingerlaste juures leiame ebanormaalse sugude vahekorra täistööaliste juures, mis võib seletatav olla osa ingeri naiste abiellumise teel üleminekuga teise rahvusse. Ent samuti ka teiste rahvuste juures sooline vahekord võib olla osalt tingitud teistest rahvustest ebavõrdsest sugude üleminejate arvust. Näiteks, arvestades Saksa tavakeele suurema levikuga mittede sakslaste suuremat saksastumist naiste arvel. Ent teistest küljest, suur naiste ülekaal noorte ja täistööaliste seas sakslaste ja lätlaste juures võib paratamatult põhjustada segaabiellude tekkimist teistest rahvustest meestega ja seega mõjutada neid denatsionaliseerivalt.

3. Rahvuste vanuslik koostis.

*Nationalité (ethnique)
d'après l'âge.*

Milline on üksikute rahvuste elujõud ja väljavaated püsimiseks, näitavad vanusliku koostise andmed, — kõigepealt, mis vahekorras esinevad raukad, täistööelised ja noored. See lubab teha kaudseid järeldusi rahva

sigivusjõust, kuigi täpsamalt seda näitavad vaid sündivuse andmed; vanuslikult koostises aga väljendub koos sündivusega ka surevuse mõju, mis tõttu siin on tegemist nimetatud kahe teguri lõpptulemusega. Millised need on Eestis esinevate rahvuste juures, seda näeme tab. 4 andmeist.

Kõrgema noorte osatähtsusega esinevad eestlaste hulka arvatud setud, samuti ingerlased, venelased ja rootslased, kuna madalamad arvud leiame lätlastel, sakslastel, juutidel ja soomlastel. Eestlased aga omavad keskse asendi, eriti eesti keelt tavakeelena tarvitajad, kuna mitte eesti keelt tavakeeleks tarvitajatel

Rahvuste vanuslik koostis — Répartition d'après la nationalité (ethnique) et l'âge.

4.	—0	10—19	20—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—	Kokku Total	Teadmata Inconnu
Eestlased üldse — <i>Estoniens — total</i>	15,4	14,2	17,9	15,3	12,6	10,8	8,1	5,7	100,0	0,1
Eestlased, kel tavakeel eesti — <i>Estoniens dont la langue habituelle est l'estonien</i>	15,3	14,1	17,9	15,3	12,6	10,8	8,2	5,8	100,0	0,1
Eestlased, kel tavakeel mitte eesti — <i>Estoniens dont la langue habituelle n'est pas l'estonien</i>	11,4	13,3	11,8	15,5	16,4	13,8	10,8	7,5	100,0	0,1
Setud — <i>Setud</i>	22,2	19,3	18,2	13,5	10,7	8,0	4,9	3,2	100,0	0,1
Venelased — <i>Russes</i>	19,2	17,2	18,6	15,7	12,0	8,6	5,4	3,3	100,0	0,1
Sakslased — <i>Allemands</i>	9,6	12,9	15,7	18,6	13,8	13,9	11,6	8,9	100,0	0,1
Rootslad — <i>Suèdois</i>	17,4	16,1	15,8	14,5	11,9	10,5	8,1	5,7	100,0	0,1
Lätlased — <i>Lettons</i>	7,7	10,2	15,1	14,7	15,6	15,2	12,2	9,3	100,0	0,0
Juudid — <i>Juifs</i>	10,7	14,9	20,8	18,4	14,2	11,3	6,3	3,4	100,0	0,4
Soomlased — <i>Finlandais</i>	11,8	12,0	11,4	22,2	21,2	11,8	5,9	3,7	100,0	0,1
Ingerlased — <i>Ingriens</i>	20,8	14,8	13,4	19,9	12,1	8,9	5,8	4,3	100,0	—
Muud — <i>Autres</i>	13,5	14,0	10,2	13,3	17,2	10,7	6,2	3,9	100,0	0,6
Teadmata — <i>Inconnue</i>	9,3	7,6	23,8	23,7	13,2	12,3	6,6	3,6	100,0	23,7
Kokku — Total	15,6	14,4	17,9	15,3	12,6	10,6	8,0	5,6	100,0	0,1

estlastel noorte osatähtsus on tunduvalt madalam ja vastavalt raukade osatähtsus üsna kõrge.

Kuna raukade osatähtsus rahva koguarvus on sõltuv ühelt poolt rahva heast tervislikust seisundist ja ühes sellega pikast eest, teiselt aga noorte ja tööealiste arvust, siis on otstarbekohasem raukade, samuti noorte osatähtsust käsitleda suhteliselt täistööealiste arvule (tab. 5). Viimased, 20—59 a. vanuses, moodustavad rahvust kandva, selle majandust ja kultuuri loova tüvi-osa; nende arvuga võrreldud noorte % näitab, mis määral töötavat põlve on täiendamas uued järeltulijad; raugad aga, kuigi oma lastele ainelise ja kultuurilise päranduse jätkjad, on siiski elust lahkunud ja seega rahva tuleviku seisukohast ebaproduktiivne osa.

Raukade % suurus, ka täistööealistega võrreldes, ei näita puhtal kujul rahvalihkmete eä pikkust — seda näi-

tavad vaid surmatabelid, sest ka praeguste raukade sündimise ajal võis rahva sündivus olla palju kõrgem kui praeguste täistööealiste sündimise ajal. Seepärast mõeldudes siin rahvuste liikmete eluea erinevuste probleemist, peatume vaid raukade võrdleva osatähtsuse juures.

See on suurim sakslastel — täistööealiste arvu kohta 36,0%, ja on eriti rõhutatav seetõttu, et sakslased elavad peamiselt linnus, kus tavaliselt surevus suurem ja raukade osatähtsus rahvastikus väiksem kui maal. Nenditud tõik võib olla seletatav vast väiksemas osas sakslaste elueaga, peamiselt aga siiski endiste raugastunud mõisapidajate perekonnaliikmete linnus peavarju leidmisega ja keskealiste suuremarulise Bestist väljarännuga. Maal elavate sakslaste seas aga pole raukade osatähtsus suurem üleriiklikust keskmisest. Teiseks, sakslastele pea võrdse raukade osatähtsusega esinevad lätlased — täistööealiste arvu kohta 35,4%. Kuid arvestades seda, et just maal elavil lätlasil on raukade osatähtsus eriti suur — täistööealiste kohta 37,2% (Petserimaal, kus elab kõige rohkem lätlasi ikkagi 32,0%), peab järeldama, et see on tingitud osalt nende pikast eest, eriti naistel ja suuremast sündivusest varemil aegadel, — kui mitte oletada ka lätlastel suuremat täistööealiste väljarändu Eestist, analoogiliselt sakslastele. Venelastel seevastu on raukade osatähtsus üsna madal, kuigi nad asuvad peamiselt maal — täistööealiste kohta 16,1%, millest peab järeldama nendel, võrreldes teistega, lühemat eluiga. Samuti on raukade osatähtsus madal ka setudel, ingerlastel ja eriti juutidel ja soomlastel. Eestlased ja ühes nendega ka rootslased asuvad eelsegunud kahe äärmuse vahel; kuid siiski nendel raukade % täistööealiste kohta — 24,6 ja 26,2 on küllalt suur, mis tingitud osalt maarahvastiku

Noorte ja raukade % täistööealistest — % des jeunes et des vieillards par rapport aux personnes de 20—59 a.

5.	4	5-9	10-14	15-19	20-59	60-
Eestlased üldse — <i>Estoniens — total</i>	13,5	13,7	13,4	11,7	100,0	24,6
Eestlased, kel tavakeel eesti — <i>Estoniens dont la langue habituelle est l'estonien</i>	13,4	13,6	13,2	11,6	100,0	24,6
Eestlased, kel tavakeel mitte eesti — <i>Estoniens dont la langue habituelle n'est pas l'estonien</i>	8,7	11,3	15,0	8,3	100,0	32,2
Setud — <i>Setud</i>	21,3	22,8	22,7	15,5	100,0	16,1
Venelased — <i>Russes</i>	17,2	17,7	17,4	14,0	100,0	15,7
Sakslased — <i>Allemands</i>	7,3	9,6	11,6	11,1	100,0	36,0
Rootslased — <i>Suèdois</i>	15,7	17,2	16,8	13,8	100,0	26,2
Lätlased — <i>Lettons</i>	5,7	7,0	9,2	7,7	100,0	35,4
Juudid — <i>Juifs</i>	7,8	8,7	12,0	11,0	100,0	15,0
Soomlased — <i>Finlandais</i>	7,0	10,9	9,9	8,1	100,0	14,4
Ingerlased — <i>Ingriens</i>	18,2	20,1	16,0	10,5	100,0	18,6
Muud — <i>Autres</i>	10,2	11,4	12,1	10,4	100,0	16,2
Teadmata — <i>Inconnue</i>	7,6	5,2	3,9	6,8	100,0	13,8
Kokku — Total	13,6	13,9	13,6	11,8	100,0	24,0

pikemast east, osalt aga siiski selle põlve suuremast sündivusest, võrreldes järgnevaga — praegu täistööealistega. Eestlastel aga, kelle tavakeel pole mitte eesti keel ja kes elavad suuremal määral linnus, on raukade % palju suurem sesse rühma paljude vanema põlve isikute kuulumise tõttu, kelle lapsed ja lapse-lapsed on läinud üle eesti tavakeelele.

Noorte osatähtsuse käsitlusel on tarvilik mitte üksnes võrdlus täistööealiste arvuga, vaid peab arvestama ka raukade osatähtsusega, mis avastab rahvuste vanusliku koostise muutussuundi. Kui peatuda noortest vaid viimasel 10 a. sündinute juures, siis selgub, et juurekasvav põlv on kõige väiksem (76,9%) ühelt-poolt suure raukade arvuga sakslastel ja lätlastel (12,7%) ning teiselt väikseima raukade arvuga juutidel (16,6%) ja soomlastel (17,8%) ja suurim väikese raukade arvuga setudel (44,1%), ingerlastel (38,3%), venelastel (34,9%) ja ka keskmise raukade arvuga rootslastel (26,2%). Kuigi ligikaudu samad vahekordad esinevad ka sünstatistikas, jääb siiski lahtiseks, mis määral tühe või teise rahvuse juures saavutatud tulemusi on põhjastanud sündivuse määr. Arvestades raukade arvu, võib näit. sakslaste madala laste % põhjuseks lugeda tõesti vähest sündivust, kuna aga näit. juutidel võib rahvastiku vanuslikku koostist mõjutada täistööealiste kasuks rahvaloenduse ajal ajutiselt suuremal arvul Eestis viibinud isikud.

Nii kui mainitud, rahvuste vanuslikku koostist mõjutab suurel määral nende peamine elukoht. See selgub kõige paremini eestlaste juures, kes (ühes arvat-tes setusid) nagu nägime, esineb pea kõikjal enamus-rahvuseana.

Võttes täistööealiste arvu kohta (tab. 6) noorte kuni 10 a. %, samuti 10—19 a. %, leiame need väik-seimad linnus (17,7% ja 20,8%); nendele järgnevad alevid (26,0% ja 24,8%) ning suurimatega esinevad vallad (32,3% ja 27,4%). Linnadest suurima laste % esinevad ühes Petseriga (32,0%) sisemaal põllumajan-duslikes rajoones asuvad uuslinnad: Tõrva (30,4%) ja Tapa (28,8%), Türi (25,7%) ning Nõmme (25,7%); neile järgneb rida väiksemaid vanalinnu: Haapsalu (25,2%), Valga (24,0%), Kuressaare (23,7%), Viljandi (23,5%), Rakvere (22,9%), Paide (21,5%) ja Paldiski (21,5%). Kõige väiksem aga on laste arv suuremais linnus eesotsas Tallinnaga (13,7%), Tartus (17,4%), Pärnus (19,5%), Narvas (20,8%) ja väikelinnust vaid Võrus (18,5%). On ilmne, et siin on tegemist sündivus-määrä sõltuvusega linnade iseloomust, samuti täis-tööealiste koondumisega tööstuslinnusse, mis rõhub alla neis nii noorte kui raukade osatähtsuse, nagu seda leiame näit. Tallinnas. Valdades esinevad erinevused on tingitud nii väljarännust (ka linnusse siirdumisest) kui sigivusest ja tervishoiulisest oludest tingitud elu-kestusest. Seetõttu leiame suhteliselt täistööealiste suurima arvu noori ja väikseima rauku setude mõjul Petseri- (45,1% ja 17,1%) ja osalt ka Võrumaal (34,0% ja 24,7%); neile järgneb Virumaa (33,8% ja 25,0%), kus eestlaste koostist on osaliselt mõjutanud

Noorte ja raukade % täistööealistest eestlastest — % des jeunes et des vieillards par rapport aux personnes de 20—59 a. parmi les Estoniens.

6.	—9	10—19	20—59	60—
Linnad — Villes	17,7	20,8	100,0	19,5
Tallinn	13,7	17,2	100,0	14,8
Haapsalu	25,2	29,2	100,0	29,3
Kuressaare	23,7	33,4	100,0	29,5
Narva	20,8	22,7	100,0	28,3
Nõmme	25,7	22,0	100,0	16,8
Paide	21,5	33,1	100,0	25,5
Paldiski	21,5	30,0	100,0	30,4
Petseri	32,0	26,3	100,0	11,5
Pärnu	19,5	22,5	100,0	25,5
Põltsamaa	22,5	28,9	100,0	28,9
Rakvere	22,9	25,1	100,0	23,1
Tapa	28,3	24,5	100,0	19,0
Tartu	17,4	21,1	100,0	22,4
Tõrva	30,4	35,0	100,0	34,0
Türi	25,7	23,2	100,0	18,0
Valga	24,0	27,7	100,0	25,4
Viljandi	23,5	20,0	100,0	25,7
Võru	18,5	27,0	100,0	19,7
Alevid — Bourgs	26,0	24,8	100,0	26,3
Vallad — Communes rurales	32,3	27,4	100,0	27,4
Virumaa	33,8	27,7	100,0	25,0
Järvamaa	31,7	26,7	100,0	27,0
Harjumaa	30,3	28,5	100,0	26,9
Läänemaa	31,3	27,0	100,0	29,2
Saaremaa	36,0	32,7	100,0	28,8
Pärnumaa	31,7	25,8	100,0	25,0
Viljandimaa	29,5	23,4	100,0	32,3
Tartumaa	30,7	26,3	100,0	28,8
Valgamaa	30,8	23,8	100,0	27,8
Võrumaa	34,0	28,1	100,0	24,7
Petserimaa	45,1	37,2	100,0	17,1
Eri arvestatud — Population comptée à part	—	8,0	100,0	0,1
Üldse — Gr. total	27,2	25,0	100,0	24,6

teistest rahvustest ületulnukad. Ülejäänud kõrgeima eestlaste ülekaaluga maadest leiame suurima noorte ja võrdlemisi suure raukade suhtarvu Saaremaal (36,5% ja 28,8%), kust rohkem kui teistest maadest on lah-kunud täistööealisi — olgu sisemaale või ka meremes-tena välismalle ja edasi väikseima noorte ning suurima raukade arvu Viljandimaal (29,5% ja 32,3%), kus sündi-vuse ja surevuse vahekord pikemat aega on kujunenud esimese kahjuks. Teistes maades on erinevused väik-semad, kuigi mitte juhuslikku laadi, nagu näiteks kõrgem raukade % Läänemaal (29,2%) ja Viljandi-maale järgnev madal laste % Harju- (30,3%), Tartu- (30,7%) ja Valgamaal (30,8%).

Et teisel pikemalt käsitletud üldine sündivuse langus, on leidnud aset ka eestlaste, kui maa enamus-rahvuse seas, näitavad järgnevad võrdlusandmed noor-te ja raukade % täistööealistest:

	—9 a.	10—19	20—59	60—
1934 . . .	27,0	24,8	100,0	24,7
1897 . . .	45,9	39,4	100,0	20,3

Raukade % on vähe kasvanud, elamistingimuste paranemise tagajärjel, kuna aga noorte ja laste arv on langenud väga suuresti.

4. Rahvuste tööharud ja ühiskondlikud kihid.
Occupations et classes sociales d'après la nationalité (ethnique).

Eriiselt tähtsaks ja esma-kordselt avaldatavaks and-meiks Eestis elavate rahvuste sotsiaalse koostise selgitamisel on I.III. 34 rahvaloenduse tu-

lemused rahvuste tööharudest ja ühiskondlikust kihitusest. Esitatud arvud käivad aktiivse, s. o. kas tööga või muul teel iseseisvat sissetulekut saavutaja rahvastiku kohta, ilma ajateenijate kaitsevälasteta.

Nii kui nähtub tab. 7, üldisest aktiivsete arvust — 463 054 — oli eestlasi 89,1%, venelasi 7,1%, sakslasi

1,8%, rootslasi 0,6%, juute 0,4% ja muid rahvusi kokku 1,1%. Need % erinevad kogu rahvastiku jagunemisest rahvustesse (tab. 1), sest erineb tunduvalt aktiivsete määr üksikute rahvuste juures. Suurim on see sakslastel ja juutidel — ühelt poolt nendel noorte madala osatähtsuse ja teiselt nende tähtsamate töö-

Rahvuste tööharud ja ühiskondlikud kihid (aktiivsed) ilma ajateenijate kaitsevälasteta — Occupations et classes sociales d'après la nationalité (ethnique) (personnes actives) jeunes gens engagés dans le service militaire non compris.

	Eestlased Estoniens	Venelased Russes	Sakslased Allemands	Rootslased Suédois	Juudid Juifs	Muid Autres	Teadmata Inconnus	Üldse Gr. total
7.								
Aktiivse rahvastiku arv — Nombre de la population active . . .	411 027	32 854	8 247	2 243	1 957	5 141	985	463 054
%	41,8	35,7	50,9	29,6	44,7	46,1	70,9	41,4
Ühiskondlikud kihid — Classes sociales.								
Perem. alal. palgat. tööllistega — Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée	8,0	1,5	6,2	4,7	17,3	6,2	1,0	7,5
Perem. oma perek.-liikmetega — Patrons travaillant avec leurs membres de famille	20,8	28,8	2,3	42,0	4,1	11,4	1,7	20,0
Peremehed — üksikud — Patrons travaillant seuls	9,2	9,8	6,4	6,6	15,6	10,6	2,2	9,2
Töölised ja teenijad — Ouvriers et service	43,9	46,0	20,1	24,0	23,5	40,4	16,1	43,4
Ametnikud — Employés	7,1	5,1	32,3	10,8	18,6	12,1	2,8	7,5
Vabakutselised — Professions libérales	0,5	0,9	7,9	1,2	9,0	1,9	0,5	0,7
Kihitud, kiht teadmata — Hors des classes sociales; cl. inconnus	10,5	7,9	24,8	10,1	11,9	17,4	75,7	10,8
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tööharnud — Occupations.								
Põllumajandus — Agriculture, élevage, horticulture, apiculture, sylviculture et pêche	48,6	51,0	10,3	58,2	2,0	27,0	29,8	47,7
Tööstus — Industries	22,2	25,8	19,0	10,4	34,9	20,0	14,0	22,4
Kaubandus — Commerces	5,7	6,0	20,0	5,7	37,3	12,1	8,3	0,2
Transport ja side — Transport et communications	3,0	1,7	1,0	4,1	0,5	4,6	10,1	3,7
Ühiskondlik tegevus — Administration publ., défense nationale et professions libérales	6,8	4,0	20,5	7,8	13,8	8,4	10,1	6,0
Maja- ja isikuteenistus — Service domestique	3,6	3,7	4,1	5,1	0,8	4,1	2,8	3,6
Väljaspool nim. tööharnuid tegevad — Hors des groupes nommés	9,2	7,2	23,0	8,7	10,7	10,3	24,3	9,5
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tööharnu teadmata — Groupe inconnu	3,0	3,8	3,3	2,1	3,9	3,9	70,8	3,2

harude iseloomu tõttu, kus on palgata töötajaid perek.-liikmeid vähem, kui näit. põllumajanduse alal. Just põllumajanduse sotsiaalne iseloom ongi põhjuseks, miks eestlastel, venelastel ja rootslastel on aktiivsete % madal; ka peab venelaste ja rootslaste juures arvestama suurema laste arvu mõjuga.

Kuivõrd erineb üksikute rahvuste sotsiaalne koostis, näitavad ühiskondliku kihituse suhtarvud. Nii, peremehi palgatud tööllistega leiame kõrgeimal määral juutidel (17,3% aktiivsete juutide arvust), siis eestlastel (8,0%), sakslastel 6,2%) ja muudel rahvustel (6,2%), kuna kõige vähem on neid venelastel (1,5%). Selle vastu peremehi oma perekonnaliikmetega töötajaid on kõige rohkem rootslastel (42,0%), venelastel (28,8%) ning kolmandas järjekorras eestlastel (20,8%), kuna juutidel ja eriti sakslastel ja muude rühma kuuluvatel rahvustel on neid üsna vähe. Peremees-üksikuid, kollena esinevad eeskätt üksitöötajad käsitöölised, leiame rohkeimal määral juutidel (15,6% aktiivsete juutide arvust) ja „muudel“ rahvustel (11,4%), kuna teistel eriti nimetatud rahvustel on neid pisut vähem. Suhteliselt suurima arvu isemasse töölise kihti kuuluvaid leidub kõige rohkem venelastel (46,0%), eestlastel (43,9%) ja „muude“ rühma kuuluvatel (40,4%), kuna sakslastel ja juutidel on neid poole võrra vähem (20,1% ja 23,5%).

Seevastu aga ametnikke (koos riigi- ja erateenistuses) leidub kõrgeimal määral sakslaste ja juutide seas; samuti ka rootslaste ja muude rühmas on selliseid rohkem kui eestlaste ja eriti venelaste seas. Samuti on lugu vabakutselistega — ka nende suhtarvult on eestlased ja venelased, arvestamata muid, kõigist taga. Ning lõpuks eestlastel ja venelastel ühes rootslastega on kihitute — kapitalist elavate ja hoolealuste — arv väiksem.

Osutunud erinevus ühiskondlikult kihituselt on tingitud ajaloolistest ja sotsiaalse arengu tegureist, mis on põhjutanud vastavalt ka rahvuste erineva jagunemise tööharnudesse. Nii, eeskätt põllumajandusliku rahvusena esinevad rootslased (58,2%), venelased (51,0%) ja eestlased (48,6%), kuna sakslastel (10,3%) ja eriti juutidel sel alal töötajaid on üsna vähe. Viimaste peamiseks tegevusalaks on tööstus ja kaubandus ja osalt ka ühiskondlik tegevus — vabakutseliste näol. Samuti sakslased, arvestamata erakorraliselt suurt arvu mitte tööga iseseisvat sissetulekut saavutajaid („kihituid“) on ennast kindlustanud tööstuse ning kaubanduse ja vabakutselistena ühiskondliku tegevuse alal. Eestlastel, venelastel ja väiksemal määral rootslastel on peale põllutöö tähtsamaks tööalaks tööstus, kuna nendest kaubanduse alal tegevate arv on kõigil suhteliselt üsna tagasihoidlik. Ent transport

ja side alal on rakendunud tegevusse suhteliselt kõige rohkem eestlasi ja rootslasi (merimeestena), kuna aga juute see ala ei näi huvitavat. Ühiskondliku tegevuse alal, peale eelmainitud sakslaste ja juutide, ületavad eestlasi pisut ka veel rootslased, kuna venelased esinevad sel alal viimasel kohal. Maja- ja isikuteenistuse alal aga on leidnud tegevust suhteliselt suurimal arvul rootslasi ja sakslasi, kuna juutidest on sel alal tegevuses vaid väheseid.

Vaadeldes aga rahvuste osatähtsust üksikute tööharrude järgi (tab. 8), leiame loomulikult kõikjal esi-

kohal eestlased. Kuid eespool selgunud erinev rahvuste jagunemine tööharrudes ilmneb siin tööharrudes üksikute rahvuste osatähtsuse erinevusest rahvuste osatähtsusest kogu rahvastikus. Nii, kogu rahvastikus 89,1% juures leiame eestlasi põllumajanduses 90,8%, transport ja sides koguni 94,0%, kuna teistel aladel, eriti kaubanduse alal, nende % on madalam. Venelased ületavad oma üldise rahvuse % tööstuse, põllutöö ning maja- ja isikuteenistuse alal, sakslased — kaubanduse, ühiskondliku tegevuse alal ja väljaspool tööharrusid seisvate seas, rootslased — põllumajan-

Aktivne rahvastik tööharrudes rahvuste järgi — *Nationalité (ethnique) de la population active d'après les occupations.*

8.	Eestlased Estoniens	Venelased Russes	Sakslased Allemands	Rootslased Suédois	Juudid Juifs	Muud Autres	Kokku Total	Teadmata Inconnus
Üldse — Gr. total.								
Põllumajandus — <i>Agriculture, élevage, horticulture, apiculture, sylviculture et pêche</i>	90,8	7,5	0,4	0,6	0,0	0,7	100	0,0
Tööstus — <i>Industries</i>	88,1	8,1	1,6	0,2	0,7	1,3	100	0,0
Kaubandus — <i>Commerces</i>	82,3	6,8	5,8	0,4	2,6	2,1	100	0,1
Transport ja side — <i>Transport et communication</i>	94,0	3,2	0,8	0,5	0,0	1,5	100	0,2
Ühiskondlik tegevus — <i>Administration publ., défense nationale et professions libérales</i>	87,3	4,7	5,3	0,6	0,8	1,3	100	0,1
Maja- ja isikuteenistus — <i>Service domestique</i>	88,6	7,3	2,0	0,7	0,1	1,3	100	0,0
Väljaspool nim. tööharrusid tegevad — <i>Hors des groupes nommés</i>	87,3	5,4	4,4	0,4	0,5	2,0	100	0,2
Tööharru teadmata — <i>Groupe inconnu</i>	86,8	8,9	2,0	0,4	0,5	1,4	100	4,7
Kokku — Total	89,1	7,1	1,8	0,5	0,4	1,1	100	0,2
Peremehed alaliselt palgatud tööllistega — Patrons employant continuellement une main-d'œuvre salariée.								
Põllumajandus — <i>Agriculture, élevage, horticulture, apiculture, sylviculture et pêche</i>	97,6	0,7	0,8	0,3	0,0	0,6	100	0,0
Tööstus — <i>Industries</i>	87,3	4,0	2,8	0,2	3,7	2,0	100	0,0
Kaubandus — <i>Commerces</i>	74,8	5,1	7,9	0,5	8,5	3,2	100	—
Transport ja side — <i>Transport et communication</i>	88,4	3,4	4,8	2,0	0,7	0,7	100	—
Tööharru teadmata — <i>Groupe inconnu</i>	55,0	7,4	7,4	3,7	11,1	14,8	100	—
Kokku — Total	94,9	1,4	1,5	0,3	1,0	0,9	100	0,0
Peremehed oma perekonnaliikmetega — Patrons travaillant avec leurs membres de famille.								
Põllumajandus — <i>Agriculture, élevage, horticulture, apiculture, sylviculture et pêche</i>	88,5	9,8	0,1	1,0	—	0,6	100	0,0
Tööstus — <i>Industries</i>	87,2	8,3	1,1	0,2	1,7	1,5	100	—
Kaubandus — <i>Commerces</i>	84,7	9,1	2,2	0,4	2,1	1,5	100	—
Transport ja side — <i>Transport et communication</i>	91,3	2,9	0,6	3,5	—	1,7	100	—
Tööharru teadmata — <i>Groupe inconnu</i>	90,7	4,7	2,3	—	2,3	—	100	—
Kokku — Total	88,4	9,7	0,2	1,0	0,1	0,6	100	0,0
Ametnikud — Employés.								
Põllumajandus — <i>Agriculture, élevage, horticulture, apiculture, sylviculture et pêche</i>	86,6	6,8	4,3	0,6	1,6	2,1	100	0,1
Tööstus — <i>Industries</i>	74,4	7,5	12,3	0,8	2,1	2,9	100	0,1
Kaubandus — <i>Commerces</i>	75,6	4,8	15,0	0,8	2,2	2,1	100	0,1
Transport ja side — <i>Transport et communication</i>	93,5	2,0	1,5	0,6	0,1	1,7	100	0,0
Ühiskondlik tegevus — <i>Administration publ., défense nationale et professions libérales</i>	87,8	4,0	5,2	0,7	0,4	1,3	100	0,1
Maja- ja isikuteenistus — <i>Service domestique</i>	78,3	4,3	13,0	2,2	—	2,2	100	—
Tööharru teadmata — <i>Groupe inconnu</i>	74,0	7,3	13,5	0,9	2,2	2,1	100	0,9
Kokku — Total	83,9	4,8	7,7	0,7	1,1	1,8	100	0,1

duse, ühisk. tegevuse ning maja-, ja isikuteenistuse alal ja juudid — kaubanduse, tööstuse ning ühisk. tegevuse alal ja väljaspool tööharrusid seisvate seas.

Kuna rahvuste koostis erineb, nagu nägime, ka ühiskondlikult koostiselt, siis on oluline selgitada nende osatähtsust tööharrudes ka sotsiaalsete erinevuste vaatekohast. Lugesd tähtsaks rahvuste erinevat osa eeskätt majandust juhtivate kihtide seas, on ruumi säästmiseks toodud andmed vaid ettevõtjate (kahte esimest liiki peremeeste) ja ametnike jagunemisest rahvuste järgi tööharrudes.

Peremeestest alaliselt palgatud tööllistega langeb eestlaste arvele maksimaalne arv (97,6%), kuna teistest rahvustest ühegi osa ei küüni terve %-ni. Seetõttu ka põllumajanduse alal seda liiki peremeestest langeb eestlaste arvele suuresti eestlaste üldist rahvus-% ületav osa, kuigi teistes tööharrudes, eriti kaubanduse alal, nende osatähtsus on tunduvalt madalam eeskätt sakslaste ja juutide suhteliselt suure osatähtsuse mõjul.

Peremeestest oma perek.-liikmetega langeb eestlaste arvele üldse vähem kui eelmises kihis, peamiselt

põllumajanduse alal töötajate venelaste mõjul. Ka tööstuse alal on selles kihis venelaste osa suurem kui eelmises, teiste rahvuste arvel, kuna eestlaste osa peavõrdub eelmisele kihile. Ent kaubanduse ning transport ja side alal on eestlaste kui väike-ettevõtjate osatähtsus jällegi kõrge, kuna sakslased ja juudid siin etendavad tunduvalt tagasihoidlikumat osa kui eelmises kihis.

Ning lõpuks ametnikud, kuhu kuuluvad ühes teistega ka ettevõtjatega palgavahekorras seisvad direktorid-aktsionärid. Siin on eestlaste osatähtsus eelmistest kihtidest tunduvalt madalam — nii üldse kui üksikutes tööharudes, arvatud välja transport ja side, kus riigiteenistuses seisvate arv on suurem kui mujal. Eriti madal, võrreldes rahvus-%-ga on eestlastest ametnike arv tööstuses ja kaubanduses, kus suhteliselt rahvus-%-le erakorraliselt suurena esineb sakslaste osatähtsus. Samuti juutide ja „muude“ rühmas esi-

nevate rahvuste osatähtsus neil aladel ühes põllumajandusega ületab tunduvalt nende rahvus-%-di; põllumajanduses esinevad juudid on tegevad peamiselt metsanduse alal. Ühiskondliku tegevuse alal esinevad ametnikena peale kaitseväge kaadri ja riigi- ja omaval-teenijate veel mitmesuguste tervishoiu, hariduse ja usu alal töötavate asutiste teenistuses seisvad isikud. Kõigis kokku eestlaste osatähtsus on vaid pisut madalam üldisest rahvus-%-ist, kuna venelaste osatähtsus esineb üsna madalana. Seevastu aga sakslaste ja juutide osatähtsus ületab nende rahvus-% suuresti.

Kokkuvõetult selgub, et sakslased ja juudid, kui peamiselt linnarahvastikku kuuluvad rahvused, etendavad kapitaliga ja haridusega seotud tööaladel oma rahvus-%-ist küll suuremat osa, kuid väikearvuliste vähemusrahvustena jääb nende osatähtsus üldse Eesti majandus- ja kultuurelul siiski võrdlemisi tagasihoidlikuks.

G. Tomberg.

LINNADE ja ALEVITE RAHVASTIK 1933—34 a.
POPULATION des VILLES et BOURGS en 1933—34.

Sisu: 1. Linnade rahvastik 1933 ja 1934 a., lhk. 362. 2. Rahvastiku jagunemine, lhk. 363. 3. Linnade rahvastiku kasv 1923—34 a., lhk. 364. 4. Alevite rahvastik 1922—34 a., lhk. 365.

Linnade rahvastiku muutused 1934 a. — *Changement dans la population des villes en 1934.*

1.	Rahvastiku- arv 1. jaanuariks 1934 a. ¹⁾ <i>Nombre de la population au 1. janvier 1934</i>			Sisseregistr. — <i>Enregistrés</i>						Väljaregistreeritud — <i>Rayés des listes</i>								Rahvastiku- arv 1. jaanuariks 1935 a. ¹⁾ <i>Nombre de la population au 1. janvier 1935</i>			Keskmäärarhvastiku- arv aasta kohta (iga kuu esimest päev. seisud, arvut.) <i>Nombre moyen annuel de la population (au 1 de chaque mois)</i>				
				Sündinud <i>Nés</i>		Sisseõnnitud <i>Arrivés</i>		Teise korteri sisselõikajad <i>Changement de logement</i>		Surnud <i>Décés</i>	Väljasõitnuid <i>Départs</i>		Teadmata kuhu <i>Inconnus</i>		Korterist välja- kolijad <i>Changement de logement</i>		K.-T.							M.-H.	N.-F.
				M.	N.	M.	N.	M.	N.		M.	N.	M.	N.	M.	N.									
Tallinn . . .	137332	60557	76775	431	430	13856	13586	22359	27556	732	733	10010	10513	9360	11260	14030	17732	139590	61471	78099	136085	60554	76431		
Haapsalu . . .	4619	1930	2639	25	20	1413	2123	604	733	27	37	1352	2043	—	—	604	733	4741	2030	2702	4870	2069	2301		
Kuressaare . . .	4452	1915	2537	20	29	1439	1395	498	594	23	25	1396	1363	10	15	440	559	4564	1971	2593	4587	1979	2608		
Narva . . .	23504	10088	13416	57	60	1716	1715	2339	3752	149	163	1414	1509	288	250	2507	3493	23781	10252	13529	23431	10060	13362		
Nõmme . . .	14948	6692	8254	90	33	2403	3350	1539	1800	110	100	1984	2781	314	375	1301	1800	15765	7015	8750	15031	6961	9670		
Paide . . .	3283	1492	1791	18	10	467	469	375	411	24	20	442	409	—	—	375	411	3358	1511	1847	3254	1476	1778		
Paldiski . . .	842	390	462	3	2	154	171	30	34	8	6	183	170	—	—	58	102	813	372	441	823	372	451		
Petseri . . .	4284	2050	2234	23	17	674	684	784	760	20	15	625	612	52	62	731	724	4385	2103	2232	4183	2009	2179		
Pärnu . . .	20326	8750	11576	96	106	3490	4027	3026	3836	110	133	3183	3573	175	236	3028	3336	20029	8963	11766	20619	8321	11738		
Põltsamaa . . .	3339	1530	1809	16	12	361	493	282	377	20	18	606	761	25	29	232	377	2673	1167	1511	2692	1138	1594		
Rakvere . . .	10015	4442	5573	49	57	1130	1379	1426	1701	81	66	1034	1234	155	181	1400	1824	9322	4327	5495	9854	4343	5506		
Tapa . . .	3742	1759	1933	30	24	525	534	440	497	21	14	336	433	56	47	463	517	3355	1328	2027	3630	1770	1910		
Tartu . . .	53973	25363	33310	273	273	7360	7781	8016	10203	360	365	4544	4113	2413	2003	8958	11249	58740	25237	33512	57930	24900	33021		
Tõrva . . .	2553	1109	1444	11	14	432	468	234	294	13	23	351	354	8	9	232	290	2715	1177	1533	2549	1104	1445		
Türi . . .	3033	1405	1623	20	14	316	291	252	246	18	18	240	232	71	73	252	240	3022	1412	1610	2020	1357	1572		
Vaiga . . .	10381	4363	6023	57	63	1017	1194	1233	1439	73	72	1153	1303	22	13	1253	1540	10497	4650	5333	10592	4722	5370		
Viljandi . . .	12525	5458	7067	7	18	1283	1577	1765	2232	52	57	1300	1925	—	—	1765	2232	11739	5111	6078	11532	4905	6587		
Võru . . .	5194	2409	2785	29	23	761	921	539	620	25	37	744	799	87	77	487	507	5269	2396	2374	5196	2304	2302		
Kokku Total	323343	142332	181611	1235	1269	38612	42157	46293	57365	1876	1912	32001	34123	13542	15239	38263	45036	326001	142910	183091	321392	141157	180235		
				2324		80969		103653		3738		66123		23731		86301									
				197 151						194 993															

¹⁾ Rahvastikuarvud 1. I 1934 ja 1. I 1935 on muudetud 1. III 1934 rahvaloenduse kohaselt.

I. Linnade rahvastik 1933 ja 1934 a.
Population des villes en 1933 et 1934.

koostatud elanike arvu liikumise kuu-aruannetest saavutatud rahvastikuaruvestest. Eriti suure vahe andis Tartu, millisele väärarvule juba ammu meie poolt juhiti tähelepanu, kuid mis lõplikult fikseeriti rahvaloendusel I. III 34. Tunduv vahe rahvaloenduse arve ületavalt ilmnis veel Rakveres, Viljandis, Narvas, Põltsamaal ja Tapal, teisis linnus väiksemal määral.

Teoreetilise arvutuse kohaselt võivad rahvaloendusel saavutatud fakt. rahvastikuaruved olla küll kõrgemad jooksva arvestuse arvudest, ent mitte madalamad. Seega rahvaloendusel osutunud vahed

I. III 1934 rahvaloendusel selgunud linnade rahvastikuaruved osas linnus erinevad tunduvalt jooksvalt aadresslaudade poolt

on loomulikud, kuid need ei või olla suured, vastavalt iga linna ja alevi rahvastiku absoluutsele suurusele ja selle jooksvale liiklusele.

Et vältida jooksva arvestuse ebaühtivust rahvaloendusega, oleme edasiselt jooksvas arvestuses (igakuulised kokkuvõtted Eesti Statistikas) lähtunud rahvaloendusel I. III 34 selgunud arvudest, arvestades ainult linnade igakuuliste juuretulistajatega (sünnid, sissesõitnud, korterisse kolijad) ja lahkujatega (surnud, väljasõitjad, korterist väljakolijad), jättes tähele panemata iga vastava linna enese poolt arvatud rahvastiku arvu seise esimeseks ja viimaseks kuupäevaks.

Nii oleme (tab. 1) I. I 1934 ja I. I 1935 a. linnade rahvastiku arvu seisudes lähtunud täielikult

Linnade rahvastiku muutused 1933 a. — Changements dans la population des villes de 1933.

I-a.	Siseregistr. — Enregistrés									Väljaregistreeritud — Rayés des listes									Rahvastiku arv 1. jaanuariks 1934*) Nombre de la population au 1. janvier 1934		
	Rahvastiku arv 1. jaanuariks 1933*) Nombre de la population au 1. janvier 1933			Sündinud Nésances		Sissesõitnud Arrivés		Teise korterisse sissekolijad Changement de logement		Surnud Désés		Väljasõitnud Départs		Teadmata kuhu — Inconnu		Korterist välja- kolijad — Chan- gement de loge- ment					
	K.-T.	M.-H.	N.-F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	K.-T.		M.-H.	N.-F.
Tallinn	136728	60637	76086	417	363	13007	13308	28425	36058	756	750	10756	10854	10383	11300	20034	25100	137332	60557	76775	
Haapsalu	4710	1973	2737	30	18	1262	1823	607	708	38	34	1252	1905	—	—	607	708	4619	1980	2639	
Kuressaare	4434	1908	2526	30	22	1260	1337	507	649	20	37	1254	1311	—	—	507	649	4452	1915	2537	
Narva	23910	10260	13650	73	52	1505	1532	3171	4225	161	160	1455	1558	438	240	2367	4085	23504	10088	13416	
Nõmme	14374	6514	7860	61	72	2129	2053	1292	1650	91	83	1753	2445	507	506	953	1160	14940	6692	8254	
Paldiski	8218	4556	3662	18	13	391	409	394	438	14	21	959	372	—	—	394	438	3283	1492	1791	
Petseri	860	882	478	8	9	151	173	65	84	10	4	150	188	1	—	65	84	842	380	462	
Pärnu	4372	2087	2305	24	24	655	608	895	878	16	14	671	689	9	4	806	873	4284	2050	2234	
Põltsamaa	20176	8900	11576	106	80	3369	3698	3006	4049	122	160	3050	3421	153	107	3006	4049	20326	8750	11576	
Rakvere	3352	1542	1810	13	9	329	407	285	348	12	19	813	378	20	23	285	348	3330	1530	1809	
Tapal	9344	4371	5473	49	61	1166	1160	1614	1970	60	64	1015	1023	11	0	1672	1905	10015	4442	5573	
Tartu	3825	1821	2004	34	19	451	443	597	619	23	20	307	398	126	69	593	625	3742	1750	1953	
Tartu	57727	24758	32969	279	313	8477	8565	9109	11439	354	378	5007	4613	2508	3089	9398	11800	58973	25363	33610	
Tõrva	2558	1084	1474	17	21	368	428	268	343	16	22	328	430	2	5	282	350	2553	1100	1444	
Türi	3067	1414	1653	15	17	247	240	291	335	8	12	253	262	10	8	201	355	3033	1405	1828	
Valga	10953	4392	6061	70	72	1158	1308	1377	1768	68	77	1182	1296	24	18	1396	1790	10681	4653	6023	
Viljandi	12476	5369	7107	15	6	1398	1637	1658	2250	62	60	1262	1614	—	—	1658	2250	12525	5458	7067	
Võru	5001	2841	2660	15	21	690	705	606	761	20	35	623	602	73	87	608	638	5104	2409	2785	
Kokku	321589	141389	180200	1289	1186	33013	40795	54347	67620	1669	1971	31060	33362	14359	15675	45509	57182	323843	142232	181611	
<i>Total</i>				2466		78808		121967		3840		64422		30034		102691					
				203241									206987								

rahvaloenduse arvudest. Samuti ka 1933 a. algu ja lõpu seisudes (tab. 1-a).

1935 a. I. jaan. ulatus linnade rahvastik 326 001 el. ehk 28,9% kogu rahvast, 323 843 vastu I. I 1934 ja 323 007 vastu rahvaloendusel I. III 1934 a. 1934 a. jooksul on linnade rahvastiku arv seega kasvanud 2 158 ehk 0,7% võrra. 1933 a. oli vastav kasv 2 254 in. ehk samuti 0,7%.

Linnade sisemist rahvaliiklust väljendavad — tab. 2 sisse- ja väljasõitu ning korterivahetusel tekkinud liiklust, tab. 3 aga liiklust üksikuil kuil.

Alates 1928 a. on linnadesse sissevool ja samuti väljasõit vähenenud korrapäraselt iga aasta kuni 1933 a. 1934 a. on see aga vähe tõusnud 1932 a. tasemele. Üldiselt on linnadesse sisse- ja väljasõidu suhtarvud linnade rahvastiku kasvu määra kaudseks

väljendajaks. Aastail, mil oli sisse- ja väljasõidu liiklus kõrgem, oli ka vastava aasta linnade rahvastiku iive suurem.

Suurema sissesõitjate määra andsid eeskätt suvitussinnad: Haapsalu, Kuressaare, nelle järgnevad 1934 a.: Paldiski, Põltsamaa, Nõmme, Pärnu, 1933 a. Nõmme, Pärnu. Väiksemaks osutub liiklus Narvas.

Korterivahetuse määr tõusis 1932 a. maksimumini. 1933 ja 1934 a. on viimane aga langenud 1930 a. tasemele. 1934 a. kõrgeimat korterivahetuse määra sissekolimisel osutasid Tallinn 36,4%, Petseri 34,7%, Viljandi 34,5% ja Pärnu 33,8%. Väiksem oli korterivahetuse määr Tartus — 17,0% ja Paldiskis — 19,1%.

Linnade rahvastiku liikluses üksikuil kuil on jäänud juba aastaid püsima kindel seadupärasus. Sisse-

*) Rahvastiku arvud 1. I 1933 ja 1. I 1934 on muudetud I. III 1934 a. rahvaloenduse kohaselt.

Elanike liiklemise intensiivsus linnades 1933 ja 1934 a. (% keskmisest rahvastikuarvust aastas).
Intensité du mouvement de la population des villes en 1933 et 1934 (% au nombre moyen).

2.	Siseseisõitund	Väljaseisõitund	Valja regist- reeritud tead- mata kuhu	Korterivahetusel		Arrivees	Départs	Rayés des listes sans connais- sance du lieu de départ	Changement de logement	
				Sisse- registr.	Valja- registr.				Enre- gistrés	Rayés des listes
	1934					1933				
Tallinn	19,7	15,4	15,4	30,4	23,2	19,6	16,1	16,2	47,3	33,6
Haapsalu	72,7	69,8	—	27,4	27,4	65,2	66,7	—	27,8	27,8
Kuressaare	61,8	60,1	0,7	23,5	22,0	57,9	57,2	—	25,3	25,8
Narva	14,6	12,5	2,3	28,1	26,0	12,5	12,4	2,8	30,5	28,6
Nõmme	36,0	30,3	4,4	21,9	18,5	35,8	29,6	7,8	20,8	14,0
Palde	28,8	26,1	—	24,1	24,1	24,1	22,0	—	25,1	25,1
Paldiski	39,5	43,5	17,0	17,3	17,3	32,1	33,5	0,1	14,8	14,8
Petseri	32,4	29,3	2,7	34,7	34,7	27,2	29,2	0,3	38,0	38,0
Pärnu	36,4	32,3	2,0	33,3	33,3	34,7	31,8	1,7	34,6	34,6
Põtsamaa	31,9	54,1	2,0	24,5	24,5	22,3	21,0	1,6	19,2	19,2
Rakvere	25,5	23,5	3,4	32,7	32,7	18,7	16,4	0,2	28,0	29,6
Tapa	38,8	22,3	19,4	25,5	26,6	20,6	18,3	4,3	28,1	28,1
Tartu	27,0	15,0	24,8	31,4	34,9	23,0	13,0	7,6	28,0	28,5
Tõrva	35,3	27,6	0,7	20,7	20,7	31,7	30,5	0,3	24,4	25,5
Türi	20,7	16,1	4,9	17,0	17,0	15,5	16,4	0,6	19,9	19,9
Valga	20,9	23,3	0,4	25,7	26,4	22,0	22,8	0,4	28,2	29,6
Viljandi	24,8	30,4	—	34,5	34,5	24,3	23,0	—	31,3	31,3
Võru	32,4	29,7	3,2	22,3	20,3	27,0	24,5	3,2	29,2	24,9
Kokku — Total	25,3	20,6	9,2	32,3	26,8	23,2	19,0	8,9	36,0	30,3

Elanike liiklemine linnades kumde järgi 1933 ja 1934 a. (%). — Mouvement de la population dans les villes par les mois en 1933 et 1934 (en %).

3.	Siseseisõitund	Väljaseisõitund	Valja regist- reeritud teadmata kuhu	Korterivahetusel		Arrivees	Départs	Rayés des listes sans connais- sance du lieu de départ	Changement de logement	
				Sisse- registr.	Valja- registr.				Enre- gistrés	Rayés des listes
	1934					1933				
Jaauar — Janvier	7,2	6,4	7,4	8,0	8,0	7,5	6,9	7,7	9,0	9,4
Veebruar — Février	4,8	4,9	6,0	6,8	7,7	5,1	4,1	7,2	7,6	7,5
Märts — Mars	5,4	6,7	8,1	8,1	8,1	5,5	5,5	10,7	7,9	7,3
Aprill — Avril	6,4	7,0	7,8	7,3	7,4	5,5	5,7	6,5	6,4	6,5
Mai — Mai	7,0	9,5	9,9	8,6	8,6	7,5	10,5	10,5	9,0	9,4
Juuni — Juin	10,7	13,9	10,4	8,5	8,8	9,7	14,4	9,7	7,6	7,7
Juuli — Juillet	10,2	11,1	8,0	7,7	7,9	10,1	10,7	8,7	7,7	7,5
August — Août	9,0	12,4	8,9	9,1	9,0	10,0	12,5	8,4	9,0	9,1
Septembar — Septembre	13,0	9,3	8,6	9,8	9,5	14,0	10,2	8,8	10,3	10,3
Oktoober — Octobre	9,5	6,6	8,0	10,4	9,9	9,8	7,6	8,0	10,0	9,8
November — Novembre	8,0	6,5	8,2	8,6	8,0	8,7	6,5	7,4	9,1	9,0
Detsember — Décembre	7,0	5,7	7,8	7,1	7,1	6,6	6,3	6,4	6,4	6,5
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

sõidu liiklusvaesemaks perioodiks osutub veebruar-märts, intensiivsemaks — september, kaldudes vahest ka augustile. Sissekolimise intensiivsem aeg langeb september-oktoobriks.

2. Rahvastiku jagu- nemine.

Distribution de la popu-
lation.

1. III 1934 rahvaloendusel (tab. 4) oli Eestis üle 100 tuh. elaniku linnu ainult üks — Tallinn. 10—100 tuh. elanikuga 7, ja

alla 10 tuh. elanikuga 10 linna. Aleveid oli 17 ja alevikke (ka rahvarikkamad raudteejaamad, suvituskohad) 146. Viimaseis kõikus elanike arv 31 (Lelle) kuni 957 (suuremad Abja-Paluoja, Kohila, Vändra, Järva-Jaani, Vasknarva).

Tallinn moodustab 12,3% kogu rahvastikust. Üle 10 tuh. elanikuga linnad (Tartu, Narva, Pärnu, Nõmme, Viljandi, Valga ja Rakvere) kokku umbes

Rahvasük linnus, alevs, alevikes ja maal I. III 1934 a.

4.	Üksusto arv	Elanike					
		arv			%		
		K.	M.	N.	K.	M.	N.
Linnad 100 tuh. ja üle el.	1	137 792	60 874	76 918	12,3	11,7	12,0
Linnad 10 tuh. ja üle el.	7	150 484	65 221	85 263	13,5	12,6	14,3
Linnad alla 10 tuh. el.	10	34 731	15 666	19 065	3,1	3,0	3,2
Alevid	17	26 819	12 138	14 686	2,4	2,3	2,4
Alevikud	146	38 267	17 873	20 394	3,4	3,4	3,4
Vallad (ilma aleviket)	372	729 268	348 172	381 096	65,3	67,0	63,8
Eriti arvestatud	—	9 052	8 949	103	—	—	—
Kokku	—	1 126 413	528 888	597 525	100,0	100,0	100,0

sama palju — 13,5%. Ülejäänud 10 väikelinna moodustavad 3,1% rahvastikust. Alevid 2,4% ja alevikud 3,4%. Puht maale (vallad) langeb 65,3% rahvastikust.

Vormiliselt jaguneb kogu rahvastik %:

Linnad	28,9
Alevid ja alevikud	5,8
Vallad (ilma alevikteta)	65,3
	100,0

Ilma väikelinnadeta, kus elutingimused lähedamad maaoludele, moodustab meie linnade rahvastik vaid 25,8% kogu rahvastikust. Suhteliselt linna-rahvastiku osatähtsus rahvastikus osutub Eestis seega võrdlemisi väikeseks. Balti riigest on vaid Leedu linnade rahvastik suhteliselt maaga veel madalam, kuna Lätis, Soomes ja Skandinaavia riiges omab linnade rahvastik palju suurema tähtsuse, rääkimata Lääne- ja Kesk-Euroopa riigest.

Sooline vahekorid.

Nagu ilmneb I. III 34 rahvaloenduse andmeil, on meie linnad tublisti naiserikkamad kui maa. 100 mehe kohta tuli keskmiselt linnades 128 naist, valdades 110 ja üleriikliku keskmise 113 vastu. Ehk protsendiliselt oli linnade rahvastikus mehi 43,9% ja naised 56,1%. Kuna poisilapsi sünnib iga aasta järjekindlalt märksa rohkem kui tütarlapsi, siis tähelepanuvälv naiste ülekaalukus linnades osutab naiste suhteliselt suuremale tungile linnadesse. Üksikuis linnus tuli 100 mehe kohta naised:

		Soo %	
		M.	N.
Viljandi	134	42,8	57,2
Narva	133	42,8	57,2
Tõrva	133	42,9	57,1
Põltsamaa	133	43,0	57,0
Pärnu	132	43,1	56,9
Haapsalu	132	43,2	56,8
Tartu	132	43,4	56,6
Kuressaare	130	44,2	55,8
Rakvere	126	44,2	55,8
Tallinn	126	44,2	55,8
Valga	125	44,4	55,6
Nõmme	123	44,8	55,2
Paide	121	45,2	54,8
Paldiski	119	45,8	54,4
Võru	117	46,0	54,0
Türi	115	46,5	53,5
Tapa	114	46,8	53,2
Petseri	103	43,0	52,0
Kokku linnades	128	43,9	56,1
Valdades	110	47,7	52,3
Üle riigi	113	47,0	53,0

Nagu nähtub, on naiste ülekaal kõrgem eeskätt Viljandis, Narvas, Tõrvas, Põltsamaal, Pärnus, Haapsalus ja Kuressaares; neile järgnevad Tallinn, Rakvere, Valga, Nõmme, Paide. Väikseima naiste ülekaalu annab Petseri, järgnevad Tapa, Türi, Võru ja Paldiski.

Edasi väärub mainimist vallaliste naiste suur ülekaal linnades: 15 a. ja vanemate 100 vallalise mehe kohta tuli linnades 129 naist, kuna maal neis

vanusaastais vallaliste hulgas oli koguni meeste ülekaal — 100 mehe kohta tuli vaid 97 naist.

3. Linnade rahvastiku kasv 1923—34 a.

Accroissement de la population en villes de 1923—34.

Kahe rahvaloenduse ajavahemikul 28. XII 1922 — 1. III 1934 saame linnade rahvastiku iivena 46 025 elaniku ehk 16,6% (E. Statistika nr. 156(11)

lhk. 557). Siin on 1922 a. arvuku võetud faktiline rahvastiku arv, mis tookord (eriti linnus) oli tunduvalt madalam harilikust rahvastiku arvust. Samuti on toodud iives sees linnade administratiivpiiride laienemisest tingitud rahvastiku arvu suurenemine.

1922 a. loenduse ajal rahvalihklus oli suur, väga paljud linnade elanikud pühade tõttu viibisid maal, seetõttu vahe faktilise ja hariliku elanike arvu vahel osutus suureks (Tallinnas näit. faktiline arv oli 1922 a. 122 419, haril. 128 545). 1934 a. 1. märtsi loenduse aeg oli aga liiklemisvaene. Kuna viimasel loendusel pole eristatud harilikku rahvastiku arvu, jääks kahe rahvaloenduse vahel olnud linnade rahvastiku iive õigemaks osutajaks (arvestustehnika ühtlusest) 1922 a. loenduse hariliku ja 1934 a. faktilise rahvastiku arvu võrdlus, kusjuures eritari vestatute rühmad (mis admin. üksustes pole arvestatud) arvu suurusel (suures enamuses kaitsväelased) on õieti lähedased — 10 280 (1922 a. harilik rahvaarv) ja 9 052.

Tõelisele ligidase linnade rahvastiku kasvuna 1922 ja 1934 a. rahvaloenduse ajavahemikul (11 a. 2 kuud), arvestades 1922 a. haril. el. arvuga, saame 29 747 in. ehk 10,1%. Kuna selles arvus on sees veel linnade administratiivpiiride laienemisest tingitud kasv 3 513 in. võrra ehk 1,2%, siis eraldades viimase saame linnade rahvastiku puhtaks kasvuku täh. ajavahemikul 26 234 in. ehk 8,9%. Seega on linnade rahvastik suurenenud keskmiselt iga aasta 2 350 in. võrra ehk 0,9%. Arvestades veel paljude linnade rahvastiku arvu kahanemisega (Narva, Paide, Paldiski, Võru) ja üksikute linnade erilise kõrge kasvumääraga (Nõmme, Petseri), ei saa üldiselt linnade kasvumäärade pidada kuidagi suureks, pigemini madalaks. Üksikute linnade aadressilaudade senised arvestused (millele korduvalt juhitud tähelepanu) kruvisid paljude linnade rahvastiku arvud ebaloomulikult kõrgele (eriti Tartu), mis lõi dikki vale pildi linnade rahvastiku erakorralisest kasvust.

Absoluutarvudes osutavad suurimat kasvu (ilma admin. piiride muutuseta) Nõmme — 9 633 ja Tallinn — 9 247, õieti tuleks mainitud linnade kasvu vaadelda koos, kui orgaaniliselt ühtekuuluvaid. Kokku saaksime kasvu 18 930, mis teeb üldisest kasvust tervelt 63,6%. Edasi suurema kasvuga esinevad veel Tartu 4 864 (16,4%) ja Petseri 2 227 (7,5%). Nii ei saa kuidagi nentida üldist rahva voolu linnadesse, võiks aga mainida küll koondumistungi teatud keskustesse, esijoones Tallinnasse koos Nõmmega ja teises järjekorras Tartu, millele järgneb Petseri. Mainitud punktidesse on koondunudki meie linnade kasv peagu täielikult, nimelt 87,5% määral.

Rahvastiku iive hinnades 1923—34 a. — *Accroissement de la population des villes de 1923—34.*

5.	Hariilik rahvastiku arv 28. XII 1922	Rahvastiku arv 1. III 1934	Kasv 1923—34		Sellest kasv administ. piiride muutmise tõttu		Linnade kasv ilma administratiivpiiride muutusteta	
			arv	%	arv	%	arv	%
Tallinn	128 545	137 792	9 247	7,2	36	0,03	9 211	7,2
Haapsalu	4 378	4 640	271	6,2	10	0,2	261	6,0
Kuressaare	3 652	4 478	826	22,6	765	20,9	61	1,7
Narva	27 209	23 512	-3 697	-13,6	41	0,2	-3 738	-13,7
Nõmme	5 422	15 105	9 683	178,6	—	—	9 683	178,6
Paide	3 440	3 285	-155	-4,5	44	1,3	-199	-5,8
Paldiski	1 122	851	-271	-24,2	15	1,3	-286	-25,5
Petseri	2 047	4 274	2 227	108,8	—	—	2 227	108,8
Pärnu	19 413	20 334	921	4,7	33	0,2	888	4,6
Põltsamaa	2 172	2 609	437	20,1	3	0,1	434	20,0
Rakvere	8 503	10 027	1 524	17,9	200	2,4	1 324	15,6
Tapa	2 518	3 751	1 233	49,0	—	—	1 233	49,0
Tartu	54 012	58 376	4 364	9,0	669	1,2	4 195	7,8
Tõrva	2 018	2 599	581	28,8	10	0,5	571	28,3
Türi	2 057	2 903	846	41,1	—	—	846	41,1
Valga	10 334	10 842	508	4,9	1 500	14,5	-992	-9,6
Viljandi	10 684	11 788	1 104	10,3	187	1,8	917	8,6
Võru	5 734	5 332	-402	-7,0	—	—	-402	-7,0
Kokku — Total	293 260	323 007	29 747	10,1	3 513	1,2	26 234	8,9

Kasvuga esinevad veel Rakvere — 1 524, Tapa — 1 233, Viljandi — 1 104, teised väiksemal määral. Kahanenud on linnade rahvastik eeskätt Narvas — 3 697 (13,6%), Paides — 155 (4,5%), Paldiskis — 271 (24,2%) ja Võrus — 402 (7,0%). Mainitud linnade asukoht ja tagamaa ei võimalda nähtavalt neil enam kasvada peamiselt uute keskuste tekkimise ja tagamaa ümberkujunemise tõttu.

Administratiivpiiride laiendamise tõttu on kasvanud kõige enam Valga — 1 500 (Puraküla alevik, Sooru-Paju vallast) edasi Kuressaare — 765 Kaarna-Suure vallast ja Tartu — 669, Viljandi — 187. Teised väiksemal määral.

Suhtarvudes üksikute linnade rahvastiku iive 28. XII 1922 — 1. III 1934 a., võrreldes 1922 a. hariiliku rahvaarvuga, oli järgmine:

	% Ühes admin.-piiride laiendamisest tin- gitud kasvuga	% Ilma admin.-piiride laiendamisest tin- gitud kasvuta
Nõmme	178,6	178,6
Petseri	108,8	108,8
Tapa	49,0	49,0
Türi	41,1	41,1
Kuressaare	22,6	1,7
Põltsamaa	20,1	20,0
Rakvere	17,9	15,6
Viljandi	10,3	8,6
Tartu	9,0	7,8
Tallinn	7,2	7,2
Haapsalu	6,2	6,0
Valga	4,9	-9,6
Pärnu	4,7	4,6

Rahvastiku arv vähenes:

Paldiskis	24,2	25,5
Narvas	13,6	13,7
Võrus	7,0	7,0
Paides	4,5	5,8

Arvestamata administratiivpiiride laiendamisest tingitud kasvu oli rahvastiku iive intensiivsem Nõmmel ja Petseris, seejärel Tapal, Türi- ja Põltsamaal. Edasi järjekorras Rakveres, Viljandis, Tartus, Tal-

linnas. Väikseima iivega esinevad Haapsalu, Pärnu ja Kuressaare. Rahvastiku arvu kahanemine oli suurim Paldiskis, siis Narvas, Valgas, Võrus ja Paides.

Üldiselt uute linnade (loodud peale 1926 a.) kasv osutub intensiivseks, kuna osas vana-linnades see aeglasem ja mitmes vastupidine — kahaneb.

4. Alevite rahvastik 1923—1934 a.

Population de bourgs de 1923—34.

Rahvaloendusel 1. III 1934 oli alevites kokku 26 819 elan. ehk 2,4% kogu rahvast. 1. I 1934 oli alevites 27 312 elanikku ja 1. I 1935 27 125. Aasta jooksul on alevite elanike arv kahanenud seega 187 in. ehk 0,7% võrra.

Tab. 6 toodud seisud on parandatud 1. III 34 rahvaloendusel osutunud arvude alusel, sarnaselt linnude, arvestades vaid alevite el. arvu liikumise aruannetes näidatud juuretunute ja lahkunutega.

Samuti on parandatud kuu seisud igakuuliselt minnes tagasi 1. III 34 ettepoole, kuni 1934 a. 1. jaan. seisuni.

1. I 35 andmete kohaselt osutub suurimaks aleviks Eestis Mustvee 2 875 elanikuga. Teise koha pärib Mõisaküla — 2 293, siis Jõhvi 2 164, edasi pea võrdseina järjekorras Otepää — 1 988, Sindi — 1 967 ja Kunda — 1 904. Väiksemaks jääb endiselt Võõpsu — 458 elanikuga, kellele järgnevad Mustla — 954, S.-Jaani — 960 ja Keila — 970 elanikuga.

Üldiselt 1934 a. rahvaloendusel saavutatud arvude alusel parandatud alevite elanike arv osutuvad märksa madalamaks kui näitasid senini alevite aadressilaudade poolt koostatud aruanded, vahe ulatus kõigi alevite kohta ca 1 000 (rahvaloendusel oli vähem). Kahe rahvaloenduse vahel (11 a. 2 kuud) kasvas alevite elanike arv (võrreldes 1922 a. hariiliku elanike arvuga) 1933 inim. ehk 7,8%, mis suhteliselt märksa vähem linnade rahvastiku kasvust.

Üksikuist alevitest suurenes rahvastik absoluut-arvudes kõige enam Kilingi-Nõmmes — 657, edasi Antelas — 632, Elvas — 443, Jõhvis — 346, Jõgeval — 287, Mustlas — 264, Sindis — 259 ja Mõisakülas —

Alevite rahvastik 1934 a. — Population des bourgs en 1934.

6.	I. I 1934 a.												I. I 1935 a.				
	K.-T.	M.-H.	N.-F.	1. veebruar	1. märts	1. aprill	1. mai	1. juuni	1. juuli	1. august	1. septemb.	1. oktoober	1. novemb.	1. detsemb.	K.-T.	M.-H.	N.-F.
				1. Fevrier	1. Mars	1. Avril	1. Mai	1. Juin	1. Juillet	1. Aout	1. Septembre	1. Octobre	1. Novembre	1. Decembre			
Antsla	1 562	699	868	1 557	1 558	1 562	1 536	1 526	1 522	1 511	1 518	1 520	1 517	1 548	1 572	704	868
Elva	1 730	793	943	1 736	1 746	1 733	1 729	1 805	2 047	2 028	2 076	1 600	1 675	1 681	1 704	747	957
Jõgeva	1 516	701	815	1 514	1 144	1 156	1 168	1 179	1 190	1 189	1 194	1 100	1 099	1 113	1 228	595	633
Jõhvi	2 031	950	1 081	2 040	2 043	2 044	2 044	2 048	2 020	2 000	2 010	2 028	2 057	2 120	2 164	1 004	1 180
Kallaste	1 581	753	828	1 597	1 605	1 603	1 572	1 515	1 483	1 473	1 477	1 439	1 497	1 527	1 570	732	838
Keila	975	437	538	965	969	969	968	991	1 007	1 104	1 080	1 002	1 003	988	970	484	536
Kilingi-Nõmme	1 426	632	794	1 441	1 445	1 445	1 444	1 412	1 403	1 397	1 390	1 898	1 397	1 420	1 434	629	805
Kunda	1 871	874	997	1 864	1 863	1 868	1 883	1 903	1 913	1 912	1 913	1 909	1 800	1 905	1 904	800	1 014
Kärda	1 560	617	949	1 529	1 454	1 315	1 307	1 328	1 340	1 340	1 332	1 336	1 336	1 335	1 320	607	710
Mustla	923	423	500	948	945	942	942	940	919	921	822	910	938	909	954	439	515
Mustvee	2 859	1 348	1 511	2 843	2 841	2 847	2 859	2 840	2 797	2 794	2 705	2 805	2 818	2 842	2 875	1 352	1 523
Mõisaküla	2 272	1 050	1 222	2 247	2 222	2 226	2 223	2 231	2 253	2 265	2 270	2 270	2 277	2 280	2 293	1 087	1 226
N.-Jõesuu	1 656	752	904	1 644	1 635	1 661	1 736	1 924	3 940	5 544	2 661	1 923	1 856	1 773	1 763	791	967
Otepää	2 032	877	1 155	2 023	2 015	2 017	2 013	2 006	2 008	1 991	1 981	1 983	1 985	1 976	1 988	834	1 154
Sindi	1 827	816	1 011	1 842	1 854	1 856	1 861	1 869	1 889	1 883	1 899	1 917	1 941	1 952	1 987	869	1 098
S.-Jaani	1 035	419	618	1 034	1 031	1 026	1 021	1 011	1 007	1 012	1 018	1 007	1 020	953	960	375	585
Võõpsu	450	196	254	462	451	447	445	452	456	465	457	460	400	455	458	193	265
Hokku — Total	27 312	12 337	14 975	27 276	26 819	26 717	26 756	26 978	29 794	31 738	27 893	26 734	26 766	26 834	27 125	12 262	14 863

254 in. võrra. Väiksemal määral kasvas el. arv Otepääs — 77, S.-Jaanis — 71 ja Mustvees — 29 in. võrra. Rahvastik kahanes 6 alevis: N.-Jõesuus — 701, Kundas — 369, Kärdas — 138, Keilas — 115, Kallastes — 33 ja Võõpsus — 30 in. võrra.

Suhteliselt üksikute alevite rahvastiku kasv (ühes administratiiv piiride laiendamisega, mis leidis aset elan. arvu suurenemisega ainult: Sindis, Mõisakülas, Jõgeval, Kallastes ja Otepääl) 11 a. jooksul osutus järgmiseks:

Rahvastiku live alevis 1922—34 a.
Accroissement de la population en bourgs de 1922—34.

Kilingi-Nõmme %

Antsla 68,3

Mustla 38,0

Elva 34,0

Jõgeva 39,5

Jõhvi 20,5

Sindi 16,2

Mõisaküla 12,9

S.-Jaani 7,4

Otepää 4,0

Mustvee 1,0

Rahvastiku arv kahanes 6 alevis:

N.-Jõesuus 30,0

Kundas 16,5

Keilas 10,6

Kärdas 8,7

Võõpsus 6,3

Kallastes 2,0

Lõpuks olgu tähendatud, et Narva-Jõesuu alev ühendati administratiivselt Narva linnaga 7. IV 35. Statistiliselt vaatlusis oleme aga N.-Jõesuu alevi endiselt eraldanud, mille juure jääme ka edaspidi.

7.	Hariik rahvastiku- arv 28. XII 1922	Rahvastiku- arv 1. III 1934	Kasv või kaha- nemine (—) %	Kasvu või kaha- nem. (—) %
Antsla	926	1 558	632	68,3
Elva	1 303	1 746	443	34,0
Jõgeva	857	1 144	287	33,5
Jõhvi	1 697	2 043	346	20,5
Kallaste	1 638	1 605	—33	—2,0
Keila	1 084	969	—115	—10,6
Kilingi- Nõmme	788	1 445	657	83,5
Kunda	2 232	1 863	—369	—16,5
Kärda	1 592	1 454	—138	—8,7
Mustla	679	943	264	38,9
Mustvee	2 812	2 841	29	1,0
Mõisaküla	1 968	2 222	254	12,9
N.-Jõesuu	2 336	1 635	—701	—30,0
Otepää	1 938	2 015	77	4,0
Sindi	1 595	1 854	259	16,2
S.-Jaani	960	1 031	71	7,4
Võõpsu	481	451	—30	—6,3
Hokku	24 866	26 819	1 933	7,8

Rahvalikulemis kohta enam Keskbüroo väljaandis Ilmunud artiklid ja andmed:

- Linnade ja alevite rahvastik 1932 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 135(2), lk. 110—113.
Linnade ja alevite rahvastik 1931 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 124(3), lk. 178—177.
Linnade ja alevite rahvastik 1930 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 113(4), lk. 207—211.
Linnade ja alevite rahvastik 1929 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 101(4), lk. 204—207.
Linnade ja alevite rahvastik 1928 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 89(4), lk. 211—215.
Linnade ja alevite rahvastik 1927 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 78(5), lk. 285—287.

VÄLJARÄND 1934. a. ÉMIGRATION en 1934.

Sis u: 1. Väljarändajate arv ja sihtmaa, lhk. 367. 2. Väljarändajate koostis, lhk. 368.

I. Väljarändajate arv ja sihtmaa.

Nombre des émigrés et pays de destination.

Vaatamata väljarännu piiratu- sele ja puhtväljarännumaade puudumisele, leidub siiski igal aastal teatud arv inimesi, kes siirduvad välismaile, jäädes seega Vabariigile kas jää- davalt või ajutiselt kadunuks. Püsib teatud norm inimesi, kes igal juhul rändavad välja. Need on omaste juure sõitjad, (naised, lapsed, raugad), abiellujad, tee- nistusse astujad või teenistuse saamise lootuses välja- siirdujad. Suurem osa Euroopa riigesse väljarändajaid

Eesti kodanike ülepiiriliklemine 1927—34 a.
Citoyens estons ayant passé les confins de la République.

1.	Sissesõitnud Entrées	Väljasõitnud Sortis	Vahe (+ ehk —) Différence (+ ou —)
1934 . . .	113 329	114 291	—962
1933 . . .	110 750	111 561	—811
1932 . . .	116 750	115 698	+1 061
1931 . . .	132 258	131 318	+940
1930 . . .	144 434	144 673	—239
1929 . . .	145 129	145 321	—192
1928 . . .	141 178	140 222	+954
1927 . . .	110 032	111 885	—1 853

Väljaränd Eestist 1928—34 a. — Émigration de 1928—34.

2.	1934			1933	1932	1931	1930	1929	1928
	Kokku Total	Mehed Hom.	Naised Fem.						
Üldse — Total	370	177	193	453	328	644	1 005	1 439	1 293
Ameerika — Amérique	59	20	39	63	50	55	342	379	313
Sell.: Ühendriigid — Dont: Et. Unis	38	14	24	39	10	32	114	113	132
Kanada — Canada	2	1	1	4	5	6	97	141	115
Argentina — Argentine	3	1	2	4	13	10	77	78	38
Brasillia — Brésil	7	1	6	6	3	5	17	27	9
Muud ja selgusetu — Autres et pays inconnus	0	3	6	10	10	2	7	25	10
Austraalia — Australie	0	2	4	16	—	6	27	86	96
Aafrika — Afrique	5	3	2	5	11	6	10	8	3
Sell.: L.-Aafrika — Dont: Afrique du Sud	—	—	—	3	—	5	6	5	3
Maroko — Maroc	3	2	1	2	—	—	—	—	—
Aasia — Asie	31	17	14	27	2	14	10	5	3
Euroopa riigesse — Europe	269	135	134	342	265	563	618	961	878
Sell.: S.N.V.L. — Dont: U.R.S.S.	11	3	8	8	54	63	61	90	401

on teenistuseotsijad, eriti meremehed, kes teenistuse leidmisel välislaevadel kodumaalt jäävad kauemaks ajaks eemale ehk jälle navigatsioonihooaja lõppemisel või teenistuse mitteleidmisel saavad tagasi, siis juba sisserändajaina.

1934 a. leidis 370 väljarändajat, neist mehi 177 ja naisi 193, mis arv eelmisest aastast (453) märksa ma- dalam ning 1932 a. (328) vähe suurem. Varemalt aast- ail oli nende arv palju kõrgem.

Eesti kodanike ülepiiriliklemise andmeist selgub, et 1934 a. jooksul on üldse rohkem väljasirduvaid kui riiki saabunud 962 kodanikku. Kuna puht väljarän- dajaid leidis vaid 370, siis pidi osa jääma ajutiselt välismaale ehk Lätti (sisepassid andsid miinus 931 vahe) põllutödele.

Kuna välispassidega eestlasi 1934 a. sõitis välja ainult 93 võrra rohkem kui sisse, siis pidi möödunud aastal toimuma ka sisseränd. Oletades harilike

välismaale sõitjate tagasisaabumist samal aastal samal määral, võis sisserändajaid olla 1934 a. 300 ümber.

Väljarännu sihtmaadest omavad suure osatähtsuse Euroopa riigid ookeanitagustesse maadesse järjest vä- heneva väljarännu tõttu. Sinna siirdus 1934 a. 269 in. ehk 72,7% kõigist väljarännanuist. Euroopale järgneb Ameerika 59 inimesega ehk 15,9%, kellest omakord Ühendriigesse läinud suur osa — 38. Brasilliase ja Argentiinasse on läinud vaid üksikud, vastavalt 7 ja 3, samuti Kanada pole 1930 a. saadik enam väljarännu- maa. Austraaliasse siirdusid 1934 a. ainult vähesed — 6, viimane suurem arv sinna väljarändajaid oli 1929 a. — 86. Aafrikasse rändab järjekindlalt iga aasta umbes 5—10 inimest. Uue väljarännumaana on Aasias ker- kinud Palestiina, kuhu ka Eestist järjest tõusval mää- ral on hakanud rändama juute, 1934 a. leidis viima- seid 31.

Euroopa riigest seisab 1934 a. esikohal Rootsi (1933 a. Saksa) 57 väljarändajaga (enamikult põllu-

Väljaränd Euroopasse sihtmaade järgi — *Émigration en Europe d'après les pays de destination.*

3.	1934			1933	1932	1931	1930	1929	1928
	Kokku Total	Mehes Hommes	Naised Femmes						
Austria — <i>Autriche</i>	6	1	5	3	2	1	7	2	—
Belgia — <i>Belgique</i>	7	5	2	7	4	4	56	78	19
Danzig — <i>Danzig</i>	9	9	—	16	7	21	12	12	14
Helveetsia — <i>Suisse</i>	—	—	—	—	1	1	—	2	2
Hispaania — <i>Espagne</i>	2	2	—	1	—	—	3	—	—
Hollandi — <i>Pays-Bas</i>	23	22	1	15	6	22	116	147	59
Inglise — <i>Angleterre</i>	15	4	11	49	8	21	11	5	8
Itaalia — <i>Italie</i>	—	—	—	—	—	1	—	18	6
Jugoslaavia — <i>Yougosl.</i>	2	—	2	2	4	—	—	1	1
Kreeka — <i>Grèce</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leedu — <i>Lithuanie</i>	13	3	10	10	30	18	22	20	16
Läti — <i>Lettonie</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra — <i>Norvège</i>	1	1	—	1	—	—	—	3	—
Poola — <i>Pologne</i>	7	5	2	14	12	14	7	9	12
Prantsuse — <i>France</i>	14	8	6	36	12	24	101	232	19
Rootsi — <i>Suède</i>	57	11	46	28	24	43	29	22	24
Rumeenia — <i>Roumanie</i>	—	—	—	2	—	—	—	—	1
Saksa — <i>Allemagne</i>	38	14	24	52	24	92	53	95	48
Soome — <i>Finlande</i>	21	11	10	16	7	21	27	150	170
Taani — <i>Danemark</i>	5	4	1	1	8	5	3	6	1
Tšehhoslov. — <i>Tchécosl.</i>	2	1	1	2	1	7	2	1	1
Ungari — <i>Hongre</i>	—	—	—	1	—	2	—	—	1
Vene — <i>Russie</i>	11	3	8	8	54	63	61	90	401
Muud riigid — <i>Autr. pays</i>	5	4	1	4	4	—	6	5	4
Teadm. sihtmaa — <i>Inconnu</i>	31	27	4	72	62	203	36	63	71
Kokku — Total	269	135	134	342	265	563	616	961	878

töölised), edasi Saksa — 38 (sugulussidemed), Hollandi — 23 (meremehed), Soome — 21 (artistid), Inglise — 15, Prantsuse — 14, Leedu — 13, Vene — 11, teistesse maadesse väiksemal määral. Eelmise aastaga võrreldes riikide osatähtsuse järjestuses on sündinud väiksemad muudatused. Eriti väljapaistvale kohale on tõusnud Rootsi, Hollandi ja Soome. Venemaale väljarändamine on juba 1933 a. saadik jäänud soiku, edasi on vähenevad väljaränd Prantsusse, Poola, Danzigi.

Väljarändajad jagunesid %:

	mehi	naist
1934	50,2	49,8
1933	67,8	31,2
1932	57,4	42,6
1931	71,0	29,0

Naiste osatähtsus 1934 a. osutab tugevat tõusu. Suures ülekaalus on naised, eriti Rootsi, edasi Saksa, Leedu, Inglise, Venesse ja Austriasse väljarännanute hulgas. Meeste suur ülekaal ilmneb Danzigisse, Hollandisse ja teadmata sihtmaale siirdujate hulgas.

2. Väljarändajate Ühessõitjate määr 1934 a. koostis.

Ühessõitjate määr 1934 a. väljarändajais on jäänud lähedaseks 1933 aastale: väljaspoole Euroopat 18,0% (1933 — 15,3%) ja Euroopa riigesse 8,2% (8,8).

Väljarändajate vanus 1934 a. — *Age des émigrants.*

4.	Passimantke <i>Porteurs des passeports</i>			Ühessõitjad <i>Person. comprises dans les mêmes passeports</i>			Üldse — <i>Grand total</i>					
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	%		
										Total	H.	F.
Väljaspoole Euroopat — <i>Hors d'Europe.</i>												
Alla 14 a.	2	1	1	9	5	4	11	6	5	11,5	14,3	9,3
15—19 a.	4	2	2	1	1	—	5	3	2	6,2	7,1	3,7
20—29 a.	36	17	19	4	1	3	40	18	22	41,7	42,9	40,7
30—59 a.	29	12	17	3	—	3	32	12	20	33,3	28,6	37,0
60 ja enam	6	3	3	2	—	2	8	3	5	8,3	7,1	9,3
Teadmata	5	—	5	—	—	—	5	—	5	6,0	—	8,5
Kokku	82	35	47	19	7	12	101	42	59	100,0	100,0	100,0
Euroopa riigesse — <i>Pour pays européens.</i>												
Moins de 14 a.	3	2	1	15	6	9	18	8	10	6,7	5,9	7,5
15—19 a.	29	7	22	—	—	—	20	7	22	10,8	5,2	16,5
20—29 a.	144	91	53	2	—	2	146	91	55	54,5	67,4	41,4
30—59 a.	62	26	36	4	—	4	66	26	40	24,6	19,3	30,1
60 et plus	9	3	6	—	—	—	9	3	6	3,4	2,2	4,5
Inconnu	—	—	—	1	—	1	1	—	1	0,4	—	0,7
Total	247	129	118	22	6	16	269	135	134	100,0	100,0	100,0

a) Vanus. Väljarändajate vanuslikus koostises ei ilmne suuri muudatusi, 20 kuni 59 a. vanused jagunesid %:

	1934 a.	1933 a.	1932 a.
Väljaspoole Euroopat	75,0	75,7	66,1
Euroopa riigesse	79,1	79,2	75,2

Sooliselt esineb antud vanusrühmas väljaspoole Euroopat rännanutes naiste suurem osatähtsus — 77,7% meeste 71,5% vastu, Euroopa riigesse rännanud aga vastupidises vahekorras, vastavalt 71,5% ja 86,7%.

Alla 10 a. moodustasid väljarännanuis väljaspoole Euroopat 11,5%, Euroopa riigesse 6,7%, mis määravad õige lähedased 1933 a. vastavale vanusrühmale. Edasi

15—19 a. oli vastavalt 5,2% ja 10,8%; 60 a. ja vanemaid — 8,3% ja 3,4%.

b) R a h v u s. Rahvuse andmeis (tab. 5) üksikute rahvuste suhe osutab kõikumist. Nii koosnesid väljarändajad (etniliselt) %:

	Väljaspoole Euroopat			Euroopa riigesse		
	1934 a.	1933 a.	1932 a.	1934 a.	1933 a.	1932 a.
Eestlased	69,1	57,7	77,8	62,9	75,1	74,0
Sakslased	3,1	7,2	9,5	10,8	10,5	10,2
Venelased	1,0	5,4	7,9	6,3	4,4	5,6
Juudid	22,7	24,3	3,2	1,1	0,3	1,9
Rootslased	—	2,7	—	16,7	7,3	6,0
Muudest rahvustest	4,1	2,7	1,6	2,2	2,4	4,3

Väljarändajate rahvus (etniline) 1934 a. — Nationalité des émigrants (ethnique).

5.	Passiomanikke Porteurs des passeports			Ühessõitjaid Person. comprises dans les mêmes passeports			Üldse — Grand total					
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	%		
										Total	H.	F.
Väljaspoole Euroopat — Hors d'Europe.												
Eestlasi	58	21	37	9	5	4	67	26	41	69,1	61,9	74,6
Sakslasi	3	3	—	—	—	—	3	3	—	8,1	7,1	—
Venelasi	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1,0	—	1,8
Rootslasi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lätlasi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Soomlasi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juute	17	8	9	5	2	3	22	10	12	22,7	23,8	21,8
Poolakaid	1	1	—	1	—	—	1	1	—	1,0	2,4	—
Muid	2	2	—	1	—	1	3	2	1	3,1	4,8	1,8
Teadmata	—	—	—	4	—	4	4	—	4	4,0	—	6,8
Kokku	82	35	47	19	7	12	101	42	59	100,0	100,0	100,0
Euroopa riigesse — Pour pays européens.												
Estoniens	158	112	46	11	4	7	189	116	53	62,9	85,9	39,6
Allemands	23	8	15	6	1	5	29	9	20	10,8	6,7	14,9
Russes	14	3	11	3	1	2	17	4	13	6,3	3,0	9,7
Suédais	45	5	40	—	—	—	45	5	40	16,7	3,7	29,9
Lettons	2	1	1	—	—	—	2	1	1	0,7	0,7	0,7
Finois	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juifs	3	—	3	—	—	—	3	—	3	1,1	—	2,2
Polonais	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Autres	2	—	2	2	—	2	4	—	4	1,5	—	3,0
Total	247	129	118	22	6	16	269	135	134	100,0	100,0	100,0

Rahvuste väljaränd osatähtsusest üksikul aastail, eriti väljaspoole Euroopat, osutab suurt kõikumist. Väljaspoole Euroopat rännanud 1933 a. võrreldes on eestlaste % tõusnud 57,7-lt 69,1-le. Suurt jätkuvat langust näitavad sakslaste ja venelaste suhtarvud. Erakorraliselt Palestiinasse jätkuva väljarännu tõttu püsib edasi kõrge juutide %. Samuti on kõrgenenud muud rahvused.

Euroopasse rännanute rahvuslik koostis annab märksa teise pildi. Eestlaste osatähtsus on pea samane, kuid püsivalt kõrge määra annavad sakslased ja eriti 1934 a. rootslased (Läänemaa ja saarterootslased, põllutöölised).

Venelased esinevad siin madalama määraga, kui neid leidub suhteliselt rahvastikus, neist väljarännuhimulised on juba varematal aastatel läinud välja,

Väljarändajate kutseala 1934 a. — Occupations des émigrants.

6.	Passiomanikke Porteurs des passeports			Ühessõitjaid Person. comprises dans les mêmes passeports			Üldse — Grand total					
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	%		
										Total	H.	F.
Väljaspoole Euroopat — Hors d'Europe.												
Põllupidajaid	1	1	—	—	—	—	1	1	—	1,6	2,9	—
Põllutöölisi	2	2	—	—	—	—	2	2	—	3,2	5,7	—
Tööst. ja kaub. ettev.	3	1	2	—	—	—	3	1	2	4,8	2,9	7,4
Õppinud töölisi	19	13	6	2	—	2	21	13	8	33,9	37,1	29,7
Lihitöölisi	4	2	2	3	1	2	7	3	4	11,3	8,6	14,8
Äriteenijaid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Majateenijaid	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1,6	—	3,7
Meremehi	3	3	—	2	2	—	5	5	—	8,1	14,3	—
Ametnikke	6	1	5	—	—	—	6	1	5	9,7	2,9	18,5
Yabakutselisi	9	5	4	5	2	3	14	7	7	22,6	20,0	25,9
Õpilasi	2	2	—	—	—	—	2	2	—	3,2	5,6	—
Teadmata	32	5	27	7	2	5	39	7	32	38,6	16,7	54,2
Kokku	82	35	47	19	7	12	101	42	59	100,0	100,0	100,0
Euroopa riigesse — Pour pays européens.												
Agriculteurs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ouvriers agricoles	30	2	37	2	1	1	41	3	38	18,8	2,5	38,8
Entrepreneurs des entreprises com- merc. et industriel.	2	1	1	3	—	3	5	1	4	2,3	0,8	4,1
Ouvriers qualifiés	9	8	1	—	—	—	9	8	1	4,1	6,7	1,0
Journaliers	12	2	10	1	—	1	13	2	11	6,0	1,7	11,2
Employés de commerce	2	1	1	—	—	—	2	1	1	0,9	0,8	1,0
Service domestique	14	—	14	—	—	—	14	—	14	6,4	—	14,3
Marins	90	89	1	—	—	—	90	89	1	41,3	74,2	1,0
Employés	11	5	6	2	—	2	13	5	8	6,0	4,2	8,2
Professions libérales	25	11	14	3	—	3	28	11	17	12,8	9,1	17,3
Étèves	3	—	3	—	—	—	3	—	3	1,4	—	3,1
Inconnu	40	10	30	11	5	6	51	15	36	19,0	11,1	26,9
Total	247	129	118	22	6	16	269	135	134	100,0	100,0	100,0

Petseri venelane aga ei ilmuta kuigi suurt huvi väljarännuks.

c) **Kutseala.** Väljarändajad koosnevad peaaegu eranditult varanduseta, end palgatööst elatavaist isikuist. Suhteliselt suurema rühmana esinevad meremehed, õppinud töölised, vabakutselised (artistid), lihttöölised, ametnikud.

Väljaspoole Euroopat rännanud koosnesid: õppinud töölised 33,9% (1933 a. — 22,7%), vabakutselised

22,0% (10,7), lihttöölised 11,8% (2,7), ametnikud 9,1% (18,7), meremehed 8,1% (6,7) teised väiksemal määral. Euroopa riigesse väljarännanud koosnesid: meremehed 41,8% (53,6), põllutöölised 18,8% (4,0), vabakutselised 12,8% (6,5), majateenijad 6,4% (2,6), lihttöölised 6,0% (8,8), teised väiksemal määral.

Euroopa riigesse väljarännanud on esikohal seega meremehed, põllutöölised ja vabakutselised (enamasti artistid), väljaspoole Euroopat aga õppinud töölised, vabakutselised ja lihttöölised ning ametnikud.

Väljarännu kohta seni Keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid ja andmed:

Väljaränd 1933 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 150(5), 1934, lk. 248—251.
 Väljaränd 1932 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 138(5), 1933 a., lk. 268—271.
 Väljaränd 1931 a., G. Tomberg, Eesti Statistika nr. 130(9), 1932 a., lk. 490—492.
 Väljaränd 1930 a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 113(4), 1931 a., lk. 241—243.
 Väljaränd 1929 a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 103(6), 1930 a., lk. 339—341.
 Väljaränd 1928 a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 90(5), 1929 a., lk. 277—279.

K. Rumma.

NAKKUSHAIGUSED 1934. a.
MALADIES CONTAGIEUSES en 1934.

Nakkushaiguste registreerimise seaduse põhjal oli üle riigi registreeritud nakkushaiguse juhte 1934 a. — 10 893, sellest mehi 5 422 ehk 49,8% ja naisi 5 471 ehk 50,2%. Registreeritud nakkushaigete tildarv annab

üldise haigestuvuse koefitsiendi iga 10 000 elaniku kohta 96,7. 1934 a. nakkushaiguste koefitsient on 70,9 punkti võrra suurem eelmise aasta omast ning näitab, seevõrra nakkushaigete arvu suurenemist

Nakkushaigused 1919—34 a. — *Maladies contagieuses enregistrées de 1919—34.*

1.	Haigusjuhtude tildarv — Nombre générale des maladies enregistrées		Nakkushaigused 10 000 elaniku kohta ¹⁾ <i>Maladies contagieuses pour 10 000 habit.</i>													
	Arv (Nombre)	10 000 el. kohta Poor 10 000 habit.	Elektrivõimsus Typhus exanthematicus	Korduv palavik Typhus recurrens	Kõhvatõhus Typhus abdominalis	Paratüfus Paratyphus	Leetrid Morbilli	Sarlakid Scarlatina	Diftääria Diphtheria	Verine kõhutõbi Dysenteria	Rõuged Varicella	Epäid ajukahine meningiit — Mõnede cerebrospiin, epi-ämbata	Pidalitõbi Lepre	Silmamarjad Trachoma		
1934	10 887	96,7	—	—	4,3	1,5	59,8	21,1	6,0	0,3	—	—	—	0,1	0,1	3,4
1933	2 900	25,8	—	—	5,0	1,2	0,4	14,1	3,1	0,00	—	—	—	0,1	0,1	1,3
1932	2 452	21,9	—	—	5,3	0,9	0,4	8,6	4,6	0,02	—	—	—	0,2	0,2	1,7
1931	3 245	29,0	—	—	2,9	1,3	7,7	8,1	6,8	0,1	—	—	—	0,1	0,1	1,9
1930	7 878	68,8	—	—	3,2	1,5	45,8	8,7	7,6	—	—	—	—	0,1	0,1	1,3
1929	7 278	65,2	—	—	4,3	1,8	33,2	19,5	3,6	0,1	—	—	—	0,2	0,2	2,4
1928	5 046	45,3	—	0,0	4,4	2,5	5,8	26,4	2,8	0,1	0,0	—	—	0,5	0,2	2,5
1927	10 066	90,3	0,2	0,0	5,9	1,3	27,1	47,9	4,0	0,0	0,0	—	—	0,1	0,1	3,7
1926	9 575	85,7	0,2	—	4,9	1,2	42,4	23,9	4,2	0,1	0,1	—	—	0,0	0,1	3,6
1925	3 034	27,2	0,2	0,0	7,2	2,2	0,7	7,0	4,9	0,3	0,0	—	—	0,1	0,3	4,2
1924	2 938	26,3	0,4	0,01	8,4	1,5	1,8	4,0	4,1	1,1	0,03	—	—	0,1	0,1	4,7
1923	4 418	39,8	0,6	—	5,6	0,7	17,4	6,1	3,7	0,6	0,1	—	—	0,1	0,3	4,3
1922	6 004	54,5	2,2	0,9	6,5	1,0	25,5	5,3	4,7	3,2	0,5	—	—	0,1	0,3	4,2
1921	7 579	68,7	3,3	1,1	10,1	0,7	16,4	13,2	7,6	11,0	1,2	—	—	0,1	0,5	4,6
1920	15 108	142,1	33,6	9,1	10,2	0,6	9,7	23,9	11,3	32,4	4,1	—	—	0,1	0,4	1,7
1919	10 420	97,9	11,6	1,5	5,2	0,3	16,5	19,7	7,6	30,9	2,6	—	—	0,02	0,3	1,7

¹⁾ Ilma malaariata ja ensephalitis leth.

²⁾ Koefitsiendid on võetud iga aasta kohta 1. VII kindlakstehtud elanikkude arvu alusel.

1934 a. (1934 a. 96,7⁰/₀₀₀: 1933 a. 25,8⁰/₀₀₀). Vaadeldes nakkushaiguste koefitsienti haiguste rühmituse järgi ning kõrvutades neid eelmise (1933 a.) aastaga ilmneb, et esikohal on koefitsiendi suurenemise suhtes leetrid 59,4 punkti võrra (1934 a. 59,8⁰/₀₀₀: 1933 a. 0,4⁰/₀₀₀), siis sarlakid 7,0 punktiga (1934 a. 21,1⁰/₀₀₀: 1933 a. 14,1⁰/₀₀₀), difteeria 2,9 punktiga (1934 a. 6,0⁰/₀₀₀: 1933 a. 3,1⁰/₀₀₀) ja silmamarjad 1,0 punktiga (1934 a. 3,4⁰/₀₀₀: 1933 a. 1,8⁰/₀₀₀) ning paratüüfus ja verine kõhutõbi — 0,3 punkti võrra. Kuna väikesel määral vähenemist 1934 a. näitab haigestumus kõhutüüfusse 0,7 punkti võrra (1934 a. 4,3⁰/₀₀₀: 1933 a. 5,0⁰/₀₀₀) ja epid. ajukelme meningiiti 0,1 punktiga (1934 — 0,1⁰/₀₀₀: 1933 a. 0,2⁰/₀₀₀). Siit nähtub, et nakkushaiguste järsku suurenemist on 1934 a. mõjutanud just leetrite suur levi, samuti ka sarlakid ja difteeria. Sarnast suurt leetrite nakkust kui oli 1934 a. pole 1919 a. peale meil olnud. Nimetatud 16 aasta kestel oli leetrite levi kõige suurem

1930 a., nimelt 45,8⁰/₀₀₀, siis 1926 a. 42,4⁰/₀₀₀, kuna 1931 a. peale leetrite levi aast-aastalt vähenes. Üldse oli 1934 a. nakkushaiguste arv võrreldes kolme-nelja viimase aastaga õige suur ja nende levi on suuresti soodustanud möödunud aasta väga muutlikud kevadised ja talvised ilmad. Nii oli 1934 a. nakkushaigete arv kõige suurem novembris (18,6% kõigist nakkushaigetest), detsembris (14,6%), siis mais (13,2%) ja oktoobris (10,5%) ning juunis (9,5%).

Haigestumine nakkushaigustesse soo järgi 10 000 elaniku suhtes 1934 a. näitab, et meeste seas on haigestumine sagedam naistest kõhutüüfusse 0,8 punkti võrra (4,7⁰/₀₀₀: 3,9⁰/₀₀₀), paratüüfusse 0,7 punktiga (1,0⁰/₀₀₀: 1,2⁰/₀₀₀), leetrites 10,7 punkti võrra (65,5⁰/₀₀₀: 54,8⁰/₀₀₀) ja sarlakisse 1,8 punktiga (22,1⁰/₀₀₀: 20,3⁰/₀₀₀), seevastu naiste seas esinesid sagedamini difteeria 0,1 punkti võrra (5,9⁰/₀₀₀: 6,0⁰/₀₀₀) ja silmamarjad 1,0 punkti võrra (2,6⁰/₀₀₀: 4,2⁰/₀₀₀).

Haigestumus nakkushaigustesse soo järgi 1929—34 a. — *Maladies contagieuses d'après le sexe des malades de 1929—34.*

2.	1934		1933		1932		1931		1930		1929	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Kõhutüüfus	251	231	288	271	330	263	155	174	183	175	230	241
Paratüüfus	99	09	79	51	40	50	72	71	92	74	101	101
Plektiüfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Korduv palavik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rõuged	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leetrid	3 469	3 269	24	22	23	17	447	412	2 562	2 550	1 010	1 705
Sarlakid	1 108	1 209	754	832	492	473	417	484	474	493	1 032	1 147
Difteeria	314	360	108	185	227	233	308	394	416	426	190	215
Verine kõhutõbi	19	19	—	1	2	1	5	11	—	—	3	8
Silmamarjad	136	252	85	113	66	120	82	128	94	109	100	164
10 000 elaniku kohta — <i>Par 10 000 habitants.</i>												
Typhus abdom.	4,7	3,9	5,5	4,5	4,4	3,3	2,9	3,5	3,0	4,4	4,1	4,1
Paratyphus	1,0	1,2	1,5	0,9	0,9	1,0	1,4	1,2	1,8	1,3	1,9	1,7
Typhus exanth.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhus recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varioola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	65,5	54,8	0,5	0,4	0,4	0,3	8,5	6,9	48,8	43,1	36,4	30,4
Scarlatina	22,1	20,3	14,3	14,0	9,3	8,0	7,9	8,2	9,0	8,3	19,7	19,4
Diphtheria	5,9	6,0	3,2	3,1	4,3	4,8	7,0	6,6	7,9	7,2	3,6	3,6
Dysenteria	0,4	0,3	—	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	—	—	0,1	0,1
Trachoma	2,6	4,2	1,6	1,9	1,3	2,0	1,6	2,2	1,8	1,8	1,9	2,8

Nakkushaigustesse haigestumise sagedusest 1934 a. vanuse järgi nähtub, et kõige sagedamini esineb kõhu-

tüüfus 20—39 a. vanuste seas (248), samuti ka paratüüfus (71), kuna leetrid (2886) 10—14 a. vanuste seas,

Nakkushaigused vanuse järgi 1934 a. — *Maladies contagieuses d'après l'âge des malades en 1934.*

3.	Kuni 1 a. <i>Moins d'un an</i>		1—4 a.		5—9 a.		10—14 a.		15—19 a.		20—39 a.		40—59 a.		60 ja vanem <i>60 a. et plus</i>		Teadmata <i>Inconnus</i>		Kokku <i>Total</i>		Ühase <i>Gr. total</i>
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
Typhus abdominalis	1	—	6	4	11	9	19	23	32	20	140	108	30	47	11	18	1	2	251	231	482
Paratyphus	—	1	1	2	4	13	15	4	9	6	47	24	14	16	3	3	6	—	99	69	168
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Varioola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	20	21	391	334	1 325	1 211	1 460	1 426	131	100	109	87	—	4	—	—	33	36	3 469	3 269	6 738
Scarlatina	11	5	257	232	445	488	361	331	30	49	51	44	1	4	1	—	2	6	1 168	1 209	2 377
Diphtheria	—	—	73	67	131	132	80	109	6	17	17	20	1	4	—	—	—	—	314	360	674
Dysenteria	—	—	4	4	2	4	6	1	—	—	2	4	—	2	1	4	—	—	19	19	38
Lepra	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	5	—	—	5	5	10
Encephalitis lethar.	—	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Mening. cerebr. ep.	3	2	1	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	5	12
Trachoma	—	—	1	4	6	14	8	23	2	7	59	54	40	36	28	64	1	—	136	252	388
Kokku — Total	41	32	736	697	1 924	1 874	1 951	1 968	223	200	417	343	90	164	46	94	43	46	5 471	5 432	10 903

Nakkushaigused hinnades ja maal 1934 a. — Maladies contagieuses d'après les villes et arrondissements en 1934.

4.	Kolera		Paratüfus		Plekküfus		Korduv palavik		Soopalaalik		Rõuged — Varüüda		Leetria		Sarlakid		Diftteria	
	Typhus abdominalis.		Paratyphus		Typhus exanthematicus.		Febris recurrens		Malaria				Morbilli		Scarlatina		Diphtheria	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Linnad — Villes	136	149	66	41	—	—	—	—	—	—	—	—	2238	2045	388	383	164	181
Tallinn	33	35	24	3	—	—	—	—	—	—	—	—	801	727	112	107	50	66
Haapsalu	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	100	86	11	12	—	1
Kuressaare	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	34	14	—	—	—	—
Narva	8	5	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	369	341	36	25	35	48
Sell.: Narva-Jõesuu	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	18	—	—	—	1
Nõmme	4	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	83	76	23	19	2	7
Paide	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	9	5	—	1
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	27	3	8	7	—
Pärnu	18	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	24	15	16	20	15
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—
Rakvere	2	8	9	8	—	—	—	—	—	—	—	—	120	94	31	43	7	6
Tapa	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	11	15	5	6	2	—
Tartu	45	59	21	19	—	—	—	—	—	—	—	—	423	382	38	62	33	39
Tõrva	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	24	7	13	—	—
Türi	14	13	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljandi	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	146	148	6	9	3	1
Võru	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	81	86	32	49	2	2
Maad — Arrondiss.	115	82	33	28	—	—	—	—	—	1	—	—	1241	1224	790	826	150	179
Viru	8	7	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	233	237	183	174	29	30
Järva	0	10	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	88	98	35	45	5	6
Harju	0	8	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	65	65	39	33	5	7
Lääne	5	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	36	20	70	84	6	7
Saare	—	2	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	184	188	1	1	15	23
Pärnu	12	6	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	43	26	78	80	50	49
Viljandi	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	39	37	23	21	2	4
Tartu	59	30	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	163	137	132	154	31	33
Valga	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	137	108	29	27	3	3
Võru	6	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71	62	193	191	8	12
Petseri	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	184	200	17	16	6	6
Kokku — Total	251	231	99	69	—	—	—	—	—	1	1	—	3469	3269	1168	1209	314	360

5.	Verine köhntõbi		Pidalitõbi		Unehalgus		Epidem. ajukahno		Silmaratjad		Tisikus		Kokku		Üldse — Gr. total	
	Dysenteria		Lepra		Encéphalitis lethar.		meningit		Trachoma		Tuberculosis		Total			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Linnad — Villes	—	—	2	3	—	1	—	1	3	30	77	—	—	3 017	2 885	5 902
Tallinn	—	—	—	1	—	—	—	—	1	4	—	—	—	1 025	942	1 967
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113	103	216
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	15	49
Narva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	441	419	860
Sell.: Narva-Jõesuu	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	32	19	51
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	109	225
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	7	21
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Petseri	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	36	73
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	64	67	131
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6
Rakvere	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	171	161	332
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	22	24	46
Tartu	—	—	—	1	—	—	1	2	—	21	67	—	—	632	632	1 264
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	41	82
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	18	28
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	162	318
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117	140	257
Võru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	12	12	24
Maad — Arrondiss.	19	17	2	2	1	2	6	2	106	173	—	—	—	2 454	2 537	4 991
Viru	10	10	—	—	—	—	2	—	5	14	—	—	—	448	479	927
Järva	—	—	—	—	—	—	1	—	3	6	—	—	—	142	166	308
Harju	—	—	1	—	—	—	—	—	3	4	—	—	—	127	108	235
Lääne	—	—	—	—	—	—	1	—	4	1	—	—	—	122	117	239
Saare	—	—	—	—	—	—	1	—	6	3	—	—	—	208	222	430
Pärnu	—	—	1	—	—	—	—	—	12	14	—	—	—	190	177	376
Viljandi	—	—	—	2	—	—	—	—	3	9	—	—	—	72	76	148
Tartu	1	3	—	—	1	—	—	—	38	76	—	—	—	429	494	923
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	—	—	—	176	147	323
Võru	—	—	—	—	—	—	—	—	16	28	—	—	—	298	302	600
Petseri	8	4	—	—	—	—	—	—	12	14	—	—	—	233	249	482
Kokku — Total	19	19	5	5	2	2	7	5	136	232	—	—	—	5 471	5 422	10 893

sarlakid (933) ja difteeria (263) peamiselt 5—9 a. vanuste hulgas, silmamarjad (126) aga 40—59 a. vanuste seas.

Linnades registreeriti nakkushaigusi 1934 a. 5 902 juhtu ehk 54,2% nakkushaigete üldarvust, maades 4 991 juhtu ehk 45,8%. Linnadest olid 1934 a. nakkushaiguste sageduse suhtes esikohal Tallinn (1 967), siis Tartu (1 264), Narva (860), Rakvere (332), Valga (318), Viljandi (257), Haapsalu (216) ja Pärnu (131), kuna loendamata linnades nakkushaigete arv oli alla saja.

Maadest nakkushaiguste sageduselt esikohal olid 1934 a. Viru- (927), Tartu- (923) ja Võru- (800), kuna nimetatud maades aasta kestel registreeritud nakkushaigete arv püsis 148—482 juhu piires.

Kui vaadelda nakkushaigustesse haigestumise sagedust 1934 a., eriti üksikuid nakkushaigusi nende leviku suhtes linnades ja maades, ilmneb, et kõhutüüfus oli 1934 a. levinud rohkem Tartus (104), Tallinnas (618) ja Tartumaal (89), paratüüfus samuti Tartus (40)

ja Tallinnas (27) ning Viru- ja Tartumaal (14). Leetrite levi suhtes olid linnadest esikohal Tallinn (1 528); Tartu (805) ja Narva (700) ning maadest Viru- (470) Petseri- (390), Saare- (372), Tartu- (350) ja Valgamaa (245). Sarlakid olid rohkem levinud Tallinnas (219) ja Tartus (150) ning Võru- (384), Viru- (337) ja Tartumaal (286). Difteeria oli levinud rohkem Tallinnas (116), Narvas (78) ja Tartus (72) ning Pärnu- (108), Tartu- (64), Viru- (50) ja Saaremaal (38), kuna verine kõhutõbi on esinenud peamiselt just Viru- (20) ja Petserimaal (12). Silmamarja rohkuse suhtes olid esikohal Tartu (88) ning Tartu- (114), Võru- (44), Pärnu- (26), Petseri- (26) ja Virumaa (19).

Vaadeldes eriti üksikuid nakkushaigusi nende leviku suhtes ka kuude viisi näib, et kõhutüüfus on levinud peamiselt augustis (85) ja septembris (67), paratüüfus samuti augustis (28) ja novembris (27). Leetrid on levinud rohkem novembris (1 530), detsembris (1 116) ja mais (1 115) ning sarlakid jaanuaris (319), märtsis (275) ja veebruaris (262); difteeria — detsembris (155), novembris (140) ja oktoobris (109).

Nakkushaigused kuu järgi 1934 a. — *Maladies contagieuses d'après les mois en 1934.*

5.	Jaanuar		Veebruar		Märts		Aprill		Mai		Juuni		Juuli		August		September		Oktoober		November		Detsember		Kokku — Total			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Üldse	Gr. total
Typhus abdom.	19	15	12	17	14	10	7	9	14	15	10	11	15	8	41	44	40	26	35	31	32	27	12	18	251	231	482	
Paratyphus . . .	3	1	5	2	3	4	4	2	2	6	6	3	4	4	15	13	21	12	12	6	16	11	8	5	99	69	168	
Typhus exanth.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	6	10	8	13	86	46	259	254	590	525	413	395	215	182	87	59	80	97	390	389	784	749	562	554	3 469	3 269	6 738	
Scarlatina	165	154	127	135	125	150	128	126	112	102	73	73	41	36	30	38	61	74	67	78	99	131	134	112	1 168	1 209	2 377	
Diphtheria	27	30	13	18	16	11	14	14	15	16	14	7	12	16	10	15	14	9	50	59	72	68	57	98	314	300	674	
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	19	38
Lepra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	10
Encephalitis letharg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Mening. cerebr. epid.	1	—	3	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	5	12
Trachoma	18	36	13	21	10	22	17	31	15	27	11	18	11	15	5	17	10	21	8	14	14	22	4	8	136	252	388	
Kokku — Total	239	246	181	209	255	245	433	437	749	692	539	508	390	264	181	196	227	241	571	577	1031	1009	784	804	5 471	5 422	10893	

Nakkushaiguste kohta varem Keskbüroo väljaandeks ilmunud artiklid:

Nakkushaigused 1933 a., 1933 a., K. Rumma, Eesti Statistika nr. 149(4) 1934 a. lhk. 207—209.
 Nakkushaigused 1932 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 137(4) 1933 a. lhk. 209—211.
 Nakkushaigused 1931 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 126(5) 1932 a. lhk. 272—274.
 Nakkushaigused 1930 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 115(6) 1931 a. lhk. 357—359.
 Nakkushaigused 1929 a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 103(11) 1930 a. lhk. 616—618.
 Nakkushaigused, E. Lasberg, Rahvastik ja tervishoid Eestis, 1930 a., E. demograafia v. IV.

PANDIMAJAD 1934 a. LOMBARDS en 1934.

Sisu: 1. Pandimajade operatsioonid, lhk. 374. 2. Pantlaenuude summad, lhk. 375. 3. Pantlaenuude rühmitus suuruse järgi Tallinna linna pandimajas, lhk. 376. 4. Oksitud pandid, lhk. 376. 5. Laenuitingimused, lhk. 376. 6. Tulud ja kulud, lhk. 377. 7. Aris, lhk. 378.

1934 a. tegutses endiselt kaks pandimaja — Tallinna linna pandimaja ja Tartu linna laenukassa ning müügisala. Järgnev ülevaade on koostatud Tallinna linna pandimaja trüki avaldatud 1934 a. aruande ja Tartu linna laenukassa ning müügisala poolt 1934/35 majandusaasta kohta koostatud andmel.

1. Pandimajade operatsioonid. Opérations des lombards.

Pandimajade tegevust on seni tunduvalt pidurdanud ruumide ja osalt ka kapitali puudus, kuna pantlaenuude järgi nõudmine on viimaste aastate kestes kasvanud jõudsasti. Sellega ühenduses on muutunud viimastel aastatel äärmiselt teravaks pantide hoiuruumide küsimus. Pandimajade laoruumid on kevadisel ja sügisel hooajal ülekoormatud. Kuna tegevuse laienemine tõenäoliselt on näha ette ka tulevikus, osutus paratamatuks hoiuruumide laiendamise juurehituse teel. Selleks otstarbeks Tallinna linnavalitsus ostis 1934 a. suvel oma pandimaja jaoks kinnisvara 67 819 kr väärtuses. Sellele krundile uute laoruumide ehitamiseks määras linnavolikogu krediti 60 000 kr. Tööd pakuti välja läinud aasta lõpul. Ruumid peavad valmima 1. IX 1935.

Uute laoruumide valmimisega ja tarvituselevõtmisega laheneb mõneks ajaks ruumipundus ja avaneb ühtlasi võimalus suunata pandimaja tegevust otstarbekalt, s. o. võtta vastu rohkem suuremaid ja enam hoiuruumi nõudvaid pante, ja sel teel suruda suhteliselt madalamale väikeste, 1—10 kr pantlaenuude arvu, milline praegu ulatub üle 70% kogu laenude arvust. 1—10 kr laenude kindlustuseks võetud pantide hoidmine ja tulekindlustuse kulud ületavad neilt laenuidelt saadavad tulud, on seega kahjulikud pandimajale. Neist keelduda ei ole aga soovitatav, sest sarnaselt laene vajavad harilikult kehvad kodanikud viimaseks kitsikuseks. Tallinna linna pandimaja juhatus oma 1934 a. aruandes avaldab selle küsimuse kohta järgmist: „Välismaade pandimajad on lahendanud eeltoodud küsimuse sageli sel teel, et võtavad väikeste laenude pealt mitu korda kõrgemat protsenti, võrreldes suuremate laenudega. Omavalitsuse pandimaja meie oludes ei tohiks aga minna sellele teele, vaid tal tuleb leida teid suuremate laenude arvu tõstmiseks ja ühes sellega tasuvuse suurendamiseks. Selleks avanebki võimalus uute ruumide kättesaamisega. Ühtlasi muutub siis kindlasti soodsamaks asjade hoiulevõtmine ilma laenu andmata.“

Arvuliselt unesti väljaantud pantlaenuud on tõusnud 1934 a. Tallinna pandimajas 6,3% (89 142:83 826).

Tallinna pandimaja operatsioonide üldarv tõusis 208 717 pealt (1933 a.) 224 526 peale (1934 a.). Keskmiselt iga tegevuspäeva kohta tuli seega 756 operatsiooni, mis oli eelmise aastaga võrreldes 63 operatsiooni ehk 7,5% võrra kõrgem. Pandimajade tegevusest kaaluvama osa moodustab pantlaenuude väljaandmine käspantide vastu. Välja lunastati 1934 a. 88 528 panti

Pandimajade operatsioonid 1930—34 a.
Opérations des lombards de Tallinn et Tartu de 1930—34.

1.	Pantide arv — Nombre des gages							
	Vastuvõetud pandid Entrés par engagement					Lunastatud pandid Sortis par dégage- ment	Elarveaasta lõpul A la fin de l'année budgetaire	
	Õhke- varustus éléments	Müü- pandid Autres gages	Kokku Total	Tallinn.				
1934 . . .	756	54 453	34 689	89 142	88 528	45 702		
1933 . . .	703	49 665	34 161	83 826	81 349	45 088		
1932 . . .	642	46 243	33 103	79 346	72 850	42 611		
1931 . . .	605	41 555	28 773	70 328	66 984	36 115		
1930 . . .	562	39 914	24 195	64 109	59 813	34 735		
Tartu.								
1934/35 . .	358	44 218	42 003	24 598		
1933/34 . .	342	42 176	38 112	24 040		
1932/33 . .	261	35 809	28 102	21 866		
1931/32 . .	183	22 470	20 015	16 197		
1930/31 . .	182	20 257	19 075	13 781		

elmise aasta 81 349 panti vastu ehk 8,8% enam. Elarveaasta lõpuks jäi väljalunastamata pante 45 702 möödunud aasta 45 088 vastu, seega juurekasv 1,4%. 1934 a. näitasid suurt arvulist tõusu pantlaenuud riidevarustuse kindlustusel — 9,8% (54 453:49 655), kuna pantlaenuud muude esemete kindlustusel, nagu kallismetallid, karusnahad, jalgrattad, õmblusmasinad, mööblid jne. näitasid tõusu 1,5% (34 689:34 161). Sellest selgub, et Tallinna pandimaja tegevuse laienemine sündis 1934 a. esijoones väiksesummaliste pantlaenuude tõusu arvel, s. o. vastupidiselt pandimaja tegevuse suhtes tulevikus seatud sihtidele.

Pantlaenuude erineva liikumise tagajärjel on muutunud ka mainitud kahe pantlaenuude liigi arvuline ja summaline vaherkord. Tab. 2 nähtub, et Tallinna pandimajas riidevarustuse vastu antud pantlaenuude osatähtsus on arvuliselt järjest kasvamas. Laenuude arv riidevarustuse kindlustusel on tõusnud 59,2%-lt (1933 a.) 61,1%-le (1934 a.) laenuude üldarvust ning laenusummade vaherkord on samal ajal kujunenud vastavalt 45,0%: 46,1%. Muude esemete näol panditud esemed on arvu järgi osatähtsuselt langenud 40,8%-lt

Vastuvõetud riidevarustuse ja muude pantide vahetuse Tallinna linna pandimajas 1930—34 a. (%) — Rapport entre les articles de vêtement et autres objets parmi des gages du lombard de Tallinn de 1930—34 (%).

2.	Arvuline vahetuse D'après le nombre		Vahetuse hinnatud väärtuse järgi D'après la valeur	
	Riide- varustus	Muud pandid	Vêtements	Autres gages
1934 . . .	61,1	38,9	40,1	53,9
1933 . . .	59,2	40,8	45,0	55,0
1932 . . .	58,3	41,7	47,2	52,8
1931 . . .	59,1	40,9	46,3	53,7
1930 . . .	62,3	37,7	49,3	50,7

(1933 a.) 38,9%-le 1934 a. laenu üldarvust ja vastavalt sellele on siia liiki kuuluvad laenusummad langenud 55,0%-lt 1933 a. 53,9%-le 1934 a. pantlaenu üldsummast. Selline vahe panditavate esemete arvulises vahetuses näitab, et jõukamad kihid, kes tavaliselt on hinnalisemate pantide omanikeks ja kes mööduva majanduskriisi tõttu olid sunnitud oma majapidamist korraldama pantlaenu abil, hakkavad nüüd pandimaja kallist laenust tõmbuma tagasi. Nii jäävad pantlaenu kasutajaks ikkagi suuremas enamuses kehvemad kihid ja küsitav on, mil määral teostuvad Tallinna pandimaja tegevuse laiendamise lootused majandusolude paranedes jõukama klientuuri arvel.

Tartu pandimajas 1934 a. uuesti väljaantud pantlaenu on arvuliselt tõusnud 4,8% (44 218:42 176). Keskmiselt tõusis operatsioonide arv tegevuspäeva kohta 4,7% (358:342). Lunastati pante 1934/35 m-a. 10,2% enam kui 1933/34 m-a. (42 003:38 112) ja pantlaenu arv oli mõeldud majandusaasta lõpul 24 598 eelmise majandusaasta 24 040 vastu ehk 2,8% võrra suurem.

Komisjonimüügi alal Tallinna linna pandimaja laiendas 1934 a. oma tegevust. Septembris avati juureostetud kinnisvaral asuvas majas, Narva mnt. nr. 18, teine komisjoniasjade kauplus, kuhu koondati mööbel, jalgrattad, õmblusmasinad, grammofonid ja muud sarnased esemed, kuna endisse kauplusesse, Maneesi tn. nr. 4, jäid valmisriided, karusnahad, jalatõud, kuld- ja hõbeasjad jne. Kaupluste laiendamiseks sai võimalikuks võtta vastu komisjonimüügiks märkaa rikkam mitmesuguseid esemeid. Kuna pandimaja kauplused võtavad võrdlemisi madalat komisjonitasu (10% müüdü asja hinnast) ja müüvad esemeid soodsate hindadega, siis on sellega loodud võimalused kodanikele soodsalt osta mitmesuguseid esemeid ja samuti soodsalt müüa asju, milliseid nad enam ei vaja. Seda võimalust ongi viimasel ajal kasutatud võrdlemisi elavalt ja kaupluste vahetaliitus näitab järjest tõusu. 1934 a. toodi komisjonimüügile 5 299 asja mõeldud aasta 4 349 asja vastu ehk 21,8% enam ja nende hinnatud väärtus oli vastavalt 131,5 tuhat kr eelmise aasta 95,9 tuhat kr vastu, seega tõus 37,1%. Komisjonimüügile toodud esemetest müüdi 1934 a. 4 223 eset ehk 79,7% 87,8 tuhat kr väärtuses. Tagasi võeti komisjonimüügile toodud esemeid arvalt 580 ehk 10,9% müügilatoodud esemete üldarvust.

Suurt tõusu tendentsi näitavad ka hoiule toodavad asjad. Nii, 1934 a. võeti hoiule 449 eset eelmise

aasta 263 eseme vastu ehk 70,7% võrra enam. Sellest selgub, et kodanikud kasutavad hoiuleandmise võimalust ilma laenuvõtmata talveriiete ja mitmesuguste väärtusjate hoiuleandmises eriti suvel, mil suvitamises oma väärtuslikumad asjad antakse hoiule. Hoiuamaks on 1% kuus asjade hinnatud väärtusest.

Tartu linna pandimaja toodi komisjonimüügile 1934 a. 1 451 eset eelmise aasta 1 404 eseme vastu ehk 3,8% enam. Komisjonimüügile toodud esemetest müüdi aasta jooksul 1 167 eset ehk 80,4%. Tagasi võeti komisjonimüügile toodud esemeid arvalt 293 ehk 20,2% komisjonimüügile toodud esemete üldarvust. 1934 a. toodi hoiule 156 eset eelmise aasta 142 eseme vastu ehk 9,9% enam.

2. Pantlaenu summad. Montant des prêts.

Ühes pantlaenu arvulise tõusuga on tõusnud ka pantide kindlustusel välja antud laenusummad. Tallinna linna pandimaja andis 1934 a. jooksul välja uusi laene 1 059 tuhat kr eelmise aasta 969 tuhat kr vastu. Nii tõusis uute laenu summa 90 tuhat kr ehk 9,3% võrra. Aasta lõpul seisid Tallinna linna pandimajal pantlaenu all 593 tuhat kr eelmise aasta 563 tuhat kr vastu ehk 7,2% võrra enam. Pantlaenu riidevarustuse kindlustusel on Tallinna linna pandimajas tõusnud 1934 a. 11,9% (488:436) ja laenu väärtusjate kindlustusel 7,1% (571:533). Ühes pantlaenu tõusuga on tõusnud ka keskmine panti vastu antud laenusumma 11,6 kr pealt 1933 a. 11,9 kr peale 1934 a. Tasutud laenu summa on 1934 a. läbikäigu suurenemise tõttu tõusnud 999 tuhat kr-le mõeldud aasta 947 tuhat kr vastu, seega tõus 52 tuhat kr ehk 5,5%.

Pantlaenu summad 1930—34 a. — Prêts accordés de 1930—34.

3.	Aasta jooksul vastu võetud pantide hinnatud väärtus (tuh. kr) Évaluation des gages acceptés (milliers à. kr)				Uute pantlaenu summa (tuh. kr) Prêts accordés (mill. de kr)		Pantlaenu summa eelriide aasta lõpul — Montant des prêts à la fin de l'année budgétaire	Pantlaenu keskmine suurus (kr) Montant moyen à un prêt (kr)	Tasutud laenu (tuh. kr) Mont. des déquements (milliers de kr)
	Riidevarustus Vêtements	Muud pandid Autres gages	Kokku — Total						
Tallinn.									
1934 . . .	1 589	488	571	1 059	593	11,9	999		
1933 . . .	1 453	436	533	969	563	11,6	947		
1932 . . .	1 497	471	527	998	553	12,6	895		
1931 . . .	1 291	397	462	859	475	12,2	825		
1930 . . .	1 240	407	419	826	441	12,9	788		
Tartu.									
1934/35 . . .	678	446	254	10,1	415		
1933/34 . . .	614	403	238	9,9	371		
1932/33 . . .	589	354	221	9,9	277		
1931/32 . . .	319	215	156	9,6	193		
1930/31 . . .	299	202	145	10,0	189		

Tartu pandimajas on pantlaenu summa 1934/35 m-a. samuti tõusnud. Nii andis Tartu pandimaja uusi pantlaenu 446 tuhat kr eelmise m/a. 403 tuhat kr vastu, seega 10,4% võrra enam. Aasta lõpul laenu summa seis oli 254 tuhat kr mõeldud aasta 238 tuhat kr

vastu ehk 6,6% enam. Ühes pantide arvulise tõusuga ja nende vastu antud laenude summaga on tõusnud ka keskmine pandi vastu antud laenusumma 10,1 kr peale eelmise aasta 9,9 kr vastu. Tasutud laenude summa on 1934 a. tõusnud 415 tuh. kr peale 1933 a. 371 tuh. kr vastu, mis andis tõusu 44 tuh. kr ehk 11,9%.

3. Pantlaenuude rühmitus suuruse järgi Tallinna pandimajas.

Répartition des prêts accordés d'après le montant à Tallinn.

Tallinna linna pandimaja annab oma aastaaruandes peale muu pantlaenuude jaotuse nende suuruse järgi (v. tab. 4). Sellest nähtub, et väiksemate laenu arvu (kuni 5 kr ühe pandi vastu) on suhteliselt langenud. Neid on umbes 1/3 laenu üldarvust — 1933 a. 37,6%, 1934 a. 33,9%. Järgmine laenu rühm (5,1—10 kr. pandi vastu)

Pantlaenuude jaotus suuruse järgi Tallinna linna pandimajas 1930—34 a. (%) — Répartition des prêts accordés d'après le montant à Tallinn de 1930—34 (%).

4.	Laenu suurus (kr) — Montant (kr)				Kokku Total
	—5	5,1—10	10,1—50	50,1—	
1934 . . .	33,9	37,1	27,1	1,9	100
1933 . . .	37,0	34,5	26,0	1,9	100
1932 . . .	36,1	32,4	30,4	2,1	100
1931 . . .	36,6	32,7	28,8	1,9	100
1930 . . .	36,7	31,4	29,2	2,7	100

Oksitud pandid 1931—34 a. — Gages vendues aux enchères de 1931—34.

5.	Tallinn				Tartu			
	1934	1933	1932	1931	1934/35	1933/34	1932/33	1931/32
Üldarv — Nombre total	1534	1733	1846	1692	1197	1142	941	920
% aastas vastuvõetud uute pantide koguarvu kohta — % au total des gages entrés	1,7	2,1	2,3	2,4	2,7	2,7	2,6	4,1
Pandi lasuv keskmine laenu suurus (kr) — Montant moyen d'un prêt (kr)	8,5	8,7	11,1	8,5	7,1	7,3	8,1	8,4
Müügil saadud keskm. ühe pandi eest (kr) — Somme moyenne perçue à la vente (kr)	10,5	19,4	23,1	20,1	14,7	14,8	15,8	17,6
Pantide müügist rohkem saadud kui pandil lasuv laen (%) — Somme perçue en % au prêt correspondant	129,7	123,8	107,2	136,5	100,9	100,5	91,5	87,2

Pantlaenuude suuruse ja oksitud pantidel lasuva laenusumma võrdluse selgub, et oksjonile lastakse minna väiksema väärtusega esemeid, väärtuslikumaid pante aga ei taheta lasta oksida, sest oksjonil saadav hind on tihti äärmiselt madal, enamjaolt aga kindlasti väiksem kui pandi tõeline väärtus. Uuesti väljaantud keskmine pantlaenu suurus oli Tallinna pandimajas 1934 a. 11,9 kr ja Tartu pandimajas 10,1 kr, oksitud pantidel lasuv laen oli aga samal ajal Tallinnas keskmiselt 8,5 kr, Tartus 7,1 kr.

Kuna pantide vastu laenu antakse kaugelt vähem, kui on nende tegelik väärtus, siis loomulikult pantide müügist tavaliselt saadakse märksa rohkem kui neil lasub laene. Näiteks 1934 a. Tallinna pandimajas saadi oksjonil pantide müügist 129,7% ja Tartu pandimajas 106,9% võrra rohkem, kui lasus neil pantidel laene. Selle põhjuseks on asjaolu, et pandimajad, võttes esemeid pandiks hindavad neid madalalt ja pealegi annavad laenuks põhikirja alusel Tallinnas

on tõusnud 34,5%-lt 1933 a. 37,1%-le 1934 a. Samuti on suhteliselt tõusnud järgmine laenu rühm 10,1—50 kr, missuguseid laene oli 1934 a. 27,1% eelmise aasta 26,0% vastu. Laenu üle 50 kr on jäänud endisele tasemele, s. o. 1,9% pantlaenu üldarvust.

4. Oksitud pandid.

Gages vendues aux enchères.

Tähtajal väljalunastamata pante on pandimajadel õigus põhikirja kohaselt pantlaenude katteks oksjoni teel müüa ära. Müügil saadud summast kaetakse kõigepealt pantlaenu ühes protsentidega ja oksjonikuludega. Ülejäänud osa hoitakse pandimajas 10 aastat ja kuulub väljaandmisele vastava pandipileti ettenäitajale. 10 a. möödumisel kantakse oksjoni ülejäägid pandimaja tulude arvele. Neid summasid oli Tallinna pandimajas 1933 a. 1,2 tuh. kr ja 1934 a. 2,4 tuh. kr.

1934 a. müüdi oksjonil Tallinna pandimajas 1534 panti ehk 1,7% eelmise aasta 2,1% vastu uuesti vastuvõetud pantide üldarvust. Suhteliselt oksitud panti arv oli 1934 a. 199 panti ehk 11,5% võrra väiksem kui eelmisel aastal. Tartu pandimajas müüdi oksjonil 1934/35 m-a. 1197 panti ehk 2,7% vastuvõetud pantide üldarvust. Ent võrreldes eelmise aastaga on Tartu pandimajas 1934/35 m-a. oksitud pantide arv tõusnud 55 eseme ehk 4,8% võrra.

vaid kuni 2/3 ja Tartus kuni 3/4 pantide hinnatud väärtusest. Vastasel korral paljud jätkaks oma pandid lunastamata, mis omakord koormaks pandimajasid.

5. Laenuitingimused.

Conditions du crédit.

Tallinna pandimaja võttis 1934 a. laenuprotsente pantlaenude pealt 7%. Peale selle võeti pantide hoidmise ja tule vastu kindlustuse kulude katteks 7,2% aastas pandi hinnatud väärtusest, mis on tavaliselt suurem pantide vastu antavatest laenudest. Piletimaksu võeti ühekordselt iga uue pantlaenu pealt 1% suuruses laenusummast. Nii võttis Tallinna pandimaja pantlaenude pealt ühes piletimaksuga kokku 1934 a. 15,2% aastas.

Tartu pandimaja võttis 1934 a. laenuprotsente pantlaenude pealt samuti 7%. Peale selle Tartu pandimaja võtab hoiu ja tulekindlustuse maksu 10% ja piletimaksu 1% aastas. Nii ühes piletimaksuga tuli maksta pantlaenude pealt Tartu pandimajas

18% aastas, seega 2,8% võrra enam kui Tallinna pandimajas. Võrdluseks olgu tähendatud, et samal ajal erapankades diskontoprotsent oli 6,5—7% aastas.

Siit selgub, et laenu tingimused pandimajades on kaunis rasked. See on tingitud otseselt pandimajade

Laenukapitali % erapankades ning Tallinna ja Tartu linna pandimajas (ühes pantide hoiu- ja kindlustuskuludega ning ühekorde piletimaksuga) 1930—34 a. — % payés sur les prêts accordés par les lombards à Tallinn et Tartu en comparaison avec les % aux banques de 1930—34.

6.	Pandimajad Lombards		Erapangad — Banques privées	
	Tallinn	Tartu	5 suuremat panka 5 banques principales	16 väiksemat panka 16 petites banques
1934	15,2	18	6,5—7	6,5—7
1933	15,2 ¹⁾	18 ¹⁾	7 ²⁾	7 ²⁾
1932	16,2	19	8 ³⁾	8 ³⁾
1931	19	25	9—12	9—12
1930	19	25	9—13	12—13

krediteerimise sisseemist, osalt aga sellest, et pandimajad on nõrgalt varustatud omakapitaliga. Laenukapital pealt aga pandimajad peavad maksma ajakohast laenuprotsenti. Kuna pandimajad annavad laenu mitmesuguste esemete kindlustusel, siis peavad nad vastutama pantide alalhoidu eest. See nõue on nähtud ette pandimajade põhikirjades. Selle-

pärast pandimajad on sunnitud kindlustama pante tule vastu nende täies hinnatud väärtuses. Peale selle administratsiooni ja muud kulud. Neil põhjusil pandimajade ärikulud tõusevad palju kõrgemale kui harilikude krediitasutiste — erapankade ärikulud. Kõik need kulud peavad loomulikult katma laenuarvitajad. Teatud lohutuseks pandimajade klientuuril on vaid asjaolu, et panditud esemed hoitakse korralikult alal. Vastasel korral pandimaja vastutab nende eest.

6. Tulud ja kulud. Ühes tegevuse laienemisega *Recettes et dépenses.* tõusis 1934 a. ka kassa üldine läbikäik Tallinna pandimajas 3 134 tuh. kr peale eelmise aasta 2 807 tuh. kr vastu, seega suurenemine 327 tuh. kr ehk 11,6%. Samuti tõusis ka päevane läbikäik 9,4 tuh. kr 10,6 tuh. kr. Tartu pandimajas oli kassa üldine läbikäik 1934/35 m-a. 1 254 tuh. kr eelmise aasta 1 108 tuh. kr vastu, seega suurenemine 146 tuh. kr ehk 13,2%. Keskmiselt operatsioonipäeva kohta oli Tartu pandimajas kassa läbikäik 4,2 tuh. kr möödunud aasta 3,7 tuh. kr vastu.

Mõlemad pandimajad töötasid 1934 a. kasuga. Tallinna pandimajal oli 1934 a. tulusid 145,5 tuh. kr, 1933 a. 138,5 tuh. kr vastu, mille juures kulusid ühes hoonete amortisatsiooni ja laenude kustutamiseks oli 112,5 tuh. kr möödunud aasta 110,3 tuh. kr vastu.

Pandimajade kassa üldine läbikäik ning tulud ja kulud 1930—34 (tuh. kr).
Montant des transactions, recettes et dépenses des lombards de 1930—34 (milliers de kr).

7.	Tallinna pandimaja — Lombard de Tallinn					Tartu pandimaja — Lombard de Tartu				
	1934	1933	1932	1931	1930	1934/35	1933/34	1932/33	1931/32	1930/31
Kassa läbikäik — Montant des transactions:										
a) Üldse — Total	3 134	2 807	3 087	2 490	2 365	1 254	1 108	845	664	739
b) Operatsioonipäeva kohta — Moyenne par un jour	10,6	9,4	10,3	8,4	7,9	4,2	3,7	2,8	2,2	2,0
Tulud — Recettes	145,5	138,5	140,3	135,0	134,6	67,9	61,9	47,8	43,2	45,5
Sellest %-s — Dont en %:										
a) % ja komisjon — % et commissions	85,6	87,7	87,3	87,7	84,9	97,3	97,6	97,8	97,0	92,0
b) Muud — Autres	14,4	12,3	12,7	12,3	15,1	2,7	2,4	2,2	3,0	7,1
Kulud — Dépenses	112,5	110,3	122,3	122,8	122,5	41,9	40,5	36,7	34,4	28,4
Sellest %-s — Dont en %:										
a) Valitsemis- ja ülalpidamiskulud — Frais de l'administration et d'entretien	51,9	50,7	47,2	49,1	50,7	85,7	84,5	62,5	...	53,5
b) Operatsioonikulud — Frais d'exploitation	43,0	44,2	48,3	46,5	44,7	27,7	27,6	30,3	...	41,4
c) Muud — Autres	5,1	5,1	4,5	4,4	4,6	6,6	7,9	7,2	...	5,1
Puhaskasu — Bénéfice net	33,0	28,3	18,0	12,2	12,1	26,0	21,4	11,1	8,8	17,1

Seega jäi 1934 a. tegevusest puhaskasu 33,0 tuh. kr eelmise aasta 28,3 tuh. kr vastu ehk 16,6% võrra enam. 85,6% tuludest saavutas Tallinna pandimaja laenuprotsentidest ja komisjonist. Muud tulud — n.a. piletimaks 1% suuruses iga uue pantlaenu pealt, oksjonimaks — s.o. sissetulekud oksjonikulude katteks, 1924 a. väljavõtmata oksjoni ülejäägid 10-ne aasta aegumise tõttu jne. moodustasid pandimaja tuludest 14,4%.

Kuludest 51,0% läks valitsemise ja pandimaja ülalpidamise kuludeks — palgad, kontorikulud, kinnisvara ekspluaterimine, üür, küte, valgustus, arstiabi, remondid jne., 43,0% läks pandimaja operatsioonidest tingitud kulude katteks — % laenatud tegevuskapitali pealt, pantide tule vastu kindlustus ja hoidmine, riigimaksud ja mitmesugused muud kulud. 5,1% kulude üldsummast kirjutati Tallinna pandimajas amortisatsiooniks, kinnisvara amortisatsiooniks 2% selle

¹⁾ 1. XI 1933 peale (kuni 1. novembrini võeti Tallinnas 16,2 ja Tartus 19%).

²⁾ 1. XI 1933 peale (kuni 1. novembrini võeti 8%).

³⁾ 1. II 1932 peale.

väärtusest ja vallasvara amortisatsiooniks 10% vallasvara väärtusest.

Tartu pandimaja on lõpetanud 1934/35 m-a. 21,5% võrra suurema puhaskasuga kui eelmise majandusaasta (26,0 tuh. kr:21,4 tuh. kr). Tulusid oli 1934/35 m-a. 67,9 tuh. kr möödunud aasta 61,9 tuh. kr vastu ehk 9,7% enam. 92,8% tuludest sai pandimaja laenuprotsentidest, 4,7% komisjonimaksudest, 1,5% oksjonimaksudest ja 1,5% andsid oksjoni ülejäägid ja muud mitmesugused tulud. Kulusid oli Tartu pandimajal 1934/35 m-a. 41,9 tuh. kr, millest lövi-osa — 65,7% läks pandimaja valitsemise ja ülalpidamise kuludeks — teenistustasud, kantsleikulud, arstiabi, majanduslikud kulud jne., 27,7% läks operatsioonikulude kattteks — laenutasumine ja %, riigimaksud, ärikulud ja muud, ning 6,6% kulude üldsummast läks vallasvara muretsemiseks ja selle amortisatsiooniks.

7. Äriseis. Bilans.

Tallinna pandimaja äriseis oli 31. XII 1934 a. 1 182,6 tuh. kr möödunud aasta 816,8 tuh. kr vastu ehk suurenemine 44,8%. Pandimaja aktiivast moodustasid pantlaenu 50,2% (593,4 tuh. kr), kinnisvara 21,8% (257,5 tuh. kr), kindlustuste deebitorid 22,0% (260,0 tuh. kr), vallasvara 1,7% (19,8 tuh. kr) ja muud aktiiva arved 4,3% (51,9 tuh. kr). Passiivas esinevad osatähtsusest esikohal laenu pandimaja tegevuskapitali suuren-

damiseks. Neid oli Tallinna linnapangalt 113,0 tuh. kr, Pikalaenu pangalt hüpoteeklaenu 238,5 tuh. kr ja maksuvekslite järgi 40 tuh. kr, kokku 391,5 tuh. kr ehk bilansi üldsummast 33,1% eelmise aasta 46,0% vastu. Pandimaja põhikapital 371,1 tuh. kr moodustas bilansist 31,4%, antud kindlustused 260,0 tuh. kr ehk 22,0% ja muud passiva arved 160,0 tuh. kr ehk 13,5% bilansi üldsummast.

Tartu linna pandimaja bilans oli 1. IV 1935 a. 318,1 tuh. kr, seega üle 3,5 korra väiksem kui Tallinna pandimaja oma. Tartu pandimaja aktiiva seisab samuti enamjaolt pantide all olevates laenudes 253,6 tuh. kr ehk 79,7% möödunud aasta 78,0% vastu ja muud aktiiva arved 64,5 tuh. kr ehk 20,3% bilansi üldsummast. Tartu pandimaja ei oma kinnisvarasid, seepärast aktiivast pantlaenu all seisab tunduvalt suurem osa kui Tallinna pandimajal. Samuti kui Tallinna pandimaja, ka Tartu pandimaja teotseb suurel määral laenukapitaliga, mis on hangitud tegevuskapitali suurendamiseks. Passiivas osatähtsusest esikohal seisab eritegevuskapital, milles oli 1. IV 1935 a. 145,0 tuh. kr ehk 45,6% bilansi üldsummast. Teisel kohal seisavad laenu tegevuskapitali suurendamiseks. Suurimaks võlausaldajaks on Pikalaenu Pank 50,0 tuhat kr, Tartu linnapank 22,0 tuh. kr ja teised linnasutised 40,5 tuh. kr, kokku 112,5 tuh. kr ehk 35,4% bilansi üldsummast. Teiste passiva arvete järele Tartu pandimajas oli samal ajal 60,8 tuh. kr ehk 19,0%.

Pandimajade tegevuse kohta Keskbüroo väljaandets eunem ilmuunud artiklid ja andmed:

Pandimajad 1933 a., R. Kikkerist, E. Statistika nr. 152(7)—153(8), 1934 a., lhk. 368—371.
Pandimajad 1932 a., R. Sõrmus, E. Statistika nr. 142(9), 1933 a., lhk. 447—450.
Pandimajad 1931 a., R. Sõrmus, E. Statistika nr. 130(9) 1932 a., lhk. 486—489.
Pandimajad 1930 a., R. Sõrmus, E. Statistika 1931 a., nr. 188(9), lhk. 520—523.

SÜÜTEGEVUS 1934.

DÉLITS et INFRACTIONS aux LOIS en 1934.

Süütegude üldarv 1934 a. — 68 675 — ületab eelmise 1933 aasta arvu 4,4% võrra ja jääb vaid pisut taha seni suurimast 1932 a. arvust. Neis arvudes ei esine poliitilised süüteod — ei varem ega ka 1934 a. selliseks loetud 208 vabadussõjalaste organisat. osavõtus ja riigivastases kihutustöös süüdistamise juhtu. Arvestades juhtude arvuga 10 000 elaniku kohta, jääb 1934 a. süütegevus — 610⁰/₀₀₀ — kahe punkti võrra taha 1932 a. arvust — 612⁰/₀₀₀.

Neist arvudest oleks veel raske järeldada süütegevuse langust. Kuid eritledes süüteo liike osutub see siiski langevaks. Nimelt võrreldes 1932 a. kõrgseisuga, samuti 1933 a. arvudega, on langenud nii süüteod riigi kui isiku ja varandusõiguste vastu; samuti teenistuslaste süütegude 1934 a. arv asub langusjoonel. Seevastu tõusnuks osutuvad vaid süüteod ühiskondliku ja isikliku julgeoleku vastu. See näitab 1934 a. kõrgseisu.

Kuid silmitsedes lähemalt ka viimast, süütegude üldarvus 55,3% esinevat rühma, leiame selles suure-

mat tõusu vaid süütegudes rahva tervishoiu vastu — 66,2⁰/₀₀₀:39,4⁰/₀₀₀ vastu 1933 a. ning isikutunnistuse ja selle registreerimismääruste rikkumise alal 21,0⁰/₀₀₀:16,0⁰/₀₀₀ vastu. Selline tõus mõlemal alal aga on tingitud pigemini politsei aktiivsuse kui määruste rikkumise kasvust. Nii, isikutunnistuste alal protokollide arv kasvas peamiselt just Tartus, kus seoses rahvaloendusega avastati ebatäppis elanike arvu arvestamine ja ühes sellega ka hooletusi elanike registreerimises.

Peale selle on vaadeldavas rühmas tõusnud nime-tamisväärselt veel süüteod ehitus- ja liiklemismääruste rikkumise alal — 58,7⁰/₀₀₀:56,3⁰/₀₀₀ vastu, relvade hoidmise ja kandmise kohta käivate määruste rikkumise alal — 18,3⁰/₀₀₀:16,6⁰/₀₀₀ vastu, tule-ettevaatuse määruste rikkumise alal, samuti süüteod kõlbluse vastu, peamiselt jooanud olek ja seetõttu avalikus kohas rahurikkumine — 91,7⁰/₀₀₀:84,3⁰/₀₀₀ vastu. Ainult viimase tõus võib olla tõeline — seoses alkoholitarvituse laienemisega. Teised selle rühma süüteod on kas langenud või pisut tõusnud.

Politsei poolt registreeritud süüteod 1925—34 a. — *Délits et infractions enregistrés par la police de 1925—34.*

1.	1934					Kokmn. 1925—34	10 000 elan. kohta — Par 10 000 habitants					1934 a. süüteo ühikute %	
	1934	1933	1932	1931	1930		1934	1933	1932	1931	1930		1925— —29
Üldse — Total	68 675	65 786	68 681	65 196	63 582	64 755	610	585	612	583	570	580	100,0
I. Süüteod riigi vastu — <i>Délits contre l'Etat</i>	5 268	6 115	6 584	5 608	5 065	5 327	46,8	54,4	58,7	50,1	45,4	47,7	7,7
II. Süüteod ühiskondliku ja isikliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu — <i>Délits contre la sûreté publique et personnelle et contre l'ordre public</i>	37 985	32 331	31 338	31 570	31 097	33 153	337,2	287,5	279,4	282,1	284,0	297,0	55,3
III. Süüteod isiku vastu — <i>Délits contre les personnes</i>	3 778	3 813	6 755	6 582	6 438	6 182	33,5	33,9	60,2	58,8	57,7	54,9	5,5
IV. Süüteod varandusõiguste vastu — <i>Délits contre la propriété</i>	21 368	23 302	23 717	21 155	20 091	19 816	189,7	207,2	211,5	189,0	180,0	177,5	31,1
V. Teenistuselased süüteod riigi- ja omavalitsusasutis — <i>Délits relatifs à l'exercice de fonctions publiques aux emplois d'Etat et d'administrations publiques</i>	276	225	287	281	291	327	2,4	2,0	2,5	2,5	2,6	2,0	0,4

Suuruselt eelmisele järgnev 31,1% osatähtsusega rühm — süüteod varandusõiguste vastu osutub langenuks pea kõigis alaliiges, arvatud välja pisuke tõus metsavarguste alal — 4,4⁰/₀₀₀:3,5⁰/₀₀₀ vastu. Sel-

lest võib järeldada, et seoses majandusolukorra paranemisega on vähenenud ka omandusõiguste rikkumine, eeskätt vargused, mis tõusid suuresti 1932 a. ja eriti 1933 a.

2.

Linnad —

Pour la nomencl. franc. s'adresser au Recueil mens. No 118(9)
de 1931, page 516

	Tallinn	Haapsalu	Kuressaare	Narva	Sellest: N.-Jõesuu	Nõmme	Paide	Paldiski	Petseri	Pärnu	Põltsamaa	Rakvere
I. Süüteod riigi vastu												
1	1379	21	41	87	3	170	79	11	64	104	18	91
2	47	2	4	13	—	7	2	3	4	28	2	5
3	198	6	10	3	—	8	17	1	3	6	1	21
3	827	2	15	28	—	130	44	2	15	29	8	5
4	827	2	15	28	—	130	44	2	15	29	8	5
4												
5												
6												
7	51	3	1	1	—	—	3	—	2	3	2	5
7	48	—	—	4	—	—	1	—	2	3	—	21
8	198	3	5	31	7	12	9	5	28	26	4	29
9												
10	141	1	—	7	3	2	4	6	14	17	2	18
11	57	2	5	24	4	10	4	—	12	9	2	11
12	15	5	6	7	—	13	3	—	10	9	1	5
13	9	2	2	7	—	13	2	—	6	9	1	2
II. Süüteod ühiskondliku ja isikliku julgeoleku ja avaliku heakorra vastu												
14	10051	335	450	1650	88	1081	475	56	561	1282	280	757
15	1048	39	55	371	11	270	86	4	121	258	68	105
16	40	4	13	11	3	3	5	—	2	29	—	1
17	1454	25	87	72	18	67	28	2	32	79	7	50
18	88	—	—	18	1	11	12	—	14	12	—	—
19												
20	2062	41	65	200	7	334	107	7	30	215	14	202
21	725	23	30	62	5	62	22	6	19	97	16	45
22	170	11	10	18	2	25	11	1	7	49	10	31
23	62	4	1	5	—	2	5	—	4	8	—	1
24	442	2	7	30	2	9	6	3	6	32	4	12
25	61	6	3	9	1	26	1	2	2	8	2	1
26	5	—	3	2	1	2	—	—	—	5	2	1
27	4	—	1	1	—	—	—	—	—	4	1	1
28	1	—	2	1	1	2	—	—	—	1	1	—
29	953	47	75	275	12	112	29	13	69	135	85	37
30	465	28	64	67	3	35	12	11	22	62	21	11
31	348	19	10	142	9	74	10	2	38	63	14	25
32	140	—	1	64	—	3	—	—	9	9	—	1
33	2	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—
34	19	2	2	7	—	6	1	—	1	1	6	1
35	11	—	—	1	—	3	1	—	2	5	—	—
36	3310	152	108	580	30	206	177	21	260	417	131	278
37	1430	24	27	224	6	87	43	5	81	136	51	72
38	1780	120	59	335	21	111	115	14	174	245	57	185
39	109	8	20	21	3	8	19	2	5	36	23	21
40	343	2	34	50	—	6	7	2	10	29	1	37
41												
III. Süüteod isiku vastu												
42	431	5	20	89	7	31	19	10	12	87	17	30
43	28	1	1	6	—	1	2	—	—	8	2	4
44	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
45	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
46	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	8	1	1	2	—	—	2	—	—	4	2	3
48	5	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—
49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	4	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—
52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	229	2	5	37	2	18	6	5	7	56	10	14
54	37	1	2	8	1	2	1	—	2	11	1	4
55	192	1	3	20	1	14	5	5	5	45	9	10
56	6	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—
57	5	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—
58	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
59	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	28	—	3	9	—	5	1	1	2	3	1	1
62	131	2	11	32	5	9	10	4	3	18	3	9
63	7	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	2
IV. Süüteod varandusõiguste vastu												
64	4296	134	140	505	48	287	152	14	168	557	76	401
65	3285	110	116	362	30	206	112	13	134	427	63	331
66	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67	27	—	—	4	—	3	3	—	2	9	1	3
68	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
69	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
70	2	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
72	186	5	5	27	1	18	1	—	8	26	3	16
73	28	2	—	2	—	2	—	1	1	—	—	4

2.

Pour la nomencl. franc. s'adresser au Recueil mens. No 118(9)
de 1931, page 516

		Linnad —											
	Tallinn	Häapsalu	Kuressaare	Narva	Sellist: N.-Jõesuu	Nõmme	Paide	Paldiski	Petseri	Pärnu	Põhja- maale	Rakvere	
74	1) Muud vargused	2988	101	110	320	27	181	107	123	378	56	302	
75	Neist: vargused joobnult	9	1	—	9	—	1	—	1	1	—	4	
76	m) Varguskatsed	51	1	1	5	2	2	1	—	11	—	4	
77	2. Kalmus	346	4	4	32	1	30	20	6	40	2	33	
78	3. Pankrot, liiakasuvõtmine ja muud karistatavad seadusvasta- sed teod varanduse asjus	25	—	1	5	—	4	—	—	—	—	—	
79	a) Kuriteo läbi saadud varanduse omastamine, varjamine, edasilandmine ja selle varandusega ärlajamine	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
80	b) Üüriseaduse rikkumine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
81	c) Muud karistatavad seadusevastased teod varand. asjus	22	—	1	4	—	4	—	—	—	—	—	
82	4. Leiu teatamata jätmise, võõrasvara omastamine ja usalduse kuritarvitamine	492	14	11	77	6	29	16	1	18	56	5	
83	5. Varanduse rikkumine ja üldhädakohtlikud süüteod	67	4	3	6	2	14	—	1	20	2	3	
84	a) Varanduse rikkum. süütluse, plahvatuse ja uputuse läbi	3	—	1	—	—	3	—	—	3	—	—	
85	b) Muu varand. rikkum. ning hävit. ja üldhädakohtl. süüteod	64	4	2	6	2	11	—	1	17	2	3	
86	6. Süüteod autoriõiguste ja ainuõiguste vastu	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
87	7. Võõrasvara omavõlliline kasutamine	8	—	—	2	—	1	—	1	3	—	2	
88	8. Metavargused	2	—	—	6	6	1	1	—	—	—	—	
89	9. Saladuste avaldamine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
90	10. Dokumentide võltsimine	63	2	5	15	3	2	2	8	11	4	5	
	V. Teenistusalasel süüteod riigi- ja omavalitsuse teenistuses	37	4	3	5	1	2	2	5	6	—	6	
91	1. Võimullialdus	8	1	1	—	—	1	—	—	1	—	3	
92	2. Võimuteostamatus ja ametialane hooletus	5	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	
93	3. Teenistuslik omakasuvõt., raiskamine ja altkäemaksu võtmine	12	—	—	1	—	1	—	4	1	—	1	
94	4. Ametialane dokument. võltsim., hävitam. ja valetead. andmine	2	2	2	1	—	—	—	—	2	—	—	
95	5. Muud teenistusalasel süüteod riigi- ja omavalitsuse teenist.	10	—	—	2	1	—	1	1	1	—	1	
	Üldse	16188	499	654	2336	151	1571	727	91	810	2036	391	1285

Peale selle 208 juhtu: vabad. sõjal. organis. osavõtt, ja riigivast. kihutustöö.

Süüteod riigi vastu, mis esinevad süütegude üldarvust 7,7% määral ja mis kandvas osas puudutavad riigi majanduslikke huvisid, on ka langenud kõigis alaliiges, arvatud välja pisukene tõus süütegudes õigusmõistmise alal $4,5\text{‰}$: $4,2\text{‰}$.

Süüteod isiku vastu — üldarvust 5,5% osatähtsusega, on langenud samuti kõigis alaliiges, arvatud välja väikene tõus kehavigastamiste alal $4,0\text{‰}$: $3,4\text{‰}$ vastu ja loote hävitamise alal $0,9\text{‰}$ — $0,8\text{‰}$ (abs. arv 107:93) vastu.

Teenistusalasel süüteod 1934 a. aga, kuigi üldiselt langeval joonel, ületavad pisut eelmise aasta nii üldiselt, $2,4\text{‰}$: $2,0\text{‰}$ vastu, kui alaliiges, arvatud välja vähe langenud teenistuslik omakasuvõtt, raiskamine ja altkäemaksu võtmine $0,9\text{‰}$: $1,0\text{‰}$ (abs. arv 109:114) vastu.

Nii, kokkuvõttes, võib väita 1934 a. käiskäes majandusolukorraga ka rahva kõlbluselus paranemist, süütegevuse eelmiste aastate kõrgseisust tagasiminekut, kuigi sellega pole veel öeldud, et sel alal olukord ei jätaks paljugi soovida.

Varem süütegevuse kohta Keskbüroo väljaandels ilmunud artiklid:

Süütegevus 1933 a., H. Reiman, E. Stat. nr. 152(7)—153(8) 1934 a., lhk. 387—391.

Süütegevus 1932 a., H. Reiman, E. Stat. nr. 142(8) 1933 a., lhk. 453—457.

Süütegevus 1931 a., H. Reiman, E. Stat. nr. 128(7)—129(8) 1932 a., lhk. 415—419.

Süütegevus 1930 a., H. Reiman, E. Stat. 1931 a., lhk. 514—519.

Süütegevus 1929 a., H. Reiman, E. Stat. 1931 a., lhk. 65—72.

Süütegevus 1927 ja 1928 a., A. Tooms, E. Stat. 1929 a., lhk. 640—654.

Kuri- ja süüteod ning seaduste ja määruste rikkumised 1924—1926 a., H. Reiman, E. Stat. 1927 a., lhk. 555—573.

Délits et infractions aux lois en 1934 (suite).

Villes							Maad — Arrondissements										Kokku Total		1934 a. reg. juhud varem. ajast			
Tapa	Tartu	Tõrva	Türi	Valga	Viljandi	Võru	Viru	Jämsä	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petsari	Ary	10 000 el. kohta	1924	1932	1933
136	1 192	45	70	145	246	92	1 307	773	1 034	537	478	650	645	1 354	308	821	252	14 770	131,2	99	78	74
4	12	2	—	6	6	—	20	2	1	1	—	3	1	3	3	2	3	90	0,8	—	—	75
—	16	—	1	6	3	—	8	3	11	4	—	6	6	4	2	6	—	156	1,4	—	—	76
8	106	5	7	30	40	12	47	60	40	32	21	60	32	70	17	30	11	1 145	10,2	33	16	77
—	6	—	4	2	2	1	9	7	15	3	1	3	8	16	1	9	3	125	1,1	2	1	78
—	1	—	—	2	—	—	2	1	2	—	—	—	2	—	—	1	—	15	0,1	—	—	79
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
—	5	—	4	—	2	1	7	6	13	3	1	3	6	16	1	3	3	110	10,0	2	—	81
11	137	10	9	24	36	10	130	102	114	87	32	103	125	206	51	126	43	2 032	18,5	72	44	82
7	11	3	1	5	13	4	64	55	77	49	23	52	38	96	22	52	26	718	6,4	1	1	83
2	—	—	—	—	3	2	5	5	7	6	—	2	6	16	2	23	3	92	0,8	—	—	84
5	11	3	1	5	10	2	59	50	70	43	23	50	32	80	20	29	23	626	5,6	1	1	85
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	0,0	—	—	86
2	4	—	1	—	3	—	58	37	38	23	7	26	24	75	26	29	18	384	3,4	—	—	87
—	2	—	3	4	1	—	74	77	45	24	12	22	21	86	11	69	36	494	4,4	—	—	88
—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	0,0	—	—	89
1	23	2	1	7	7	5	20	11	14	14	8	10	8	26	4	8	11	297	2,6	35	9	90
1	2	—	3	7	3	2	27	12	35	21	10	15	23	6	4	22	13	276	2,4	57	22	—
—	—	—	1	1	—	—	1	2	2	5	1	3	3	—	—	1	1	36	0,3	—	—	91
—	—	—	—	—	—	1	3	2	5	4	—	2	2	3	—	5	—	38	0,3	1	—	92
—	1	—	—	5	1	—	10	3	17	9	5	2	11	3	2	8	6	104	0,9	50	17	93
—	1	—	2	1	—	—	4	2	6	—	3	2	3	—	—	2	1	36	0,3	5	3	94
—	1	—	—	1	2	1	9	3	5	3	1	6	4	—	2	6	5	64	0,6	1	2	95
730	6 073	400	230	1 227	1 483	445	5 323	3 422	3 216	2 355	1 448	2 529	2 162	4 965	1 107	2 989	1 985	66 675	609,6	263	215	—

RAHVUSVAHELINE MAKSUBILANSS 1934 a.

BALANCE de PAIEMENTS en 1934.

Sis u: 1. Kaubad, lhk. 384. 4—5. Riigi võlgade protsendid, lhk. 384. 6—7. Protseidid ja dividendid väliskapitalide pealt, lhk. 384. 8. Laevade teenistus, lhk. 384. 9. Sadamamaksud ja kulud, lhk. 385. 10. Transport raudteedel, lhk. 385. 11. Kindlustuspreemiad, lhk. 385. 12. Post, telegraaf, telefon ja raadio, lhk. 386. 13. Välja- ja sissereid, lhk. 386. 15. Reisijate ja õppurite kulutused, lhk. 386. 16. Väliisinduste kulud, lhk. 387. 20. Muud riigikulud ja -tulud, lhk. 387. 21. Kapitalide liikumine, lhk. 387. Rahvusvahelise võla bilanss, lhk. 388.

Järgnev maksubilansi arvutus on teostatud samadel alustel, nagu eelmisedki (v. E. Stat. 1933, nr. 5, lhk. 264).

Väliskaubandus 1931—34 a. (1 000 kr) — Commerce extérieur de 1931—34.

I.	1934	1933	1932	1931
Väljavedu — Exportation.				
Väljavedu — ilma all-loetletuta — <i>Exportation — sans articles sous-mentionnés</i>	68 973	45 555	42 567	71 000
Välja veetud hõbedat kangides — <i>En plus-argent en lingots</i>	—	—	—	—
Välja veetud hõbedat teosets ja juvelitrt. — <i>En plus-argent en orfèverie etc.</i>	—	3	4	9
Kokku — Total	68 973	45 558	42 571	71 009
Müüdnud laevad — <i>Navires vendus</i>	181	205	29	22
Üldse — Gr. total	69 154	45 763	42 600	71 031
Peale selle kuldraha ja -kangid — <i>En plus or monnayé et en lingots exportés</i>	—	—	515	64
Sisiveedu — Importation.				
Sisiveedu kalendriaastal ilma all-loetletuta — <i>Importation — sans articles sous-mentionnés</i>	55 173	38 957	36 694	61 054
Sisiveedu hõbedat metallina — <i>En plus importation de l'argent en lingots</i>	63	54	73	95
Sisiveedu hõbedat teosetena — <i>En plus importation de l'argent en orfèverie</i>	14	3	17	22
Kokku — Total	55 250	39 014	36 784	61 171
Peale selle ostetud laevade eest makstud (ostetud laevade väärtus, millesid väliskaubanduses statistika poolt arvestamata) — <i>Navires achetés non compris dans le commerce extérieur (achetés de l'étranger)</i>	509	550	514	605
Sisiveetud kuld teosetena — <i>Importation de l'or en orfèverie etc.</i>	20	9	26	30
Üldse — Gr. total	55 779	39 573	37 324	61 806
Peale selle sisiveetud kuldraha ja -kangid — <i>En plus or monnayé et en lingots importés</i>	5	7	50	23

I. Kaubad. Väliskaubandusliku läbikäigu kohta 1934 a. maksubilansi vaatekohast annab ülevaate tab. 1. Aasta jooksul osteti välismailt üldse 18 laeva 509 000 kr väärtuses. Suurem osa ostetud laevadest oli aurikud (9), siis

mootorpurjekad (5), kuna mootorlaevu ja purjelaevu osteti kokku 4 (2+2). Välismaile müüdi 7 laeva 181 000 kr väärtuses, neist 3 mootorpurjelaeva ja kaks aurulaeva. Ülevaate laevade ostust-müügist annab tab. 2.

Välismailt ostetud ja stanna müüdid kaubalaevade arv ja väärtus 1934 a. — *Nombre et valeur des navires marchands achetés et vendus en 1934.*

2.	Välismailt ostetud — <i>Achetés</i>						Välismaile müüdid — <i>Vendus</i>					
	Arv	Maht <i>tn</i>		Väärtus 1 000 kr	Keskmine hind <i>kr</i>		Nombre	Tonnage		Väärtus 1 000 kr	Prix moy. par ton <i>kr</i>	
		brutto	netto		brutto <i>tn</i>	netto <i>tn</i>		brut	net		brut	net
Aurulaevad — <i>Nav. à vapeur</i>	9	9 211	5 385	381	41	71	2	4 613	2 767	153	33	55
Mootorlaevad — <i>Nav. à moteur</i>	2	75	36	7	93	194	1	227	113	5	22	44
Mootorpurjelaevad — <i>Nav. à moteur et voiles</i>	5	1 120	303	88	78	110	3	445	323	18	40	56
Purjelaevad — <i>Voiliers</i>	2	2 779	2 538	33	12	18	1	220	191	5	23	26
Kokku — Total	18	13 194	8 712	509	39	58	7	5 505	3 394	181	33	53

4—5. Riigivõlgade protsendid.

*Intérêts sur les dettes
intergouvernementales.*

1927 a. 7% välislaenu alal:

£ — obligatsioonid (Briti osa)	kr	840 503.—
\$ — obligatsioonid (Ameerika osa)	„	951 347.—
laenu Vickers'ilt	„	8 716.—
raudteematerjalide laenu	„	31 746.—
Rootsi tikurusti laenu	„	431 718.—
Rootsi valitsuselt kaubakrediidina saadud laenu	„	24 675.—
Kokku	kr	2 288 705.—

6—7. Protseedid ja dividendid väliskapitalide pealt.

*Intérêts et dividendes des
capitaux étrangers.*

võib oletada, et olukord dividendide ja protsentide suhtes on jäänud endiseks. Arvud on tuletatud ligikaudselt (v. 1932 a. toodud andmed).

8. Laevade teenistus.

Transports maritimes.

Laevade 1934 a. tegevuse, bruto-teenistuse ja kulude kohta koguti andmeid vastavate küsimislehtedega laevaomanikelt. Välissõidus olnud laevade kohta saadi üksikasjalised andmed kätte 70% mahu ulatuses. Sellest olenevalt kõik järgnevad arvutused laevade teenistuse, kulude jne. kohta põhinevad 70% ulatuses konkreetsetel laevaomanikkudelt saadud andmetel. Puuduva 30% osa kohta saadi andmed arvutuse teel võttes aluseks nende andmete põhjal tuletatud keskmisi.

Välissõidus tegev tonnaaz võeti kokku seekord küsimuslehtede ja muul teel hangitud usaldusväärsete andmete põhjal. Selgus, et tegevuseta seisva tonnaazi (seosonded ja sunnitud seisud) protsent oli aurulaevade juures võrreldes eelmiste aastatega väike, ainult purjelaevad töötasid lühemat aega, mille tõttu välissõidus liikunud mahu seisuprotsent tõusis 11,6%-ni.

Laevade bruttoteenistus koosneb prahirahadest ja tasudest ajalepingute eest. 1934 a. oli võrdlemisi rohkesti laevu renditud ajalepingute põhjal ja nende eest saadi tasu ümmarguselt 773 tuh. kr. Saadud andmetel ulatusid bruto-prahirahad 1934 a. keskmiselt ühelt bruto reg. tn-ilt 117 kr. Sellega tegevuses olevat tonnaazi arvu korrutades saame välissõidus olnud tonnaazi bruttoteenistuseks 10 242 tuh. kr. See arv on märksa kõrgem eelmise aasta vastavast arvust, kuna prahiolud 1934 a. meie laevadele olid palju soodsamad kui aasta varem.

Suurem osa välisriikidelt teenitud rahast kulus ka välismaal mitmesuguste maksude näol sadamates, küttematerjali tasuna, remontide kuluna ja kimmistuskuludena. Kogutud andmete põhjal, mis täiendatud puuduvas osas keskmiste abil, oli nimetatud kulutusi välissadamais 1934 a. kogusummas 6 979 tuh. kr ehk 68,1% laevade bruto-prahirahadest. Seega jäi välissõidu kaubalaevastiku tegevusest rahvamajanduslikuks sissetulekuks (ühes palkadega) ümmarguselt 3 263 tuh. kr.

Laevade teenistuses ei ole arvatud kaasa kauge-mere kalalaevade (heeringapüügi) sissetulekud, mille kohta puuduvad täpsad andmed, mida aga tuleb arvata maksubilansi sisuliseks paranduseks, kuna vastavalt väheneb heeringate sissevedu.

Peale välissõidu laevade oli 1934 a. sissetulekuid välisriikidest veel päästetööde ja muu laevasõiduga seoses oleva tegevuse kaudu — ümmarguselt 100 tuh. kr seega rohkem kui aasta varem. Peale selle annavad välisriikide laevad külastades meie sadamaid veel mitmesuguseid sissetulekuid, nagu sadamamaksud ja maksud remontide eest, maksud maaklerile jne.

Võttes aluseks eelmistel aastatel kogutud andmetel tuletatud keskmise tasu veetud kauba tonni ja reisija kohta, osutuksid 1934 a. maaklerite ja stevidoride kaudu saadud sissetulekud ümmarguselt 600 tuh. kr, seega enam kui eelmisel aastal, kuna veetud kaupade

Laevade teenistuse arvutus (1 000 kr) — Calcul des recettes de la marine marchande (1 000 kr).

3.	Välisõidus tegev tonnaaz, redutseeritud br. rg. tn. — <i>Tonnage vapeur occupé dans les transports à long cours (brut)</i>	Brutto-prahid br. rg. t. kr. <i>Recettes brutes par tonne kr</i>	Oletatavad koguprahid <i>Recettes brutes totales</i>	Sellest maksud ja kulud võõra sadamais — <i>Dont droits de port et frais aux ports étrang.</i>	Ülejäänud sissetulek ja kulud kodumaa sadamais <i>Reste, y compris les frais aux ports du pays</i>	Päästelaevade j. t. tulu — <i>Recettes des bateaux, de sauvetage etc.</i>	Kokku rahvamajand. tulu <i>Recettes totales pour l'économie nationale</i>
1934 . . .	87 538	117	10 242	4 979	3 263	100	3 363
1933 . . .	82 000	110	9 020	6 224	2 796	60	2 850
1932 . . .	72 500	105	7 613	5 177	2 436	170	2 536
1931 . . .	66 500	130	8 645	5 617	3 028	260	3 198

läbikäik välisriikide laevadel oli 1934 a. suurem kui aasta varem. Nimetatud summale tuleb lisada juurde veel välislaevadele Eestis tehtud remontide tasu, mis oli 1934 a. kõigest 10 tuh. kr. (arvestatud p. 22).

Jättes välja stevidori ja maakleri kulud, milliste kohta pole selge, kuipalju meie poolt tehtud samalaadsed kulud välismaal on laevade kulutuste hulka võetud, saame maksubilansi jaoks järgmised summad:

Kreeditis: Bruttotulu	Kr 10 242
Päästetööd	100
	Kokku Kr 10 342
Deebetis: Kulud võõra sadamais	6 979
Netto-sissetulek	3 363

Järgmisel aastal loodame selgitada täpsamalt ka stevidori jne. kulude vahekorra, et ka neid lisada arvutusse.

9. Sadamamaksud ja kulud sadamais.

Droits de port et frais aux ports étrangers.

Välismaa laevadelt saadud maksude kohta toovad ülevaate järgnevad tabelid.

Kuna tab. 4 on loetletud

Välismaa laevadelt saadud sadamamaksud Tallinnas kr 1933—34 a. *Droits de ports perçus de navires étrangers au port de Tallinn de 1933—34 (kr).*

4.	1934	1933
Laevamaks riigile	236 859	160 607
Meremeestekodule	7 611	5 181
Päästejaamamaks	7 611	5 181
Tervishoiumaks	6 823	6 870
Lootsimaks	27 956	26 446
Jäälõhkujamaks	23 478	18 113
Veemaks	1 892	1 540
Seisumaks	96	77
Kaub.-tööst.-k. maks	89	7
Bekkeri tehastele	1 036	595
Peetri tehastele	440	549
Vene-Balti tehastele	144	410
Kaubamaks	—	12
Kokku — Total	313 985	225 094

sadamamaksud laevadelt riigile kuuluvuse järgi, annab tab. 5 maksude liigitelu maksuliikide järgi.

Sadamamaksud teistes sadamais (peale Tallinna) on arvestatud proportsionaalselt maksudele Tallinna sadamas. Neid makse kalkultatsiooni kohaselt on laekunud aasta jooksul ümmarguselt 40 000 kr, nii et kogu sissetulek sadamamaksudest ulatub 343 985 kr-le.

Süte- ja moonastused ja välislaevade kulutused meie sadamais on suurenenud.

10. Transport raudteedel.

Transports aux chemins de fer.

Raudteede rahaline vahekord välisriikide raudteedega kujunes aasta jooksul meie kahjuks ümmarguselt 41,2 tuhande kr

võrra. Eesti raudteedel oli saada välisriikide raudteedelt 131,1 tuh. kr, maksta aga 172,4 tuh. kr.

Välismaa laevade sadamamaksud Tallinna sadamais riikide järgi, kr

1933—34 a.

Droits de port perçus au port de Tallinn d'après la nationalité des navires de 1933—34 (kr).

5.	1934	1933
Saksa	117 509	85 413
Briti	39 062	25 387
Soome	41 990	33 559
Taan	25 965	15 670
Rootsi	36 625	17 071
Norra	15 941	11 040
Prantsuse	4 924	4 333
Vene	4 223	8 095
Läti	3 327	10 950
Poola	11 098	7 049
Hollandi	1 504	841
Tšehhoslovakkia	—	2
Panama	36	10
Danzig	3 317	3 259
Belgia	—	370
Rumeenia	36	72
Kreeka	34	1 281
Leedu	—	335
P.-Am. Ühendriigid	5 001	14
Peruu	—	643
Itaalia	3 283	—
Kokku — Total	313 985	225 094

Telsed sadamad kokku umbes 40 000 kr

Raudteede rahaline vahekord välisriikide raudteedega (Ilma transiidita, Raudteeval. andmeid kr).

Situation financière des chemins de fer envers l'étranger de 1933—34 (kr) (sans transit).

6.	1934		1933	
	Saada	Maksta	Saada	Maksta
Läti	77 756	127 106	95 859	90 940
Leedu	1 678	11 456	958	17 094
Saksa	6 208	11 250	2 678	9 105
Vene	42 169	15 919	18 693	7 949
Poola	2 811	6 268	5	371
Kreeka	—	—	—	—
Jugoslaavia	—	—	—	—
Belgia	65	90	63	209
Prantsuse	224	63	364	146
Inglise	55	104	89	40
Ida-Belgia	66	17	—	66
Hollandi	61	61	7	6
Jaapani	—	—	3	—
Kokku	—	—	118 719	125 926
Tšehhoslovakkia	25	27	—	—
Soome	12	—	—	—
Itaalia	9	—	—	—
Austria	—	8	—	—
Kokku	131 129	172 369	—	—

11. Kindlustuspreemiad.

Primes d'assurance.

1934 a. bilanss Eesti ja välismaiste kindlustusseltside vahel eelkalkultatsioonide kohaselt peaks osutama tasakaalu, mis oleks tervitatav nähtus maksubilansi seisukohast, kuna kindlustusseltside vahekord viimase kolme aasta jooksul on näidanud püsivalt defitsiiti meie kahjuks. Möödunud aastal

maksubilansi koostamisel mõningate eelandmete põhjal oletati, et defitsiit meie kahjuks ei ületa 230 tuh. kr. Lõplikud andmed andsid aga 575 tuh. kr defitsiidi meie kahjuks (selle summa võrra on eelmise aasta andmed parandatud, millele siinkohal juhime tähelepanu). Tab. 7 on toodud kindlustusseltside vahekorrad välismaaga alates 1929 a.

Kindlustusseltside vahekord välismaaga (1 000 kr).
Sommes reçues de et versées pour l'étranger par les sociétés d'assurance (1 000 kr).

7.	Eesti kindlustusseltsel oli maksta välismaa seltsile — Obligations des sociétés d'assurance eston. envers l'étranger	Välismaa seltsile kuuluvat summadest kantud nende euk. deposse (jääd Eestisse) — Dont montant versé en Estonie en dépôt	Tegelikult välismaale maksta — Montant effectivement payé	Välismaalt saada — Obligations des soc. étrang. envers celles des pays	Välismaa seltsile oli rohkem maksta (-) või rohkem saada (+) Difference
1934	1 750	+60	1 700	1 700	*)
1933	1 900	+70	1 830	1 255	-575
1932	1 826	+61	1 765	1 590	-69
1931	2 236	+103	2 133	1 709	-424
1930	2 437	+106	2 330	2 828	+498
1929	2 422	+94	2 144	2 050	-278

12. Post, telegraaf, telefon ja raadio.

Post, télégraphe, téléphone etc.

Posti-telegraafi-telefoni valituse aruanne 1934 a. välismaadega õigendatud summade kohta näitab vahekorda, mis on meie

kasuks nagu möödunudigi aastail. Eriti silmatorkav on transfertidega saadud ja saadetud summade vahekord. Kuna 1933 a. vastav vahekord oli ligikaudu 3:1, s. o. iga kolme kr vastu, mis rahakaardiga saabus Eesti, Eestist saadeti samal viisil (rahakaardiga)

Posti, telegraafi, telefoni ja raadio rahaline vahekord välisriikidega hikkide järgi 1934 a. (kr).
Balance entre les institut. postales, télégr. etc. avec celles de l'étranger en 1934 (kr).

8.	1934	
	Saadud Crédit	Makstud Débit
Telegrammid — Télégrammes	39 357	42 341
Raadiotelegram. — Radiotélégrammes	3 422	4 199
Telefonikõned — Conversations téléphoniques	8 425	34 803
Kirjaposti transiitmaksud — Transit des envois postaux	—	65 133
Postipakid ja frankosadetised — Colis	37 081	7 002
Vastuskupongid ja kahjutasud — Coupons av. réponse p. et dédommag.	2 030	4 530
Transferdid — Mandats de poste	280 769	20 437
Postivedu — Transport des envois postaux	203	1 978
Ajalahete postiabonement — Abonnements aux journaux	5 621	67 805
Kokku — Total	377 568	248 288

välismaale 1 kr, 1934 a. see vahekord muutus ligi 14:1. Nii saadi transfertidega 1934 a. 280 769 kr ning makseti 20 436 kr. Posti-telegraafi-telefoni rahaline vahekord välisriikidega aasta lõpul annab saldo meie kasuks kr 129 384.

*) Oletus.

Posti, telegraafi, telefoni ja raadio rahaline vahekord välisriikidega 1934 a. (kr).
Balance financière du trafic postal, télégraphique etc. avec l'étranger d'après les pays en 1934 (kr).

9.	Saadud kr	Makstud kr
P.-Am. Ühendr.	111 557	293
Argentliina	—	93
Austria	—	5 618
Belgia	1 856	62
Brasillia	—	38
Danzig	6 180	48
Egiptus	90	76
Kreeka	50	—
Hispaania	224	60
Hollandi	5 483	7 716
Island	—	474
Itaalia	282	68
Kongo, prants.	—	16
Kuuba	—	18
Läti	10 693	10 308
Leedu	10 064	5 391
Lüksemburg	32	3
Lõunastlaavia	—	61 510
Maroko	—	1 377
Norra	339	45
Poola	9 434	1 037
Portugal	—	133
Prantsuse	33 102	9 227
Rootsi	18 382	4 951
Saari territ.	39	7
Saksa	78 042	84 870
Soome	6 703	30 536
Suur-Briti	52 058	16 094
Šveits	14 303	784
Taani	5 564	705
Tšehhoslovakkia	2 913	135
Tunesia	539	7
Türgi	—	90
Ungari	14	45
Vene (NSVL)	8 939	5 463
Venetsueela	47	—
Kokku	377 569	248 286

13. Välja- ja siseränd. 1934 a. rändas välja 370 isikut.

Fonds des migrants.

Nagu eelmiselgi aastal, nii võeti ka käesoleva maksubilansi koostamisel väljarändajate poolt väljaviidava summa kalkulatsiooni aluseks kr 500 pro isik. Arvatavasti on see summa keakmisenä ennem suurem, kui väiksem, sest suure hulga väljarändajatest moodustavad meremehed ja põllutöölised, kes teenistuseotsimise otstarbel sõidavad Euroopa riigesse ning kelle poolt kaasavõetav rahasumma keskmiselt ei tohiks tõusta nii kõrgele. Mis putub eriti meretagustesse maadesse sõitjaise, siis sõidab suur osa neist juba varem ettesaadetud piletiga. Arvutuse alusel väljarändajad viisid välja kokku 185 000 kr.

Kodumaale tagasipööranud väliseestlaste poolt sissetoodud summa olemasolevate andmete põhjal ei tohiks ületada, nagu eelmiselgi aastal, 100 tuh. kr.

15. Reisijate ja õppurite kulutused.

Dépenses des touristes et étudiants.

Sissetulekud reisijate kulutustest ulatusid aasta jooksul 2 806 730 kr-le ja väljaminekud välismail käinud eestlaste kulutustest — 2 829 710 kr-le. Arvutuste aluseks on eelmise aasta kohaselt võetud järgmised arvud:

1) Eestisse jättis raha:	kr
18 885 välismaalast à kr 100	1 888 500
6 558 reisikaardiga soomlast à kr 50	327 900
59 003 isikutunnistusega lätlast à kr 10	590 030

Kokku 2 806 430

2) Eestlased võtsid välja raha:

7 731 välispasiga väljaõitnut à kr 200	1 546 200
5 369 reisikaardiga Soome sõitnut à kr 50	268 450
101 506 isikutunnistusega Lätis käinut à kr 10	1 015 060
Kokku 2 829 710	

Seega vahe meie kahjuks kr 23 280.

Tuleb arvata veel juurde 170 välismaal õppiva üliõpilase kulutused à 1 500 kr. Kuna aga mainitud üliõpilased on juba arvestatud välispasiga väljaõitnutute arvus, siis tuleb lisada juurde ülaltoodud summale mitte kr 255 000, vaid kr 221 000 (1 300 × 170).

Sama tuleb märkida ka väljarändajate suhtes. Ka need on juba võetud arvesse eelpool, seega tuleks nende kulu siit arvata maha. See oleks (200 × 370) 74 tuh. kr. Nii kujuneb reisijate poolt väljaviidud summa kr 2 977 tuh.

16. Välisesinduste kulud.

Dépenses des services diplomatiques.

Eesti esinduste kulutused välismaal võrdusid 516 880 kr-le. Sellest summast tuli (maksudena jne.) aga Eestisse tagasi 42 540 kr, nii et puhaskulu oli tegelikult 474 340 kr.

Mis puutub välisesinduste kulutustesse Eestis, siis puuduvad selle kohta täpsad andmed, kuid võib oletada, et kulutused on jäänud ligikaudu võrdseiks eelmise aasta omadele, s. o. ca 1 miljon kr.

Välisesinduste tuludest annab ülevaate tab. 10.

Eesti välisesinduste poolt välismaalt saadud tulud (kr).
Recettes perçues par les services diplomatiques à l'étranger (kr).

	1934	1933
Kantselile lõtvud ja maksud	3 481	12 486
Passide maks	34 408	32 117
Passide väseerimine	22 445	14 783
Kodakondsuse maks	536	424
Maksud lub., tunn. ja kinn.	26 404	11 852
Protsendid fondidelt	170	316
Bent hoonetest	28 229	26 704
Mitmesugused tulud	9	70
Trükitööde müük	3	8
Mitmes. varand. müük	11	8
Kuludeks kantud summ. tagasim.	22	3 141
Trahvid ja viivitusrahad	—	—
Juhuslikud tulud	1 163	1 117
Aktilõtvud	—	4
Kokku	116 879	103 025

20. Muud riigikulud ja -tulud.

Autres recettes et dépenses gouvernementales.

Rahvusvahelistele asutistele makstud liikme- ja osamaksudest annab ülevaate tab. 9. Peale tabelis toodud maksude oli komandeerimiskulusid Väliministeeriumi alal ning muid välismaal tehtud kulusi, nagu Eesti kodanik-

Rahvusvahelistele asutistele makstud liikmemaksud (kr).
Cotisations versées pour les organisations internationales (kr).

	1934
Rahvastellitud liikmemaks	107 526
Tolluniooni tariifide ühingu	3 505
Kõlmatusajanduse instituudile	980
Kirjanduse- ja kunstikaitse ühingu büroole	670
Rooma põllumajanduseinstituudile ja rahvusvahelisele seemnaseaduse instituudile	5 041
Raudteede konventsiooni- ja liikmemaksud	7 770
Posti- ja telegraafiliidu büroo maksud	7 400

kude võõrsilt kojutoomise ning informatsiooni kulusid kogusummas 39 685 kr.

Peale selle oli Kaitseministeeriumil väljaminekuid mitmesuguste kulude alal 89,1 tuh. kr ning ostusid 2 443,9 tuh. kr eest.

21. Kapitalide liikumine.

Mouvement des capitaux.

Kapitalide liikumise alalt tuleb arvestada peamiselt riigivõlgade kustutamiseks väljaantud summasid ja erapankade vahakordi välismaaga. Viimaste kohta annab ülevaate järgnev tabel.

Pankade väliskorrespondentide, -veksliliskondi ja -võla arve võla 1933—34 a. (1 000 kr).
Correspondants à l'étranger, escompte et avances des banques privées de 1933—34 (1 000 kr).

	1934			1933		
	Meie kasulus	Meie kahjaks	+	Meie kasulus	Meie kahjaks	+
Krediidipank a.s.	947	9	+938	663	30	+693
G. Scheel ja Ko	4 704	6 938	-2 234	3 465	5 028	-1 563
Tartu pank	705	992	-287	121	555	-434
Tallinna linna pank	58	0	+58	87	0	+87
Tallinna aktsiapank	7	22	-15	16	50	-34
Pärnu krediidipank	56	0	+56	1	0	+1
Tartu tööstuspank	7	6	+1	3	—	+3
E. Rahvapank	229	12	+217	40	12	+28
Tall. juudi ühispank	24	1	+23	22	—	+22
Tartu juudi ühispank	1	0	+1	8	0	+8
Vaiga pank	—	—	—	0	—	0
Viru pank	—	—	—	—	—	—
E. kommertspank	—	—	—	—	—	—
Pärnu pank	—	—	—	—	—	—
Diskonto pank	—	—	—	—	—	—
Kokku	6 738	8 030	-1 292	4 406	6 273	-1 867

Eesti Panga kullatagavarad, väliskorrespondendid, vekslid, tšekid ja raha seis võrdus panga aruande järgi:

(1 000 kr)

1934 a. 36 866.—

1933 a. 23 923.—

Suurenemine +11 943.—

Mis puutub erapankade välisvarade liikumisele, siis on ka siin märgata paranemist, milline tendents püsib juba mõni aasta.

Kohustuste vahakord meie kahjuks oli:

1932 a. lõpuks (tuh. kr) . . . 6 180

1933 a. „ „ „ . . . 1 867

1934 a. „ „ „ . . . 1 292

Vahakorra paranemine seega kr 575 tuh.

Välisvõlgasid tasuti aasta jooksul järgmises ulatuses:

£ obligatsioonide osas Kr 123 785

\$ obligatsioonide osas „ 157 972

Vickers'i arvel „ 36 700

Rootsi kaubakrediidil arvel „ 75 183

Raudteematerjalide laenu arvel „ 238 550

Kokku Kr 632 170

Maksubilansi üldtulemus.

Résultats.

Tab. 13 on võetud kokku maksubilansi tulemus 1934 a.

Ka see aasta on lõppenud rahuldavalt: eriti tõhusalt suurenenud väljavedu ja laevade teenistuse soodsam tulemus on lubanud tasuda protsendid välislaevade ja -kapitalide pealt, ja teos-

Rahvusvaheline maksubilans 1934 a. (1 000 kr) — Balance des paiements en 1934 (1 000 kr).

13.	Kreedit	Deebet	+	—
A. Jooksvad artiklid (kaubad, teened ja kuld) — Marchandises, services et or.				
I. Kaubad — Marchandises.				
Välja- ja sissevedu — <i>Exportation et importation</i>	68 973	55 173	13 800	—
Hõbe kangides ja metallina — <i>Argent en lingots</i>	—	63	—	63
Hõbe teosels ja juvelirteoselina — <i>Argent en ouvrages</i>	—	14	—	14
Kuld teoselina — <i>Or en ouvrages</i>	—	20	—	20
Laevad — <i>Bateaux</i>	181	509	—	328
Kokku — Total	69 154	55 779	13 800	425
II. Protsendid ja dividendid — Intérêts et dividendes.				
4. Valitsusvahelistelt võlgadelt — <i>Intérêts sur les dettes intergouvernementales</i>	—	1 617	—	1 617
5. Muudelt laenuidelt — <i>Intérêts sur d'autres dettes publiques</i>	—	472	—	472
6—7. Kapitalipalgutuste % ja dividendid — <i>Autres intérêts des capitaux à long et à court terme</i>	500	2 700	—	2 200
III. Muud jooksvad artiklid — Autres articles cour.				
8. Laevaprahid — <i>Transports maritimes</i>	10 342	—	10 342	—
9. Sadamamaksud ja kulud sadamais — <i>Droits de port et frais aux ports</i>	1 064	6 979	—	5 915
10. Transportraudteel — <i>Transport par chemins de fer</i>	131	172	—	41
Transiit — <i>Transit</i>	30	—	30	—
Muud — <i>Autres</i>	—	—	—	—
11. Kindlustuspreemiad — <i>Primes d'assurance</i>	1 700	1 700	—	—
12. Posti-telegraafi- ja telefoni operatsioonid — <i>Poste, télégraphe et téléphone</i>	378	248	130	—
13. Välja- ja sisserändajad — <i>Fonds des migrants</i>	100	185	—	85
15. Reisijad ja edasiõplijad — <i>Dépenses des touristes</i>	2 806	2 977	—	171
16. Diplomaat- ja konsulaaresinduste kulud — <i>Dépenses des services diplomatiques</i>	1 000	474	526	—
17. Autoritasnd — <i>Divers services personnels</i>	—	—	—	—
20. Rahvusvah. asut. liikmemaksud — <i>Cotisations des assoc. internationales</i>	—	132	—	132
21. Muul arvestam. valitsuse kulud ja tulud — <i>Autres recettes et dépenses gouvernementales</i>	117	2 533	—	2 416
22. Muud jooksvad tulud — <i>Autres articles</i>	—	—	—	—
Laevade parandus — <i>Réparations des navires</i>	10	—	10	—
Kinofilmid — <i>Films cinématographiques</i>	—	100	—	100
IV. Kuld — Or.				
22. Kuld ja kuldraha liikumine — <i>Espèces d'or et lingots d'or</i>	—	5	—	5
Üldse jooksvad artiklid — <i>Total pour les marchandises, services et or</i>	87 332	76 273	24 838	13 779
Vahe — <i>Balance</i>	11 059	—	—	—
B. Kapitalide liikumine — Mouvement des capitaux (1 000 kr).				
I. Pikaajalsed toimingud — Opérations à long terme.				
1. Valitsusvahelistele võlgade kustutamisele — <i>Amortissement des dettes intergouvernementales</i>	—	282	—	282
2. Teiste riigivõlgade kustutamine — <i>Amortissement des autres dettes</i>	—	350	—	350
Kokku — Total	—	632	—	632
II. Lühiajalised toimingud — Opérations à court terme.				
3. Eesti Panga välisvarade suurenemine — <i>Changements dans les avoirs de l'Eesti Pank</i>	—	11 943	—	11 943
4. Erapankade väliskohustuste vähenemine — <i>Changements dans les avoirs des autres banques</i>	—	575	—	575
Üldse kapitali liikumine — <i>Mouv. des cap.</i>	—	13 150	—	13 150
Vahe — <i>Balance</i>	—	13 150	—	—
Maksubilansi üldtulemus (shin arvestamata väikeosade vahed) — Balance générale (erreurs, omissions, accroissem. des créd. commerc. etc.)	—	2 091	—	2 091

tada rea muid kulutusi. Seejuures jäi veel suurem ülejääk, mis avaldus esijoonel Eesti Panga välisvarade suurenemises, kui ka väliskohustuste vähenemises.

Nagu eelmiselgi aastal, ületas ka 1934 a. meil kapitalide-liikumise bilanss jooksvate artiklite oma, milline asjaolu seletub eelmisel aastal varushoitud välisvaluuta väljajätmisega ja punktidega, mille arvestus raske (salakaubitsemine jne). Neist arvestamata punktidest loodame järgmiseks aastaks saada täpsama ülevaate maaklerite, stevidoride jne. kulude vahekorra.

Tähelepanu väärub siiski, et vahe bilansi kahe osa — jooksvate artiklite ja kapitalidelikumise — vahel on väiksem, kui kunagi varem, mis näitab arvutuste täpsustumist.

Tab. 14 toome ülevaate maksubilansside tulemuste kohta 1929—34 a. Kokkuleppel Rahvasteliidu majandussektiooniga, kokkuvõttesse on sisendatud varemalt eraldi arvestatud riigivõlgade ja võla protsentide tasumised ning sõjalaevade eest saadud summa (mis kantud krediidisse tuluna, samal ajal aga ka deebetisse valitsuse käsutuses oleva summaga välismaal). Ka on korrigeeritud eelkõikuvõtet kindlustusseltside tegevuse kohta.

**Rahvusvahelise
võla bilanss.**
Balance de la dette internationale.

Valitsusvaheliste võlgade summa, mis 1933 a. lõpuks võrdus 118 756 tuh. kr, suurenes 1934 a. lõpuks 125 898 tuh. kr-le, osutades seega tõusu 6,0% võrra. Kuna võlamakaudest jäeti maksmata sõjavõlad, kõik muud

Rahvusvaheline maksubilanss (milj. kr) 1929—34 a. — Balance des paiements de 1929—34 (millions de kr).

14.	Kreedit — Crédit						Deebet — Débit					
	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1929	1930	1931	1932	1933	1934
A. JOOKSVAD ARTIKLID — ARTICLES COURANTS.												
I. Kaubad — Marchandises.												
1. Kaubad — <i>Marchandises</i>	117,5	90,4	71,0	42,6	45,6	69,0	122,9	98,3	61,2	36,8	39,0	55,3
2. Laevad — <i>Bateaux</i>	0,1	0,1	—	—	2,4	0,2	1,4	1,7	0,0	0,5	0,6	0,5
II. Protseandid ja dividendid — Intérêts et dividendes.												
3. Valitsusvaheliste v�lgadelt — <i>Intérêts sur les dettes intergouvernementales</i>	—	—	—	—	—	—	1,9	1,8	1,0	1,8	2,0	1,8
4. Muudelt laenuidelt — <i>Intérêts sur d'autres dettes publiques</i>	—	—	—	—	—	—	2,0	2,7	2,4	1,5	0,5	0,5
5. Kapitali paigutuste % ja dividendid — <i>Autres intérêts des capitaux à long et à court terme</i>	1,4	1,3	0,9	0,5	0,5	0,5	3,4	3,3	2,5	2,4	2,7	2,7
III. Muud jooksvad artiklid — Autres articles cour.												
6. Laevaprhid — <i>Transports maritimes</i>	7,9	8,3	8,8	7,7	9,1	10,3	—	—	—	—	—	—
7. Sadamamaksud ja kuld sadamaks — <i>Droits de port et frais aux ports</i>	0,6	0,6	0,6	0,4	0,5	1,1	4,7	5,0	5,6	5,2	6,2	7,0
8. Transport raudteel — <i>Transport par chemins de fer:</i>												
(a) Transiid — <i>Transit</i>	0,2	0,2	0,8	0,4	0,1	—	—	—	—	—	—	—
(b) Muud — <i>Autres</i>	0,4	0,4	1,0	0,5	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
9. Kindlustuspreemid — <i>Primes d'assurance</i>	2,0	2,9	1,7	1,8	1,8	1,7	2,2	2,3	2,1	2,1	1,8	1,7
10. Posti-telegraafi- ja telefoniloperatsioonid — <i>Poste, télégraphe et téléphone</i>	1,2	0,8	0,7	0,3	0,3	0,4	0,6	0,5	0,4	0,6	0,3	0,2
11. Välja- ja sisserändajad — <i>Fonds des migrants</i>	—	0,6	0,6	0,6	0,1	0,1	1,0	0,7	0,5	0,2	0,2	0,2
12. Reisijad ja edasi�ppijad — <i>Dépenses des touristes</i>	3,6	3,7	3,7	2,5	2,5	2,8	3,5	3,7	3,3	2,9	2,7	3,0
13. Diplomaat- ja konsulaarinduste kulud — <i>Dépenses des services diplomatiques</i>	1,3	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0	0,8	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5
14. Rahvusvah. asut. liikmeksus — <i>Cotisations des assoc. internationales</i>	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
15. Muul arvestamata valitsuse kulud ja tulud — <i>Autres recettes et dépenses gouvernementales</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	1,3	0,7	0,6	0,4	2,5
16. Muud jooksvad tulud — <i>Autres articles</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—
17. Laevade parandus — <i>Réparations des navires</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Kinofilmid — <i>Films cinematographiques</i>	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
IV. Kuld — Or.												
19. Kuld ja kuldraha liikumine — <i>Esp�ces d'or et lingots d'or</i>	0,1	—	0,1	0,5	—	—	—	—	—	0,1	—	—
Üldse jooksvad artiklid — Total pour les marchandises, services et or	136,5	116,7	91,2	59,0	63,8	87,3	145,5	123,3	81,3	55,6	57,2	76,3
Vahe — Balance (�):												
(a) Kaubad ja teened — <i>Marchandises et services</i>	−0,1	−5,6	+0,8	+3,1	+6,3	+11,1	—	—	—	—	—	—
(b) Kuld — <i>Or</i>	+0,1	—	+0,1	+0,4	—	—	—	—	—	—	—	—
(c) Kaubad, teenistused ja kuld — <i>Marchandises, services et or</i>	−0,0	−5,6	+0,9	+3,5	+6,3	+11,1	—	—	—	—	—	—
B. KAPITALIDE LIHKUMINE — MOUVEMENT DES CAPITAUX.												
I. Pikaajalsed toimingud — Opérations à long terme.												
1. Amortisatsioon — <i>Amortissement:</i>												
(a) Valitsusvaheliste v�lg. kustut. — <i>Amortissem. des dettes intergouvernementales</i>	—	—	—	—	—	—	0,2	0,5	0,1	0,1	—	—
(b) Teiste riigiv�lgade kustut. — <i>Amortissem. des autres dettes</i>	—	—	—	—	—	—	0,3	0,4	0,5	0,2	0,4	0,3
2. Rahvasteliidu laenuobligatsioonide tagasiost — <i>Achat des titres de l'emprunt de S.D.N.</i>	—	—	—	—	—	—	0,2	0,2	0,2	0,2	—	0,3
3. Rootsi tuletikustrusti laen — <i>Emprunt de Trust d'albumettes</i>	—	7,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. L�hinaajalsed toimingud — Opérations à court terme.												
4. Muutused v�lsv�lgades ja varades — <i>Changements des avoirs:</i>												
(a) Eesti Pank — <i>Eesti Pank</i>	5,0	0,1	7,8	2,1	—	—	—	—	—	—	3,6	12,0
(b) Teised pangad — <i>Autres banques</i>	1,2	1,7	—	0,1	—	—	—	—	5,5	—	4,3	0,6
5. Punkt 4. parandus, olenevalt sterlingi langusest — <i>Correction due à la chute de livre-st</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	7,1	—	—	—
6. Riigivarade suurenemine välismaal — <i>Augmentation des avoirs d'Etat à l'étranger</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,2	—
Kokku — Total	6,2	9,3	7,8	2,2	—	—	0,7	1,1	13,4	0,5	10,5	13,2
Vahe kapitalide liikumises — Balance de mouvement des capitaux (�)	+5,5	+8,2	−5,6	+1,7	−10,5	−18,2						
�ldtulemus — Balance générale	−3,5	+2,6	+4,3	+5,2	−3,6	−2,1						

Riigivõlgade summa aasta lõpuks — *Dettes extérieures de l'État à la fin de l'année.*

15.	Vastavas valuutas — <i>En monnaie correspond.</i>			Elkr. (1 000)			
		1934	1933	1932	1934	1933	1932
Valitsustevahelised võlakohustused — <i>Dettes gouvernementales (de guerre)</i>	£ \$	1 274 717 18 332 300	1 229 261 17 737 279	1 137 981 17 203 743	92 141 —	85 333 —	78 439 —
Raha- ja pangareformi laen — <i>Emprunt contracté sous les ausp. de la Soc. de Nations</i>	£ \$	647 600 3 641 000	656 200 3 096 500	664 300 3 771 500	25 507 —	24 967 —	22 819 —
Kokku — Total.		—	—	—	117 648	110 300	100 758
Muud riigi- ja omavalitsuste laenud — <i>Autres dettes</i>	£ Rk	34 000 8 061 836	49 000 8 141 239	79 000 8 288 396	8 260 —	8 456 —	8 804 —
Üldse — Gr. total		—	—	—	125 898	118 756	109 562
Vahe eelmise aastaga võrreldes (+ või -) — <i>Différence entre l'année précéd.</i>		—	—	—	+7 142	+9 194	+2 192

aga tasuti kavakohaselt, siis tuleb üldise võlasumma tõusu panna peamiselt sõjavõlgade arvele (vt. tab. 15).

Tab. 16 toob kokkuvõtte meie rahvusvahelise välisvõlgnevuse kohta. Kapitalipaigutuste ja kinnisvarade kohta uute andmete puudumisel tarvitame eelmise aasta arvutusi.

Meie kohustused välismaa vastu on eelmise aastaga võrreldes tõusnud ligi 6,5 milj. kr võrra, peamiselt riigivõlgade tasumatajätmise tagajärjel. Eesti Panga välisvarade tõusu tagajärjel aga on tõusnud ka meie varad välismaal, nii et üldine välisvõlgnevus peab olema vähenenud, meie ligikaudsel hinnangul umbes 6,1 milj. kr.

Oletusi meie Rahvusvahelise välisvõlgnevuse kohta 1934 a. lõpuks.
Essais d'établissement du montant de la dette internationale de l'Estonie à la fin de 1934.

16.	Kohustused — <i>Engagements.</i>	Milj. kr	Varad — <i>Avoirs.</i>	Millions de kr
Riigivõlad — <i>Dettes de l'État.</i>				
Valitsustevahelised võlakohustused — <i>Dettes inter-gouvernementales</i>		92,1	E. Panga välisvarad — <i>Avoirs étrangers de la Banque d'Estonie</i>	35,9
Raha- ja pangareformi laen — <i>Emprunt sous les ausp. de la Soc. des Nations</i>		25,5	Raha- ja pangareformi paberid Eesti — <i>Titres de l'emprunt de la Soc. des Nat. en Estonie</i>	4,8
Muud riigi- ja omavalitsuste laenud — <i>Autres dettes</i>		8,3		
Kokku — Total		125,9	Kapitalipaigutused ja hoiusummad välismaal — <i>Placements à long terme et dépôts à l'étranger</i>	20
Kapitalipaigutused ettevõtetele ja pankades — <i>Placements à long terme en entreprises et banques</i>		32	Kinnisvarad — <i>Biens immeubles</i>	7
Välismaalaste kinnisvarad — <i>Biens immeubles des étrangers</i>		2		
Er pankade lühiajaliste võlgade saldo — <i>Saldo des crédits à court t. des banques priv.</i>		1,3	Valitsuse varad välismaal — <i>Avoirs d'État à l'étranger</i>	2,2
Kokku — Total		161,3	Kokku — Total	69,9
			Vahe — Balance	91,3

Maksubilansi kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmunud:

Rahvusvaheline maksubilans 1933 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 151(6), 1934 a., lhk. 231—238.
Rahvusvaheline maksubilans 1929—32 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 133(5) 1933 a., lhk. 254—263.
Maksubilans 1928 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 92(7) — 93(8) 1929 a., lhk. 420—426.
Maksubilans 1927 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 78(5) 1928 a., lhk. 303—310.
Eesti maksubilans 1924—26 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 66(5) 1927 a., lhk. 239—256.

Tab. 1. Väliskaubandus mais 1935 a. — Kõikuvõtted on tehtud lühendamata arvude järgi. Arvud alla 50 kg ja 50 kr on märgitud „0“

Main table showing trade statistics for Estonia and Latvia in 1935. Columns include 'Briti Gr.-Bre-tagne', 'Leedu Lätuv-aaie', 'Läti Letto-nie', 'N.S.V.L.U.R.S.S.', 'Poola-Danzig Pologne Danzig', 'Prantsuse France', 'Rootsi Suude', 'Saksa Alde-magna', 'Tšeh-hoslo-vakkia Tšeho-slomag.', 'P.-A. Ühend-riigid Etais-Unis', 'Muid riigid Auites pays', and 'Kokku Total'. Rows list various goods like 'Elusloomad', 'Töit- ja maitseained', 'Toor- ja poolvalmisained', and 'Valmisasendid'.

A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes.

B. Sissevedu kroonides — Importation en kr.

Continuation of the main table, detailing specific goods in two sections: 'I. I. Animaau vivants' (Animals) and 'II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons' (Foodstuffs, beverages, etc.). It includes sub-sections like 'Céréales et produits de minoterie', 'Produits de l'élevage du bétail', and 'Matières premières et demi-fabriquées'.

*) Sellest: 1) Valismaal töötletud Eesti kauba tagasivedu Bestisse 866 kg 15 055 kr — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 866 kg 15 055 kr. 2) Valismaa kauba ajutine sissevedu tänuandavaks töötlemiseks Eesti 1 975 kg 27 863 kr — Importation des marchandises étrangères pour la fabrication 1 975 kg — 27 863 kr.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega mais 1935 a.

Commerce extérieur avec les autres pays en mai 1935.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
108. Argentina — Argentine	157,5	43 988	0,6	2 024	52. Iraan — Iran	—	—	5,3	4 220
6. Austria — Autriche	18,1	75 673	3,3	7 490	44. Irak — Irak	—	—	12,6	1 006
7. Belgia-Luksemb. m. 1. — Belgique-luxembourgeoise Union économ.	378,9	110 102	638,3	58 044	19. Itaalia — Italie	70,8	100 015	12,7	24 879
Belgia asumad ¹⁾ — Colonies belge ¹⁾	1,2	1 100	—	—	45. Jaapan — Japon	1,4	12 429	32,5	4 800
88. Kongo — Congo	1,2	1 100	—	—	172. Kolumbia — Colombie	3,1	4 494	18,6	3 824
170. Brasiilia — Brésil	9,9	11 511	114,4	17 301	15. Kreeka — Grèce	6,6	11 880	16,2	2 929
Briti asumad ¹⁾ — Colonies britanniques ¹⁾	502,2	210 302	401,6	71 828	34. Lõunaslaavia — Yougoslavie	0,2	80	—	—
58. Aden — Aden	—	—	5,1	741	32. Malta — Malte	—	—	2,6	550
182. Austraalia — Australie	16,5	55 696	1,4	1 600	146. Mehhiko — Mexique	1,2	1 300	21,0	3 050
82. Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-egyptien	0,6	615	—	—	23. Norra — Norvège	94,0	9 877	31,9	96 567
98-104. Ida-Aafrika — Afrique d'Est	0,5	931	1,1	160	174. Paragvai — Paraguay	16,3	14 600	—	—
65. India — Inde	272,6	80 097	189,4	17 260	175. Peruu — Pérou	0,4	552	25,0	5 456
154. Jamajka — Jamaïque	2,2	1 228	6,5	1 014	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	871,4	123 605	154,7	68 174
136. Kanada — Canada	0,4	518	4,0	8 896	27. Portugal — Portugal	33,1	16 032	22,7	6 331
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud Africaine	10,8	4 118	89,2	18 159	Portugali asumad ¹⁾ — Colonies portugaises	—	—	1,1	141
85-88. Lõuna-Aafrika — Afrique d'ouest	72,8	21 661	5,1	777	183. Ida-Aafrika — Afrique d'Est	—	—	1,1	141
68. Malaisia — Malaisie	3,2	3 111	10,3	5 898	Prantsuse asumad ¹⁾ — Colonies françaises	30,5	6 655	20,4	6 232
51. Palestiina — Palestine	17,4	7 526	47,6	12 591	109. Abeeria — Algérie	0,1	152	—	—
69. Põhja-Borneo — Bornéo du Nord	0,8	1 322	—	—	120. Kamerun — Cameroun	0,3	300	—	—
62. Tseloon — Ceylan	103,8	32 117	10,7	2 994	123. Madagaskar — Madagascar	0,3	334	—	—
184. Uus-Ginea — Nouvelle-Guinée	0,0	12	—	—	80. Maroko — Maroc	28,9	4 702	0,8	834
185. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zélande	0,6	1 350	4,3	567	122. Somaalraan — Côte des Somalis	0,6	803	—	—
150-153. Vahe-Ameerika — Amérique Centrale	—	—	8,9	1 211	113. Sudaan — Soudan	0,3	239	—	—
155-161. Bulgaaria — Bulgarie	5,8	11 090	—	—	64. Süüria — Syrie	—	—	18,5	5 259
140. Costa-Rica — Costa-Rica	—	—	14,2	3 405	110. Tuneesia — Tunisie	—	—	1,1	139
173. Ecuador — Equateur	2,0	1 748	35,3	8 204	28. Rumeenia — Roumanie	40,4	10 890	—	—
76. Egiptus — Egypte	68,7	97 764	130,0	23 077	18. Soome — Finlande	428,9	180 848	2 309,8	420 188
40. Hiina — Chine	0,1	180	78,7	20 922	30. Šveits — Suisse	7,7	49 717	46,4	25 851
11. Hispaania — Espagne	2,8	2 245	125,0	19 089	9. Taani — Danemark	1 016,0	87 824	155,2	96 104
Hispaania asumad ¹⁾ — Colonies espagnoles ¹⁾	—	—	12,2	2 041	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	220,7	73 389	181,6	65 240
107. Kanaari saared — Îles Canaries	—	—	9,6	1 371	171. Tšiini — Châi	11,8	2 623	—	—
79. Maroko — Maroc	—	—	2,6	670	56. Türgi — Turquie	10,7	12 448	27,4	8 225
48. Hedžaa-Nedžid — Hedjaz-Nedjed	—	—	0,5	393	10. Ungari — Hongrie	0,9	1 227	1,6	8 563
25. Hollandi — Pays-Bas	60,1	70 818	141,5	50 565	176. Urugvai — Uruguay	0,2	599	94,0	20 862
Hollandi asumad ¹⁾ — Colonies néerlandaises ¹⁾	727,9	92 714	51,4	12 873	177. Venezuela — Venezuela	36,2	87 361	1,0	260
167. Guracao — Curaçao	663,6	65 031	—	—	134. P.-A. Ühendriigid — États-Unis d'Amérique	3 967,6	1066180	1 811,9	277 040
72. Ida-India — Inde	64,3	27 983	51,4	12 873	P.-A. Ühendriikide asumad ¹⁾ — Colonies des États-Unis d'Am.	0,1	185	—	—
64. Hongkong — Hong-Kong	0,2	131	—	—	195. Haval — Hawaï	0,1	135	—	—
17. Iiri — Irlande	0,0	77	—	—	Puudulikult märgitud riigid — Pays non indiqués	—	—	0,4	410

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus mais 1935 a.

Commerce extérieur des principaux articles en mai 1935.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
II. Toit- ja maitseained, joogid		4 102,8	373 186	III. Toor- ja poolvalmisained		15 576,7	2 094 753
2.	Tera- ja jahvatatud vill	42,3	7 539	8.	Loomariiginaid, peale rasvade	193,8	155 273
30	Riis	41,5	7 035	287—241	Toored loomanahad ern.	120,9	105 157
	Sel.: Br. India	41,5	7 035		Sel.: Venezuela	36,2	37 361
3.	Aed- ja juurvili	55,4	24 624		Leedu	31,4	19 330
50	Apelsinid ja mandariinid	17,4	6 862		Argentina	22,9	17 468
60	Sõdrunid	31,6	12 027	245—257	Karusnahad	1,8	39 194
68—75	Puuvilli ja marjad kuivatatud	4,6	3 716	9.	Seemned, taimed ja nende osad	449,3	215 537
5.	Kaia, kalasaadused ja vähid	168,4	14 569	281	Kõpra	158,6	42 664
112	Heeringad	98,2	9 942	285	Ristikehinaseemned	0,5	551
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	3 825,8	324 733	305, 306	Tubak lehtedena, kasvudena	60,5	100 397
187	Kohv toores, ubadena	5,3	8 057		Sel.: Hollandi	14,8	28 790
172, 175	Kakao ubadena ja pulbrina	22,5	12 979		Prantsuse	14,1	21 180
176	Tee igasugune	2,7	6 848		Taani	9,7	18 245
178, 179	Suhkur peenike ja rafinaad	1 984,5	225 043	307	Humalad	2,9	7 813
	Sel.: Briti	1 678,7	190 454				
204—206	Sool	1 791,8	33 884	11.	Faberitoornained	172,7	32 496
218—217	Viinad ja veinid	0,2	25 314	349	Tseluloos kuiv	172,7	32 496
221—224		—	—	12.	Tekstiiltoornained	714,6	760 733
7.	Loomasööd	10,7	1 375	352	Puuvilli toores	448,2	555 155
231, 231-a	Kivid igasugused (loomatoit)	—	—		Sel.: P.-A. Ühendriigid	370,0	447 892
	Sel.:	—	—	357	Kanep	73,8	35 217
232	Ölkogid	—	—		Sel.: Br. India	60,2	25 014
233	Sojatangud	—	—	359	Džunt	139,7	82 473
236	Loomalubi	10,0	1 845				

1) Dominioonid, asumad, valdused, protektoraadid, mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus mais 1935 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en mai 1935 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
363	Vill värvimata	34,3	101 859	740	Kalavõrgud	0,2	1 803
	Sel.: Briti	10,6	59 647	762—767	Peakatted igasugused	1,1	25 892
	Austraalia	13,8	40 263	20. Metallid	3 007,4	511 131	
367	Kunstavill	3,5	8 802	768—772	Raud ja teras (-viita, latt., sordi jne.)	2 073,5	270 570
368	Toorsiid	—	—	775—778	Sel.: Saksa	1 008,5	131 848
13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)		402,4	54 940		Frantsuse	779,0	92 193
376	Malm toores	346,2	24 690	773, 774,	Raud- ja terasplekk	815,4	185 067
389	Inglistina	4,1	11 542	779, 783	Sel.: Briti	327,4	93 441
390	Tina	36,1	9 053		Saksa	274,0	52 615
14. Määratud peale ärtside		4 233,5	95 063	784—788	Raud- ja terastraat igasugune	93,5	25 252
397—399	Vabrik ja ehit. tarvitav savi	635,5	19 707	789—790	Vask	8,2	8 141
447	Kivisüsi	2 055,5	50 460		Sel.: Rootsi	7,9	7 588
	Sel.: Briti	2 055,5	50 469		Austria	0,2	481
449	Koks	135,9	3 075	701.	Vasktorud	3,2	5 287
15. Keemiatööstuse toorained		9 356,9	761 397	792	Vasktraat isoleer-ta igasugune	3,0	3 673
a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		1 922,0	233 219				
462	Loomarasv tehniliseks tarbeks	0,2	180	21. Põllumajandusmasinad ja riistad (silia ka pihnatud, sisseaadud)	398,5	338 043	
468	Sojaoõli	16,8	9 277	800	Traktorid	14,8	25 304
473	Palmiteraõli	3,6	1 846	810, 811	Viljajeksugarmittuurid jõumasi-		
474	Kooksoõli	5,7	2 200		naga ja ilma		
	Sel.: Taani	5,3	2 172	817, 818	Niidumasinad	220,9	129 143
481	Kakaovõi	6,5	7 774	825	Vikadid	15,2	61 091
483, 496-a	Nafta ja gaasioõli	100,0	5 998	830—833	Separaatorid ja m. piimandus-		
	Sel.: P.-A. Ühendriigid	56,2	3 369		masinad	7,4	23 088
484	Masuit	94,7	8 370	834	Pilma transportkanuud	7,2	8 295
485	Petrooleum	709,0	43 324	835	Pilutööstusmasinate osad	30,6	25 050
	Sel.: Holl. Curaçao	200,0	14 070				
	N. S. V. L.	212,6	12 916	22. Jõu- ja tööstusmasinad	80,4	268 054	
	Poola-Danzig	197,3	10 443	837	Plahvatusjõumasinad	2,4	5 798
487	Bensin	503,3	41 585	841	Veskiite sisseaadud	0,1	83
	Sel.: Holl. Curaçao	234,5	18 815	840	Kudumismasinad	0,5	4 385
	Briti	152,7	12 234	850	Ümblus- ja pilutamismasinad ja nende osad	4,3	27 264
493	Parafin	5,1	1 956	842—848,	Tööstusmasinad ja abinõud igasugused	58,4	165 992
496	Määrdeõli ern.	250,0	50 494	851—864	805	86,2	64 032
	Sel.: P.-A. Ühendriigid	104,2	23 122		868	262,6	329 187
	Holl. Curaçao	82,6	17 200		872	6,2	3 634
515	Kautšuk ja guttaperi toored	5,4	5 712	876	Malmist emallitud nõud	26,0	12 367
518	Kampoi	79,0	14 451	881,884,885	Kaunist ja terasest taotud, pres-	86,0	26 318
	Sel.: P.-A. Ühendriigid	72,8	13 212	875, 877—	sit- ja valatud kaup ern.	4,7	4 604
527, 528	Terpentinõli	1,9	1 109	880, 886	Raudtraatnaelad ja -needid	33,6	58 360
b) Väetised		4 232,2	230 574	887, 889	Muu treitid, poleeritud, lihvitud	24,0	38 964
535	Tähtsälpeeter	10,0	1 320	893	raud-jateraskaupigasugune	0,3	2 989
537	Väevehlapu ammoniaak	29,0	3 241	895	Raud- ja terastraatkaup ern.	4,4	9 809
541	Superfosfaat	3 169,2	126 920	901—903	Noakaup igasugune	6,8	43 581
546, 547	Kaalisoolad	—	—	906-908, 911	Ern. käsitööriistad	12,5	29 326
c) Keemiatööstuse toorained punkt a ja b nimetatuna		3 212,7	297 604	909—910	Villid ja keermetsilidk. abinõud	1,9	6 870
549	Väävel toores, tükkidena	3 207,3	282 041	912	Vaskkaup igasugune	7,0	35 750
				920	Alumiiniumkaup ern.	0,8	8 910
IV. Valmisaadused.							
16. Nahad töötletud ja nahkkaup		5 943,8	3 660 199	23. Metallkaup	61,5	151 427	
566—568	Suured parknahad	2,6	40 034	924, 925	El.-dünamos, -mootorid, trans-	1,8	7 556
569—576	Töötletud peensord. nahad	1,0	17 094		formaatorid	0,1	2 537
580	Masnarihimad	0,7	16 821	928	El. mõõtmisaparaadid	2,6	36 246
17. Puittootmisaadused		31,4	17 399	932	El. hõõglambid	34,1	17 002
593	Vineer liimimata	4,8	2 209	934	El.-kaablid metallpantseriga	11,3	17 310
600—604	Aami- ja puusepatöö	0,0	0	935	El.-juhed isoleeritud	6,3	22 368
609—612	Tisleri- ja treialitöö	3,0	9 425	939	El. lüliljad, kaitsjad, lambipesad, recostaadid ja signaalitarbed	1,4	26 092
18. Paberitööstusaadused		112,5	96 414	943	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.		
624	Puuppapp, värvimata	14,4	2 353	945	El. lüliljad, kaitsjad, lambipesad, recostaadid ja signaalitarbed	6,1	84 625
	Sel.: Soome	14,4	2 353	945	El. lüliljad, kaitsjad, lambipesad, recostaadid ja signaalitarbed	0,2	7 109
638	Paberossipaber	5,0	10 081	958—966	Arstiriistad, -aparaadid ja -tarbed	0,1	6 247
644	Pergament ja porgamiinpaber	12,1	8 349	973—980-a	Kellad	1,3	15 288
646, 647	Päevapildipaber	2,4	11 340	981—984	Muusikariistad	1,0	11 077
648	Tapetid ja bordiifrid	26,4	15 205		Laskeriistad	0,0	564
662, 663	Raamatud ja muu trükitöö	1,6	4 156	26. Transportabinõud	204,9	514 272	
19. Tekstiilitööstusaadused ¹⁾		63,5	513 681	988—992	Veesõiduriistad	3 rgt.	193
667—670	Puuvillaanid ja -lõng	7,0	51 599	999	Sõiduaud	87 tk.	238 689
671—676	Puuvillane ²⁾	6,9	72 732	1002	Veoaudote raamid ühes mootori ja ratastega	48 „	128 576
	Sel.: Briti	4,0	37 942	1003	Mootorrattad	94 „	64 342
	Saksa	1,2	18 038	1006	Audote osad	5,3	13 155
683	Puuv. masnarihimad	1,3	4 631	1007	Jalgtrastate ja mootorrattaste osad	2,9	13 260
685, 750	Sukad, sokid	0,0	405	1008	Jalgtrastad	710 tk.	45 942
687, 708, 751	Muud kujutatud tööd ern.	0,1	1 026	1025	Keramik ja muud mineraalkaubad	440,2	131 422
688	Puuv. kardinaatill	0,4	6 611	1038	Kääd, tahud loomliikud	113,9	19 360
699—701	Villane lõng	13,3	109 226		Tulekindlad kivid ja tähvild (samottkivid)	232,2	35 206
702, 703	Villane riie kangastena	1,7	29 219				
	Sel.: Briti	1,7	29 156				
706, 741	Villased ja puuvillased kangad tehn. tarbeks	0,3	3 254				
718, 715	Siid- ja kunstsiidniit ja -lõng	23,8	145 600				
716—719							
721, 731	Siid- ja kunstsiidriie	0,7	18 549				
743	Vahariie ja vahariidest kaup	3,5	15 839				
747, 748	Kõled ja nõbid	0,0	102				

¹⁾ Sellest: Väismaal töötletud eesti kauba tagasivedu Eestiisse 866 kg 16 065 kr; välismaa kauba ajutine sissevedu talendavaks töötlemiseks Eestiisse 1 973 kg 27 363 kr.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus mais 1935 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en mai 1935 (suite).

Järjek. nr. täielikkus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. täielikkus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
1051—1053	Fajanskaup	27,8	14 532	1290	Sahariin	0,2	3 160
1054—1055a	Portselankaup	16,0	15 401	1295	Rohud	0,3	19 735
1056—1073	Klaaskaup	16,8	24 764	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,8	19 762
28.	Keemiatööstussaadused	1 271,7	620 229	1319—1321	Parkimisekstraktid	90,8	30 684
1102	Kaselin	—	—	1323, 1324, 1325,			
1103	Albumiin	23,2	22 002	1326—1344	Mineraalvärvid	137,0	37 434
1104—1109	Pehmet kummit tooted	40,6	113 614	1348	Alisarilnvärvid ern.	7,9	98 040
1110	Veautode massliiv-kummištiinid	0,6	851	1356	Trükkivärv	2,4	5 458
1113, 1114	Kummit jalanõud	2,4	7 262	1360	Pronksipulber	1,3	3 381
1146	Värvilahutu alumiinium	90,0	9 550	1363, 1364	Lõhkeained	1,1	460
1165	Pesusooda	213,0	30 250	1368	Linoleum	3,8	3 581
1166	Sõõgisooda	—	—				
1168	Seobikivi puhastamata	119,0	32 050	29.	Muud eraldi nimetatamata kaubad	5,3	44 096
1182	Värvilahutu igas	56,5	5 958	1380	Nõõbid igas	2,1	15 537
1234	Kaltsiumkarbid	37,0	11 159	1394—1396	Kirjutusmaterjal ern.	0,8	10 034
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		2 353 tk	176 337	13.	Ärteid ja metallid töötlemata (metallimurd)	315,5	19 743
1	Hobused (arv)	28 tk.	10 916	380	Vanaraud	300,7	11 274
2	Velsed (välja arvatud vasikad) (arv)	—	—	385, 386	Sel.: Läti	218,2	7 582
II. Toit- ja maitseained, joogid.		4 978,0	1 919 511		Vanavask	8,6	2 485
3.	Aed- ja juurvili	2 527,6	84 769		Sel.: Saksa	8,6	2 485
38	Kartul, toores	2 490,0	78 624	14.	Mineraalid peale ärtside	3 891,7	31 763
41	Sibulad	17,0	1 775	400, 407-a	Kips	671,2	14 577
47	Sigur, värsked ja kuivad	12,2	2 440	417	Kaltsiitkivi (Eesti)	3 000,0	6 677
57	Ünnad	—	—	15.	Keemiatööstuse toorained	1 674,6	190 017
4.	Karjasaadused	1 661,7	1 576 997	a)	Õlid, rasvad, valgurid, kummit tooreid	1 630,8	91 996
76	Peekon	86,5	116 087	487	Eesti bensiin	47,9	13 500
	Sel.: Briti	86,5	116 087	497	Põlevkivisõli	1 348,6	61 475
77	Sealiba värsked ja soolatud	22,6	12 918	508-a	Bituumen	—	—
79	Loomailha	70,8	25 566	b	Keemiatööstuse toorained punkt a ja b nimetatamata	43,9	98 021
	Sel.: Soome	54,7	19 787	565	Kunstasrv töötlemata	43,8	98 001
81	Lambailha	35,5	21 903				
	Sel.: Rootsi	34,4	21 047	IV. Valmissaadused.			
93	Pihnapulber	1,0	840	16.	Nahad töötletud ja nahkkaup	—	—
96	Või	901,0	1 072 968	566, 567	Suured parknahad	—	—
	Sel.: Briti	557,6	512 950				
	Saksa	201,5	506 295	17.	Puutööstussaadused	1 231,1	305 570
99	Munad	8885880 tk	313 501	503-a	Vineer	1 050,3	231 422
					Sel.: Briti	875,3	142 790
5.	Kala, kalasaadused ja vilhid	360,6	133 580	594	Saksa	73,0	46 480
100—106	Värsked kalad	331,6	120 718		Vinoorist tootl põhjad	164,1	67 680
106	Tindkala	—	—		Sel.: Saksa	55,2	28 120
110—120	Kalakonservid	4,5	4 362		Belgia Luksemb. m.l.	53,3	18 700
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	394,8	119 553	600, 610	Mööbel	6,4	3 850
127	Kartulijahu	227,8	37 580	18.	Paberitööstussaadused	794,4	160 478
187	Sokolad	4,1	4 663	634	Pakkimispaber	155,5	34 507
188	Kompvekid	58,4	36 772	636, 637	Kirjutus- ja trükkpaber	604,0	116 808
210	Teraloleb, pain normal	0,9	274	19.	Tekstiilitööstussaadused¹⁾	360,1	868 603
213	Piiritus	99,3	37 088	667—670	Puuvillaniit ja lõng	100,8	266 183
III. Toor- ja poolvalmisained.		33 331 365	2 841 644		Sel.: Saksa	58,3	104 666
8.	Loomariistained, peale rasvade	121,4	204 383	671—676	Poola-Danzig	0,6	25 043
237—241	Loomanahad kuivad soolatud	15,0	46 349		Sel.: Läti	0,2	157 572
	Sel.: N. S. V. L.	0,5	22 600		Rootsi	39,1	119 117
	Saksa	5,2	17 600	690	Linane lõng	28,4	57 100
237—241	Loomanahad märjalit soolatud	95,3	120 417	691-a	Linane rihke jäme	19,3	40 121
	Sel.: N. S. V. L.	87,9	118 528	696	Pakkimis- ja kotirihke džauidist	130,2	78 437
243—257	Karusanahad	0,2	1 346		Sel.: Taani	91,6	50 961
260	Jõhvivid	2,1	11 142		Läti	8,6	11 296
270	Soolad	4,0	9 821	22.	Jõu- ja töömehhanad	92,0	89 291
9.	Seemned, taimed ja nende osad	29,4	6 576	359	Külmutamisseadised	3,2	6 895
274, 276	Linaseemned	—	—	23.	Metallkaup	73,0	28 063
10.	Metsamaterjal	20 964,6	948 804	370	Radiatorid malmist	16,8	9 297
311	Haavapakud	1077,2 tühn	49 165	24.	Elektrimehanad, aparaadid ja tarbed	14,6	42 290
322	Propsid	12503,5 „	96 061	942	Telefoni apar. ja n. osad	2,8	18 724
320, 323-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	13480,1 „	337 522	27.	Keraamika ja muud mineraalkaubad	258,8	45 741
	Sel.: Briti	10907,7 „	242 447	1015	Sement	—	—
335	Kastilauad	5530,6 „	238 721		Sel.:	—	—
11.	Paberitööstused	5 426,0	547 639	1066	Tahvelklaas lihvimata	254,7	43 265
347	Puumass märg	865,3	23 372	28.	Keemiatööstussaadused	51,0	19 639
349	Tselluloos	4 414,5	501 687	1102	Kaseiin	0,1	75
	Sel.: P.-A. Ühendriigid	1 715,5	217 479	1818	Tuletikud	39,1	15 246
	Briti	1 727,1	184 168	29.	Muud ern. kaubad	3,0	34 762
12.	Tekstiilitööstused	908,1	892,719	1392	Kunstasrvkammid	2,0	27 160
354	Lina	488,1	616,654				
	Sel.: Briti	278,7	336 225				
	Saksa	107,1	150 607				
355	Takud	249,5	268 020				

¹⁾ Sellest Bestis töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 9 600 kg 181 760 kr väärtuses.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega juunis 1935 a.

Commerce extérieur avec les autres pays en juin 1935.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“. — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sisseevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sisseevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentina — Argentine	73,3	62 651	13,8	15 024	52. Iraan — Iran	0,0	12	7,8	1 983
6. Austria — Autriche	28,0	111 786	1,2	2 880	10. Itaalia — Italie	41,5	91 681	43,1	46 762
7. Belgia-Luksemburgi m. l. — Belgique-Luxembourgeoise Union Econom.	771,5	125 035	209,9	31 616	45. Jaapan — Japon	7,4	14 383	—	—
Belgia aasmaad ¹⁾ — Colonies Belges ²⁾	2,7	3 207	—	—	172. Kolumbia — Colombie	16,0	24 161	31,8	8 351
83. Kongo — Congo	2,7	3 207	—	—	15. Kreeka — Grèce	4,4	7 811	—	—
169. Boliivia — Bolivie	—	—	10,5	1 346	34. Lõunaslaavia — Yougoslavie	0,1	79	—	—
170. Brasiilia — Brésil	15,5	21 353	113,0	9 504	Mandžukuo — Mandchukou	—	—	38,4	12 271
Briti aasmaad ¹⁾ — Colonies britanniques ²⁾	463,6	207 212	220,8	56 558	146. Mehhiko — Mexique	5,4	4 746	0,6	868
182. Austraalia — Australie	9,3	32 649	9,8	3 147	23. Norra — Norvège	54,9	7 712	440,8	132 310
82. Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-egyptien	11,8	23 122	2,2	3 16	148. Panama — Panama	—	—	1,5	350
08-104. Ida-Aafrika — Afrique d'Est britannique	0,7	1 215	2,1	604	174. Paragvai — Paraguay	2,0	622	5,2	838
65. India — Inde	300,8	89 294	92,0	10 181	175. Peruu — Pérou	3,2	5 006	—	—
164. Jamajka — Jamaïque	6,8	6 981	—	—	26. Poola-Danzig — Pologne-Dantzig	2 031,2	91 894	134,6	50 050
186. Kanada — Canada	—	—	3,3	7 238	27. Portugal — Portugal	6,2	1 414	45,3	7 071
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud Africaine	71,8	27 322	9,2	4 777	Portugali aasmaad ¹⁾ — Colonies portugaises ²⁾	—	—	1,0	123
85-89. Lõuna-Aafrika — Afrique d'Ouest	8,6	4 293	1,1	141	133. Ida-Aafrika — Afrique d'Est	—	—	1,0	123
66. Malaisia — Malaisie	0,5	181	1,9	400	Prantsuse aasmaad ¹⁾ — Colonies françaises ²⁾	28,1	8 139	27,1	8 594
61. Palestiina — Palestine	—	—	50,5	23 579	109. Algeeria — Algérie	0,1	151	—	—
92. Tseilon — Ceylan	51,4	16 349	41,6	6 182	71. Indo-Hiina — Indo-Chine	0,0	16	—	—
185. Uus Meremaa — Nouvelle Zélande	1,9	5 806	3,1	860	120. Kamerun — Cameroun	0,3	356	—	—
150-153. Vahe-Ameerika — Amérique centrale	—	—	1,0	127	80. Maroko — Maroc	25,4	4 348	1,7	1 789
8. Bulgaaria — Bulgarie	4,4	8 287	—	—	122. Somaalirannik — Côte des Somalis	2,3	3 268	—	—
173. Ecuador — Equateur	—	—	3,1	654	54. Süüria — Syrie	—	—	23,8	4 631
76. Egiptus — Égypte	68,3	97 858	80,9	11 907	110. Tuneesia — Tunisie	—	—	1,6	2 174
143. Guatemala — Guatemala	—	—	1,9	290	28. Ruumeenia — Roumanie	0,4	1 456	—	—
144. Haiti — Haïti	—	—	1,1	307	142. Santo-Domingo — Dominique, République	—	—	3,0	700
40. Hiina — Chine	1,9	2 154	38,0	14 310	53. Siam — Siam	—	—	—	—
11. Hispaania — Espagne	4,0	1 904	1,2	2 657	13. Soome — Finlande	800,0	194 210	—	—
Hispaania aasmaad ¹⁾ — Colonies espagnoles ²⁾	—	—	2,7	545	36. Šveits — Suisse	11,5	52 579	19,8	12 711
107. Kanaari saared — Îles Canaries	—	—	0,7	130	9. Taani — Danemark	963,6	122 797	—	—
79. Maroko — Maroc	—	—	2,0	418	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	23,2	46 179	177,4	86 253
25. Hollandi — Pays-Bas	340,1	116 909	508,4	92 681	171. Ühili — Chili	—	—	—	—
Hollandi aasmaad ¹⁾ — Colonies néerlandaises ²⁾	675,7	59 288	45,0	12 137	56. Ühigi — Turquie	2,8	3 581	0,1	2 120
167. Curaçao — Curaçao	668,6	50 578	3,1	405	18. Ungari — Hongrie	2,2	3 099	0,4	954
72. Ida-India — Indes néerland.	7,1	8 710	41,9	11 732	176. Uruguay — Uruguay	1,0	959	20,2	5 478
43. Hedžaa ja Nedžid — Hedjaz et Nedjéd	—	—	7,4	926	134. P.-A. Ühendriigid — États-Unis d'Am.	536,7	524 676	520,6	84 344
64. Hongkong — Hong-Kong	0,2	141	—	—	P.-A. Ühendriikide aasmaad ¹⁾ — Colonies des États-Unis d'Am. ²⁾	0,2	336	—	—
					Haval — Hawaï	0,2	336	—	—
					Puudulkult märgitud riigid — Pays non indiqués	—	—	2,1	2 368

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus juunis 1935 a.

Commerce extérieur des principales articles en juin 1935.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	
		2	3			5	6
		SISSEVEDU — IMPORTATION.				SISSEVEDU — IMPORTATION.	
II. Toit- ja maitseained, joogid		6 464,6	352 972	III. Toor- ja poolvalmisained		7 677,3	1 343 829
2.	Tera- ja jahvatatud vili	58,2	11 483	9. Loomariigisained, peale rasvade	204,3	178 502	
30	Riis	58,0	11 260	287—241. Toored loomarahad ern.	140,2	120 455	
	Sel.: Briti-India	58,0	11 260	Sel.: Argentina	58,9	58 901	
				Leedu	49,3	30 638	
3.	Ala- ja juurvili	47,3	20 256	243—257. Karusnahad	5,0	39 610	
59	Apelsiinid ja mandariinid	6,1	3 347	9. Soommed, taimed ja nende osad	139,9	114 054	
60	Sidrunid	11,9	5 250	281. Kopra	51,3	14 640	
69—75	Puuvili ja marjad kuivatatud	0,7	4 852	285. Ristikheinaseemned	0,3	269	
5.	Kala, kalasaadused ja vähid	340,1	17 807	305, 306. Tubak lehtedena, kasvudena	49,3	83 754	
112	Hearingad	67,3	8 269	Sel.: Hollandi	13,9	28 791	
6.	Mund toit- ja maitseained ning joogid	6 018,7	303 221	Taani	8,6	15 763	
167	Kohv toores, ubadena	7,0	9 051	Prantsuse	10,0	14 691	
172, 175	Kakao ubadena ja pulbrina	11,4	6 596	307. Humalad	0,8	1 544	
176	Tee igaosune	2,3	5 730	II. Paberikoormised	322,7	63 381	
178, 179	Suhkur peenike ja raffinaad	1 465,6	166 585	349. Tselluloos kuiv	322,7	63 381	
	Sel.: Briti	1 290,8	147 797	13. Tekstiilkoormised	626,3	639 994	
	Poola-Danzig	174,8	18 788	352. Puuvill toores	206,5	374 457	
204—206	Sool	4 507,1	81 773	Sel.: P.-A. Ühendriigid	211,7	247 957	
213—217				Egiptus	68,3	97 858	
221—224	Viinad ja veinid	5,9	20 294	357. Kanep	84,4	32 526	
7.	Loomasööd	—	—	Sel.: Briti-India	78,9	27 352	
231, 231-a	Kliid igaosused (loomatoit)	—	—	359. Džuu	150,1	44 797	
	Sel.:	—	—	363. VIII värvmata	40,8	112 813	
232	Õlikoogid	—	—	Sel.: Briti	16,5	55 284	
238	Sojatangud	—	—	Austraalia	9,2	31 777	
235	Loomalubi	—	—	367. Kunstvill	1,7	3 327	
				368. Tooresidid	—	—	

¹⁾ Dominioonid, aasmaad, valdused, protektoraadid ja mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus juunis 1935 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en juin 1935 (suite).

Järgok. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järgok. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr	
1		2	3	4		5	6	
SISSEVEDU—IMPORTATION.								
13.	Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	471,7	35 746	773, 774,	Raud- ja terasplakk	924,1	204 677	
376	Malm toores	439,0	18 417	779—783	Sel.: Briti	321,7	92 331	
380	Inglismaa	0,8	3 607		Belgia-Luuksemb. m. l.	220,4	44 196	
390	Seetina	10,0	3 046		Prantsuse	214,3	93 078	
14.	Mineraalide peale ärsid	3 273,7	50 987	784—788	Raud- ja terastrauat igas	57,0	15 075	
397, 399	Vabrik ja ehit. tarvitav savil	250,4	3 398	789—790	Vask	17,4	10 733	
447	Kivisüsi	2 785,1	35 879		Sel.: Rootsi	8,1	7 776	
	Sel.: Briti	1 135,1	18 538		Saksaa	6,6	6 643	
440	Koks	50,0	1 500	701	Vasktorud	3,7	6 806	
15.	Keemiatööstuse toorained	2 070,0	250 154	702	Vasktraat isoleerimata igas	58,1	34 610	
a)	Õli, rasvad, valgud, kummi toorelt	1 751,6	230 863	21.	Põllumaadusemasinad ja riistad (silia ka pilmatalit. sisseaetud)	153,0	206 686	
462	Loomarasv tehniliseks tarbeks	5,2	2 744	800	Traktorid	8,7	13 408	
468	Sojaoil	0,2	110	810, 811	Viljapeksugarnituurid jõumasi- naga ja ilma	10,7	12 456	
478	Palmiterõli	1,9	782	817, 818	Niidumasinad	37,5	22 070	
474	Kookosõli	1,9	782	825	Vikatid	25,5	101 464	
481	Sel.: Taani	8,7	10 048	830—833	Separaatorid ja m. pimanduse masinad	1,9	8 023	
483, 496-a	Nafta ja gaasiõli	335,0	17 555	834	Pilma transpordikannud	1,1	970	
	Sel.: Hollandi	251,8	13 066	836	Põllutöömasinate osad	16,4	16 390	
	N. S. V. L.	83,7	4 480	22.	Jõu- ja töomasinad	56,2	132 466	
484	Masunt	10,0	990	837	Pihlavitusemasinad	0,0	1 490	
486	Petrooleum	433,1	24 020	841	Vesike sissesaaded	2,0	4 712	
	Sel.: Holl. Curaçao	246,0	14 832	840	Kudumismasinad	5,3	10 631	
	N. S. V. L.	187,1	6 538	850	Õmblus- ja plutusmasinad ja nende osad	2,2	12 455	
487	Bensin	501,6	40 932	842—848,	Igasugused töomasinad ja abinõud ruust, malmist, teraest	35,3	94 210	
	Sel.: Holl. Curaçao	411,0	33 213	851—864	865	Masinade ja aparatuuride osad	0,5	58 968
	N. S. V. L.	86,2	6 805	23.	Metallikaup	384,3	239 230	
493	Parafiin	31,7	8 665	863	Malmist emalitud nõud	10,9	6 300	
495	Määrdeõli ern.	208,1	61 394	872	Rauast ja terasest taotud, pressit. ja valatud kaup ern.	12,4	7 411	
515	Kautsuk ja guttaperat toored	1,3	1 788	876	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	231,5	56 440	
518	Kampoi	45,3	8 179	881,884,885	Raudtraatnõelad ja -needid	2,4	1 230	
	Sel.: P.-A. Ühendriigid	144,1	45 565	876, 877—	Muu traatid, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	48,7	64 652	
527, 528	Terpentiinõli	7,6	5 704	880, 886	Raudplekk-kaup ern. lihtne	16,6	27 999	
b)	Väetised	303,2	14 064	893	Vasikraatkangad	0,6	4 210	
535	Tsillaalpeeter	—	—	895	Raud- ja terastraukaup ern.	3,0	8 390	
537	Väikevahapuu ammoniak	—	—	901—903	Nooskaup igasugune	2,1	16 542	
541	Superfosfaat	258,2	9 801	900-908,911	Ern. käsitööriistad	8,0	18 915	
546, 547	Kaalisoolad	50,0	4 263	909—910	Vihid ja keermetsliõik. abinõud	1,3	4 202	
c)	Muud keemiatööstuse toorained	10,2	15 227	912	Vaskaup igasugune	3,1	20 939	
549	Väikeval toores, tükelduna	—	—	920	Alumiiniumkaup ern.	0,3	1 401	
IV. Valmisaadused								
16.	Nahad töötletud ja nahakaup	1,2	19 526	924, 925	El.-dünamod, -mootorid, transfor- maatorid	2,2	9 413	
568—568	Suured parknahad	0,2	1 814	928	El. mõõtmisaparatuurid	0,5	7 005	
569—576	Töötletud peenesord. nahad	0,4	9 055	932	Elektri hõõglambid	2,2	23 995	
580	Masinarhmad	0,3	4 005	934	El.-kaablid metallpanseriga	61,2	43 149	
17.	Puutööstussaadused	345,7	96 873	935	El.-juhed isoleeritud	10,9	14 954	
593	Vineer liimimata	8,1	7 494	939	El. filjad, katsejad, lambipesad, reostaadid ja signaalrõbed	4,0	14 051	
600—604	Aami- ja puusepatöö	248,6	70 681	943	Raadioaparatuurid, -osad ja -tarb. apar. ja laskeriistad	1,2	21 157	
609—612	Tisleri- ja tralalöö	0,6	2 070	945	Päevapildi apar. ja osad	0,2	7 700	
18.	Paberitööstussaadused	159,0	102 230	953	Arstiriistad, -aparatuurid ja -tarbed	0,2	6 395	
624	Puupapp, värvimata	35,8	4 885	958—966	Kellad	0,0	7 185	
	Sel.: Soome	35,8	4 885	973—980-a	Muusikariistad	0,4	5 835	
638	Paberossipaber	2,4	4 142	981—984	Laskeriistad	0,8	4 304	
644	Pergament- ja pergamiinpaber	18,4	11 817	26.	Transpordabinõud	149,0	372 824	
646, 647	Päevapildipaber	9,7	20 940	986—992	Veesõiduriistad	13,44 rgt	1 785	
648	Taotud ja bordüürid	44,1	19 638	999	Sõidunõud	74 tk.	184 715	
662, 663	Raamatud ja muu trükistöö	1,9	3 752	1002	Veocautode raamid ühes mootori ja ratastoga	28 „	88 809	
19.	Tekstiilitööstussaadused ¹⁾	64,9	456 644	1003	Mootorrattad	58 „	34 437	
667—670	Puuvillanöö ja -lõng	3,9	39 154	1006	Autode osad	5,6	20 214	
671—676	Puuvillariie ¹⁾	16,4	113 702	1007	Jalgrataste ja mootorrataste osad	2,2	8 229	
	Sel.: Läti	11,7	67 873	1008	Jalgrattad	580 tk.	34 914	
	Saksaa	1,9	22 044	27.	Keraamika ja muud mineraalkaupad	661,7	149 786	
683	Puuv. masinarhmad	1,7	7 533	1025	Kääd, tahud loomulikud	281,6	22 695	
686, 750	Sukad, sokid	0,0	695	1038	Tulekindlad kivid ja tahviid (sa- mottkivid)	228,1	9 998	
687,703,751	Muu kujutatud töö ern.	0,1	2 088	1051—1053	Fajanskaup	47,0	24 041	
688	Puuv. kardinatill	0,2	3 808	1054—1055a	Portselaskaup	21,4	21 800	
699—701	Villane lõng	10,4	85 532	1056—1073	Klaaskaup	28,6	28 421	
702, 703	Villane riie kangastena	0,8	13 772	28.	Keemiatööstussaadused	1 584,3	566 103	
	Sel.: Briti	0,8	13 713	1102	Kaesein	3,0	632	
706, 741	Villased ja puuvillased kangad tehn. tarbeks	0,9	8 081	1103	Albumiin	7,8	7 877	
713, 715	Siid ja kunstsiidid ja -lõng	20,1	110 815					
716—719,	Siid- ja kunstsiidiriie	0,6	20 421					
721, 731	Vahariie ja vahariidest kaup	3,6	11 254					
743	Kõied ja nõbrid	1,4	689					
747, 748	Kalavõrgud	0,3	3 894					
749	Peakatted igasugused	0,4	11 940					
762—767		4 063,9	690 769					
768—772,	Raud- ja teras-vits, latt., sordi	2 979,2	337 184					
775—778	Sel.: Saksaa	1 830,1	174 818					
	Prantsuse	951,5	112 764					

¹⁾ Sellest: välismaal töötletud Eesti kauba tagasivedu Bestisse 1 854 kg 22 061 kr; välismaa kauba sissevedu täiendavaks töötlemiseks Bestisse 12 257 kg 78 960 kr.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus juunis 1935 a. (järg).
Commerçe extérieur des principaux articles en juin 1935. (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr-couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
1104—1109	Pahmest kummist teosed . . .	20,2	60 125	1308—1311	Lõhma- ja kosmeetikaained . . .	1,0	25 999
1110	Veoaotude massiiv kummikiilind .	0,3	000	1310—1321	Parkimisekstraktid . . .	125,7	47 007
1113, 1114	Kummist jalanõud . . .	1,2	3 168	1323, 1334, 1323			
1146	Väävelhappu alumiinium . . .	249,4	27 033	1336—1344	Müneraalvärvid . . .	117,0	29 581
1165	Peasooda . . .	111,2	16 222	1348	Alisarliluvärvid ern. . .	7,7	97 795
1166	Sõõgsooda . . .	—	—	1356	Trükivärv . . .	3,0	0 161
1168	Kaustsüsooda puhastamata . . .	136,8	34 598	1360	Pronkspulber . . .	0,3	882
1182	Väävelhappe igas . . .	72,2	0 062	1368	Linnoleum . . .	6,3	4 971
1234	Kaltsiumkarbiid . . .	30,3	7 407	29. Muud eraldi nimetatud kaubad .		2,8	27 967
1290	Sahariin . . .	0,3	4 762	1386	Nõõbid igas . . .	1,1	8 392
1295	Lõhnd . . .	0,3	15 586	1394—1396	Kirjutusmaterjal ern. . .	1,2	12 763
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).							
		4 537 tk.	301 650	13. Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd)		616,1	26 696
1	Hobused (arv)	35 tk.	11 975	330	Vanarauad . . .	595,8	19 515
2	Veised (välja arvatud vasikad (nrv)	2 ,,	80		Sel.: Rootsi . . .	304,8	9 760
					Latvi . . .	168,3	5 702
II. Toit- ja maitseained, joogid							
		15 148,7	3 922 150	385, 386	Vannvask . . .	11,1	3 995
3. Aed- ja	Juurviljad . . .	3 640,9	150 957		Sel.: Saksa . . .	4,7	2 215
38	Kartul toores . . .	3 628,4	148 957	14. Müneraalid peale ärside . . .		4 245,1	22 394
41	Sibulad . . .	—	—	406, 407-a	Kips . . .	306,9	6 635
47	Sigur, värske ja kuivat. . .	12,5	2 000	417	Kaltsiitkivi (Besti marmor) .	3 320,0	8 120
67	Õunad . . .	—	—	15. Keemiatööstuse toorained . . .		2 934,3	234 877
4. Karjasaadused . . .		2 097,5	2 312 133	a) Õhd., rasvad, vaigud, kummi tooreid		2 878,9	134 539
76	Peakon. . .	315,7	415 716	437	Besti bensin . . .	37,3	9 866
	Sel.: Briti . . .	315,7	415 716	497	Põlevikiviõli . . .	2 571,4	106 300
77	Sealiha värske ja soolatud . . .	10,0	0 638	508-a	Bituumen . . .	269,1	17 877
79	Loomaliha . . .	54,2	18 081	c) Keemiatööstuse punktid a ja b ni-		55,4	120 238
	Sel.: Soome . . .	48,5	16 681	metamata . . .		53,1	119 238
	Rootsi . . .	5,7	2 000	505-a	Kunstsarv töötlemata . . .		
81	Lambaliha . . .	40,4	24 641				
	Sel.: Rootsi . . .	40,1	24 461	IV. Valmissaadused.			
93	Piimapulber . . .	0,1	17	16. Nahad töötletud ja nahkkaup . . .		29,9	69 151
96	Või . . .	1 141,3	1 480 420	506, 507	Suured parknahad . . .	29,0	67 552
	Sel.: Briti . . .	720,7	737 001	17. Puutööstussaadused . . .		1 294,2	331 810
	Saksa . . .	308,4	728 710	503-a	Vincer . . .	1 113,0	254 530
99	Munad . . .	8102 520 tk.	308 320		Sel.: Briti . . .	852,3	137 150
5. Kala, kalasaadused ja vähid		293,3	129 787	594	Vincerist tootlõpõhjad . . .	104,1	66 080
100—105	Värsked kalad . . .	261,6	118 267		Sel.: Briti . . .	51,9	10 850
106	Tindikalad . . .	—	—		Saksa . . .	22,0	15 490
110—120	Kalakaonservid . . .	2,7	2 523		Prantsuse . . .	39,5	12 700
6. Muud toit- ja maitseained ning joogid		304,1	76 980	609, 610	Mõõbel . . .	16,8	10 200
127	Kartulijahu . . .	226,8	30 698	18. Paberitööstussaadused . . .		686,6	141 148
187	Sokolaad . . .	1,3	1 700	634	Pakkimispaber . . .	113,3	25 912
158	Kompvekid . . .	33,5	20 773	636, 637	Kirjutus- ja trükipaber . . .	538,9	107 936
210	Terassi, pain normid . . .	0,5	171	19. Tekstiilitööstussaadused ¹⁾		335,6	767 493
218	Pihritus . . .	41,3	10 078	607—670	Puuvillaniit ja -lõng . . .	79,2	202 611
					Sel.: Saksa . . .	45,8	129 517
III. Toor- ja poolvalmisained.							
		41 829,0	2 118 860		Poola-Danzig . . .	9,9	24 975
8. Loomariigilained, peale rasvade		69,1	139 395	671—676	Puuvillaniit ¹⁾ . . .	76,4	364 640
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud .	14,1	40 121		Sel.: Läti . . .	8,4	140 501
	Sel.: N. S. V. L. . .	12,1	42 121		Rootsi . . .	32,5	118 201
237—241	Loomanahad märjalts soolatud .	44,7	68 635	690	Linane lõng . . .	21,6	42 986
	Sel.: N. S. V. L. . .	27,0	38 147	691-a	Linane rille . . .	36,4	66 425
	P.-A. Ühendriigid . . .	17,0	18 572	696	Pakkimis- ja kotirite dzuundid .	119,9	75 413
243—257	Karunahad . . .	0,0	122		Sel.: Taani . . .	93,0	48 444
260	Jõhvid . . .	1,0	5 381		Saksa . . .	20,7	21 070
270	Sooleid . . .	7,3	11 535	22. Jõu- ja töömasinad . . .		28,8	22 748
9. Seemned, talimed ja nende osad		—	—	859	Kõlmotusmaja sisseaadused . . .		
274, 275	Linaseemned . . .	—	—	23. Metallkaup . . .		51,1	26 965
10. Meisamaterjal . . .		28 195,3	759 823	870	Radiaatorid malmist . . .	45,1	19 512
311	Palgid, prused, pakud, latid . . .	221,0 tlm.	9 490	24. Elektrimasinad, -aparaadid ja tarbed		4,5	16 335
322	Propsid . . .	24806,0	203 407	042	Telefonipar. ja n. osad . . .	0,8	11 875
320, 326-329	Kuuse- ja männilained ja -plangud	19073,3	446 381	27. Keraamika ja muud müneraalikaubad		548,1	56 128
	Sel.: Briti . . .	18412,9	359 301	1015	Sement . . .	287,8	12 919
335	Kastlained . . .	1068,8	47 188		Sel.: Läti . . .	287,8	12 919
11. Paberitoorained . . .		5 317,0	476 588	1066	Tahvelkliias lihvimata . . .	26,9	43 039
347	Puumaas märg . . .	1 246,8	31 581	28. Keemiatööstussaadused . . .		108,2	44 158
349	Tselluloos . . .	3 996,7	435 202	1102	Kasella . . .	52,1	26 478
	Sel.: Briti . . .	3 225,0	352 850	1818	Tuletkind . . .	31,1	12 261
12. Tekstiilitöorained . . .		452,7	439 087	29. Muud ern. kaubad . . .		2,6	26 355
354	Lina . . .	234,6	313 104	1392	Kunstaarvammid . . .	1,8	22 595
	Sel.: Saksa . . .	144,3	194 685				
355	Takud . . .	92,1	94 800				

¹⁾ Sallast Besti töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 8 920 kg 150 859 kr väärtuses.

Tab. 7. Tallinna sadama tegevus juunis 1935 a.
Mouvement du port de Tallinn en juin 1935.

Rahvuslik lipp Pavillons nationaux	Üldse Grand total			Rootsimaalt-le De-vers Suède				Saksamaalt-le De-vers Allemagne				Soomemaalt-le De-vers Finlande				Laevadega veetud Transport de		
	Arv Nombre	Maht Ton. net	Neist laaditult*		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditult		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditult		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditult		Reisijaid (arv) Voyageurs (nombre)	Kaupu (ton- nides) Marchand. (tonnes)
			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net		
			1	2			3	4			5	6			7	8		
I. SAABUNUD LAEVAD — VÄLISSÖIT — I. ENTRÉES — LONG COURS.																		
Eesti	43	15 640	18	0 350	18	3 831	9	2 423	3	753	—	—	13	2 551	3	1 580	1 080	3 904
Sell. aur.-Dont bat. à vap.	25	11 432	10	4 108	8	2 540	7	2 365	—	—	—	—	8	1 190	1	493	1 635	2 798
Briti	4	5 012	4	5 012	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	573
Poola	2	1 518	2	1 518	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	123
Rootsi	6	1 934	4	1 195	3	786	3	785	—	—	—	—	1	173	1	173	99	506
Saksa	30	19 737	20	16 857	—	—	—	—	15	9 910	13	8 512	8	6 040	6	4 508	404	8 001
Sooma	07	26 600	39	15 608	4	1 245	4	1 245	4	5 108	3	3 831	52	13 825	26	5 301	3 835	1 844
Taani	3	970	3	970	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	761
Kokku — Total	155	71 519	96	47 568	20	5 361	16	4 453	22	15 771	16	13 343	74	22 589	36	11 512	6 045	15 212
I. I. — 30. VI. 1935	540	313 085	384	220 407	81	23 270	61	18 283	110	74 214	00	62 277	178	72 650	100	49 661	9 373	98 417
Mai 1935	134	77 516	89	53 825	18	5 562	12	3 225	22	15 016	18	12 595	52	21 057	31	13 288	1 445	26 208
Juuni 1934	133	95 771	93	40 679	9	2 114	8	1 713	22	16 520	18	11 412	59	22 771	42	10 391	4 455	16 594
RANNASÖIT — CABOTAGE.																		
Rannasõit — Petit cabot.	369	19 639	361	10 098	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15 304
Juuni 1934	384	18 827	378	18 750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 939
II. VÄLJUNUD LAEVAD — VÄLISSÖIT — II. SORTIES — LONG COURS.																		
Eesti	59	24 723	32	15 990	11	3 018	11	3 018	1	56	1	56	28	8 574	6	2 435	1 400	16 047
Sell. aur.-Dont bat. à vap.	37	20 038	23	14 039	9	2 926	9	2 926	—	—	—	—	13	6 257	3	1 866	1 468	14 772
Briti	5	5 527	5	5 527	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	5 294
Läti	2	2 019	2	2 019	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 728
Poola	2	1 518	2	1 518	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	276
Prantsuse	1	813	1	813	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158
Rootsi	7	2 102	5	941	5	1 271	4	809	—	—	—	—	1	132	1	132	99	601
Saksa	32	20 748	28	17 290	4	1 008	3	452	17	11 212	17	11 212	8	6 636	6	4 508	605	6 503
Sooma	66	26 985	52	21 411	3	732	3	732	5	6 385	5	6 385	52	18 838	38	8 264	3 758	6 029
Taani	4	1 104	1	792	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	178	—	—	171
Kokku — Total	178	85 537	128	66 305	23	6 079	21	5 061	23	17 653	23	17 653	89	29 409	51	15 339	6 002	36 957
I. I. — 30. VI. 1935	560	322 518	463	274 336	62	15 088	58	12 864	108	73 528	107	72 843	203	86 282	130	53 500	9 325	170 637
Mai 1935	141	81 177	112	62 434	14	4 130	12	2 444	25	16 133	25	16 133	65	28 658	44	14 359	1 438	28 760
Juuni 1934	100	106 930	110	74 308	10	2 900	7	1 897	21	17 633	21	17 633	87	26 593	49	18 208	4 593	50 465
RANNASÖIT — CABOTAGE.																		
Rannasõit — Petit cabot.	339	19 770	70	7 504	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 706
Juuni 1934	395	24 871	84	8 793	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 637

*) Chargé.

Tab. 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis aprillis ja mais 1935 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en avril et mai 1935

Pour la nomenclature franç. s'adresser à la page 414	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtted)		Sellest				Kesktööstus (5—19 töötajaga ettevõtted)		Kokku		Märts Mars 1935
	April	Mai	Üle 50 töötajaga ettevõtted		20—49 töötajaga ettevõtted		April	Mai	April	Mai	
			April	Mai	April	Mai					
I. Murrud ja kaevandused	60	74	58	73	2	1	—	3	60	77	60
II. Mineraalide töötlemine	21	24	19	19	2	5	—	—	21	24	21
III. Metallitööstus	75	34	66	76	9	8	—	1	77	85	89
IV. Keemiatööstus	15	27	14	27	1	—	—	—	15	27	23
V. Nahatööstus	1	3	1	3	—	—	—	—	1	3	1
VI. Tekstiilitööstus	73	113	71	109	2	4	—	—	73	113	89
VIII. Puittööstus	78	143	59	124	19	19	—	16	84	169	120
VIII. Paberitööstus	20	18	19	17	1	1	—	2	22	18	23
IX. Põllgraafiatööstus	2	—	1	—	1	—	—	—	2	—	3
X. Toit-, maitseain- ja jookide tööst.	9	10	9	9	—	1	—	—	9	10	24
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööst.	2	1	—	1	—	—	—	1	3	1	4
XII. Ehitusettevõtteid	18	24	14	23	2	1	—	6	10	30	17
XIII. Elektri ja gaasi ning gaasi- ja veevar.	4	1	4	1	—	—	—	—	4	1	4
XIV. Puhastusettevõtteid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	376	523	335	432	41	40	11	26	387	548	486
Kokku I. I. — 31. V 1935 a. — Total	3 178		1 973		203		82		2 260		

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis
1. juunil 1935 a.

Situation financière des banques privées et des principales
banques coopératives au 1. juin 1935.

	13	25	13	25	1. VI. 1935 1000 kr
	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	
	1 000 kr		%		
	Aktiiva — Actif.				
1. Kassa — Caisse	932	420	1,1	1,1	
2. Hoiuarved teisis rahaasut. — Comptes courants	5 220	5 350	6,8	13,6	
a) Sellest Besti pangas — Dont à la Banque d'Estonie	2 027	258	2,5	0,7	
3. Pt. 1 ja 2 kokku — Total p. 1 et 2	6 152	5 770	7,4	14,7	
4. Panga päralt olevad väärtused — Ef- fets en portefeuille	2 345	2 112	2,8	5,4	
a) Väärtpaperid — Effets	2 222	1 959	2,7	5,0	
1) Sellest riigi- ja riigi poolt garan- teeritud	1 136	1 359	1,4	3,5	
b) Välismaa rahad ja kullimetallid. Métaux prec. et effets en valeurs étrang.—	79	152	0,1	0,4	
d) Tšekid ja maksukäsud — Chq. et ordr.	44	1	0,0	0,0	
5. Laenud — Prêts	55 272	25 540	66,8	64,9	
a) Disk. vekslid — Escomptes	25 087	15 231	30,3	33,7	
1) Sellest sisemaa vekslid — Dont au pays	19 071	15 231	23,8	38,7	
b) Tähtajal. laenud — Prêts termín.	1 026	3 109	1,2	7,9	
c) Riiklikud laenud — Prêts d'Etat	—	359	—	0,9	
d) Kto-kr. laenud — Autres prêts	29 159	6 841	35,3	17,4	
6. Garantide deebitorid — Garanties	6 566	715	7,9	1,8	
7. Korrespondendid — Correspondants	1 832	780	2,2	2,0	
a) Sisemaa — en Estonie { Loro	269	359	0,3	0,9	
{ Nostro	416	293	0,5	0,8	
b) Välismaa — à l'étranger { Loro	273	—	0,3	—	
{ Nostro	874	128	1,1	0,3	
8. Protestitud vekslid — Effets protestés	78	255	0,1	0,6	
9. Osakondade arved — Succursales	2 001	11	2,5	0,0	
10. Kinnisvara — Immeubles	5 175	2 194	6,3	5,6	
11. Vallasvara — Mobiliers	390	271	0,5	0,7	
12. 13. Jooksvad kulud, makstud % ja komisj. — Prats courants, intérêts et com- missions payés	1 220	407	1,5	1,0	
14. Üleminevad summad — Actifs tran- sitoires	314	240	0,4	0,6	
15. Muud aktiivid — Actifs divers	1 310	1 062	1,6	2,7	
a) Mitmesugused deebitorid	729	976	0,9	2,5	
Kokku — Total	82 715	39 357	100	100	
	Passiiva — Passif.				
1. Panga kapitalid — Capitaux et réserves	7 563	3 124	9,1	7,9	
a) Aktiakapital — Capital versé	5 560	2 171	6,7	5,5	
b) Tagavarakapital — Réserves	1 543	829	1,9	2,1	
d) Muu erikapital — Réserves spéciales	460	124	0,5	0,3	
2. Hoiusummad — Dépôts	39 708	29 754	48,1	75,6	
a) Tähtajal. hoiusummad — Dépôts termín.	6 552	9 173	7,9	23,3	
b) Jooksvad arved — Comptes courants.	31 637	19 867	38,3	60,5	
d) Kto-kr. arv. kred. saldod — Autres dépôts	1 579	714	1,9	1,8	
3. Rediakont — Récomptes	8 284	903	10,0	2,3	
a) Sellest sisemaal — Dont payables à l'intérieur du pays	3 007	903	3,6	2,3	
4. Võlaarved teist. asut. — Créditeurs	1 810	1 456	2,2	3,7	
a) Sellest sisemaal — Dont établis- sements du pays	1 810	1 456	2,2	3,7	
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3, 4	10 103	2 359	12,2	6,0	
6. Korrespondendid — Correspondants	11 374	716	13,8	1,8	
a) Sisemaa — en Estonie { Loro	578	445	0,7	1,1	
{ Nostro	7 534	265	9,1	0,7	
b) Välismaa — à l'étranger { Loro	55	0	0,1	0,0	
{ Nostro	3 207	6	3,9	0,0	
7. 8. Maksukäsud — Transferts	31	66	0,0	0,2	
9. Väljamaksmata % — % restant à payer	255	145	0,3	0,4	
10. Väljamaksmata osakasu — Dividen- des restant à payer	17	135	0,0	0,3	
11. Garantide kreditorid — Garanties	6 566	715	7,9	1,8	
12. Osakondade arved — Succursales	2 154	11	2,6	0,0	
13, 14. Saadud prota. ja muud tulud — Intérêts et commissions reçus	1 782	1 000	2,2	2,6	
16. Jagamata puhaskasu — Bénéfice net.	636	237	0,8	0,7	
17. Üleminevad summad — Transitoires	2 466	1 065	3,0	2,7	
18. Muud passiivid — Passifs divers	1 282	445	1,6	1,1	
a) Amortisatsioon kapital	757	479	0,9	1,2	
b) Mitmesugused kreditorid	—	—	—	—	
Kokku — Total	82 715	39 357	100	100	

Tab. 11. Üksikute pankade
äriseisu summad

1. juunil 1935 a.

Montant des bilans des banques
au 1. juin 1935.

		1. VI. 1935 1000 kr
Erapangad — Banques privées.		
1. Krediidipank a.-s.		28 835
2. G. Scheel ja Ko		16 641
3. Tartu pank		13 228
4. Tallinna linnapank		9 204
5. Tartu linnapank		3 797
6. Kaubapank a.-s.		2 738
7. Eesti laenu-pank a.-s.		2 555
8. Tallinna aktsiapank		1 869
9. Pärnu krediidipank		1 191
10. Tartu tööstuspank		1 370
11. Valga pank		1 150
12. Viru pank		917
13. Võru pank		220
Kokku — Total		82 715
Tähtsamad ühispangad — Principales ban- ques coopératives.		
1. Eesti Rahvapank		5 012
2. Põllumeeste Keskpank		2 348
3. Tallinna majaomanikkude p.		8 932
4. Eesti laenu- ja hoiuühis, Tartus		4 850
5. Tartu majaomanikkude pank		2 006
6. Viljandi ühispank		2 016
7. Põllumajanduse Pank		1 046
8. Pärnu Eesti laenu- ja hoiuüh.		1 420
9. Tallinna laenu ja hoiukassa		1 238
10. Põltsamaa ühispank		970
11. Võru ühispank		833
12. Rakvere ühispank		832
13. Pärnumaa põllumeeste ühis- pank		832
14. Narva ühispank		780
15. Jõgeva ühispank		708
16. Tallinna juudi ühispank		863
17. Põllupidajate ühispank		633
18. Lääne Eesti ühispank		557
19. Võhma ühispank		516
20. Saarde laenu-hoiu ühisus		573
21. Tartu juudi ühispank		492
22. Saarte ühispank		415
23. Tõrva ühispank		406
24. Kinnisvara omanikkude pank		298
26. Petseri laenu- ja hoiuühisus		230
Kokku — Total		39 357

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis
1. juulil 1935 a.

Situation financières des banques privées et des principales
banques coopératives au 1. juillet 1935.

	18	25	13	25	
	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	
	1 000 kr		%		
			Aktiiva — Actif		
1. Kassa — <i>Caisse</i>	894	496	1,1	1,2	
2. Hojuarved teisis rahaasut. — <i>Comptes courants</i>	4 635	6 109	5,5	15,1	
a) Sellest Besti pangas — <i>Dont à la Banque d'Estonie</i>	1 300	351	1,0	0,9	
3. Pt. 1 ja 2 kokku — <i>Total p. 1 et 2</i>	5 529	6 005	6,0	10,3	
4. Panga päraist olevad väärtused — <i>Effets en portefeuille</i>	2 379	2 095	2,0	5,2	
a) Väärtpaberid — <i>Effets</i>	2 277	2 082	2,7	5,2	
1) Sellest riigi- ja riigi poolt garanteeritud	1 144	1 466	1,4	3,6	
b) Välismaa rahad ja kallismetallid — <i>Métaux préc. et effets en valeurs étrang.</i>	64	13	0,1	0,0	
d) Tšekid ja maksukäsad — <i>Chéq. et ord.</i>	38	—	0,1	—	
5. Laenud — <i>Prêts</i>	55 031	25 733	65,9	63,5	
a) Disk. veksalid — <i>Escomptes</i>	25 033	15 235	30,0	37,0	
1) Sellest sisemaa vekalid — <i>Dont du pays</i>	20 209	15 235	24,2	37,6	
b) Tähtajal. laenud — <i>Prêts termin.</i>	1 020	3 106	1,2	7,0	
c) Riiklikud laenud — <i>Prêts d'Etat</i>	—	351	—	0,9	
d) Kto-krt. laenud — <i>Autres prêts</i>	28 972	7 041	34,7	17,4	
6. Garantide deebitorid — <i>Garanties</i>	6 790	732	8,2	1,8	
7. Korrespondendid — <i>Correspondants</i>	2 052	800	3,2	2,1	
a) Sisemaa — <i>en Estonie</i> { <i>Loro</i>	253	356	0,3	0,9	
{ <i>Nostro</i>	401	310	0,6	0,8	
b) Välismaa — <i>à l'étranger</i> { <i>Loro</i>	273	—	0,3	—	
{ <i>Nostro</i>	1 600	188	2,0	0,4	
8. Protestitud veksalid — <i>Effets protestés</i>	86	261	0,1	0,6	
9. Osakondade arved — <i>Succursales</i>	2 253	21	2,7	0,1	
10. Kinnisvara — <i>Immubles</i>	5 176	2 267	6,2	5,6	
11. Vallisvara — <i>Mobiliers</i>	339	272	0,5	0,7	
12, 13. Jooksvad kulud, makstud % ja komisj. — <i>Frais courants, intérêts et commissions payés</i>	1 515	492	1,8	1,2	
14. Üleminevad summad — <i>Actifs transitaires</i>	331	182	0,4	0,4	
15. Muud aktiivid — <i>Actifs divers</i>	1 292	993	1,5	2,5	
a) Mitmesugused deebitorid	798	973	1,0	2,4	
Kokku — Total	83 432	40 518	100	100	
			Passiiva — Passif		
1. Panga kapitalid — <i>Capitaux et réserves</i>	7 504	3 135	9,1	7,7	
a) Aktiivkapital — <i>Capital versé</i>	5 501	2 181	6,7	5,4	
b) Tagavarakapital — <i>Réserves</i>	1 543	836	1,8	2,0	
d) Muu erikapital — <i>Réserves spéciales</i>	460	118	0,6	0,3	
2. Hojuumad — <i>Dépôts</i>	40 704	30 814	48,8	70,1	
a) Tähtajal. hojuumad — <i>Dépôts termin.</i>	6 000	9 345	7,9	23,1	
b) Jooksvad arved — <i>Comptes courants</i>	32 302	20 572	38,7	50,8	
d) Kto-krt. arv. kred. saldod — <i>Autres dépôts</i>	1 796	897	2,2	2,2	
3. Rediskont — <i>Descomptes</i>	7 205	793	8,7	1,9	
a) Sellest sisemaal — <i>Dont payables à l'intérieur du pays</i>	2 032	793	3,2	1,9	
4. Väljarved teist. asut. — <i>Créditeurs</i>	1 575	1 450	1,9	3,6	
a) Sellest sisemaal — <i>Dont établissements du pays</i>	1 575	1 450	1,9	3,6	
5. Pt. 3 ja 4 kokku — <i>Total p. 3 et 4</i>	8 270	2 243	10,6	5,6	
6. Korrespondendid — <i>Correspondants</i>	11 290	722	13,5	1,8	
a) Sisemaa — <i>en Estonie</i> { <i>Loro</i>	659	430	0,8	1,1	
{ <i>Nostro</i>	7 499	236	9,0	0,7	
b) Välismaa — <i>à l'étranger</i> { <i>Loro</i>	62	—	0,1	—	
{ <i>Nostro</i>	3 070	0	3,6	0,0	
7. S. Maksukäsad — <i>Transferts</i>	59	22	0,1	0,1	
8. Väljamaksmata % — % restant à payer	282	122	0,3	0,3	
9. Väljamaksmata osakasu — <i>Dividendes restant à payer</i>	17	133	0,0	0,3	
10. Garantide kreditorid — <i>Garanties</i>	6 799	732	8,2	1,8	
11. Osakondade arved — <i>Succursales</i>	2 256	21	2,7	0,1	
12, 13. Saadud prots. ja muud tulud — <i>Intérêts et commissions reçus</i>	2 411	1 235	2,9	3,0	
14. Jagamata puhaskasu — <i>Bénéfice net.</i>	—	—	—	—	
15. Üleminevad summad — <i>Transitoires</i>	608	208	0,7	0,7	
16. Muud passiivid — <i>Passifs divers</i>	2 572	1 071	3,1	2,6	
a) Amortisatsioon kapital	1 233	445	1,5	1,1	
b) Mitmesugused kreditorid	824	470	1,0	1,2	
Kokku — Total	83 432	40 518	100	100	

Tab. 11. Üksikute pankade
äriseisu summad

1. juulil 1935 a.

Montant des bilans des banques
au 1. juillet 1935.

	1. VII.
	1935 1000 kr
Erapangad — <i>Banques privées.</i>	
1. Krediidipank a.-s.	27 768
2. G. Scheel ja Ko	16 280
3. Tartu pank	14 387
4. Tallinna linnapank	9 477
5. Tartu linnapank	3 803
6. Kaubapank a.-s.	2 811
7. Eesti laenu-pank a.-s.	2 546
8. Tallinna aktsiapank	1 390
9. Pärnu krediidipank	1 176
10. Tartu tööstuspank	1 370
11. Valga pank	1 211
12. Viru pank	921
13. Võru pank	223
Kokku — Total	83 432
Tähtsamad ühispangad — <i>Principales banques coopératives</i>	
1. Besti Rahvapank	5 325
2. Põllumeeste Keskpank	2 411
3. Tallinna majaomanikkude p.	9 339
4. Eesti laenu- ja hoitüh. Tartus	4 871
5. Tartu majaomanikkude pank	2 040
6. Viljandi ühispank	2 070
7. Põllumajanduse pank	1 702
8. Pärnu Besti laenu- ja hoitüh.	1 471
9. Tallinna laenu ja hoitukassa	1 251
10. Põltsamaa ühispank	942
11. Võru ühispank	840
12. Rakvere ühispank	840
13. Pärnumaa põllumeeste ühispank	794
14. Narva ühispank	757
15. Jõgeva ühispank	732
16. Tallinna juudi ühispank	864
17. Põllupidajate ühispank	630
18. Lääne-Besti ühispank	569
19. Võhma ühispank	540
20. Saarde laenu-hoiu ühisus	575
21. Tartu Juudi ühispank	497
22. Saarte ühispank	440
23. Tõrva ühispank	409
24. Kinnisvara omanikkude pank	297
25. Petseri laenu- ja hoiu ühisus	244
Kokku — Total	40 518

Tab. 12. Riigi sissetulekud mais ja juunis 1935 a. (1000 kr).
Recettes de l'État en mai et juin 1935 (1000 Kr).

	Juuni — Juin		I. IV — 30. VI		Mai — Mai		I. IV — 31. V	
	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934
Korralised tulud — Recettes ordinaires:	6 498	5 967	20 705	16 994	6 728	5 459	14 217	11 027
I. OTSEKOHESED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:	761	593	1 691	1 464	454	355	930	881
1. Tulumaks — Impôt sur le revenu	141	83	368	284	68	58	227	201
2. Äri- ja tööstusemaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	357	259	707	578	213	135	350	319
3. Maks kinnisvaradelt — Contributions foncières	70	68	117	108	28	19	47	40
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	63	40	125	70	34	24	62	39
5. Kinnistusemaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	88	88	251	267	85	78	163	179
6. Pärandusmaks — Impôt sur les successions	42	45	123	148	26	41	81	103
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS:	393	368	1 176	1 089	402	360	783	721
7. Tempelmaks ja lõivud — Timbres	340	323	1 032	962	368	307	692	639
8. Patentid ja proovid — Brevets, droits de vérification	6	8	24	24	9	8	18	16
9. Mitmesugused tasumaksud — Enregistrements	47	37	120	103	35	45	73	66
III. KAUSSED MAKSUD — IMPÔTS INDIRECTES:	1 934	1 586	5 773	4 697	2 123	1 618	3 839	3 111
10. Tollid — Douanes	1 364	1 180	4 260	3 528	1 535	1 233	2 896	2 343
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	570	406	1 513	1 174	588	385	943	768
IV. RIIGIMONOPOLID — MONOPOLES DE L'ÉTAT:	1 154	1 002	3 328	2 863	992	954	2 174	1 861
12. Põlde- ja alkoholi monopol — Monopoles d'alcool	1 154	1 002	3 328	2 863	992	954	2 174	1 861
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	2 205	2 311	8 654	6 597	2 737	2 063	6 449	4 286
13. Riigi kapitalid — Fonds de l'État	8	11	333	60	45	35	325	49
14. Maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'État	392	304	1 303	758	655	344	911	454
15. Raudteed — Chemins de fer	1 131	1 286	3 150	3 416	1 040	1 146	2 019	2 130
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	131	128	374	330	135	128	243	208
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	401	400	1 230	1 160	415	365	820	769
18. Mitmesugused riigi ettevõtted — Entreprises diverses de l'État	112	174	2 221	837	485	38	2 109	608
19. Mitmesugused riigi varandused — Propriétés diverses de l'État	30	8	43	21	6	7	13	13
VI. SEGATULUD — RECETTES DIVERSES:	43	137	137	350	44	124	94	213
20. Segatulud — Recettes diverses	43	137	137	350	44	124	94	213
Kokku — Total	6 490	5 937	20 759	17 060	6 752	5 474	14 269	11 073
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversements des années précédentes	2	20	54	60	24	15	52	46
Erakorralised tulud — Recettes extraordinaires.	6	15	59	346	47	312	53	331
Operatsioonifondide ja laenude tagasimaks — Encaissement des fonds de roulement	6	0	54	45	43	38	48	45
Teravilja müük — Vente de blé	—	—	—	1	—	1	—	1
Likvele lastud vahetusraha — Monnaie subsidiaire	—	—	—	70	—	70	—	70
Tulud metsadest — Forêts	—	15	5	230	4	203	5	215
Üldse sissetulekuid — Total des recettes	6 494	5 952	20 764	17 340	6 775	5 771	14 270	11 358

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaberite hinnad Tallinna börsil juunis 1935 a.
Cours du change à Tallinn en juin 1935.

	Kõrgelmu		Madalam		Keskmise							
	juunis 1935		juunis 1935		juuni 1935		mai 1935		I. I—30. VI. 1935 a.		juuni 1934 a.	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)	368,00	376,00	365,00	373,00	366,18	374,13	370,03	378,08	371,86	379,36	358,04	360,04
2. London, 100 £ (Inglis n.)	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00
3. Berliin, 100 Saksa riigimark	143,50	147,00	143,50	147,00	143,50	147,00	143,50	147,00	143,61	147,00	137,71	140,34
4. Helsingi, 100 Soome marka	7,08	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10
5. Pariis, 100 Prantsuse franki	24,35	24,65	24,05	24,35	24,22	24,52	24,40	24,70	24,53	24,83	23,64	23,94
6. Brüssel, 100 Belgia belgat	62,80	63,80	61,75	62,75	62,15	63,15	62,78	63,78	—	76,08	83,78	84,98
7. Zürich, 100 Helveetsia franki	120,45	121,95	118,30	119,80	119,80	121,30	119,83	121,33	120,50	122,18	116,55	118,05
8. Milano, 100 Itaalia liri	30,40	30,90	30,05	30,55	30,23	30,73	30,45	30,95	31,03	31,53	30,85	31,35
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05
11. Oslo, 100 Norra krooni	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15
12. Praha, 100 Tšehhoslov. kr.	15,40	15,70	15,20	15,50	15,60	15,60	15,42	15,72	15,51	15,81	14,89	15,19
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldnat	250,35	253,35	249,90	249,90	248,33	251,83	250,72	253,72	251,46	254,66	248,17	246,17
14. Riiga, 100 Läti latti	119,45	121,70	117,30	119,55	118,80	121,05	118,83	121,08	119,64	121,89	115,55	117,80
15. Wien, 100 Austria šillingit	69,65	71,05	68,65	70,05	69,13	70,53	69,43	70,83	69,67	71,07	67,08	68,43
16. Warszawa, 100 Poola slotti	69,80	70,80	68,65	69,65	69,80	70,30	69,83	70,33	70,22	71,22	67,08	68,68
17. Kaunas, 100 Leedu litti	61,75	62,65	61,20	62,10	61,40	62,30	62,11	63,01	62,36	63,26	59,64	60,54
18. Danzig, 100 Danzigi kuldnat	69,75	70,75	68,90	69,90	69,40	70,40	71,94	72,96	104,21	105,64	116,55	118,05
21. 6% E. hüpöt. panga Pantl. (nom. v. 100kr)	95,00	96,00	94,00	95,00	94,22	95,22	94,00	95,00	92,68	—	—	—

Tab. 13. Valuta ja väärtpaperite hinnad Tallinna börsil juulis 1935 a.
Cours du change à Tallinn en juillet 1935.

	Kõrgelml juulis 1935		Madalam juulis 1935		Keskmise							
					juul 1935 a.		juuni 1935 a.		I. I—31. VII. 1935 a.		juul 1934 a.	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)	366,00	374,00	364,00	372,00	364,74	372,74	366,13	374,13	370,42	378,42	358,50	366,50
2. London, 100 £ (Inglis n.)	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00
3. Berlin, 100 Saksa riigimarkka	143,50	147,00	143,50	147,00	143,50	147,00	143,50	147,00	143,59	147,00	138,25	141,28
4. Helsingi, 100 Soome marka	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10
5. Paris, 100 Prantsuse franki	24,30	24,60	24,10	24,40	24,18	24,48	24,22	24,52	24,48	24,78	23,07	23,97
6. Bruxelles, 100 Belgia belgat	62,00	63,00	61,60	62,60	61,78	62,78	62,15	63,15	—	74,18	83,87	85,07
7. Zürich, 100 Helveetsia franki	120,40	121,90	119,05	120,55	119,06	121,16	119,80	121,30	120,46	122,04	117,00	118,50
8. Milano, 100 Itaalia liiri	30,35	30,85	30,25	29,75	30,08	30,58	30,24	30,74	30,89	31,39	30,85	31,35
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05
11. Oslo, 100 Norra krooni	90,05	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15
12. Praha, 100 Tšehhoslov. kr. . . .	15,35	15,65	15,10	15,40	15,21	15,51	15,30	15,60	15,47	15,77	14,88	15,18
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldnat	250,50	253,50	243,45	248,05	248,35	251,43	248,84	251,84	251,02	254,20	243,22	246,22
14. Riga, 100 Läti latti	119,40	121,65	117,50	120,00	118,52	120,79	118,80	121,05	119,48	121,73	116,00	118,25
15. Wien, 100 Austria šillingit	69,25	70,65	68,05	70,35	69,17	70,57	69,13	70,53	69,60	71,00	67,08	68,48
16. Warszawa, 100 Poola slotti	69,55	70,55	68,95	69,95	69,19	70,19	69,30	70,30	70,07	71,07	67,80	68,80
17. Kaunas, 100 Leedu litti	61,75	62,65	61,20	62,10	61,47	62,37	61,40	62,30	62,23	63,13	59,69	60,59
18. Danzig, 100 Danzigi kuldnat	69,65	70,65	69,20	70,20	69,34	70,34	69,40	70,40	69,23	70,23	67,00	68,00
10. 6% E.hüp. panga Pantl. (nom.v. 100kr.)	94,00	95,00	94,00	95,00	94,00	95,00	94,22	95,22	92,87	—	—	—

Tab. 15. Linnade rahvastik juulis 1935 a.)*
Mouvement de la population dans les villes en juillet 1935.

	Registreeritud elanikkude arv 1. juuliks 1935 a. Nombre de la population au 1. VII 1935			Sisseregistreeritud Enregistrés						Väljaregistreeritud—Rayés des listes						Registreeritud elanikkude arv 1. augustiks 1935 a. Nombre de la population au 1. VIII 1935				
	Kokku	M.	N.	Sündinud Naisances		Sisse- sõitnud Arrivés		Teise kor- teri sisse- kolijaid Change- ment du logement		Surnud Décés		Välja- sõitnud Départs		Teadmata kuhu Inconnus		Korterist välja- kolijaid Change- ment du logement		Kokku	M.	N.
				M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			
Tallinn	138 540	61 580	76 960	54	50	1 363	1 140	1 821	1 847	69	63	1 307	1 216	1 036	1 020	1 069	1 246	137 810	61 340	76 464
Raapsalu	5 667	2 319	3 348	—	3	467	839	37	72	4	5	314	492	—	—	37	72	6 155	2 468	3 687
Kuressaare	4 841	2 040	2 801	1	2	507	634	44	64	4	1	254	348	—	—	44	64	5 348	2 260	3 088
Narva	22 701	9 792	12 909	5	13	108	120	218	309	12	14	291	291	41	21	193	265	22 436	9 586	12 850
Nõmme	17 245	7 635	9 610	6	9	268	405	100	110	7	11	168	222	46	20	86	104	17 470	7 702	9 768
Paide	3 193	1 447	1 746	1	3	21	21	12	29	—	1	47	31	1	—	12	29	3 159	1 421	1 738
Paldiski	795	358	437	—	—	18	15	5	10	—	2	6	7	—	—	6	10	818	370	448
Petseri	4 285	2 026	2 259	—	1	51	71	35	41	3	—	53	52	—	—	35	41	4 800	2 021	2 279
Pärnu	21 530	9 208	12 322	7	9	993	1 540	104	214	4	17	906	1 090	9	9	194	214	22 153	9 389	12 764
Põltsamaa	2 502	1 146	1 446	1	1	21	38	28	30	—	2	36	45	6	2	28	30	2 562	1 126	1 436
Rakvere	9 537	4 138	5 399	4	4	95	73	108	124	6	7	98	115	10	9	94	114	9 402	4 137	5 365
Tapa	3 707	1 851	1 916	3	2	20	37	34	34	0	3	40	50	2	1	42	41	3 721	1 827	1 894
Tartu	55 968	23 733	32 235	15	23	482	455	724	966	27	35	362	437	102	178	829	1 139	55 434	23 544	31 890
Tõrva	2 543	1 101	1 445	1	2	42	73	7	8	1	1	43	37	—	—	7	12	2 578	1 100	1 478
Türi	2 970	1 378	1 601	1	—	22	25	0	8	—	—	26	21	—	—	6	8	2 976	1 375	1 601
Valga	10 065	4 473	5 587	6	2	92	87	103	116	5	10	123	105	—	—	81	114	10 033	4 470	5 563
Viljandi	11 289	4 841	6 448	1	—	70	82	148	185	4	2	84	132	—	—	148	185	11 220	4 824	6 396
Võru	5 005	2 263	2 737	—	2	50	73	39	39	1	2	38	41	2	6	35	31	5 052	2 281	2 771
Kokku — Total	323 644	141 348	161 296	106	132	4 639	5 737	3 663	4 206	153	180	4 126	4 732	1 345	1 275	2 945	3 719	322 712	141 247	161 465
Keskml. I/I—31/VII 1935 a.	325 202	142 348	132 854	116	122	3 154	3 370	3 256	3 933	185	133	2 766	2 907	1 142	1 217	2 666	3 330	324 734	142 101	132 633
Juuni 1935 a.	324 908	142 336	132 114	118	120	2 897	2 976	3 136	3 888	190	135	2 539	2 602	1 108	1 208	2 620	3 282	325 071	142 243	132 828
Juul 1934 a.	319 650	140 502	179 048	89	77	3 778	4 501	3 631	4 347	123	126	3 454	3 854	1 133	1 219	2 999	3 789	319 331	140 236	179 045

*) Iga linna rahvastiku arvu saavutamisel 1. kuupäevaks on aluseks võetud faktiline rahvastiku arv rahvaloendusel i. III 1924 a., arvestades igakuulise sisse- ja väljaregistreerimise.

Tab. 29. a) Tööturg juunis 1935 a. — Marché du travail en juin 1935.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs									B. Töövõtjate arv — Nombre des chercheurs du travail			Üldse (A+B) (Gr. total (A+B))
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	
	I liik	II liik	Kokku	I kategoorie	II kategoorie	Total	I liik	II liik	Kokku				
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	44	16	60	254	98	352	208	114	412	042	304	946	1358
Registreeriti I korda aastas — Enregistrés (1 fois au cours de l'année)	5	4	9	1	2	3	6	6	12	410	294	704	716
Tulnud tagasi töölt — Représ du travail fourni	121	16	137	164	45	209	285	61	346	346	173	519	865
Väljalangenuist registreeriti uuesti — Rayés enreg. de nouveau	11	4	15	53	21	74	64	25	89	100	42	142	231
Kokku — Total	137	24	161	218	68	286	355	92	447	856	509	1365	1812
Paigutati tööle (1 korda aastas) — Placés (1 fois)	7	3	10	10	9	19	17	17	34	325	279	604	638
Paigutati tööle teist või enam korda aastas — Placés (II et plus fois)	87	12	99	203	46	249	200	58	258	302	186	488	830
Langes välja — Rayés de listes	38	11	49	151	68	219	180	79	259	397	181	578	846
Kokku — Total	132	31	163	364	123	487	496	134	630	1034	640	1664	2314
Registreeritud 30. VI 1935 — Enregistrés au 30. VI 1935	40	9	58	108	43	151	167	52	200	474	173	647	850
Sellest — Dont d'après les bourses:													
Tallinna linna tööstis	15	2	17	47	13	60	62	15	77	233	45	278	355
Nõmme „ „	3	1	4	5	11	16	8	12	20	7	5	12	32
Tartu „ „	25	5	30	17	8	25	42	13	55	160	101	261	316
Narva „ „	—	—	—	2	1	3	2	1	3	9	—	9	12
Rakvere „ „	—	—	—	4	—	4	4	—	4	18	2	20	24
Pärnu „ „	2	—	2	23	2	25	25	2	27	31	16	47	74
Paide „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi „ „	—	1	1	—	7	7	—	8	8	—	1	1	9
Tapa „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Viljandi „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Põltsamaa „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga „ „	4	—	4	10	1	11	14	1	15	15	3	18	33
Tõrva „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haapsalu „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuressaare „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud juunis 1935 a. — Chômeurs placés et rayés en juin de 1935.

	Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux								Kokku tööle paigutatamata — Non placés					
	erastöödele travaux privés		avalikole töödele travaux publics		hädarabitöö- dele — trav. organisés p. assist.		Kokku Total		Nimekir- jast kusta- tat. — Rayés de listes		Töötuid Chômeurs		Töövõtjaid Chercheurs du travail	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1. Põllu- ja aiandus — Ouvriers agric. et hort.	6	2	—	—	—	—	6	2	—	—	3	—	32	8
5. Metalltöölised — Ouvriers en métaux	2	—	1	—	—	—	3	—	2	—	3	—	23	—
9. Ehitustöölised — Ouvriers dans construction	16	—	1	—	—	—	17	—	1	—	5	—	23	—
11. Puutöölised — Ouvriers dans l'ind. du bois	3	—	3	—	—	—	6	—	3	—	—	—	9	—
20. Kantselei- ja kontoriametnikud — Empl. de bureau	17	16	1	2	—	—	18	18	5	13	13	29	43	21
24. Majateenijad — Service domestique	—	6	—	3	—	—	—	9	—	6	—	5	—	26
25. Lihitöölised — Journaliers	46	175	9	52	—	—	56	227	26	180	30	106	281	93
26. Muud töölised — Autres ouvriers	5	11	4	1	—	—	9	12	10	21	4	11	58	25
Kokku — Total	95	210	19	58	—	—	114	268	49	219	58	151	474	173
Mal — Mai 1935	144	251	133	111	60	13	397	375	207	500	60	352	642	304

c) Vabade kohtade arv juunis 1935 a. — Offres du travail en juin 1935.

	Vabu kohti 1. VI 1935 Places vacantes au 1. VI		Töepakku- miste arv N. des offres		Töepakkumisi võetud tagasi Offres retirées		Rahuldatud töötajate nõudmiste arv — Offres satisfaites				Vabu kohti 1. VII 1935 Places vac. au 1. VII 1935	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	Töövõtjatega Chercheurs du trav.		Töötutega Chômeurs		M.	N.
							M.	N.	M.	N.		
1. Põllumajandus ja aiandus — Agricult. et horticulture	34	56	121	333	13	78	118	183	5	76	19	52
2. Metsandus — Exploitation des forêts	53	—	4	—	50	—	5	—	2	—	—	—
10. Puutööstus — Industrie du bois	24	—	12	4	1	—	7	—	4	2	—	—
16. Ehitustööstus — Constructions	—	—	31	4	28	—	20	2	4	2	5	—
19. Kauband. iseloomuga ettev. — Commerces	—	—	37	12	—	3	35	5	2	4	—	—
20. Transport ja side — Transport et comm.	15	—	118	—	16	—	97	—	20	—	—	—
24. Maja- ja isikuteenistus — Service domest.	—	8	57	84	4	10	41	52	12	26	—	4
25. Riikl. asutised, mis ei kuulu eelm. tööhä. Institut. d'Etat (autre les cat. mention.)	—	—	2	16	—	2	—	7	2	7	—	—
26. Omavalits. asutised — Service municip.	1	—	145	102	—	—	111	22	35	75	—	5
27. Muud — Autres industries	30	—	226	263	10	1	193	186	28	76	24	—
Kokku — Total	137	64	732	818	120	94	627	459	114	268	48	61

Tab. 29. a) Tööturg juulis 1935 a. — Marché du travail en juillet 1935.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs									B. Töövõtjate arv Nombre des chercheurs du travail			Üldse (A+B) Gr. total (A+B)
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	
	I liik	II liik	Kokku	I kateg. I sorte	II kateg. II sorte	Total	I liik	II liik	Kokku				
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	49	9	58	108	43	151	157	52	209	474	173	647	856
Registreeriti I. korda aastas — Enregistrés (1 fois au cours de l'année)	—	4	4	2	—	2	2	4	6	362	159	521	527
Tulnud tagasi töölt — Revenus du travail journalier	54	13	67	123	25	148	177	38	215	318	192	510	725
Väljalangenuist registreeriti uuesti — Rayés enreg. de nouveau	14	4	18	33	11	44	47	15	62	92	27	119	181
Kokku — Total	68	21	89	138	36	174	236	57	283	772	378	1150	1433
Paigutati tööle (I korda aastas) — Placés (1 fois)	—	3	3	—	4	4	—	7	7	169	91	260	267
Paigutati tööle teist või enam korda aastas — Placés (II et plus fois)	48	10	58	118	20	138	166	30	196	249	179	428	624
Langes välja — Rayés de listes	37	12	49	77	13	90	114	25	139	402	105	507	646
Kokku — Total	85	25	110	195	37	232	280	62	342	820	315	1135	1537
Registreerit. 31. VII 1935 — Enregistrés au 31. VII 1935	32	5	37	71	42	113	103	47	150	426	176	602	782
Sellest — Dont d'après les bourses:													
Tallinna linna tööstöors	17	2	19	20	8	26	37	8	45	289	52	341	386
Nõmme „	6	2	8	12	25	37	18	27	45	8	3	11	56
Tartu „	6	—	6	18	9	27	24	9	33	105	83	188	221
Narva „	—	1	1	1	1	1	1	1	2	—	—	—	2
Rakvere „	—	—	—	7	—	7	7	—	7	2	7	9	16
Pärnu „	—	—	—	5	—	5	5	—	5	14	23	42	47
Paide „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi „	—	—	—	2	2	4	2	2	4	—	—	—	4
Tapa „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljandi „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Põltsamaa „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga „	3	—	3	6	—	6	9	—	9	8	3	11	20
Tõrva „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haapsalu „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuressaare „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud juulis 1935 a. — Chômeurs placés et rayés en juillet de 1935.

	Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux										Kokku tööle paigutatamata — Non placés				
	erätöödele travaux privés		avalikele töödele travaux publics		hüdaabitöö- dele—trav. organisés p. assist.		Kokku Total		Nimekir- jast kustut- at.—Rayés de listes		Töötuid Chômeurs		Töövõtjaid Chercheurs du travail		
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
1. Põllu- ja aiatöölised — Ouvriers agric. et hortic.	4	—	—	—	—	—	—	4	—	2	—	1	—	11	11
5. Metallitöölised — Ouvriers en métaux	4	—	—	—	—	—	—	4	—	2	—	3	—	20	—
9. Ehitustöölised — Ouvriers dans construction	4	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—	25	—
11. Puutöölised — Ouvriers dans l'ind. du bois	2	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	4	—
20. Kantselei- ja kontoriametnikud — Empl. de bureau	3	4	—	—	—	—	—	3	4	7	10	7	20	31	21
24. Majateenijad — Service domestique	—	2	—	3	—	—	—	—	5	—	2	—	—	1	33
25. Lihttöölised — Journaliers	27	94	13	32	—	—	—	40	126	20	72	20	88	281	90
28. Muud töölised — Autres ouvriers	3	7	1	—	—	—	—	4	7	4	6	1	5	53	21
Kokku — Total	47	107	14	35	—	—	—	61	142	49	90	37	113	426	176
Juuni — Juin 1935	95	210	19	58	—	—	—	114	268	49	219	53	151	474	173

c) Vabade kohtade arv juulis 1935 a. — Offres du travail en juillet 1935.

	Vabu kohti 1. VII 1935 Places vacantes au 1. VII		Tööpakkumiste arv N. des offres		Tööpakkumisi võetud tagasi Offres retirées		Rahuldatud töötõnu nõudmiste arv — Offres satisfaites				Vabu kohti 1. VIII 1935 Places vac. au 1. VIII 1935	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	Töövõtjatega Chercheurs au trav.		Töötutega Chômeurs		M.	N.
							M.	N.	M.	N.		
1. Põllumajandus ja aiandus — Agricult. et horticulture	19	52	142	301	9	93	120	189	13	50	13	12
2. Metsandus — Exploitation des forêts	—	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—
10. Puutööstus — Industrie du bois	—	—	14	1	4	—	10	1	—	—	—	—
16. Ehitustööstus — Constructions	5	—	144	11	38	2	73	7	5	2	33	—
18. Kauband, iseloomuga ettev. — Commerces	—	—	24	15	—	3	24	0	—	6	—	—
20. Transport ja side — Transport et comm.	—	—	47	4	—	—	30	4	8	—	—	—
24. Maja- ja isikuteenistus — Service domest.	—	4	57	50	7	9	46	32	4	12	—	1
25. Riiki. asutised, mis ei kuulu eelm. tööhär. Instit. d'Etat (autre les cat. mention.)	—	—	11	—	3	—	8	—	—	—	—	—
26. Omavalits. asutised — Service municip.	—	5	47	68	—	—	27	14	20	54	—	—
27. Muud — Autres industries	24	—	71	27	19	—	65	17	11	9	—	1
Kokku — Total	48	61	577	472	100	107	418	270	61	142	46	14

Talv. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks juuniks 1935 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 juin 1935.

	Ettevõtteid arv Nombre d'entreprises				Tööajate üldarv Nombre général des travailleurs				Neljat tööaast — Dont ouvriers				Tööajalist ja teenustajat aloealist (alla 18 a.) Ménagers parmis les ouvriers et service			
	Tööaastid 1. juunil 1935 — Au 1 juin 1935	Tööaastid — Ligur- ides en mai	Maks tegevust à l'ouvrier en mai	Maks — Commencé à l'ouvrier en mai	Maks tegevust Au 1 mai	Maks teem- tusse asunud Sont entrés en mai	Maks teem- tusse lahkuvad Ont quittés en mai	Teematuses Au 1 juin 1935	Teematuses Au 1 mai	Teematuses 1. mail Au 1 mai	Maks teem- tusse asunud Sont entrés en mai	Maks teem- tusse lahkuvad Ont quittés en mai	Teematuses 1. juunil 1935 Au 1 juin 1935	Indeks — N. indeksi (1. V. 1935 = 100)	Teematused — Ouvriers	Tööajalised ja teenustajad Ménagers parmis les ouvriers et service
I. Murruid ja kaevandused	14	17	2 862	1 787	1 983	3 951	+1589	107,3	2 123	1 762	190	3 095	+1572	174,0	24	24
II. Mitteraialide töötlemine	16	19	1 888	384	59	1 063	+1 244	333	1 244	333	56	1 521	+277	122,3	66	66
III. Metalltööstus	89	103	4 834	294	205	4 372	+3 785	289	3 785	289	203	3 871	+86	102,3	67	67
IV. Keemiatööstus	13	18	1 251	74	53	1 272	+1 093	70	1 093	70	12	1 112	+19	101,7	1	1
V. Nahatööstus	6	9	1 071	10	18	411	+7 101	344	408	18	12	350	+6	101,7	5	5
VI. Tekstiiltööstus	57	67	10 381	384	220	10 555	+174 101	9 501	359	214	9 646	+145	101,5	50	50	
VII. Puidutööstus	87	96	4 556	1 132	949	3 143	+587 113,9	4 088	1 087	516	4 659	+571	114,0	8	8	
VIII. Pabertööstus	11	11	2 091	13	37	2 069	+22 83,9	1 866	12	30	1 882	+24	88,7	39	39	
IX. Põrgurauatööstus	10	16	1 132	62	205	1 179	+27 103,3	933	49	24	1 008	+25	102,3	18	18	
X. Toot-, maitsamaine ja jookide tööstus	35	35	2 883	180	70	2 403	+80 103,4	1 948	139	62	2 023	+77	104,0	19	19	
XI. Kehakate- ja puukauptide tööstus	17	17	1 107	72	21	1 158	+51 104,6	1 092	70	21	1 041	+49	104,9	23	23	
XII. Ehitustööstus	27	29	1 590	1 676	702	2 564	+974 151,3	1 361	1 048	698	2 311	+950	169,8	16	16	
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veetarustus	3	7	770	54	60	764	+6 98,2	494	47	57	454	+10	98,0	—	—	
XIV. Puhastustööstus	3	3	98	1	2	97	-1 99,0	98	1	2	92	-1 92	95,9	—	—	
Kokku suurtööstus — Total	301	347	33 829	6 054	2 209	37 665	+38 845 111,4	29 905	5 884	2 142	33 647	+37 42	113,5	359	347	
Sellest (ettevõtted 50 ja üle töötajaga — les entre- prises prises, ayant plus de 50 travailleurs)	138	143	28 831	4 733	1 408	31 706	+33 253 111,7	25 221	4 569	1 371	28 439	+32 18	113,8	244	250	
Dont: (ettevõtted 20—49 töötajaga — les entreprises ayant 20—49 travailleurs)	163	164	5 439	1 321	801	5 959	+520 109,6	4 684	1 295	771	5 208	+524	111,2	95	97	
1935 a. mai arvud — Chiffres de mai 1935	299	301	32 554	3 149	1 882	38 200	+12 066 103,9	28 096	3 022	1 813	29 905	+12 000	104,2	277	285	

	Keskistöödus — Entreprises moyennes (de 5—19 travailleurs).			
	17	18	19	20
I. Industries extractives	1	40	21	37
II. Industrie minière	31	298	21	18
III. " des métaux	96	94	384	+87 276,2
IV. " chimique	26	79	900	+88 123,9
V. " des cuirs et peaux	25	27	270	+5 100,6
VI. " textile	43	24	258	-9 22,2
VII. " du bois	106	109	1 096	+3 102,9
VIII. " du papier	15	14	162	-6 98,3
IX. " polycopiés	49	2	47	-2 98,3
X. Construction de vêtements et fab. des merceries etc.	228	19	208	-1 06,6
XI. Constructions de éléments et fab. des merceries etc.	81	84	858	+65 107,6
XII. Unnes des cuirés, de gaz d'éclairage et distri- bution d'eau	19	20	208	+8 103,9
XIII. Industrie du nettoyage	6	48	7	-7 89,3
XIV. Industrie de la chaussure	23	33	164	+4 102,2
Kokku keskistöödus — Total	747	737	7 055	+6 213 999
Üldsum suur- ja keskistöödus — Grand total	1048	32	381 044	+40 815 36 118

	1935 a. mai arvud — Chiffres de mai 1935			
	17	18	19	20
Kokku keskistöödus — Total	782	14	63 747	7 172
Üldsum suur- ja keskistöödus — Grand total (entreprises grandes et moyennes)	1081	68	104 849	39 726

1) Arvestatud juba annemu tegevust alustanud, andmete puudumisel eelmist kokkuvõtet väljajäädud ettevõtteid: Suurtööstus VII r. 2 ettevõtte — 115 tööajaga.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks juuliks 1935 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. juillet 1935.

Ettevõtte arv Nombre d'entreprises	Tööajajate üldarv Nombre général des travailleurs				Näit töölal — Dont ouvriers				Tööajajate ja teenijate alumnal (alla 18 a.) Metteurs parmi les ouvriers et service			
	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Indeks — N. Indics (1. VI. 1935 = 100)	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Indeks — N. Indics (1. VI. 1935 = 100)	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Tööajal 1. juulil 1935 — Au 1. juillet 1935	Indeks — N. Indics (1. VI. 1935 = 100)
I. Muurud ja kaevandused	17	8 951	570	4 101	3 695	704	505	3 894	103,8	58	—	—
II. Mitteraallide töötlemine	16	1 063	310	1 455	1 521	193	304	1 845	88,4	37	—	—
III. Metallitööstus	38	4 375	168	4 378	3 871	149	156	3 864	99,8	73	—	—
IV. Keemiatööstus	13	1 272	62	2 292	1 112	68	42	1 198	101,4	1	—	—
V. Nahatööstus	1	434	8	887	350	8	30	398	98,7	6	—	—
VI. Tekstiilitööstus	37	10 555	237	10 576	9 646	225	208	9 065	100,2	70	—	—
VII. Paberi tööstus	56	5 143	770	5 198	4 639	749	702	4 705	100,3	31	—	—
VIII. Paberi tööstus	11	2 069	16	1 955	1 114	94,5	180	1 718	114	19	—	—
IX. Polügraafiatööstus	16	1 179	30	1 188	1 008	18	21	1 005	99,7	19	—	—
X. Töök, mitteraallide ja jookide tööstus	35	1 778	115	1 707	1 041	107	65	2 067	102,1	35	—	—
XI. Keemiate- ja pudukaupade tööstus	17	1 158	18	870	806	352	69,7	367	66,4	10	—	—
XII. Elektrotööstus	29	2 564	1 699	1 194	2 069	405	115,8	2 311	117,9	17	—	—
XIII. Elektrienergia ja gaasi- ja veevarustus	7	764	55	21	798	34	104,5	51	189	17	—	—
XIV. Puhastustööstus	3	87	4	1	100	+	108,1	82	+	1	—	—
Kokku suurtööstus — Total	307	302 37 665	3 929	3 854 37 740	33 647	3 845	3 776	33 686	100,1	366	7	375
Sellest Dont:	148	144 31 700	3 170	2 314 32 062	28 439	3 074	2 778	28 740	101,1	207	6	273
1935 a. juuni arvud — Chiffres de juin 1935	104	158 5 959	759	1 040 5 678	5 208	741	1 003	4 946	95,0	101	1	102
Kokku suurtööstus — Total	801	307 33 820	6 054	2 209 37 065	38 854	5 884	2 142	33 647	112,5	359	8	347
I. Industries extractives	4	59	27	47	38	20	44	35	18	1	—	1
II. Industrie minière	34	384	64	321	437	61	944	385	111,9	14	—	14
III. " chimique	94	900	73	74	809	71	74	849	99,6	76	—	76
IV. " des caux et peaux	27	229	20	86	283	16	94,6	209	92,3	7	—	7
V. " textile	24	289	15	11	280	+	101,6	226	101,8	13	—	13
VI. " du bois	48	584	42	26	580	+	106,0	469	104,3	8	—	8
VII. " du papier	109	1 149	188	319	968	181	84,2	1 080	88,2	12	—	12
VIII. " polygraphique	14	160	29	143	7	89,4	146	129	117	21	—	21
IX. " de l'alimentation et des boissons etc.	208	1 474	16	14	460	+	100,4	1 347	100,0	25	—	25
X. Confektion de vêtements et fab. des merceries	84	2 051	96	80	1 690	+	101,0	1 347	101,1	19	—	19
XI. Constructions	20	83	109	154	878	45	95,1	883	95,4	18	—	18
XII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	20	216	112	67	261	+	120,8	188	131,8	11	—	11
XIII. Industrie de nettoyage	6	55	8	2	61	+	110,9	43	109,3	1	—	1
XIV. Usine sulfur — Chiffres de juin 1935	747	737 19 1044	738	901 7 071	6 415	700	865	6 251	97,4	263	—	263
Kokku kesktööstus — Total	1044	1 631 44 899	4 667	4 755 44 811	40 062	4 515	4 641	39 937	96,7	511	7	578
1935 a. juuni arvud — Chiffres de juin 1935	1048	1 641 44 875	4 685	2 961 44 899	40 264	4 524	4 694	40 008	110,9	562	—	560

Arvestamata juba ennen tegevust alustanud, andmete puudumisel eelmist kokkuvõtetäist väljajäädud ettevõtted.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—35 a. (järg) —

	Laevandus — Navigation								Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux							
	Välissõit Long cours				Rannasõit Cabotage				Aktiiselsed ja osatühisud — Sociétés par actions et anonymes							
	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistesesse sadamatesse Autres ports		Tallinna vana- ja uus-sadamasse Duns ports de Tallinn		Teistesesse sadamatesse Autres ports		Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suurendat. — Augmentation de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähendat. — Diminution de fonds	
	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	Arv Nombre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nombre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nombre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nombre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr
Keskmiselt kuus 1922	76	77	78	79	80	81	82	83	91	85	86	87	88	89	90	91
Moyenne mens. 1923	147	62	67	0	272	8	197	12
1924	138	56	91	8	230	11	306	19
1925	114	47	90	10	152	8	290	18
1926	131	58	83	9	146	8	373	22
1927	110	48	98	12	127	7	346	20	2,3	152	1,1	203	0,7	55	0,1	3
1928	125	59	97	12	122	7	388	21	2,3	141	1,2	48	0,7	74
1929	133	63	101	14	108	7	403	23	2,3	404	1,7	147	0,8	86	0,3	155
1930	133	65	75	10	125	8	402	25	2,4	217	1,3	188	0,9	52	0,3	67
1931	144	73	77	9	121	8	406	25	1,7	105	0,6	29	0,3	131	0,2	18
1932	139	72	102	10	118	7	314	20	0,9	243	0,5	32	0,3	170	0,8	25
1933	104	61	88	6	120	6	321	18	0,4	27	0,2	47	0,4	39	0,1	8
1934	99	66	101	8	133	7	399	20	0,8	17	0,7	45	0,7	36	0,4	37
Kokku 1. I kuni viimase	107	67	95	11	175	11	406	25	0,8	51	0,6	43	0,5	45	0,4	53
andmetega kuuni incl. 1934	540	320	321	35	607	41	1 718	100
1934 Märts — Mars	402	331	452	30	665	37	1 044	95
Aprill — Avril	40	29	6	..	21	2	4	200	1	40
Mai — Mai	83	65	39	1	58	4	253	18	1	50	1	20	1	150
Juuni — Juin	129	68	197	11	212	14	358	34	2	100	..	2	110
Juul — Juillet	133	90	210	18	384	19	690	41	1	30
August — Août	132	82	144	27	376	21	672	41	2	200
September — Septembre	143	103	113	24	374	25	664	41	1	90	2	230	..
Oktoober — Octobre	151	83	123	21	311	18	595	38	1	150	2	341
November — Novembre	140	80	136	10	193	13	583	34
Detsember — Décembre	111	65	120	8	119	9	442	32	1	100
1935 Jaanuar — Janvier	110	65	53	12	54	9	203	20	1	20	..	1	10
Veebruar — Février	41	54	1	..	3	1	17	1	1	6
Märts — Mars	42	29	1	..	4
Aprill — Avril	49	33	3	..	9	2	75	1	120	..
Mai — Mai	85	54	42	1	40	4	203	14	1	35	1	25
Juuni — Juin	134	78	136	14	245	16	722	44	2	320	..	2	190	2	225	1
Juul — Juillet	155	72	143	20	309	20	763	40	1 330

	Demograafia — Démographie							Loomataudid — Epizooties						
	Rahvahlklemine linnades Mouvement de la population dans les villes							Põrnapunkt, kaudu Par les cordons de la frontière						
	Sissemigruud Arrivés			Väljasmigruud Départs			Korterist välja- koljamine — Changement de logement	Sissemigruud Arrivés	Väljasmigruud Départs	Põrnataud — Anthrax	Tatjataud — Malleus	Marutaud — Lyssa	Karnataud — Scabies	Sigade punataud Erysipelas suis
	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124
Keskmiselt kuus 1922	2 990	2 528	123	45	69	921	253	
Moyenne mens. 1923	3 310	3 172	75	0	17	280	391	
1924	2 944	2 978	80	18	49	299	514	
1925	171	10 679	6 269	277	10 066	974	2 999	3 288	79	4	180	211	429	
1926	199	9 573	6 596	313	8 774	985	10 617	10 855	65	7	144	245	581	
1927	193	10 412	8 057	320	9 073	1 334	7 135	18 058	16 203	129	8	126	1 108	
1928	195	10 732	7 634	312	9 412	1 453	6 645	20 546	20 602	129	2	180	135	
1929	197	10 671	8 390	373	9 535	2 205	7 834	21 720	21 732	185	1	182	101	
1930	209	9 440	8 851	312	8 410	1 341	7 767	20 932	20 945	97	..	36	67	
1931	207	7 653	10 315	389	6 435	2 203	9 003	19 818	21 448	8	..	2	18	
1932	244	7 093	11 692	323	5 790	2 659	9 981	16 865	16 757	7	..	6	6	
1933	206	6 568	10 164	320	5 369	2 717	8 342	16 235	16 293	5	..	0	6	
1934	210	6 747	8 628	310	5 510	2 461	7 190	16 307	16 298	4	..	18	6	
Kokku 1. I kuni viimase	1 062	45 672	50 324	2 646	39 703	16 514	42 074	112 465	111 920	6	..	11	1 544	
andmetega kuuni incl. 1934	1 482	40 830	56 997	2 248	39 334	17 008	48 741	121 569	121 625	7	..	112	22	
1934 Märts — Mars	219	4 378	8 393	336	4 454	2 392	6 966	13 884	13 891	1	..	48	5	
Aprill — Avril	247	4 158	7 561	309	4 595	2 296	6 407	17 187	18 297	1	..	23	11	
Mai — Mai	208	5 623	8 886	319	6 233	2 913	7 426	21 456	21 536	1	..	21	4	
Juuni — Juin	232	8 676	8 849	323	9 132	3 091	7 023	22 466	22 438	10	..	11	28	
Juul — Juillet	166	8 339	9 778	249	7 808	2 357	6 788	20 973	19 865	10	..	6	3	
August — Août	167	7 835	9 450	280	8 167	2 623	7 782	21 368	21 719	7	..	8	..	
September — Septembre	211	11 252	10 161	297	6 144	2 551	3 212	14 395	14 913	2	..	13	2	
Oktoober — Octobre	217	7 637	10 718	310	4 351	2 727	8 461	13 538	13 317	7	..	8	2	
November — Novembre	190	7 199	8 903	312	4 329	2 413	6 902	12 979	12 543	1	..	4	1	
Detsember — Décembre	247	5 030	7 319	341	3 798	2 309	6 091	11 834	11 556	3	1	
1935 Jaanuar — Janvier	232	5 866	7 218	336	4 406	2 304	5 976	10 438	10 774	1	..	2	..	
Veebruar — Février	242	4 336	6 530	334	2 935	1 826	5 377	10 671	10 658	1	..	5	1	
Märts — Mars	222	4 574	6 401	417	3 303	1 934	5 302	12 240	12 691	2	..	4	..	
Aprill — Avril	233	4 732	6 657	422	4 090	2 074	5 496	14 074	14 837	4	..	1	..	
Mai — Mai	247	6 466	8 132	309	6 192	2 754	6 813	16 179	16 520	5	
Juuni — Juin	198	9 183	7 467	335	9 307	2 952	6 441	25 220	24 671	
Juul — Juillet	235	10 436	7 869	333	8 858	2 820	6 604	23 046	21 999	

Tab. 4. Tolliametite läbikäik mais ja juunis 1935 a.
Activité des bureaux douaniers en mai et juin 1935.

Ton. Sissevedu — Importation Väljavedu — Exportation Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	Juuni — Juin										Mai — Mai									
	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap-salu	Kuressaare	Kunda	Paldiski	Kokku Total	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap-salu	Kuressaare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
	49296	1912	13147	5599	2597	144	7813	722	693	81923	50588	1279	5042	2533	—	357	934	2364	3732	66819
1000 kr. Sissevedu — Importation Väljavedu — Exportation Üldläbikäik — Total de l'import. et de l'exp.	4778	73	148	69	0	13	8	1	5000	5878	77	119	45	—	3	5	4	—	6131	
	6988	53	531	126	29	19	76	19	9	7850	5499	72	682	185	30	3	44	21	6538	
	11766	126	679	195	29	19	89	27	10	12940	11377	149	801	230	—	33	8	48	21	12667

Tab. 32. Tööstustöliste arvu liikumise indeksid (1-ks kuup.); ehitustööstus arvestamata*).
N.-indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans l'industrie (au 1-er du mois); bâtiment non compris.

	A. Lükkuval baasil (eelmise kuu = 100 järgmise kuu jaoks)										B. Indeksid baasil: I. I. 1927 = 100	
	A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant).										B. Base; I. I. 1927 = 100	
	Töötajad ¹⁾ — Travailleurs en général ¹⁾					Töölised — Ouvriers					Töötajad ¹⁾	Töölised
	Suur- ja kesktööstus	Suurtööstus	Sellest ettev.			Kesktööstus (5-19 tööt.)	Entreprises grandes et moyennes	Grandes entreprises	Dont entr. ayant		Entreprises moyennes (5-19 curr.)	Suur- ja kesktööstus
50 ja üle tööt.			20-49 tööt.						60 et plus de travail.	20-49 travail.		
1934 August.	94,7	96,0	99,5	83,0	95,6	96,2	98,5	99,1	83,3	94,6	116,9	119,3
September	97,0	96,6	97,4	92,3	99,0	98,8	98,4	97,2	91,6	98,4	113,4	115,6
Oktoober	99,1	98,8	98,7	99,3	100,7	98,9	98,6	95,6	98,9	100,4	112,3	114,3
November	98,6	98,6	98,7	97,7	104,7	90,4	98,8	98,4	97,8	105,4	111,7	118,9
Detsember	99,2	98,2	97,7	102,4	104,4	99,1	98,0	97,4	102,9	104,5	110,9	112,5
1935 Jaanuar	98,7	98,6	99,3	94,3	99,3	98,3	98,3	99,1	93,5	98,1	109,4	110,6
Veebruar	101,5	101,3	100,9	103,9	102,2	101,3	101,1	100,9	102,4	102,0	111,0	112,0
Märts	105,7	104,7	103,5	112,0	110,7	106,1	105,1	103,9	113,2	110,9	117,4	118,3
Aprill	104,2	104,0	103,2	108,5	104,9	104,7	104,4	103,5	109,8	106,0	122,2	124,4
Mai	101,7	102,0	102,6	102,4	97,7	102,0	102,7	102,7	102,6	98,6	124,3	126,8
Juuni	107,8	103,9	109,4	106,4	102,5	108,6	109,8	110,2	107,6	103,3	133,9	137,8
Juul	95,7	99,1	99,6	96,3	97,0	98,5	98,8	99,3	95,9	96,7	132,2	135,7

*) Ehitustööstuse andmete puudulikkuse tõttu ehitustööstus on jäetud välja ja indeksid 1930 a. detsembrist peale arvatud ümber.

¹⁾ Töölised, tehniline personal, ametnikud ja teenijad — Ouvriers, personnel technique, employés et service.

Tab. 33. Nakkushaigused mais ja juunis 1935 a. — Maladies contagieuses en mai et juin 1935.

	Juuni — Juin										Mai — Mai										
	Typhus ado-minialis	Para-typhus	Morbilli	Scarla-tina	Diphteria	Dysen-teria	Meningo-cerebr. epid.	Trachoma	Taber-culosis	Kokku Total	Typhus ado-minialis	Para-typhus	Morbilli	Scarla-tina	Diphteria	Lepra	Meningo-cerebr. epid.	Trachoma	Taber-culosis	Kokku Total	
	Linnad — Villes	21	4	143	58	18	—	—	—	4	61	31	6	307	87	36	—	—	—	—	—
Tallinn	7	1	11	19	5	—	—	—	—	24	—	—	—	18	20	—	—	—	—	—	86
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Narva	—	—	—	5	6	—	—	—	—	3	—	—	—	5	12	—	—	—	—	—	29
Nõmme	3	—	51	3	—	—	—	—	—	7	—	—	—	7	11	—	—	—	—	—	98
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	1	—	—	—	—	—	104
Paldiski	—	—	0	1	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Petseri	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	—	—	—	1	0	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Põltsamaa	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3
Rakvere	—	—	—	17	—	—	—	—	—	1	—	—	—	20	8	—	—	—	—	—	29
Tapa	—	—	—	42	—	—	—	—	—	2	—	—	—	43	4	—	—	—	—	—	49
Tartu	—	—	—	9	—	—	—	—	—	1	—	—	—	27	20	—	—	—	—	—	82
Tõrva	—	—	—	12	3	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Valga	—	—	—	5	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Vihjandi	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Võru	—	—	—	1	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Maad — Arrondissem.	10	2	198	77	6	—	—	—	15	101	29	7	240	142	6	—	—	—	10	120	555
Viru	—	—	—	12	14	—	—	—	—	7	—	—	—	24	21	—	—	—	—	—	59
Järva	—	—	—	10	—	—	—	—	—	0	—	—	—	89	14	—	—	—	—	—	110
Harju	—	—	—	53	5	—	—	—	—	12	—	—	—	20	12	—	—	—	—	—	61
Lääne	—	—	—	28	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Saare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Pärnu	—	—	—	8	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Vihjandi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Tartu	—	—	—	16	29	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Võru	—	—	—	10	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78
Kokku — Total	31	6	341	135	24	—	—	—	19	162	59	13	547	229	42	—	—	—	17	185	1094

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“

METODOLOOGIA.

Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a.	Nr. 88(3),	lk. 133—141
Rahvusvaheline majandusstatistika meetodite ühtlustamise konventsioon	87(2),	69—75
Rahvusvahelised mõjud statistika korraldamisel	76(3),	161—170
IV Eesti-Läti statistika konverents	94(9),	481—485

RAHVUSVAHELISED ANDMISED.

Rukki- ja nisu kasvatuse ja kaubanduse maailmas	Nr. 100(8),	lk. 160—175
Balti riikide väliskaubandus 1924—29 a.	98(2),	57—69
Välja- ja sisserind lmas 1920—24 a.	57(2),	5—10
Võrdusandmeid Balti riikidest 1920—26a.	72(11),	629—633
Paigaldatud väharikikes 1914—25 a.	55(10),	1—4

RAHVASTIK.

Rahvastiku tööharud ja ühiskondlik kihitus Eestis	Nr. 163(6),	lk. 235—295
Abielulahutus 1929—33 a.	162(5),	200—204
Sündivus, surevus, abieluvus ja rahvastiku arv 1934 a.	100(3),	158
Rahva liiklemine üle piiri 1934 a.	160(3),	154—157
Sündivus, surevus, abieluvus ja rahvastiku arv 1933 a.	157(12),	609—633
II rahvaloenduse tulemus	156(11),	557—568
Tartu üliõpilaste pikkus, kaal, pea- ja rinnakorvi mõõdud	152(7)-153(8),	357—363
Väljarand 1933 a.	150(5),	248—251
Vallaslapsed 1927—32 a.	148(8),	151—155
Riikikanduse vahetamine 1920—29 a.	110(1),	1—4
Eestlaste arv Venes (N.S.V.L.)	101(4),	193—197
Noorsõdurite pikkus, kaal ja käejõud 1930 a.	142(9),	420—435

HARIDUS.

Tallinna Tehnikum	Nr. 163(6),	lk. 305—306
Tartu Ülikool 1934 a.	163(6),	296—304
Tavakeel ja võõrkeelte oskus	162(5),	229—233
Lasteaiaid 1933/34 a.	161(4),	195—200
Talenduskoolid 1933/34 a/a.	159(2),	91—98
Avalikud raamatukogud 1933/34 a.	159(2),	81—84
Alg- ja keskkoolid 1933/34 a/a.	157(12),	634—666
Eesti kirjastus ja ajakirjanduse arvud	156(11),	573—581
Raamatukogud alg- ja keskkoolides	145(12),	628—634
Õpilaste ühiseluruumid maa-algkoolides	143(10),	523—528
Õpingute vaimse kultuuri ajal 1930 a.	137(4),	189—198
Õppeasutised Eestis 1930/31 a/a.	134(1),	15—26
Alg- ja keskkoolide majad ja maad 1930/31 a/a.	127(6),	355—368
Alg- ja keskkooli õpperuumid ja tervishoidlikud tingimused 1930/31 a/a.	126(5),	286—303

TÖÖ JA PALGAD.

Palgalaud tööstuses 1934 a.	Nr. 162(5),	lk. 236—250
Streigid tööstuses 1934 a.	162(5),	233—235
Töötaolu 1933/34 a. talvel	158(1),	1—14
Tööõnnetused 1932—33 a.	152(7)-153(8),	372—379
Avalikud tööd 1932/33—1933/34 a. talvel	152(7)-153(8),	363—368
Töökaitsed 1933 a.	150(5),	251—261
Tööõlispalkade rahvusvaheline võrdlus	103(8),	359
Toodang ja tööjõud suur tööstuses	100(3),	129—148
Tööõnnetuste tegevus 1931 a.	126(5),	303—305
Halgusekindlustus 1930 a.	118(9),	568—547
Tööolud tööstuses 1933 a. I poolaastal	144(11),	582—587
Palgalaiste arv ja töölohu	114(5),	267—268
Noored töötud	122(7)-129(8),	412—414
Tööpüeva pikkus tööstuses 1932 a.	139(6),	314—321
Põllutööliste palgad	114(5),	312—316
Meremeeste töö- ja palgatingimused 1932/33 a.	140(7)-141(8),	362—364
Naiste, alaealiste ja raskade töö suur- tööstuses	114(5),	322—327

TERVISHOID.

Suvised terviskümbliusasutiste tegevus 1925—34 a.	Nr. 162(5),	lk. 256—260
Imkute surevus 1932 a.	161(4),	206—209
Surmapõhjused 1933 a.	160(3),	130—139
Appeedite tegevus 1929—33 a.	159(2),	64—86
Kooliõpilaste tervisek seisund 1930/31—1932/33 a/a.	156(11),	568—572
Ammaemandad 1931—34 a.	151(6),	324—325
Nakkusehaigused 1933 a.	149(4),	207—209
Suguhälgused 1928—32 a.	147(2),	85—90
Halguskassade liikmete haigused ja surevus	140(7)-141(8),	371—380
Kaitseväe tervishoidlik seisukord 1931 a.	131(10),	587—602
Tuberkuloos 1930 ja 1931 a.	127(0),	835—842
Arstikond Eestis 1932 a.	131(10),	585—586
Jaoskonnarstide tegevus 1930 a.	118(9),	524—528
Kohtumeditiin 1930 a.	119(10),	620—621

HOOLEKANNE.

Hoolekanne ja lastekaitse 1929/30 a.	Nr. 123(2),	lk. 104—112
--	-------------	-------------

KURITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Tulekahjud 1934 a.	Nr. 161(4),	lk. 201—205
Õnnetused mootorsõidukitega ja sõidumääruste rikkumised 1933 a.	154(9),	473—474
Õnnetused inimestega 1930—33 a.	152(7)-153(8),	392—397
Süütegevus 1933 a.	152(7)-153(8),	387—391
Enesetappid 1933 a.	152(7)-153(8),	380—382
Saalkaubandus 1922—30 a.	122(1),	44—49
Kohtute tegevus	126(5),	261—271
Vangid 1930—32 a.	130(9),	532—534

TÖÖSTUS.

Toodang ja tööjõud suur tööstuses 1933 a.	Nr. 161(4),	lk. 170—194
Kesk- väiketööstuse ja käsitöö osatähtsus tööstuses	144(11),	580—581
Kesk- ja väiketööstuste 5—19 töötajaga 1928 a.	101(4),	218—220
Kütteainete tarvituse tööstuses 1928 a.	104(7)-105(8),	411—414
Jõumasinate ja mehhaanilise jõu tarvituse suur tööstuses 1928 a.	108(11),	605—608
Suur- ja keskitööstuse levimise hinded, alevs ja maal 1930 a.	130(9),	524—531

VÄLISKAUBANDUS.

Tollimaks ja väliskaubanduse tollitariifide kohaselt 1933 a.	Nr. 158(1),	lk. 25—37
Kaubanduselepingute mõju sissevoole	115(6),	393—404
Metsasaaduste meie väliskaubanduses 1920—28 a.	88(3),	165—175
Eesti tööstussaaduste väljavedu 1927 ja 1928 a.	95(10),	554—557
Põllumajandus- ja tööstussaaduste väliskaubanduses 1924—28 a.	94(9),	495—497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922—29 a.	Nr. 90(5),	lk. 285—289
Elusloomade hinnad laataladel 1928 a.	89(4),	220—231
Suurruudigi ja elumaksumuse indeksid 1913—28 a.	77(4),	261—269
Toiduainete võrdlev maksum. 1922—27 a.	68(7),	369—392
Põllumajandussaaduste hindade indeksid	65(4),	219—220

TRANSPORT JA SIDE.

Välis- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1934 a.	Nr. 163(6),	lk. 307—324
Siseveetee 1934 a.	162(5),	251—256
Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1934 a.	161(4),	212—213
Lennuliinid 1934 a.	161(4),	209—212
Autobuseliinid 1931/32—1933/34	156(11),	581—585
Post, telegraaf, telefon ja raadio	155(10),	504—540
Raudteede tegevus 1933/34 a.	154(9),	429—472
Õnnetused laevavärges Eesti vetes 1933 a.	152(7)-153(8),	352
Kaubalaevastik I. I 1934 a.	152(7)-153(8),	351—356
Mootorsõidukid I. I 1934	150(5),	220—231
Kaubavedu raudteel 1929/30 a.	110(1),	31—48

KINDLUSTUS.

Kindlustusseltsid 1933 a.	Nr. 100(3),	lk. 140—153
Halgusekindlustus 1932 a.	149(4),	195—202
Pensionid I. I 1933	137(4),	214—219

KREEDIT JA KAPITAL.

Era- ja tähtsamate ühispaikade tulud ja kulud 1932—33 a.	Nr. 158(1),	lk. 87—92
Asunikkudele antud riiklikud laenud ja toetus 1921—1928 a.	94(9),	524—525
Pikalaenu pank 1928 a.	89(4),	243
Akttseltside ja osühisuste ärikselud 1927 ja 1928 a.	88(8),	176—185
Maapanga tegevus 1926—27 a.	71(10),	588—587

RAHANDUS.

Vallavaltuste tulud ja kulud 1932/33 m/a.	Nr. 159(2),	lk. 87—90
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1932/33	155(10),	493—503
Manvalituste tulud ja kulud 1932/33 a.	152(7)-153(8),	341—350
Rahvusvaheline maksuabilans 1933 a.	151(6),	281—288
Riigi majapidamine 1929—33 a.	149(4),	173—180
Maksukoormis 1930/31 a. ja riigimaksude laelumine 1929/30—32/33 a.	139(6),	306—310
Põhärimeks 1929—30 a.	130(9),	506—510
Puhaskasumaks 1929 a.	119(10),	577—582
Tulumaks 1930 a.	113(4),	215—224
Aruandvate ettevõtete maksud 1927—29	113(4),	225—235

ÜHISTEGEVUS.

Tarvitajate ja majandustingimused 1926 a.	Nr. 78(12),	lk. 725—727
---	-------------	-------------

PÖLLUMAJANDUS.

Maamandite üleminekul ja hünad			
1933 a.	Nr. 161(4),	lhk. 173—179	
Kalandus 1934 a.	160(3),	117—125	
Kanapidamise tasuvus 1934 a.	159(2),	85—91	
Riigi metsamajandus 1933/34 m.-a.	159(2),	57—63	
Põllumajanduse tasuvus 1933/34 p.-a.	158(1),	15—24	
Talundite hooned	106(0),	460—473	
Väikemajapidamised (kuuni 10 ha)	116(7)-117(3),	421—433	
Masinakasutamine Eesti põllumajanduses	116(7)-117(3),	434—439	
Riigimaa suurus ja kruntide arv I. I. 29 a.	89(4),	220—224	
Kunstväetiste tarvitamine 1928/29 a.	99(2),	100—103	
Põllumajanduse erakorraline krediteerimine 1928 ja 1929 a.	97(12),	727—731	
Maaparanduse seiskord	96(11),	665—666	
Maareformi teostamine 1919—26 a.	76(3),	171—175	

POLIITIKA.

Rahvahäälteused põhiseaduse muutmiseks Nr. 145(12), lhk. 605—617

VARRIA.

Kirikuelu 1930—34 a.	Nr. 160(3),	lhk. 126—130
Alkoholjookide tootang ja tarvitamine 1933 a.	152(7)-153(8),	382—387
Pandimajad 1933 a.	152(7)-153(8),	368—371
Kultuurkapitali tegevus	124(3),	161—163
Rahalisel loteril 1924—30 a.	115(6),	388—392
Kinnisvara oksjonid 1927—29 a.	102(5),	286—288
Savitajad savigusekohtades 1932 a.	139(6),	310—313
Sportstatistika 1923—30 a.	101(4),	221—226
Korterite üürilinnad Tallinnas 1912 kuuni 1931 a.	121(12),	700—716
Üürilinnad ja elumaksumus	121(12),	717—720
Ehitustegevus linnades ja alev. 1930—31 a.	132(11),	666—669
Turism Eestis 1927—30 a.	112(3),	174—176

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LÜK A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I.	Lhk. 288+186, 1924	Kr. 6—
II. Sündivus, surevus, abielluv. ja rahvalikum. 1921—1923 a.	52+54, 1925.	3—
III. Tervishoid Eestis	132+50, 1925.	5—
IV. Rahvastik ja tervishoid	306, 1930.	8—
Surmapõhjuste registreerimiskord ja rahvusv. surmapõhj. nomenklat.	4+128, 1931.	130

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2—
II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevastik	102, 1925.	250
III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	64, 1925.	2—
IV. Väliskaubandus 1924 a.	22+92, 1925.	3—
V. Tööstus Eestis	80, 1926.	250
VI. Riietindused 1924 a.	38, 1926.	2—
VII. Väliskaubandus 1925 a.	109, 1926.	325
VIII. Väliskaubandus 1926 a.	IV+106, 1927.	325
IX. Aktiiasutiste, osühisuste ja ühisteg. asut. ärilisus I.I.1926	52+84, 1927.	2—
X. Väliskaubandus 1927 a.	106, 1928.	325
XI. Eesti väliskaubandus 1928 a.	120, 1929.	350
XII. Väliskaubandus 1929 a.	152, 1930.	5—
XIII. Väliskaubandus 1930 a.	144, 1931.	5—
XIV. Väliskaubandus 1931 a.	140, 1932.	4—
XV. Väliskaubandus 1932 a.	124, 1933.	4—
XVI. Väliskaubandus 1933 a.	124, 1934.	4—
XVII. Väliskaubandus 1934 a.	120, 1935.	4—

EESTI PÖLLUMAJANDUS

Vihk II. Eesti põllumajandus II	132, 1924.	225
III. Loomapidamine Eestis 1924 a.	17+105, 1925.	150
IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	3+201, 1926.	3—
V. Eesti põllumajandus 1926 a.	VIII+254, 1927.	3—
VI. Eesti põllumajandus 1927 a.	VIII+207, 1928.	275
VII. Eesti põllumajandus 1928 a.	VIII+218, 1929.	275
VIII. Eesti põllumajandus 1929 a.	VIII+264, 1930.	350
IX. Eesti põllumajandus 1930 a.	VIII+239, 1931.	350
X. Eesti põllumajandus 1931 a.	VIII+222, 1932.	350
XI. Eesti põllumajandus 1932 a.	VIII+207, 1933.	3—
XII. Eesti põllumajandus 1933 a.	VIII+280, 1934.	350
XIII. Eesti põllumajandus 1934 a.	VIII+168, 1935.	350
1. Üldrahvalgemuise eelkõrvõtted	78, 1923.	2—
2. Sugemad vigaste laste kohta Eestis	164, 1923.	375
3. II Riigikogu valimised	78, 1923.	3—
4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	60+83, 1923.	250
5. 1922 a. Üldrahvalgemuise andmed		

LÜK B.

Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korterilolud Eestis	Lhk. 88, 1925.	Kr. 2—
II. Üleriikline kokkuvõte (tab.)	8+188, 1924.	4—
III. Rahva tõgala ja ühiskondline kihitus	88+84, 1925.	3—
IV. Vjrumaakond	24+52, 1924.	2—
V. Järvamaakond	52+80, 1923.	3—
VI. Harjumaakond ja Tallinn	40+56, 1924.	3—
VII. a) Läänemaakond	20+56, 1924.	2—
b) Saaremaaakond	20+58, 1924.	2—
VIII. Pärnumaakond	40+84, 1924.	350
IX. Viljandimaakond	36+84, 1924.	350
X. Tartu- ja Valgamaakond	40+82, 1924.	3—
XI. Võru- ja Põlserimaakond	30+46, 1927.	3—
6. 1922 a. Üldrahvalg. andmete läbitõttam. plaan ja tabelite sisu	48, 1923.	1—
7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a.	46+80, 1924.	350
8. 1925 a. Põllumajandusliku fülekirjutuse andmed	4+219, 1928.	375
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia- ja kart. värv.)	1925.	6—
Statistiline album, v. II. Majandus (24 dia- ja kart. värv.)	1926.	6—
Statistiline album, v. III. Põllumajandus (joonised, fotod, tekst)	112, 1928.	750
10. III Riigikogu valimised	48, 1927.	175
11. Karjajandus ja karjasaaduste turg välismaal ja Eestis	72, 1928.	175
12. IV Riigikogu valimised	62, 1929.	175
13. 1929 a. põllumajandusliku fülekirjutuse andmed, vihik I	XI+235, 1930.	750
14. 1929 a. põllumajandusliku fülekirjutuse andmed, vihik II	IV+94+44, 1932.	3—
15. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (lühikõttes)	XV+406, 1931.	7—
16. V Riigikogu valimised	52, 1933.	150
17. II Rahvaloenduse andmed: v. I Valdade rahvastik	IV+104, 1934	8—
v. II Rahvastiku koostis ja korterilolud	VIII+152, 1935	3—
v. III Tõõharu ja leikkonnad	Trükis.	

LÜK F. EESTI STATISTIKA KUKKIRI:

1922 a. Nr. 1—11 hind kokku	Kr. 10.—	1927 a. Nr. 62—73 hind kokku	Kr. 15.—	1932 a. Nr. 122—133 hind kokku	Kr. 15.—
1923 " " 12—21 " " " "	15.—	1928 " " 74—85 " " " "	15.—	1933 " " 134—145 " " " "	15.—
1924 " " 22—33 " " " "	15.—	1929 " " 86—97 " " " "	15.—	1934 " " 146—157 " " " "	15.—
1925 " " 34—45 " " " "	15.—	1930 " " 98—109 " " " "	15.—	1935 " " 158— " " " "	150
1926 " " 46—61 " " " "	16.—	1931 " " 110—121 " " " "	15.—		